

T.C.
1 nci ORDU KOMUTANLIĞI NEZDİNDEKİ
2 NÜMARALI SIKIYÖNETİM ASKERİ MAHKEMESİ
SELİMİYE/İSTANBUL

2/10/1974

Kayıt No. 974/2003
Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

TÜSTAV'a
Cevat Ercişli'nin
Bağışdır.

GEREKÇELİ HÜKÜM

Türk Milleti adına yargılama yapıp hüküm vermeye görevli ve yetkili 1 nci Ordu Komutanlığı nezdindeki 2 Nolu Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi :

BASKAN : Tuğ-Genel Tevfik ÖZGÜR (947-2)
ÜYE : Hekim Yb.M.Günay GENÇER (956-6)
ÜYE : Hakim Bnb.Gültekin TURAN (462)'dan müte-

sekkiil Savcı Hakim Yb.Süleyman Takkeci ve zabıta Dz.Asb.Kd.Bağcı Fethi Edis hazır oldukları halde;

TÜRKİYE CUMHURİYETİ TEŞKİLATI ESASİYE KANUNUNUN TAMAMINI VEYA BİR KISMINI TAĞİR VE TEBDİL VEYA İLGAYA VE BU KANUN İLE TERSKÜL ETİLSİN OLAN BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİ İSKATA VEYA VAZİFESİNİ YAPMAYAN MEN'İE CEBREN TESEBBÜS SUÇUNU HÜSUSİ VASİTALARLA İSLAH ÜZERE GİZLİCE İTTİFAK KURMAK SUÇUNDAN SANIKLAR;

1- Mustafa Zeaki oğlu, 1900 D.lu, İstanbul-Kadıköy nüfusuna kayıtlı, İstanbul-Kadıköy Kızıltoprak İhlamur No.134/1 de mukim, emekli korgeneral CEMAL MADANOĞLU,

2- Sadettin oğlu, 1918 D.lu, Çorum nüfusuna kayıtlı, Ankara Bahçelievler 2 nci cadde No.3/5 de mukim, emekli Alb.OSMAN KÖKSAL,

3- Celal oğlu, 1926 D.lu, Mustafakemalpaşa nüfusuna kayıtlı, Kadıköy, Moda Fırlıdak Sok.No.7/7 de mukim, gazeteci ve yazar DOĞAN AVCIOĞLU,

4- Tevfik oğlu, 1928 D.lu, Karadeniz Ereğli'nde nüfusuna kayıtlı, Ankara, Çankaya Pilot Sok.Basin Sitesi A/8 de mukim, gazeteci ve yazar İLHAN İ-SOYSAL,

5- Harun Resit oğlu, 1906 D.lu, Akçaabat nüfusuna kayıtlı, Ankara, Çankaya Ebuzıyya Tevfik Sok.Emek Ap.No.7 de mukim, avukat CEMAL RESİT EYÜPOĞLU,

6- M.Kasım oğlu, 1341 D.lu, Milas nüfusuna kayıtlı, Etiler oto talim yeri karşısı Basın Kooperatifi B Blok da mukim, yazar İLHAN SELÇUK,

7- Necip oğlu, 1335 D.lu, Eme nüfusuna kayıtlı, İstanbul, Kadıköy Misirlioğlu Nuhbey Sok.No.10 da mukim HİFZİ KAÇAR,

8- Sedat oğlu, 1927 D.lu, İstanbul nüfusuna kayıtlı, Ankara Gülhane Cad.Devlet Mah.Denizci Ap.D.7 de mukim, Dz.K.K.lığı Merkez Dairesi Bek.lığında görevli Dz.Knr.Alb.(946-2080) sicil numaralı ADNAN KAPTAN,

9- İsmail oğlu, 1341 D.lu, Balıkesir nüfusuna kayıtlı, Ankara Asağı ayrıncı Güvenlik Cad.No.67/5 de mukim, Genelkurmay Harp Tarihi Stratejik Etütler Dairesi kontrol inceleme Sb.Müdürü Knr.Alb.(946-110) sicil numaralı ADNAN ARABACIOĞLU,

10- Hüseyin oğlu, 1929 D.lu, Havza nüfusuna kayıtlı, İzmir 3 kuyular Hatay Cad. Murat Ap. No. 781/14 de mukim, Hava Eğitimi Bakanlığı Eğitim Bakanlığı'nda görevli Hvk. Kur. Alb. (951-6) sicil numaralı FAHRETTİN TEZEL,

11- Osman oğlu, 1339 D.lu, Trabzon nüfusuna kayıtlı, Kayseri Hv. İkmal Bakım Merkezi Lojmanları 1 no' Cad. No. 48 de mukim, Hava İkmal Merkezi Harekat Eğitimi Amiri Hvk. Kur. Alb. (945-63) sicil numaralı ORHAN SEYFİ GÜVEN,

12- Halim oğlu, 1926 D.lu, Urfa nüfusuna kayıtlı, İstanbul-Üsküdar Rumi Mehmet Paşa Eref Sok. No. 17/5 de mukim, Emekli kur. Alb. İBRAHİM ARTIÇ,

13- İhsan oğlu, 1924 D.lu, Gümüşhane nüfusuna kayıtlı, İstanbul, Çapa Denizabdal Cami Sok. No. 2/4-11 de mukim, Em. Kur. Alb. CEMALETTİN KORKUT,

14- Ethem oğlu, 1336 D.lu, Isparta nüfusuna kayıtlı, İstanbul-Kadıköy, Süadiye Etnali Paşa Cad. Beyazsaray Ap. No. 10/3 de mukim Em. Kur. Alb. ZEKİ ERGÜR,

15- Hüseyin oğlu, 1926 D.lu, Mudanya nüfusuna kayıtlı, Beşiktaş Balımsuca Mah. Nur Paşa Sok. No. 24/5 de mukim, Em. Kur. Alb. NECDET DUVENCİ OĞLU,

16- Eref oğlu, 1936 D.lu, Bergama nüfusuna kayıtlı, Bakırköy Çamlık Ülkü Sok. No. 3/2 de mukim, İstanbul Barosuna kayıtlı avukat RAİF ERTEK,

17- Haydar oğlu, 1934 D.lu, Varto nüfusuna kayıtlı, Zeytinburnu Nuri Paşa Mah. 65. Sok. No. 71 de mukim, Beyoğlu Sururi İlkokulunda öğretmen CENGİZ BALIKAYA,

18- Garip oğlu, 1944 D.lu, Kars nüfusuna kayıtlı, Mecidiyeköy Şehit Ahmet Sok. No. 6 D. 8 de mukim, Şişli Kustepe Lisesinde öğretmen DOĞAN ERDOĞAN,

19- Mehmet oğlu, 1937 D.lu, Kılıç nüfusuna kayıtlı, İstanbul, Çapa Haspir Ali İsmail Sok. No. 19/4 de mukim, İstanbul Barosuna kayıtlı avukat HÜSEYİN ONUR,

20- Mustafa oğlu, 1926 D.lu, Ankara nüfusuna kayıtlı, İstanbul, Kadıköy, Göztepe Cavitpaşa Sok. No. 8/5 de mukim, avukat FERİH ÖZDİL,

21- Mülayim oğlu, 1935 D.lu, Fatih nüfusuna kayıtlı, İstanbul, Şehremini Yenievler Emek Sok. No. 9 de mukim avukat ORHAN PEKEY,

22- Yusuf oğlu, 1928 D.lu, Wonya Ereğlisi nüfusuna kayıtlı, İstanbul, Pangaltı Zafer Sok. No. 17/5 de mukim, avukat AKİDİN SEZEN,

23- Osman oğlu, 1938 D.lu, Çayeli nüfusuna kayıtlı, Bakırköy Ülkü Sok. Narin Ap. D. 20 de mukim, avukat AHMET GÜRYÜZ KETENCİ,

24- İsmail oğlu, 1939 D.lu, İstanbul nüfusuna kayıtlı, İstanbul, Etiler Çamlık Mah. Kandan Ap. D. 5 de mukim, yazar ALİ SİR-MEN,

25- Abdülhalim oğlu, 1934 D.lu, Urfa nüfusuna kayıtlı, Bursa Setbaşı Sakal döken Cad.No.28/4 de mukim, Mustafa Tnk.Bnb. YILMAZ AKKILIÇ'ın,

Kisimden vicahlarında ve kısmen gıyaplarında cereyan eden muhakemeleri sonunda mevcut delillerin serbestçe takdir ve münakaşası neticesinde hasıl olan vicdanî ve hakukî kanaate göre 2/10/974 Çarşamba günü aşağıda gerekçesi yazılı hüküm verildi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

İddianame ve Esas hakkındaki Mütalaa: Sanıklar Cemal Madanoğlu, Osman Köksal, Doğan Avcıoğlu, İlhami Soysal, Cemal Rehit Eyüpoğlu, İlhan Selçuk, Hıfzı Kaçar, Adnan Kaptan, Adnan Arabacıoğlu, Fahrettin Tezel, Orhan Seyfi Güven, İbrahim Artaç, Cemalettin Korkut, Zeki Ergün, Necdet Düvencioğlu, Raif Ertem, Cengiz Ballıkaya, Yılmaz Akkılıç, Doğan Erdoğan, Hüseyin Onur, Ferruh Özdiş, Ali Sirmen, Orhan Pekey, Abidin Sezen ve Ahmet Gürüz ketenci haklarında gizli bir ittifak halinde teşekkül edip halkı ve silahlı kuvvetleri Anayasa ile müesses nizamı devirmeye teşvik ve tahrik etmek ve bu maksatla ihtilal yapmak suretiyle Anayasa hükümlerini taşıyır, tebdik ve tlgaya ve T.B.M.M.'ni iskaya yönelik bir örgütlenme içerisinde buldukları; MİT'çe tanzim edilmiş raporlar, ses bantları, ses bantlarının tape edilmiş nüshaları, sanıkların bir kısmının açık bir kısmının tevli ve yekdiğerini tamamlayan beyanları, Mahir Kaynak, Fevzi Özkaya, Raifet Kaplangı, İsmet Sungurbey, Bülent Tanör ve İlter Turan'ın şahadetleri, Cemal Madanoğlu tarafından kaleme alınmış Kadro-Örgütü başlıklı belge ve cema, ihtilal çalışmalarına ait notlar başlığını taşıyan belge, yeminli bilirkişi raporları, Devrim gazetesi nüshaları ve dosya müderecatıyla sübnta erdiğinden bahisle T.C.K.nun 171/2-173/3.maddeleri gereğince tecziye edilmeleri iddiasıyla dava açılmış ve ayrıca asker şahıslar hakkında da Askeri Ceza Kanununun 30/1 no maddesinin tatbiki istenmiştir.

Askeri Savcı-144 sayfadan ibaret esasa ilişkin isteminde ise özet olarak son soruşturmanın kendilerince karanlık-görüntü arzettiği, bu sebeple sübut ve değerlendirme noktasından istinat edeceği temel'n hazırlık soruşturması ve buna müsten'den tanzim edilmiş iddianamenin olduğunu, buna sebepte mahkemeyle olumlu bir di'yolog kurulmadığını, esas hakkındaki mütalaanın neticede hükmün doğru ve isabetli çıkabilmesinin teminatı olduğunu, mahkeme boyunca iddia makamının bütün yardımcılık görevine rağmen mahkemece şimdiye dek alınmış ve görülmüşün dışında talepleri reddedilen bir makam haline getirildiğini, sağduyu ve gereğe nüfus gayesiyle hareket eden mahkeme başkanının bazı esaslı konularda muhalefetine rağmen iki üyenin bütün mahkeme boyunca hiçbir şekilde yekdiğerine muhalif kalmadığı, üyelerin bu tutumunun kendisini düşünceye sevkettiğini, ilmi ve kazal içtihatlarla da bu durumun ters düştüğünü, sayın Mahkeme Başkanının

Esas No. 974/3

Varar No.974/25

büyük bir uyanıklılık ve objektif görüş eseri olduğuna kanı bulunduğu sadece ve sadece objektif hakikatın ortaya çıkarılabilmesi hususunun temin sadetine matuf esaslı noktalarda tahrik muamelelerine tevessül edilmemesine, objektif gerçeğin su yüzüne çıkarılmasına muhalefet etmek suretiyle görüşlerini kararlara yansıtma olmasının, diyalog olumsuzluğunun mahkeme içinde mevcut başka bir görüntüsünü teşkil ettiğini, muhalefet edilen bu esaslı noktalara müteaklik araştırmaya tevessül edilmediğini ve müphemiyet giderilmediğine göre sayın başkanın objektif hakikatın tecelli edemeyecek durumda olmasının ızdırabını duyacağı ve son kararda, hükümde bu gerçeğin aynen tebellür edeceğini, doğru hükme varmak için ön-yargıdan arınılma olmanın gerektiğini; bunun içinde irade ve sezme kuvvetiyle birlikte vakur ve cesaretli olunması, acelecilik ve sakinlik gösterilmemesi, taraf tutma intibahını yaratacak davranışlardan kaçınılması, delillerin değerlendirilmesi noktasından-varlığı şart olan tecrübeye sahip olunmasının gerektiği ve böylece ilmi ve kazai içtihatları yeterince çözümlenmek imkanı ve müsahhas olaylara tatbikinın sağlanabileceğini, görev çizgisi ve vazife anlayışının vukuu muhtemel veya mevhum her türlü geçici tesirlere kapılmaktan uzak kalmak, günün havası hangi istikamette eserse eserin sanığı veya mağduru kim olursa olsun hukuk, kanun, vicdan ve adalet üzere hareket etmek olduğunu, soruşturmanın gününde olduğu gibi herhangi bir sanığa bu gününde de husumetin olmadığını, mütalaasında olayları enfusi takdir ölçüleriyle değil objektif esaslarla ve bilhassa kanuni mesnetlerle değerlendirerek bu anlayış ve zihniyet içinde sunmaya çalıştığını, esas hakkındaki mütalaasını üç ana esas üzerine teksif ettiğini, 1- Sanıkların fikir ve eylemlerinin mahiyeti nedir? 2- Bu fikir ve eylemleri ortaya koyan deliller nelerdir? 3- Bu fikir ve eylem bütünlüğünün kanun normları karşısındaki değerleri nedir? olmak üzere sunduğunu, son soruşturmanın davaya aydınlık getirmediğini, bu bakımdan mahkemenin tarih kendisine verdiği vazifeyi hassasiyetle yerine getirmemiş olduğunu; son soruşturmanın mahiyeti bölümünde, son soruşturmanın ihtisasındaki gayeden bahsederek ceza mahkemesinin toplumun menfaatleriyle-ferdin menfaatlerini uzlaştırmak olduğunu, bunun içinde bazı formalitelerin bulunduğunu, Anayasamızda bu formalitelerin gösterildiğini sınırlandırmaların demokratik rejimlerde daha ziyade ferdin lehine olduğunu, ceza davasında sanığın hak ve menfaatlerinin korunmasının zaruri bir keyfiyet olduğunu, toplumun menfaatinin de aynı düzeyde ele alınmasının gerektiğini, bunda ancak hakikatın araştırılmasıyla mümkün olduğunu, yürütülmüş son soruşturmanın mahiyeti bölümünde ise, iddia nameye göre delillerin "MİT"çe tanzim olunmuş raporlar, ses bantları, bunların tape edilmiş nüshaları, sanıkların bir kısmının açık ikrarları bir kısmının tevilli ve yekdiğerini itmar edici beyanları; Mahir Kaynak'ın şahadeti, Fevzi Özkaya, Rafet Kaplangı, İsmet Sungurbey, Bülent

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

Tanör, İltis Madan beyanları, Cemal Madanoğlu tarafından kaleme alınan Kadro Örgütü adlı belge ve sema, ihtilal çalışmalarına ait notlar, yeminli bilirkişi raporları, Devrim gazetesi nüshaları, sanıkların basındaki yazıları ve dosya müdrecatı olduğu belirtilerek davanın önemli delilleriyle ilgili hususları arz etmeye çalıştığı, tanık Mahir Kaynak'ın ihtilal teebbüsleriyle ilgili hareketlerin anatomisini isabetle ve gerçekçi bir gözle özetek şekilde ifade verdiğini, buna rağmen savunma doğrultusunda mahkemece bu tanığın aklı-maluliyeti ile ilgili doktor Gencay Gürsoy'un şahit olarak dinlendiğini, bu hususun cereyan şekli ile şahit Mahir Kaynak'ın şahadetı üzerinde kuşku lar hususla getirilmesi gibi bir hal yaratıldığını, gerçeğin aydınlatılması yolunda ve bu hususta ileri sürdüğü taleplerinin külliyen reddedildiğini, müdafî avukat Doğan Tanyeri'nin bu husustaki isteminden bahsedilerek Dr. Gencay Gürsoy'un dinlenilmesine ait mahkeme kararını ifadeyle bu tanığın beyanını aynen belirterek neticede bir çelişkinin meydana geldiğini, soruşturmanın gereğiyle ilgili hususunda şüphelik kaydıyla ;

1- Tanık Mahir Kaynak'ın yeniden dinlenmesini, 2- Hastahane Psikiyatrik Müracaat defteri ve tehisle ilgili dokümanların tetkiki için istenmesine, 3- Ayrıca hastalığın niteliği ve salah bulup bulmadığı hususunun sorulmasını ve yine a) Cemal Madanoğlu'nun 12/8/1970 ile 3. Eylül 1970 tarihleri arasında Avrupa seyahatine çıkıp çıkmadığını, b) Rapor muhteviyatının doğruluğunun tahkiki cümlesinden Küleli Askeri Lisesinden Rusça öğretmeni Ceyhan, 22. Subatta Harbiyede Çiğdemlik Öğretmeni Yılmaz'ın belirtilen tarihte mezkur hizmet yerlerinde görevli olup olmadıklarının sorulmasını, c) Cemal Madanoğlu'nun 29-30. Mayıs 1969 tarihinde Güneşyü hastahanesine yatıp yatmadığının sorulmasını istediğini belirterek mahkemenin talepler hakkında verdiği gerekçeli kararlar belirtilerek yeniden mahkemenin bu taleplerini yanlış değerlendirdiğini, Ceyhan ve Yılmaz isimli şahısları tanık olarak değil belirtilen yerlerde bulunup bulunmadıklarının sorulmasını istediğini, bu hususta yeniden karar verilmesini istediğini ve ayrıca Mahir Kaynak'ın suur ve hareket serbestisinin tesbiti için doktor Gencay Gürsoy'un tanık olarak dinlendiğini, buna mukabil bu tanığın mütalası Adli Tıp Müessesinde eleştirilmesini istemine olduğunu, ne varki mahkemenin bu taleplerini de yerine getirmediğini ve Devrim gazetesi nüshalarının okunmaları hususundaki talebinde reddedildiğini, bu konuda 12/7/1973 tarihli celsede iki müdafice ileri sürülen görüşler ile iddia makamı olarak okunması gerektiği hususundaki görüşünü belirttiği ve mahkeme kararlarını aynen mütalasına dercettiği ve yine 12/8/1973 günlü celsede takdim ettiği ve dava dosyasına koydurduğu talebinin mahiyetini aynen ifade ettiği ve bu talebin de Devrim gazetesi nüshalarının okunması hususundaki mahkeme kararından vazgeçilerek okunmasını talep ettiğini ve mahkemece yine bu talebinin reddedildiğini, taleplerinin mahkemece kale alınmadığını, davanın temel delillerinden olan ses bantlarının muhtevasını belirtep bilirkişi tarafından tanzim edilmiş tapeleri ses

Esas No. 974/3

Karar No. 974/25

ayırımı raporları mevcut olduğu, davanın bunlara istinaden açıldığı halde bu bilirkişilerin mahkemeye çağrılmadığı, dinlenmediği, bunlar yok ve keşif yapmanın farzedilerek yeni bilirkişiler tayin edildiği ve taban tabana zıt raporlarla yetinildiğinden bahsedilerek bu husustaki davanın seyir tarzını ve dosyada mevcut beyanları belirttikten sonra sanıkların bant-tapelerindeki konuşmaları da mütalaasına ekleyerek bu beyanlara karşı tanık Mahir Kaynak'ın yeterli açıklama yaptığını, Mahir Kaynak'ın sesleri doğrudan doğruya banda almak durumunda olmadığını, verici durumunda olduğunu, sanık beyanlarının teyp bant tapeleri nak-kindaki tapelerinin iddianın yürütülmesi niteliği taşımadığını, esasen tepe iddianın ayrı bir ihtisas ve her şahsın mahzar olmadığı şahsı bir kabiliyete ve kulak hassasiyetine dayandığını, tapelerin ve bantların üretilmesi gibi bir neticeye varılabileceğine, hazır soruşturmasında yerli bilirkişilerin raporlarının yeterli olduğu, bunların çağrılıp dinlenmesi gerekirken ikinci bir bilirkişi heyeti tayin edilmesinin doğru olmadığını, ikinci defa bilirkişi tesbitine gidilmemesi hususunda talepte bulunulduğu halde talebin sarh olarak karara bağlanmadan talebin reddedildiğini ve üç kişilik bilirkişi heyetinin tayin edildiğini, bu bilirkişilerce tanzim edilen raporda ustaca yapılan kelime veya cümle montajının belli olamayacağını, buna rağmen iş yerinde montaj tesbit ettiklerini, üç kişilik bilirkişilerce tanzim edilen tapelerle kendi tapeleri arasında ses ve metin farkı bulunduğunu beyan ettiklerini bilirkişilere yönelttiği soruları ve alınan cevapları aynen mütalaasında belirttiğinden sonra mahkemeye gönderilen bantların kendilerince çıkartılan fonokop olduğunu, bu nedenle duraklama, teypte vukubulacak herhangi bir inkıta bilirkişileri yanıltabileceğini, her iki bilirkişi heyeti raporları arasındaki mübayanetler nedeniyle yeni bir bilirkişi heyeti tayini hususundaki talebinin aynen ifade etmek suretiyle mütalaasına ekleyerek yeni bilirkişilerin bazı kelimeleri söz gelisine ters düzecek şekilde tesbit ettiklerini, bu raporun davaya çözüm değil yeni bir düğüm getirdiğini, bilirkişilere dosyanın verilmemesi nedeniyle objektif ilmi ve kanaat bahsedecek bir tarzda görevlerini yapmadıklarını, dosyaların bilirkişilere verilmemesi nedeniyle anlaşılmadığını beyanla (c) bende altında mevzuat muvacehesinde son soruşturma muamelelerinin değerlendirilmesiyle ilgili olarak da aranan hakikatın şekli hakikat olmadığını, mahkemenin görevinin temel fiillerin özünün araştırılması, iyi saptanması ve böylece adaletle varabilmeyi sağlamak olduğunu, mahkeme ara kararlarının neticeyi önceden tayin eder mahiyette olduğunu, tapeler hususundaki şüphelerin giderilemediğini, tanık Mahir Kaynak'ın yeniden dinlenmesi gerektiğini mahkemece bu tanığın şahadetine ve raporlarına kuvvüyla bakıldığını ima eylediğini, tahkike mütedaer taleplerinin reddedilmesi kendilerince hukuken izah edilemez tutum şeklinde değerlendirildiğini, Devrin gazetesi gizli örgütün yayını olduğu, bu örgütün amaçları ile getirdiğini, mecru nizamın ne şekilde değiştirilebileceğini ifade

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

ve telkin ettiğini, bu nedenle yayınların okunması gerektiğini, soruşturma işlemlerinin tamamlanmasına müteveccih taleplerine mahkemenin sırt çevirmesini hiç bir yerde görmediğini ve ibretle telakki ettiğini, mahkemenin zaman zaman ümitsizlik ve kuşku tevliht edecek şekilde bir taraflığı icabettiği doğrultudan kayar sekile geldiğini, davanın süphe düzeyinde kalmasına sebebiyet verdiğini, davanın özü ve mahiyeti başlığı altında ise mütalakanın hazırlık soruşturmasına dönük bir mahiyet arzettiğini, davanın özünün, sanıkların Anayasayı ve anayasal düzeni ortadan kaldırmak amacıyla aralarında gizli ittifak kurmuş olmaları teşkil ettiğini, gizli ittifakı oluşturan gücün sanıkların inançları ve fikirleri olduğunu, gizli ittifak mensuplarının bir taraftan sokak hareketlerini tevki ile ihtilali gerçekleştirmek için ortam yaratırken diğer taraftan ihtilali yapacak uyanık bir kadroyu hazırlamak gerektiğini duyduklarını, bu hususun ses bantları ve ajan raporlarının tetkikinden anlaşılmış olduğunu, gizli ittifak bütün hareketlerini ve neşriyatını bu ana düşünceye göre ayarladığını, bir çok kuruluşlara hulul ve nüfus etmeye bilhassa öğrenci tecrüküllerine ve ordu saflarına sızmaya çalıştıklarını, Devrim gazetesinin yayın maksadının da bu olduğunu, 1961 Anayasası sağ ve sol akımlara canlılık verdiğini, özellikle kendini gizleme zorunluluğu dıyan-sol-akım bideyette toplumsal sorunlara değişik bakış açıları getirdiğini, solcular ve sağcılar bu anayasadan memnun kalmadıklarını, 12.Mart.1971 muhtirasına kadar demokrasinin yozlaştırıldığını, gizli ittifak gurubu fikir yapıları oluşum ve gelişim orijini itibarı ile sivil-asker orijini-asker gurup olmak üzere üç ayrı gurubun birleşmesinden meydana geldiğini, gizli örgütün 19.Mart.1967 tarihinden 8.Nisan.1971 tarihine kadar 36 sı İstanbul'da ve 25 i Ankara'da olmak üzere 61 toplantısının tesbit edildiğini, Ankara toplantılarının 13 ü ses bandı, 12 si takip raporuyla, İstanbul toplantılarının ise 4 ü hem ajan hemde ses bandı, birisi ses bandı, 30-zu ajan raporu ve bir tanesi de takip raporuna müstenit bulunduğunu, bu toplantıların okunan raporlar ve ses bant tapelerinden anlaşılacağı üzere parlamentoyu ve siyasal iktidarı ordu öncülüğünde nasıl yıkıp ele geçireceklerini, askerleri nasıl elde edeceklerini, nerelere çengel atılması lazım geldiğinin konuşulup karara bağlandığının anlaşıldığını, bu toplantılarda kanlı bir ihtilal öngörülmekte, bombardümanlarla terebbüse geçilmek istediğinin tesbit edildiğini, ihtilal muvaffak olduğunda 33 kişilik bir kadronun memleket kaderini ele alacağı önerildiğini, zengin zümrenin halk mahkemeleri kurulması suretiyle zararsız hale getirilmek istendiğini, davanın mahiyeti ve özünün Türkiye'de ordu öncülüğünde bir ihtilalin tahakkuku için birleştiklerini, ancak devamlı takip ve kontrol altında tutulmaları nedeniyle ihtilali gerçekleştiremediklerini, fiillerinin ihtilale hazırlık hareketi şeklinde kalmış olduğunu, davanın delilleri ve değerlendirilmesi başlığı altında ise, dava sanıklarının ihtilal terebbüsleriyle ilgili hazırlıklarının T.C.K.nun 141-146-171 nci maddeleriyle yasak edildiği, gizli

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

İttifakın amacının anayasal düzeni değiştirmeyi, bir kadro iktidarı yaratmayı, duruşmada söylemelerini, karar etmelerini beklemenin ve ispatı böylece kendi beyanlarıyla sağlamanın mümkün olmayacağını, bunun için de Devrim gazetesi'nin ve sanıkların basındaki yazılarının okunması gerektiğini, oysaki bu talebini reddetmek suretiyle ihssasi reyde bulunduğunu 1402 sayılı Kanun taraflara mahkeme heyetini reddetme imkanı vermediğini, bu nedenle de Hakimleri reddedemediğini, mezkur yayınların gizli örgüt varlık ve faaliyetlerinin tesbit delillerinden biri olarak ajan raporu, ses bantları yanında yer alması lazım geldiğini, sanıklara isnat olunan sosyalist bir kadro iktidarı yaratmak maksadına dönük ihtilal eylemine geçiş hazırlıkları mahiyetindeki T.C.Anayasasının tamamını veya bir kısmını tağyir tebdil ve ilgaya ve bu kanun ile teeskül etme T.B.M.M.'ni iskata veya vazifesini yapmaktan men'e cebren tecebbüs gayesiyle ittifak kurmak suçuna ilkin fiillerinin tesbitinde iddianamede belirttiği veçhile ağırlık noktası özellikle sanıkların mufassal konuşmalarını havi ses bantları, ses bantlarının tapeleri, MIT eleman raporları ve takip raporları olduğunu, bunların hiç bir kuskuya yer vermeyecek şekilde resmi belge niteliğinde bulunduğunu, sanıklardan Necdet Düvencioğlu, Hıfzı Kaçar, Doğan Avcıoğlu, İlhami Soysal, İlhan Selçuk ve Gengiz Ballıkaya'nın ifadelerini aynen mütalaaya yazdıktan sonra bu ifadelerin samimi beyanlar olduğunu, itibar edilmesi gerektiğini, MIT elemanı Mahir Kaynak'ın şahadetleriyle raporların açıklık kazandığını, tanıklar Rafet Kaplanlı'nın ifadesinin MIT tesbitlerini doğrular mahiyette olduğunu, yine bomba olayları sanığı tanık Yzb.Fevzi Özkaya'nın beyanı, Numan Esin, İsmet Sungurbey, İlder Turan, Bülent Tanör'ün ifadeyle sanık Raif Ertem'in belirtilen adreste oturmadığına dair dinlenen tanık Kamil Coşkun ve Fuat Erkan'ın şahadetleri, teknisyen birlikleri Tuncer-Güven, Mehmet Turgut ve Özertan Uğur tarafından tanzim edilen yeminli birlikleri raporu ve keza MIT'çe tesbit edilmiş seslerle Savcılıkça tesbit edilen sesler arasında aynıyet mevzuunda ve aynıyetin bulunduğu dair Rıza Göktar, Yılmaz Kılıç Ulusoy, Yılmaz İzzet Selanik'in raporu, sanık Cemal Madanoğlu tarafından hazırlanan örgüt çalışmalarında itti haz edilmiş notlar, kadro örgütü ve devrim genel kurulu adlı belge, sanıkların basında çıkan yazılarıyla gizli ittifakın varlık ve faaliyetlerinin ortaya konduğunu, tanıklar Fahri Özfaki, Sevket Süreyya Aydemir, İlyas Albayrak, Hayri Yalçınar, Armağan Anar, Salim Necat Candan ve Altan Çyemen'in beyanlarına itibar edilemeyeceğini, yine tanıklar İsmail Bakır, Seniha Özden ve Selim Atamer'in beyanlarının hissi olduğunu, uzun bir geçmişi hatırlamalarına imkan bulunmadığını, sanık Adnan Waptan'ın 29.Ekim.1969 tarihinde Göçük'te bulunduğu dair dinlenen tanık Mustafa Zaloğlu'nun beyanının da hissi nedenlere dayandığını, bu nedenlerle itibar edilemeyeceğini, bu sebeple bu tahkikatın resmi bir belge olmayacağını, sanık Osman Köksal ile ilgili tahkikatın tahkikatının kararının sadece

Esas No. 974/3

Karar No. 974/25

bu sanık ilzam edeceğini, ses bantları komandoların sözlerine değinildikten sonra Teknik Üst Kurulunun görüşü mahkemeleri bağlayamayacağını, umumî ve mücerret bir görüş olduğunu, ses bantlarının üretilmişliğinin söz konusu olmayacağını, MİT elemanı ve tesbitlerinin sıhhatli bir delil niteliğinde olduğunu, iddianın gerçekleşme bulunduğunu, sanıkların sorguları, hukukî durumları başlığı altında ise, sanıkların dava konusu gizli ittifak faaliyetleri içindeki yerleri iddianamede özel bölümler halinde değerlendirildiğini, yalnız sanık Abdin Sezenin bir toplantıya katıldığını, bu sebeple T.C.K.nun 171 nci maddesinin son fıkrasından istifade etmesi gerektiğini, sanıkların fiillerinin hukukî değerlendirilmesi başlığı altında da sanıkların eyleminin Anayasa düzenine, T.B.M.M.ne karşı olduğu açıkça ortada bulunduğunu, bu kadro örgütünün Millet'in egemenliği kuralını ortadan kaldıracak nitelikte bulunduğunu, T.B.M.M.yerini devrimci genel kurul ve Ulus-Kurultayı alacağını tesbit edildiğini, bu sebeplerle sanıkların fiillerinin T.C.K.nun 171/2 nci maddesine mümas bulunduğunu, suçun bütün kanunî unsurlarıyla teşekkül ettiğini, iddia ve talep başlığı altında da sanık Abdin Sezen hakkında T.C.K.nun 171 nci maddesinin son fıkrasının tatbikini, diğer bütün sanıkların T.C.K.nun 171/2, 17B/3 nci maddeleri gereğince tecziyelerini, T.C.K.nun 40 nci maddesinin uygulanmasını, Askerî şahıslar hakkında ayrıca As.Ceza Kanununun 30/1 nci maddesinin tatbikiyle elde edilen yasak yayınların T.C.K.nun 36 nci maddesi uyarınca müsadere edilmesini talep etmiştir.

SANIKLARIN SORGU VE SAVUNMALARI :

1- Sanık CEMAL MADANOĞLU sorgu ve savunmasında: 6/9/97 tarihinde Ankara Sıkıyönetim K.lığı Askerî Savcılığınca alınan ifade-sinde özet olarak: Hükümeti devirmek için gizli cemiyet ve ittifak kurmadıklarını, 27 Mayıs öncesi ve ona takaddüm eden günlerde unutulmuş Atatürkçülüğü canlandırmak, faal bir hükümetin teşekkülü için bazı görüşlerini not halinde yazdığını, gösterilen kadro örgütü, devrim genel kurul semasının kendi kaleminden çıktığını, Atatürkçülük ve devlet konusunda bir kitap yazmak hazırlığı içinde olduğunu, bu yazıları dosya çerçesinden dolabında sakladığını, iki senedir bu dosyanın kaybolduğunu, bilahere dokunulmazlığının kaldırılması mevzuunda bunun ele geçtiğini anladığını, bu sema 27-Mayıstan önce yazıldığını, bilahere Ankara Komutanlığında da devam edilmiş olduğunu, 1965-senesinde kitap yazmak kararı sebebiyle bu konuya da girmek istediğini, bu sebeple bu tahlilleri bir dosyada topladığını ve oy pusulaları arkasına notlar halinde yazdığını, komandolar sözünün korede gördüğü eğitimli Atatürkçü öncüler olduğunu, bu gün bahsedilen komandolar olmadığını, hiç bir şekilde hükümeti devirmek için gizli örgüt kurmak değil kurmayı dahi düşünmediğini, dosyadaki kadro örgütü ile devrimci genel kurulu semasını gizli ittifakin ana seması olarak alınmasına imkan olmadığını, devrim sözünden Atatürk'ün anladığı manada bir devrimi anladığını, Mehir Kaynak'ı yeğeni Hıfzı Vaçar'ın kendisiyle ta-

nistardıkları gibi 5-10 defa geldiğini, evine hemen hemen her hafta arkadaşlarının geldiğini, bu konuların tartışıldığını, ihtilal konusması doğrudan hayal olduğunu, Armağan Anar vasıtasıyla Devrim gazetesini tanıdığını, yemekte Atatürkçülüğü hedef alan bir devrim gazetesinin çıkartılacağı söz konusu edildiğini; bu gazeteye yazı yazabileceğini ve mali yardımda bulunabileceğini söylediğini, arkadaşları Zeki Ergun ve Necdet Çivenci oğlu yazmamasını istediklerini, 22. Subat. 1969 tarihli toplantının hayal olduğunu, Amerika ve Rusya'ya haber verme hususu tamamıyla saçma bulunduğunu, Hıfzı Kaçar'a kadro örgütü taslağı, Devrim Genel Kurulu seması vermediğini, bütün suçlamaların hayal, hak katle ilgisiz bulunmadığını, M. H. Belli ile tanışmadığını, Mahir Kaynak'ın iki defa bu şahısla kendisini tanıştırmak istediğini, yazarları gazetelerden ve kurucu meclisten tanıdığını, Raif Ertem, Adnan Arabacıoğlu, Fahrettin Teznel, Orhan Seyfi Güven, İbrahim Artuç, Vemalettin Korkut, Ahmet Ketenci, Ali Sirmen, Ferruh Özdil ve Orhan Pekey'i tanımadığını, İddianın Mahir Kaynak'ın iftira ve uydurmasından başka bir şey olmadığını, isnatları reddettiğini, (Klasör 3 S.104)

6/9/1971 tarihinde tutuklanması sırasında (Klasör 3, S.113)- alınan ifadesinde, Savcılık ifadesini tekrarlayarak müsnet fiille ilgili ve irtibatinin bulunmadığını, sorgusunda ise; gizli iftifa kurmakla suçlandığını, iddiayı reddettiğini, Atatürkçü bir Anayasanın 2y Mayıs sonra gayretleriyle hazırlandığını, bunun değeriştirilmesi, kaldırılmasının kendince mümkün olmayacağını, bu husustaki sorgusunu yazılı olarak hazırladığını, toplantıları ve konuşmaları reddettiğini, bantların montaj olduğunu, 8 sayfadan ibaret yazılı sunduğu sorgusunda ise (Klasör 7, -S.23) Atatürkçülerin solevlukla itham edildiğini, Atatürkçülük kapitalizmin, komünizmin, faşizmin karşısında ulusçuluğu ile sağda, halkçılığı ile solda olarak, devletçiliği ile ülkenin kalkınma gerçeklerine tam tamına uygun bir denge düzeni olduğunu, Madanoğlu örgütü bir MİT aşanının uydurmaları üzerine kurulmuş ve örgütün ana tüzüğü olarak gösterilen bir yazıya bağlandığını, oysaki bu yazının 27 Mayıs anılarına ilişkin notlarının arı Türkçeye çevirme çalışması taslağı müsvettesi olduğunu, çelişki dolu sözlerin kendisine ait olmadığını, dosyanın uydurmaca bir örgüt üzerine kurulduğunu, göz altı yoluyla 6 saniktanzorla ifade alınarak dosyanın uydurmacadan kurtarılma istediğini, iddianameyi tümü ile reddettiğini, savunmasında ise; 4 sayfadan ibaret savunmasında Savcının tarafsız hareket etmediğini, ajan raporları üzerinde objektif değerlendirme yapmadığını, ajanın çelişkiler içinde olduğunu, Savcının bu çelişkilere hiç dokunmadığını ve bunları kendine göre değişik şekillerde ifade ettiğini, kadro örgütü adlı yazının 27 Mayıs yazıp anlatma çalışmalarına ait olup, öz Türkçeye çevirimi olduğunu, yazının B.M.M.'nin var olmadığı günlere rastlandığını, ses bantlarında açık seçik montajlar bulunduğunu, uğraşlarının değerlendirileceğine inandığını beyan etmiştir.

GEREKÇELİ HÜKÜM

Sahife- 11

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

2- Sanık OSMAN KÖKSAL sorgu ve savunmasında: (Klasör 4, s. 287) İstanbul Sakıyasa ve Ceza Anketi Savcılığınca alınan ifade-
sinde özet olarak: Hükümeti devirmek maksadıyla herhangi bir cemiyet
veya ittifağa girmediklerini, böyle bir cemiyet kurmadıklarını, Cemal Madanoğlu'nun yakın dostu olduğunu, onunda böyle bir ittifağa girdiklerini,
böyle bir ittifağ kurduğunu duymadığını, Cemal Recit Etyüpoğlu, İlhami
Soysal, Doğan Avcıoğlu'nu meclisten tanıdığını, evlerine gitmek sureti
ile arkadaşlıklarının devam ettiklerini, İlhan Selçuk'la gazeteci olma-
sı nedeniyle 1968 senesinde tanıştığını, Ankara'ya geldiğinde kendisi-
ni telefonla veya bizzat aradığını, bu arada kendisini yemeğe davet
ettiğini, İstanbul'a gittiğinde de İlhan Selçuk kendisini evine veya
dışarda yemeğe davet ettiğini, 1970 yılının sonbahar aylarında İstan-
bul'a gittiğinde İlhan Selçuk'un evinde Cemal Madanoğlu'na telefon et-
tiklerini, yanında Doğan Avcıoğlu'nun da bulunduğunu, Pasanın kendilerini
evine davet ettiğini, bu arada daha evvel iki defa gördüğü Mahir Vay-
nak'ın da telefon edip pasaya gitmek istediklerini ve pasanın evine git-
tiklerini, orada Hıfzı Kaçar, Zekir Ergun, Necdet Düvencioğlu'nu evin
misafir kalabalığı karşısında Madanoğlu soyadı Üdeğer olan ve yakın
bulunan şahsın evine kendilerini götürdükünü, Madanoğlu evinde misafi-
ri olduğu için kısa bir zaman sonra gelirmeyiyerek ayrıldığını, İlhan
Üdeğer'in evinde bir buçuk saat kaldıklarını, orada genellikle Türki-
yenin problemleri üzerine konuşulduğunu, işçi, talebe hareketleri üze-
rinde durulduğunu, genellikle hakim olan görüşün o günün hükümeti sos-
yal ve ekonomik konulara yer vermediği, reformları gerçekleştirmediği
şeklinde olduğunu, arkadaşların bir araya gelmelerinde mevzuların Ana-
yasa dışına taşınan bir hüviyet-kazanmadığını, Madanoğlu'nun kadro ör-
gütü ve devrimci genel kurul temasından haberi olmadığını, dokunmaz-
lığının kaldırılmasında Senatoda öğrendiklerini, Devrim gazetesi'nin nasıl
neşir hayatına girdiklerini bilmediklerini, ancak bir iki yazısının yayınlan-
dığını, Yılmaz Akviliç, Cengiz Ballıkaya, Hüseyin Onur ve Hıfzı Vaça-
rı tanıdıklarını, diğer sanıklarını tanımadıklarını, 10/9/1969 ile 31/12/970
tarihleri arasında iddia edilen 13 toplantıya katılmadığını, ancak ar-
kadaşlarıyla bir araya gelme olasılığının, katılmadığını hatırlamadığını,
Hıfzı Kaçar'ın evini bilmediği için bu evdeki toplantıya kesinlikle katılmadığını söyleyebileceğini, toplantıların hiçbir
zaman gizli bir çalışma, ittifağ ve ihtilal yapılmasına ilişkin olma-
dığını, ses bantlarındaki konuşmaları kabul etmediğini,

Sorgusunda ise: yazılı olarak hazırladığı (Dosya 7, Say.53)
29 sayfadan ibaret sorgusunda kendisini suçlayan dosyanın 12-Marttan
önce Adalet Partisi'nin hazırladığını, 12 Marttan sonra da talebe koy-
duğunu, Ankara'da kendisi hariç tüm sanıkların tutuklandığını, 5-6 ay
sonra tahliye edildiklerini, dosyanın İstanbul'a gelmesinden sonra
inandırıcı ve pekiştirici delil aranmış, bulunamamış, bunun üzerine
6 sanık tekrar tutuklanmış ve bu sanıklar iskenceye tabi tutularak
teyp ve ajan raporlarını teyid eder şekilde ifadeleri alınmış ve bu

Esas No. 974/3
Karar No. 374/25

ifadelerle dayanılarak iddiaların tenzih edildiği olduğu, çok kıta rafından tanındığını, tanındığını, bu kıtalarla bir araya geldiğini, günlük olaylara, ülke problemlerini konuştüğünü, gizli örgütsel çalışmalar yaptığını, teyp bantları, ajan raporları ile yönlendirildiğilerin hepsinin esaslı olduğunu, Atatürkçülük ve düzen değeri kıtından ne anladığını ifade ederek penatodaki konularını, basındaki yazılarını belirterek ve sonuç olarak da 27 Mayıs Anayasasının yapıcılarında olduğunu, hürriyete, fazilete, adalete arı, uyumlu beğlerden bulunduğunu, bu kıtalarından muhakeme edildiğini,

Savunmasında ise; 39 sayfadan ibaret yazılı savunmasını okuduktan sonra netice olarak suçsuz olduğunu, savunmasının avukatları tarafından ayrıca yapılacağını, beraatine karar verilmesini istemiştir.

3- Sanık DOĞAN AVCIĞLU sorgu ve savunmasında; klasör 2. S. 158) Ankara Sıkıyönetim Kurulu Askeri Savcılığınca alınan ifadesinde özet olarak Cemal Madanoğlu'nu kurucu meclisten tanıdığını, kendisiyle fazla ilişkisi olmadığını, Türkiye'nin düzeni edili kitabı nedeniyle kendisiyle konuşmak istediğini, bu sebeple Armağan Anar'ın evinde görüştüğünü, bundan sonra da kendisiyle muhtelif yerlerde konuşmalar yaptığını, bunların çoğunun yeterli, etkili masalarda olduğunu; Cemal Madanoğlu'nun bir parti kurmaktan bahsettiğini, Devrim gazetesi ile ilgili olduğunu, mali yardım teklif ettiğini, kabul etmediklerini, Madanoğlu'nun Atatürkçülüğü anlatan bir parti kurmayı tasavvur ettiğini, bu görüşte ilgili olduğunu, 1970 Haziran ayından sonra Madanoğlu'nu görmediğini, Devrim gazetesi'ni bir gurup olarak çıkardıklarını, bu gazetesinin yayın müdürü olduğunu, gazete nedeniyle İihan Selçuk'la aralarında tartışma çıktığını, Cemal Madanoğlu'nun bir teşkilat kurup iktidarı zorla ele alacakları hususunda yaptıkları bir konuşma da bulunmadığını, 1969 yılında İstanbul'a gittiğinde Madanoğlu'nun evine bir kaç defa gittiğini, bahsettiği şekilde sohbet ettiklerini, (klasör 2, S.204) te alınan ek ifadesinde; devrim-gazetesinde ana fikrin Atatürk devrimlerini anlatmak, Atatürk fikri ışığı altında güçlü bir kadro yetiştirmek olduğunu, sandıktan çıkmaya inanmadıklarını, sohbetlerinde hükümeti devirmek için bir teşkilat kurma doğrultusunda olmadığını, sohbetten ileri giden bir fiil ve hareketleri bulunmadığını, klasör 2, S.229) tutuklanması sırasında alınan ifadesinde; Savcılığa alınan ifadelerinin doğru olduğunu, klasör 5, S.161) de İstanbul Emniyet Müdürlüğünde alınan ifadesinde özet olarak; sanığın ailevi durumu, seyahatleri, kitapları ve çalıştığı gazetelerden bahsedildikten sonra radikal milliyetçi olduğunu, Türkiye'nin kalkınması için milliyetçi, devrimci kalkınma yoluna inandığını, Marksist-Leninist olmadığını, katıksız Atatürkçü olduğunu, Orhan Kabilbay ve Numan Esin'inde katıldığı mevcut iktidarı sbasından uzaklaştırılmaya müncer olacak bir örgütlenme teşebbüsü içerisinde olduklarını, 1967 Haziran ayından 1968 yılı Kasım ayına kadar Dragosta kaldığını, bir buçuk yıl içerisinde

GEREKÇELİ HÜKÜM

Sabife- 13

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

bir iki defa Ankara'ya gittiğini, Dragosta bir gün Milli Birlik Komitesi üyeleri olan Orhan Kabibay'ın evine geldiğini, kendisine İlhami Soysal'la Türkiye'nin içinde bulunduğu durumu görüşmelerini, bu halin memleketin lehine olmadığı kanaatine vardıklarını, zararlı gideyse dur demek lazım geldiği yurt sever aydınlar olarak birleşmek gerektiğini, yarı kapalı teklifte bulunduğunu cevaben yakında Ankara'ya gideceğini, orada bu işi detaylı görüşebileceklerini söylediğini, İlhan Selçuk'a da aynı teklifte bulunulduğu, 1969 yılı başlarında Ankara'da Orhan Kabibay'ın evinde İlhami Soysal, İlhan Selçuk ve Orhan Kabibay olmak üzere toplandıklarını, Orhan Kabibay'ın ordu üst kademesinde bazı subay ve komutanlarla örgütsel bir çalışma içinde olduğunu, zamanı gelince müdahale yapacaklarını, 27 Mayıs'ta hazırlıksız olunduğunu, bu deia sivil kadro ihdası ile fikir adamlarının aynı görüş altında toplanmanın doğru olacağını, kendilerinin cumhuriyetle ve komutanlarla tanıştıracaklarını, ne yapılacağını kendilerine duyuracağını söylediğini, bu teklifi kabul ettiklerini ve onunla birlikte çalışmaya başladıklarını, bir program ve tüzük yapmayı düşündüklerini, bilahere örgüt içerisinde Numan Esin'in de kabul edildiğini, daha sonra Fakih Özfakih'te guruba alındığını, bu örgüte Cemal Resit Eyüpoğlu'nun girmediğini, toplantılarını Ankara'daki evlerinde yaptıklarını, bir gün Orhan Kabibay'ın evinde İlhami Soysal, Numan Esin, Cemal Madanoğlu ve Osman Vöksal olduğu halde toplandıklarını, bu iki şahsa içinde buldukları faaliyetlerden bahsetmediklerini, sadece memleketin içinde bulunduğu koşulların bu toplantıda dile getirildiğini, bu oluşturma yolundaki grup çalışmalarında İlhan Selçuk'un "kimse başkan olmayacak, kimse kimseye emir vermeyecek, kimse birbirinden farklı olmayacak" dediğini ve 1969 Mayıs ayında bir daha toplanmak üzere dağıldıklarını, Mithat Belli'nin milli demokratik devrim stratejisini benimsemediğini, bunun neticesinin komünist düzen olduğunu, kendi isteklerinin Atatürk hangi aydın güçlerle vatani kurtardıysa aynı güçlerle aynı doğrultuda memleketi reform, hızlı kalkınma ve topyekun ekonomi kültür eğitimi seferberliğini önerdiğini, aşama diye bir şey olmadığını, bu ilk tenebbüs dağıldıktan sonra ikinci tenebbüsün Cemal Madanoğlu'ndan geldiğini, Madanoğlu'nun da memleketin gidişini karanlık ve endişeli bulduğunu, ordu müdahalesi olsa bile ordunun politika dışında kalmasını istediğini, reformcu, Atatürkçü bir kadronun kurulmasını istediğini, başkanlık iddiasında bulunmadığını, Osman Vöksal'ın da bu fikri benimsemiş olduğunu, 1969 kış aylarında Ankara'da Osman Vöksal, Cemal Madanoğlu, Cemal Resit Eyüpoğlu, İlhami Soysal ve İlhan Selçuk olduğu halde toplandıklarını, devrimin iktidarının tutumunu beğenmediklerini, memleketi açmazla sürüklediğini, üzüntü duyduklarını, buna dur demek ve bir çare bulmak için bir güç oluşturulmasını istediklerini ve sonunda askerlerle birlikte illegal bir devrim kurulu kurulmasına karar verildiğini, Cemal Madanoğlu'nun devrim genel kurulu başkanlığına, kendi-

GEREKÇELİ HÜKÜM

Fsas No. 974/3
Karar No.974/25

Sahife 14

si'nin sekteterliğe, İlhami Soysal'ın Ankara gurubunun idaresine, İlhan Selçuk'ta İstanbul kesimi ile ilgilenme görevinin ve Osman Vöksal'a da, Cemal Madanoğlu'na yardımcılık görevinin verildiğini, toplantılarda bir gazete çıkarmayı düşündüklerini, Cemal Recit Eyüpoğlu'ndan finansmanı sağlamasını istediklerini, bu gazete için kimseyi karıştırmak istemediklerini, bu sebeple de Cemal Madanoğlu'nun para yardım talebini kabul etmediklerini, Devrim gazetesinin 21.Ekim.1969 zaman zaman üyelerden 50-100 TL para alındığını, bu paraların karşılık üzere tılara bir müddet sonra Yılmaz Akkılıç'ın da katıldığı toplantı zetes çıkmadan evvel İstanbul'da Cemal Madanoğlu'nun evinde Cemal Recit Eyüpoğlu, İlhami Soysal, İlhan Selçuk, Madanoğlu, Hifzi Kaçar ve Mahir Kaynak olduğu halde toplandıklarını, Mahir Kaynak'ı burada gördüğünü, 1969 yılı Kasım ayı ortalarında İlhan Selçuk, Osman Vöksal, Cemal Madanoğlu'nun evinde toplanıp yemek yediklerini, yemekte Cemal Madanoğlu "bu gün kendisine bağlı asker kesimiyle kendilerini tanıştıracaklarını" söylediğini, biraz sonra Hifzi Kaçar kendilerini Suadiyede emekli bir albayın evine götürdüğünü, Necdet Düvencioğlu, Alb.Zeki Ergun, Alb.Adnan Arabacı, Alb.Orhan ve Fahri'nin de bulunduğu bir toplantı yaptıklarını, burada Osman Vöksal ve Cemal Madanoğlu'nun etrafında toplandıklarını söyledikleri üzerine askerlerin buna karşı çıktığını, buraya lider tayini için değil güçlerin tartışılması, ihtilalin renginin ne olacağı hususlarının görüşülmesi için geldiklerini, kendilerinin, siz solcusunuz? nesiniz? dediklerinde, İlhan Selçuk'un "bizim ihtilalimiz sol ihtilal olacaktır.Ne Amerika'ya nede Rusya'ya taviz verilmeyecektir" şeklinde cevap verdiğini, kendisi de Türkiye'nin düzeni adli kitabında görüşlerinin belirtildiğini, Atatürk'ü bir ihtilal olacak şekilde cevap verdiğini, bu toplantıdan sonra İstanbul'a gitmediğini, Necdet Düvencioğlu, Hifzi Kaçar ve Mahir Kaynak'la karşılaşmadığını, Vadro Örgütü başlıklı 15 maddeden ibaret Ulusal Devrim Partisi tüzüğü okunan şekilde olduğunu, ifadesine geçirilmesinde mahzur bulunmadığını, pişman olduğunu, üzüntü duyduğunu, esasen 1970 Haziran ayından itibaren Cemal Madanoğlu ve arkadaşlarıyla bir daha karşı karşıya gelmediğini, bu kabül faaliyeti olmadığını, guruptan koptuğunu,

İstanbul Sıkıyönetim Kurulu Askeri Savcılığınca alınan 3.Kasım.1972 tarihli ifadesinde (klasör-5.S.162), kendisine gösterilen 15 sayfadan ibaret ifade zaptı üzerindeki imza ve parafelerin kendisine ait olduğunu, muhteviyatını kabul etmediğini, gözleri bağlı olarak bu ifadenin alındığını, okuduktan sonra imza etmek istediğini söylemesine rağmen mecbursun dediklerini, 1969 senesi başlarında bir gün Orhan Kabibay'ın Ankara'da bürosuna geldiğini, İlhan Selçuk, İlhami Soysal olmak üzere toplandıklarını, Kabibay politik hayatın

1.12.2015
*

Handan

Esas No. 974/3

Karar No. 974/25

karanlığa gittiğini, bir müdahalenin kaçınılmaz olduğunu, kendisinin Faruk Gürler, Muhsin Batur ve Kemal Kayacan'la yakın birliği içinde bulunduğunu, bu kişilerin üst kademelere gelmekte olduklarını, 27 Mayıs'ta olduğu gibi fenersiz yakalanmamak gerektiğini, yüksek komutanlarla kendilerini tanıştıracaklarını, bu komutanların direktif ve arzularına göre hareket edeceklerini söylediğini, bu teklifi olumlu karşıladıklarını, 1969 senesi Mayıs ayına kadar 5-6 defa toplandıklarını, her toplantının fikir ve kadro oluşturma ile ilgili olduğunu, daha sonra bu toplantılara Numan Esin'in de katıldığını, bu toplantılardan birine Cemal Madanoğlu ile Osman Wöksal'ın da katıldığını, bu toplantıların bir usulü ve tüzüğü olmadığını, buna örgüt denemeyeceğini, mütecebbis kurul olabileceğini, örgüt haline gelebilmesi yüksek komutanların emrine bağlı olduğunu, komutanlarla görüşemediklerini, bu nedenle mütecebbis gurup örgüte dönüşmeden 969 Mayıs'ında dağılmak üzere toplantılara son verildiğini, toplantılardaki konuşmaların günlük, politik konular olduğunu, 1969 yazında İstanbul'da Madanoğlu'nun evinde İlhami Soysal, İlhan Selçuk ve Cemal Recit Eyüpoğlu olduğu halde bir kaç defa toplandıklarını, bu toplantılarda yemek yendiğini, yurt sorunları üzerinde konuşulduğunu, Madanoğlu'nun cuntaya karşı olduğunu, şartlar gerektirirse ordunun müdahale edebileceğinden bahsettiğini, 1969 yılı Ağustos ayında kendisi Osman Wöksal, İlhan Selçuk, İlhami Soysal muhtemelen Cemal Recit Eyüpoğlu olduğu halde Madanoğlu'nun Kızıltoprak'taki evinde Hıfzı Kaçar ve Mahir Kaynak'ta olduğu halde toplandıklarını, Mahir Kaynak'ın elinde 10-11 sayfalık küçük mahiyetinde bir metin olduğunu, bu metnin okunmasına istemediklerini, bu sebeple de mahiyetini öğrenemediğini, 1969 yılı Ekim ayında veya Kasım ayı başlarında Madanoğlu'nun çağrısı üzerine Osman Wöksal, İlhan Selçuk, Hıfzı Kaçar, Mahir Kaynak ve kendisi evine gidip yemek yediklerini ve Madanoğlu kendisini sevip seyan bazı arkadaşlarını bizlerle tanıştıracaklarını söylediğini, bilahere Mahir Kaynak ve Hıfzı Kaçar kendilerini alıp Bostancı semtinde bir eve götürdüklerini, Necdet Divencioğlu ile gelenlerin kim olduklarını bilmediği kişilerin orada bulunduğunu, ifadede yer alan isimleri kendisi söylemediğini, orada Osman Wöksal'ın, Madanoğlu'nun kişiliğini övdüğünü, onların Madanoğlu ile ilişkileri bulunduğunu belirttikleri, burada yurt sorunları üzerinde konuşmalar yapıldığını, kendilerine ordu birliği, bütünlük içinde olmasını söylediğini, İlhan Selçuk'un "bizim ihtilalimiz sol ihtilal olacaktır? Ne Amerika nede Rusya'ya taviz verilmeyecektir" şeklinde konuştuğunu duyduğunu, bu toplantının bir tanışma toplantısı olduğunu, bu toplantıya kadar Madanoğlu ile örgütsel faaliyet içinde bulunmadığını, bu toplantıdan sonra İstanbul'a gitmediğini, daha sonra 1969 senesi sonlarına doğru İlhami Soysal, İlhan Selçuk, Madanoğlu, Cemal Recit

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

Eyüpoğlu, Osman Vöksal ve kendilerinin Ankara'da toplantılar yaptıklarını, bu toplantılarda yurt sorunlarının konuşulduğunu, ne yapılması gerektiği düşünüldüğünü, çeşitli düşünceler olduğunu, siyasi parti kurma, 27 Mayıs Derneği gibi bir dernek kurma, bir devrim örgütüne gitme eğilimleri üzerinde durulduğunu, devrim örgütüne gidilmesi halinde nasıl olsun sorusunun ortaya atıldığını, asker sivil karışımı mı? yoksa yalnız sivillerden müteakkil bir heyet mi olsun? konularının tartışıldığını, ancak bu devrim örgütünü oluşturmaya kesin olarak gaye ve hedefini tayine kendileri mezun olmadıklarını, Madanoğlu yüksek komutanlarla görüşecek, gerekirse kendilerine de görüşme imkanı hazırlıyacak, ondan sonra bu konuda bir fikir oluşturulabileceğini söylediğini, yüksek komutanlar bundan vazgeçip veya parti kurup buna göre bir karara varıp 3.ncü sıklarla ilgili kesin durumun tesbit edileceğini, bu toplantılarda Madanoğlu'nun 27 Mayısı eleştirdiğini, hataları belirttiğini, çift meclis kurmalıydık dediğini, esasen bu üçüncü sıkl üzerinde bir fikir birliğine varılamadığını, Madanoğlu'nun yüksek komutanlarla temas vaadinde gerçekleşmediğini, bu toplantılarda Madanoğlu'nun devrim genel kurulu diye adlandırdığı bir müteakbis kurul meydana getirdiği hususunu açıkladığını, daha doğrusu bir müteakbis heyetten bahsettiğini kendilerinin başkan olduğunu İlhan Selçuk'un İstanbul'da, İlhami Soysal'ın Ankara'da Entellektüellerle memleket meseleleri üzerinde fikir oluşturmakla görevlendirildiğini, kendilerinin de sekreter tayin edildiğini, Osman Vöksal'a da kendisine yardım edeceğini söylediğini hatırlamadığını, Devrim gazetesinin örgütlerle ilgili olmadığını, toplantılarda kadro örgütü başlıklı 15 maddeden ibaret bir tüzüğün okunmadığını, bundan Ankara Askeri Savcılığında haberdar olduğunu, toplantılarında böyle bir örgütten söz edilmediği gibi böyle bir tüzüğünde hazırlanmadığını, hiçbir şey yapılmadığı halde isminin bu işlere karıştırılmasına üzüldüğünü, hiç bir askere çengel atılmadığını, iddia olunan örgütün zaruri masrafları için para toplanmadığını, kesin olarak komünist bir idare tarzına karşı olduğunu, 4/11/1972 tarihli tutuklanması sırasında alınan ifadesinde (klasör 5.S.182) gizli bir örgüt içine girmediğini, isnatları kabul etmediğini, emniyet ifadesinin bir kısmının kendine ait olmadığını, Savcılık ifadesinin doğru olduğunu,

Sorgusunda ise (Klasör 9.S.9); sorgusunu yazılı olarak hazırladığını, 74 sayfadan ibaret sorgusunu okuduktan sonra emniyette İstanbul C. Savcılığınca alınan ifadelerini kabul etmediğini, emniyet ifadesinin semti meçhulde alındığını, kendine ait olmadığını, zorla imza ettirdiklerini, Askeri Savcılıkça alınan ifadenin de doğru olmadığını, tutuklama sırasında kabul ettiği Savcılık ifadesinin Ankara Askeri Savcılığınca alınan ifade olduğunu, yazılı sorgusunda ise Devrim gazetesi ve Yön dergisinin fikriyatından bahsettiği Savcılığın bu hususta tenakuza düştüğünü, Atatürk'e ait konuşmaları kendisine

11/11/75
f

11/11/75

11/11/75

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

mal ederek bu konuşmaların maskeli Atatürkçülük olarak gösterildiğini, millî demokratik devrim ile savunduğu Kemalist devrimin millî yetki, devrimci kalkınma yolundan tamamen farklı olduğunu izah ettikten sonra öngördüğü düzenin Atatürk'ün hedef çizdiği çağdaş uygarlık düzeni olduğunu, gizli bir ittifağın kurulmadığını, ancak 969 yılı başlarında memleketin karanlık bir gidişine sürüklendiğini, nereye gidiyoruz, bu gidiş nasıl önlenebilir, çare nedir biçiminde aydın çevrelere konuşmalar yapıldığını, bu meyanda Madanoğlu, Köksal ve çok daha başka kişilerce bir araya gelip konuşmalar yaptıklarını, bunların sohbet toplantıları olduğunu, yüksek konutanların görüşlerine önem verdiklerini, emniyette alınan ifadenin baskı altında olduğunu; kendine ait olmadığını, İstanbul Askeri Savcılığınca alınan ifadenin ise emniyet ifadesinin etkilerini bir ölçüde tasıdığını, serbest ifade mahsulü olmadığını, ajan raporları, ses bantları birbiriyle irtibatsız, mantıksız, çelişkiyle dolu olduğunu, Anayasa mahkemesinde ciddi yetten uzak bulunduğunu, bantlardaki seslerin kendisine ait olmadığını, -

Savunmasında ise; yokluğunda duruşmanın yapılmakta olduğu da savunması yerine dosyada mevcut ifadeleri okunmuş, müdafilerince yapılan savunmasında sanığın beraati talep edilmiş olduğu anlaşılmıştır.

4- Sanık İLHAMİ SOYSAL sorgu ve savunmasında: (klasör 2, S.6-4) 13/6/1971 tarihinde Ankara Sıkıyönetim Valiği Askeri Savcılığınca alınan ifadesinde özet olarak Herhangi bir örgütle ilişkisi olmadığını, sanıkların bir kısmını tanıdığını, yakın arkadaşları olduğunu, kendileriyle zaman zaman bir gazeteci olarak memleketin yurt sorunlarını enine boyuna konuştuklarını, Devrim gazetesi'nin çıkmasında, çıkmadan önce ve sonra yönetiminde bunlar ve bunlar gibi pek çok arkadaş ile uzun görüşmeler ve tartışmalar yaptığını, Doğan Avcıoğlu, Cemal Recit Eyüpoğlu, İlhan Selçuk, Cemal Madanoğlu, Osman Köksal ve Sami Küçükü kurucu mecliste 27 Mayıs Anayasası hazırlanmasında ortak çalışmalarını olan bir kısmı ile de 27 Mayıstan önce gazeteciliği sebebiyle tanıdığı, yakın dostları olduğunu, zaman zaman kendi evinde dahil olmak üzere çeşitli yerlerde yemekli yemeksiz üçlü, beşli, belki de daha kalabalık olarak bir araya geldiklerini, tartışmalar yaptıklarını, hatta zaman zaman Atatürk devrimlerinin ışığı altında bir parti kurma fikrinin de doğduğunu, bu yolda tartışmalar olduğunu, MİT tarafından düzenlenen raporun neye dayandığını bilmediğini, kabul etmediğini, şahsi görüşü olarak yazılarında da belirttiği gibi mevcut düzeni sömürücü aynı zamanda bozuk bir düzen olarak kabul ettiğini, politikacıların çoğu memleketi bataklığa ittiğini, bu sebeple memlekette Atatürk'ün arzu ettiği çağdaş bir düzenin kurulmasını istediğini, konuşmaların ve sohbetlerin bu düşünce çerçevesinde

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

geçtiğini, bu konuşmalarda parti den cemiyete kadar her şeyin düşünül-
düğünü, i'tham edilmiş devrim örgütünün, Devrim gazetesi'nin kadrosu
olduğunu, bu kadroda Doğan Avcıoğlu, Cemal Madanoğlu, Uğur Mumcu,
İlhan Selçuk gibi arkadaşların bulunduğunu, gazete sahifelerinin Cemal
Resit Eyüpoğlu olduğunu, mevcut düzeni bozucu şekilde bir çalışma ve
örgütlenme yapmadıklarını, emekli subaylardan kendisine yakın olan-
ların Osman Vöksal, Cemal Madanoğlu, Orhan Kabıbay ve Yılmaz Akkılıç
olduğunu, Necdet Divencioğlu'nu ismen tanıdığını, Devrim gazetesi'nin
gazetecilik çerçevesinde kalmak üzere her türlü teşkilatla i'tibatı
olduğunu, devrim gazetesi'nin görüşü Türkiye'nin iktisadi bakımdan
kendine yeterli olduğu, ne Rusya'dan ne Amerika'dan yardıma
ihtiyacı olmadığı yolunda olduğunu, bunun içinde bankaların, sigor-
ta şirketlerinin devletleştirilmesi, istisnâ ticareti devlet kontrolü al-
tına alınması görüşünde olduğunu, ağır sanayiye kaymak gerektiğini,
ihtilal yapacak, mevcut nizamı değiştirecek bir teşkilatı tasvip et-
mediğini ve böyle bir topluluğa girmediğini, tek ifadesinde ise; Dev-
rim gazetesinde Türkiye'nin kalkınma yolları arkadaşlarının yazıları
ile eleştirildiğini, Atatürk doğrultusunda bağımsız bir Türkiye'nin
kurulması gerektiğini savunduklarını;

İstanbul Emniyet Müdürlüğünce alınan 6.Kasım.1972 tarihli
ifadesinde ise özet olarak; hayat hikayesi, iç ve dış seyahatleri
belirtildikten sonra 19.Ekim.1972 tarihinde Ankara'da göz altına
alındığını, hiç bir kampa dahil olmadığını, sadece Atatürk'çü oldu-
ğunu, yazılarından dolayı hakkında tek bir dava açılmadığını, komi-
nist olmadığını, sola açık bilimsel sosyalizme varmayan bir devrimci-
lik anlayışı olduğunu, Türke, Türkten başka dost olmadığını, polit-
tikacıları tenkit ettiğini, Türk Silahlı kuvvetlerine sonsuz güveni-
ve sempatisi olduğunu, ordunun ilerici ve Atatürk'çü olduğunu, ilerici
hareketlerin daima ordudan geldiğini bildiğini; yazılarında Atatürk-
çü çevreden ayrılmadığını, komünizm, anarizm reddettiğini, Türki-
yenin saptırıldığı yoldan çevirmenin ancak Atatürk metodlarıyla müm-
kün olacağı sonucuna Orhan Kabıbay'la birlikte vardıklarını, dağınık
halde olduklarını, Doğan Avcıoğlu, İlhan Selçuk'un da böyle birle-
şime katılabileceklerini düşünerek onlara da durumu söylediğini, kabul
ettiklerini ve 4 arkadaş bir araya geldiklerini, aslında o günlerde
bir dergi çıkarma niyetleri olduğunu, paraları bulunmadığını, Cemal
Resit Eyüpoğlu'na bu sebeple müracaat ettiklerini, oda tek başları-
na gazeteyi çıkarabileceğini, başka ortak istemediğini, kendisini ik-
na ettiklerini, oluşturdıkları gizli teşkilata aldıklarını; Numan
Esin'in de dergiye yardım edebileceği teklifinin Orhan Kabıbay'dan
geldiğini, kabul etmediklerini, derginin partiler üstü ve Atatürk-
çülükten ayrılmaya inandırıcı bir dergi olmasını istediklerini, Nu-
man Esin'in teşkilata girdiğini, daha sonra Fakih Özfakı ve Osman

Köksal'ın da aralarına aldıklarını, teşkilatın gayesinin Türkiye'de
 bulunduğu tersine gidilmeden kurtarmak, Atatürk'çülüğü yeni
 bastan payidar kılmak, bu gayeye ulaşmak için Mason-Komünist-Fa'ist
 ve Kürtçü olmayan Atatürk'çülüğe inanmış bütün aydınları bir çatı
 ve fikir altında toplamak istediklerini, bu fikirleri Devrim gazete-
 sinde yayınladıklarını, teşkilat üyelerinin kendisi, Orhan Kabibay,
 Doğan Avcıoğlu, İlhan Selçuk, Fakih Özfakih, Numan Eğin ve Osman
 Köksal olduğunu, ayda, 2 ayda bir toplandıklarını, teşkilata giriş
 için içlerinden birinin teklifi ile oybirliği sonucu bayrak, silah,
 Atatürk üzerine yeminle alındığını, teşkilata ihanet edenler öldürü-
 leceğini, ikinci örgütlenme birincisinin devamı olduğunu, Orhan Ka-
 bibay'ın evinde bir gün toplandıklarını, prensiplerine aykırı olarak
 teşkilata dahil olmaya Cemal Madanoğlu'nun da orda bulunduğunu,
 kendisini senatodan tanıdıklarını, birlikten güç doğacağını ifade et-
 tiğini, Madanoğlu tek başına değil de başka bir gurubu temsil eder
 gibi konuştuğunu, konuşmalar sırasında örgütün başı kim olacağı öne
 atıldığını ve birinci örgütün feshedildiğini, 1968 yılının son veya
 1969 yılının ilk aylarında örgüt dağılıp fakat arkadaşlıklarının
 bozulmadığını, Osman Köksal'ın yakın arkadaşı olması nedeniyle Ce-
 mal Madanoğlu'nun etrafında kümelenemeye başladıklarını, ikinci örgüt-
 tü oluşturmaya çalıştıklarını, Cemal Madanoğlu'nun Atatürk'çü bir
 parti kurma fikrinin yeniden ortaya çıktığını, kendisinin buna karşı
 çıktığını, yeniden daha ciddi olarak örgütlenmek istediklerini, Cemal
 Madanoğlu başkanlığında örgütlenmişlerini, genel sekretörlüğe Doğan
 Avcıoğlu'nun seçildiğini, Türkiye'nin kalkınması, çağdaşlaşması için
 var güçleriyle çalışacaklarına ve Atatürk'çülüğünden ayrılmayacakları-
 nı belirterek yemin ettiklerini, bu yeminde kendisi, Osman Köksal,
 Doğan Avcıoğlu, Cemal Madanoğlu, Cemal Resit Eyüpoğlu ve İlhan Sel-
 çuk'un bulunduğunu, bunlar gizli örgütün aynı zamanda devrim genel
 kurulunun üyeleri olduğunu, örgütün amacının, birinci örgüt amacının
 aynısı olduğunu, ancak bu işin sivillerle olmayacağını, en büyük
 Atatürk'çü potansiyel gücün ordu olduğunu bildikleri, subaylarında
 örgüte almayı kararlaştırdıklarını, Asker-Sivil kenetlenmesini şart
 gördüklerini, yazılı hiç bir belge olmayacağına karar verdiklerini,
 Madanoğlu bu karar hıfzına oy pusulalarının arkasına bizzat el ya-
 zısı ile gizli örgütün tüzüğünü yazdığı, bu kadro örgütü başlıklı
 tüzüğü Cemal Madanoğlu'nun evinde gördüğünü, bu tüzüğün aynen ifa-
 desine geçirilmesinde sakınca olmadığını, bu sebeple kadro örgütü
 başlıklı tüzüğün aynen ifadeye geçirildiği ve sanık devamlı, Yılmaz
 Akkılıç'ın örgüte alındığını, kendisine subaylar arasında örgütlen-
 me işi verildiğini, zaman zaman evlerinde toplantı yaptıklarını, 50
 TL.sı a'dat toplandığını, toplantıların birinde Madanoğlu İstanbul-
 da Atatürk'çü subayların Marmara gurubundan bahsettiğini, bunların

kendisine bağılı olduğunu, bu husus huzursuzluk yarattığını, habersiz iş yapılıncasına tetenildiği, bir gün kendisi, Doğan Avcıoğlu, Kemal Recit Eyyupoğlu ile Madanoğlu'nun evine gittiklerini, yenilip içildiğini, yemekten sonra örgüt faaliyetlerinden bahsedildiğini, evde Hıfzı Kaçar, Necdet Davencioğlu, İlhan Selçuk, Osman Köksal'ın da bulunduğunu, 1970 yılının ilk aylarında Devrim gazetesi'nin yönetimi tarzının tartışma konusu olduğunu, bu husus İlhan Selçuk'un darılmasına ve istifasına yol açtığını, Doğan Avcıoğlu'nda aynı yola gittiğini, sonraki günlerde İlhan Selçuk'un toplantılara gelmediğini, Madanoğlu ile Avcıoğlu arasında tartışmalar olduğunu, dağılmayı teklif ettiğini ve dağıldıklarını, örgüt tam oturup şekillenmediği için kesin ve yazılı şekiller olamadığını, gizli örgüt olaylarından ötürü çok pişman olduğunu, hatalı bir yol izlediğini;

13/12/1971 tarihinde İstanbul Sıkıyönetim Kurulu Askeri Savcılığınca alınan ifadeesinde özet olarak 6 Kasım 1972 tarihli Emniyet ifadesini kabul ettiğini, yalnız Madanoğlu tarafından kaleme alındığı iddia edilen kadro örgütü başlıklı yazıdan haberi ve ilgili olmadığını, Madanoğlu'nun ne maksatla bu yazıyı hazırladığını bilmediğini, Ankara Sıkıyönetim Savcılığında verdiği ifadenin de doğru olduğunu belirterek emniyetçe alınan ifadeye yakın bir ifade verdiği ve tutuklama sırasında alınan ifadeinde bu ifadenin de doğru olduğunu beyan ettiğini;

Sorgusunda ise; Ankara Sıkıyönetim Savcılığınca alınan ifadelerinin doğru olduğunu, emniyetçe alınan ifadenin doğru olmadığını, kabul etmediğini, kendi ifadesi olmadığını, hazırlanan ifadeyi zorla imzalattıklarını, İstanbul Sıkıyönetim Savcılığınca ve tutuklama sırasında alınan ifadeleri de kabul etmediğini, tekrar emniyete götürülmek için emniyet ifadesini tekrar ettiğini, iki sayfadan ibaret 23/3/1973 tarihli yazılı sorgusunda (Klasör 7, S.129) hiçbir gizli örgütün yada ittifakın üyesi ve yönetici olmadığını, yazılarında 12 Mart öncesi iktidarlarını tenkit ettiğinin doğru olduğunu, Türk Silahlı Kuvvetleriyle ilgili yazılarında gizli bir yön olmadığını, orduya sevgi, saygı ve bağlılıktan öteye bir şey yazmadığını, gündelik yazı yazdığını, istihbarat yaptığını, memleketin her çeşit insanı ile oturup, bulup konuştuğunu, konuştuğu şeylerin memleketin dertleri, sorunları olduğunu, bürosuna ve evine çeşitli meslekten insanların gelip gittiğini, bu konuşmaların illegal faaliyet olarak kabul edilemeyeceğini, Ankara Sıkıyönetim Savcılığınca alınan ifadeinde bütün insanlara reddettiği halde bir sene sonra İstanbul Emniyet ve Savcılığınca bu kez ifadeleri kabul etmenin nedeni ifadelerin emniyette alınmadığını, bu ifadelerin hangi şartlar altında alındığını 1/12/1973 tarihli dilekçe içinde belirttiğini, 13/6/1971 tarihli ifadeğini kabul ettiğini, bunun dışındaki ifadelerini reddettiğini, ses bantları

TÜRKİYE
Sıkıyönetim Kurulu

M. Kemal

2

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

ve raporları kabul etmediğini,

Savunmasında ise avukatlarının savunmasına ekleyecek bir husus olmadığını, beraatine karar verilmesini istemiştir.

5- Sanık CEMAL KURT AYUPOĞLU sorğu ve savunmasında: (Klasör 2, Sayfa 1-2) 13/6/1971 tarihinde Ankara Sıvıyönetim Kurulu Askeri Savcılığınca tesbit edilen ifadesinde; politikacı olduğunu, Millî Letvekilliği yaptığını, hastalığı sebebiyle fiilen hepsinden çekildiğini, bir münevver olarak emleketin gidişine üzülmediğini, demokratik yollar ile Türkiye'nin birden kalkınamayacağı, bazı tedbirlerin alınması görüşünde olduğunu, bu tedbirlerin 1961 Anayasasında mevcut olduğunu, bu işleri yapacak lidere ihtiyaç bulunduğunu, bu liderinde bulunmadığını, Devrim gazetesi'nin sahibi olduğunu, yazılarında fikriyatının bellendiğini, gerici zümreyi tanımadığını, memleket aydınlarını içine alan ve düşüncelerini aksettiren bir gazete çıkarmayı düşündüğünü, bu hususu Doğan Avcıoğlu ile görüştüğünü, gayenin millî görüşten hareketle memleketin en kısa yoldan ne şekilde kalkınabileceğini münevver-zümmenin görüşlerine arz etmek olduğunu, aynı zamanda bunun bir araştırma olacağını, bu gayeyle Özkun Bölükbaşıoğlu, Numan Esin, Doğan Avcıoğlu, İlhami Soysal ve kendisinin maddî yardımlarıyla devrim camiasını teşkil ettiklerini, Cemal Madanoğlunun da maddî yardım teklif ettiğini fakat yardım edip etmediğini hatırlamadığını, gazetenin kuruluşu tamamlandıktan sonra itimat ettikleri arkadaşlarının yazılarını gazetede yayınlama hususu görüşüldüğünü, bazen gazetede ayrı görüşler ve bazı iç meselelerin meydana geldiğini, İlhan Selçuk'un yazıları, Turan Selçuk'un karikatürlerinin basılmaması gibi, bunları halletmek arkadaşlar arasında kargınlık olmaması için toplandıklarını, bu arada günün mevzularınında konuşulduğunu, bu toplantıların bir arkadaşlık ve sohbet toplantılarından ibaret gitmediğini, hiç bir şekilde mevcut rejimi devirmek için teşkilat kurmadıklarını, gençlik temsilcileriyle görüşmediklerini, ordu arasına sızmanın doğru olmadığını, Devrim gazetesi camiası ve ona yön vermek için yapılan toplantıların açık olduğunu, bu toplantıların yanlış anlaşılma olabileceğini, Cemal Madanoğlu, Doğan Avcıoğlu, İlhami Soysal, İlhan Selçuk, Osman Köksal, Yılmaz Akvıncı, Salih Nejat Candan ve Altan Öymen'i tanıdığını, diğer sanıkları tanımadığını, gizli bir örgütle hiçbir ilişkisi olmadığını, (Klasör 2, S.106) ek ifadesinde; devrim gazetesi'nin memleketin kurtuluşu için Atatürk'çülük mihracı üzerinde fikren bir yön vermek amaç ve gayesiyle kurulduğunu, konuşmalarının hiç bir zaman iftihar edildikleri Cumhuriyet'i yıkmak konusunda bir cemiyet teşkil için ve o doğrultuda olmadığını, mantıken buna imkan da olmadığını, Cumhuriyet'i yıkmak istemek bir insanın kendi kendini inkarından başka bir şey olmadığını, İddianın asılsız olduğunu;

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

Sorgusunda ise; iddianamede ihtilalcı sosyalistlikle itham edildiğini, Doğan Avcıoğlu'nun yazılı sorgusu sırasında ifade ettiği fikirlere aynen katıldığını, sosyalist kelimesinin geniş anlam taşıdığını, ihtilalcilikle itham edilmelerine yön ve devrim gazetesindeki yazıların gösterildiğini, yazıların bu ithamla ilgili bulunmadığını, ihtilalcilik ve suç sayılacak derecede sosyalistlikten tamamen uzak bulduklarını, haklarındaki delillerin MİT raporu, ses bantları, Mahir Kaynak'ın beyanı ve diğer bazı şahısların beyanı olarak gösterildiğini, raporların tarihsiz, muzasız kağıtlardan ibaret bulunduğunu, delil olmayacağını, teyplerdeki konuşmaların tesbiti ise hukuk nazımına aykırı olduğunu, esasen bunlarda silinme ve ifadelere mümkün bulunduğunu, delil olarak kabul edilemeyeceğini, dava sanıklarının bir kısmının emniyette hukuk dışı alınan ifadelerinin kabul edilemeyeceğini, Mahir Kaynak'ın hasta bir kişi olduğunu, raporlarına itibar edilemeyeceğini, gizli bir ittifak içinde bulunduğu hususu bir hayalden ibaret olduğunu, bütün ithamları reddettiğini, Savcılıkta alınan ifadelerinin doğru olduğunu;

Savunmasında ise; iki sayfadan ibaret yazılı savunmasında daha evvelki ifadelerine ekleyecek bir hususun olmadığını, MİT eleman raporlarının geçerli olmadığını, tanık ifadelerinin iddiayı kanıtlamadığını, teyp bantlarının montaj olduğunu, alışı sırtının Savcılıkça ifadeleri alındığı halde ikinci kez emniyetçe ifade alınmasının doğru olmadığını, beraatine karar verilmesini istemiştir.

6- Sanık İLHAN SELÇUK sorgu ve savunmasında: (klasör 2, S. 177) Ankara Sıkıyönetim K.lığı Askeri Savcılığınca alınan ifadesinde özet olarak; Milli Birlik Komitesi üyelerini tanıdığını, Cemal Madanoğlu'nu da tanıdığını, dostları bulunduğunu, birbirlerini ziyaretlerinde memleket meselelerini konuştuklarını, gizli toplantı yapmadıklarını, gizli bir örgüt kurmadıklarını, cunta hazırlığı yapmadıklarını, gazeteci olduğu için bütün muhterlerle teması bulunduğunu, savunduğu düzenin Atatürk'çü düzen olduğunu;

(Klasör 5.S.66) İstanbul Emniyet Müdürlüğünce alınan ifadesinde özet olarak hayat hikayesi belirtildikten sonra; 12 Martta doğru Türkiye'nin iflasa gittiğini, Anayasanın uygulanmadığını, bazı çevrelerce ordu müdahalesinin öngörüldüğünü çıkar yolun Atatürk'çülük olduğunu, bu sebeple Devrim gazetesi'ni çıkardıklarını, Atatürk'çü bir kadro yaratmak istediklerini, devrim kurulu Cemal Madanoğlu, İlhami Sosyal, Osman Köksal, Doğan Avcıoğlu, Cemal Resit Eyüpoğlu ve kendisinden ibaret kadro ve yayın kurulu olduğunu, daha doğrusu devrim genel kurulu olduğunu, kendisinin İstanbul'da görevli olduğunu, Erenköy'de bir evde tanışma tertiplendiğini, bu toplantıya kendisi, Doğan Avcıoğlu, Osman Köksal, Nedret Düvencioğlu, Hıfzı Kaçar, Mahir Kaynak, Adnan Arabacı, İbrahim Artuç, Orhan Güven, Adnan Kaptan, Fahri Tezel'in

1.11.2015
f

Artuç

Kaptan

Esas No. 974/23
Karar No. 974/25

katıldığını, bu toplantıda fikir alış veriş yapıldığını, Osman Köksal, Cemal Madanoğlu'nun liderliğini ortaya attığını, subayların bu teklifi çevresinde kararladıklarını, subaylardan birinin ihtilalin rengini sordüğünü, kendisine rengin sol olacağını söylediğini, Doğan Avcıoğlu ise sizin görüşünüz nedir dediğini, verilen cevabı hatırlamadığını, 1969 Aralık ayında Cemal Madanoğlu'nun evinde kendisi, Hıfzı Kaçar, Mahir Kaçar, Fahrettin Tezel, İbrahim Artuç, Zeki Ergun, Necdet Övencioğlu olduğu halde toplandıklarını, Cemal Madanoğlu'nun, zorla güzellik olamaz dediğini, daha evvel devrim genel kurulunu teşkil eden kendileri Anıt Kabire gidip yemin ettiklerini, daha sonra bu kurula Binbaşı Yılmaz Akkılıç'ın da alındığını, fakat kendisini tanımadığını, örgütün tüzüğü Madanoğlu'nun seçti kağıdına yazılan kadro örgüt tüzüğü olduğunu, ifadesine geçirebileceğini, örgüt ihtiyaçları için 100 TL. vermeyi kabul ettiklerini, kurulun kararları iftifa ile alındığını, Devrim gazetesi örgütün fikir yönünü ifade ettiğini, daha evvel bir başka gizli örgüt içinde olduğunu Orhan Kabilbay, İlhani Soysal ile Ankara'da bir lokantada bulduklarını, harekete geçmek gerektiğini, gizli örgüt kurmak istediklerini; Orhan Kabilbay'ın teklifini müsbet karşıladığını ve yemin ettiklerini, iktidarı gözetiminde ısrar ettiği takdirde devirmek amacıyla olduklarını, bu örgüt mensuplarının kendisi, İlhani Soysal, Orhan Kabilbay, Doğan Avcıoğlu ve Numan Esin'in olduğunu, toplantıların bazılarında Cemal Madanoğlu ile Osman Köksal'ın da katıldığını, 1969 seçimlerinden sonra örgütün dağıldığını, ikinci gizli örgüt kurulduktan sonra Doğan Avcıoğlu ile şahsı sürtüşmeye düştüklerini, toplantılara gitmediğini, gazeteye yazı yazmadığını, devrimci dayanışma derneği o günkü ortam nedeniyle meydana geldiğini, siyasi amacı olmadığını, sorunları aydınlatmak için kurulduğunu, ilk toplantılarını Ferruh Özdemir'in evinde yaptıklarını, bu toplantıda devrimci dayanışma derneğinin tüzüğünü okuduğunu, başkanlığa Cemal Madanoğlu'nun getirildiğini;

İstanbul Sıkıyönetim Kurulu Askeri Savcılığınca alınan (Klasör 5. S.68) ifadesinde ise; şu ana kadar alınan ifadelerin bir kısmının yanlış olduğunu, ifade verecek durumda olmadığını, zaman talep ettiğini;

Sorgusunda ise; sorgusunu yazılı hazırladığını, tüm suçlamaları reddettiğini, (Klasör 7.S.150) de yazılı sorgusunda ise Savcının iftinat ve iftiharlarının tümünü reddettiğini, maskeli Atatürkçü olmadığını, Son Havadis gazetesinde yayınlanan seri yazıların ödianamaya alındığını, davanın açılışının hukuka aykırı olduğunu, davanın normal sayılmayan bir takvime bulunduğu, emniyette tekence altında ifade verdiğini, 12 Marttan önceki dönemde sadece bu davada tanıdığı sanıkların değil çok daha başka çevrelerle de toplanıp yurt sorunla-

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

rını konuşup tartıştığını, dosyadaki manzarının Son Havad'ın gazetesinin isimsiz yazarının ideolojik ithamları ruhen dengersiz, ajanın raporları, fakince tutanakları hukukten geçersiz bir kaç belgeden ibaret olduğunu.

Savunmasında ise; suçsuz olduğunu, beraatine karar verilmesini, savunmasının vekili tarafından yapılacağını beyan etmiştir.

7- Sanık HIFZI KAÇAR sorgu ve savunmasında : (Klasör 2.S. 153) Ankara Sıkıyönetim V.liği Askeri Savcılığınca alınan ifadesinde; C.H.P.li olduğunu, devrim ocaklarına girdiğini, seminerler düzenlediğini, konferanslar verildiğini, 1968 senesinde ayrıldığını, Doğan Avcıoğlu, İlhami Soysal'ı, Cemal Madanoğlu'nun evinde tanıdığını, sanıkların diğer bir kısmını tanıdığını; Mahir Kaynak'ı devrim ocaklarından tanıdığını, bir ihtilalin olabilmesi için halkın hazırlanması lazım geleceğini her zaman konuştuğunu, fakat sohbet konuşmaları olduğunu, hiç bir zaman ihtilal yapalım şeklinde kimseye telkinde bulunmadığını, teşkilat kurmadığını, ihtilalden devrimi kastedtiğini, tanıdığı şahısların evine gitmiş olabileceğini, yapılan konuşmaları şimdi hatırlamadığını, iddia edilen konuşmaları yapmadığını, hiç bir şekilde devrimci dayanışma derneği adı altında bir örgüt kurulmadığını, ihtilal çalışmaları yapılmadığını, tutuklanması sırasında ise bu ifadeye ekleyecek bir hususun olmadığını beyan etmiştir;

- İstanbul Emniyet Müdürlüğünce alınan ifadesinde (Klasör 5: S.263) şahsi haliyle ilgili hususlar belirtildikten sonra fikirlerin olaylara paralel olarak geliştiğini, cunta içinde faaliyet gösteren subayların zamanın kuvvet kumandanlarına kadar uzandığını, Cemal Madanoğlu Atatürk'ü bir parti kurmak istediğini, muvaffak olmayacağını düşünerek vazgeçtiğini, Cemal Madanoğlu'nun liderliğinde kendisi, Osman Köksal, Zeki Ergun, Necdet Düvencioğlu, İlhan Selçuk, Doğan Avcıoğlu, İlhami Soysal, Cemal Recit Eyüpoğlu'dan mütesekkil örgüt kurulduğunu, bu örgütün Ankara ve İstanbul'da kolu olduğunu, Devrim gazetesinin çıkarılmasını karar verildiğini, örgüt içinde devrim genel kurulu kurulduğunu, 6 kişi olduklarını, merkezin Ankara olduğunu, İstanbul nüvesini kendisi, Zeki Ergun, Necdet Düvencioğlu'nun teşkil ettiğini, toplantılara katılmadıkları için devrim genel kurulunda neler olup bittiğini bilmediklerini, kadro örgütü başkanlığı taslağı hatırladığını, bir toplantıda okunduğunu, 1969 senesi Kasım ayında İlhan Üdeğer'in evinde toplantı yapıldığını; bu toplantının askerlerle birleşmek için yapıldığını, ev sahibinin bulunmadığını, kendisinin ve ailesinin haberi olmadığını, bu toplantıda liderlik mevzuunun ve hükümetin durumunun konuşulduğunu, askerlerin İlhan Selçuk'a "Sizin cuntanın getireceği düzen nedir" dediğinde cevaben, sol ihtilal olacağını, gerekirse Amerika ve Rusya'ya karşı olunacağını, Atatürk çizgisinde kalınacağı şeklinde cevap verildiğini, tekrar toplanmak

1.5.2017
7

Amirhan

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

üzere dağıldıklarını, 1969 Aralık ayında Madanoğlu'nun evinde tekrar toplandıklarını, askerlerin Madanoğlu'nun başkanlığını kabul ettiklerini, fakat cuntanın Türkiye çapında olduğunu, onun içinde yukarıdan gelecek emre uymak zorunda olduklarını belirttiklerini, Madanoğlu'nun bunlara, Mademki bütünlük içindeyiz, ki lider olmaz, hayırlısı olsun şeklinde cevap verdiğini, 12 Mart muhtırasından sonra faaliyetlerinin kesildiğini, bir araya gelme imkanı bulamadıklarını. 1970 yılı içinde devrimci dayanışma derneği adını taşıyan bir dernek kurduklarını, bir toplantıda İlhan Selçuk bu derneğin tüzüğünü okuduğunu, derneğin amacının oluşturulan cuntanın iktidara gelmesinde lazım olan insan malzemesini hazırlamak olduğunu, Cemal Madanoğlu'nun başkan seçildiğini, müsavirliğe İlhan Selçuk'un getirildiğini;

İstanbul Sıkıyönetim K.lığı Askeri Savcılığınca alınan ifadesinde ise; (Klasör 5.S.166) bir cunta çerçevesinde olmadığını, emniyet ifadesini kabul etmediğini, sanıkların bir kısmını tanıdığını, kadro örgütü adlı tüzüğün 27 Mayıs 1960 ihtilalinin akabinde Cemal Madanoğlu tarafından hazırlanmış olduğunu, 1969 seçimlerinden sonra Madanoğlu'nun hatıralarını yazmaya karar verdiğini, 1968 senesinde Madanoğlu'nun bu tüzüğü öztürkçeyi çevirmeye çalıştığını, bunu oy pusulalarının arkasına yazdığını, cuntaya has bir tüzük olmadığını, Atatürk'çülüğü taalemek mevzuunda bir dergi çıkarılmasına karar verildiğini, bu hususta bir kadro yetiştirmesine hizmet edilmesinden istendiğini, Devrim genel kurulu iddiası da bu gazete çıkarılma fikrine olan bir yakınlıkta olduğunu, devrimci dayanışma derneği kapanma durumunda olan Türk Devrim Ocaklarının yerine kurulmak üzere Mahir Kaynak tarafından öngörülen bir dernek olduğu, bunu ceza evinde Cengiz Ballıkaya'dan öğrendiğini, bu konuların Mahir Kaynak'ın evinde kendisi gitmeden evvel yapılmış olabileceğini, bu toplantıda olanları Ferruh Özdi l evine davet ettiğini, yemekte devrim dayanışma derneği üzerinde konuşmalar yapıldığını, derneğin tüzüğünün hazırlanması için Raif Ertem, Cengiz Ballıkaya ile Ahmet Kotenci'ye verildiğini, İlhan Selçuk'un genel bir program okuduğunu, bu programa göre derneğe devrimci kişilerin alınması öngörüldüğünü, imkan sağlandığında tüzüğün v ilayete verileceğini, devrim genel kurulu diye bir kuruldan haberi olmadığını, ifsnat ve iddiaları kabul etmediğini;

Sorgusunda (Klasör 7.S.164); sorgusunu yazılı olarak hazırladığını, emniyette alınan ifadesinin doğru olmadığını, baskı altında diktelererek alındığını, yemekli yemeksiz toplantılar yapıldığını, bu toplantıların suç teşkil eder mahiyette olmadığını, yazılı sorgusunda özet olarak ajan raporlarına, işkence ile imzalanan tutanaklara dayanılarak suçlandığını, Cemal Madanoğlu'nun, dayısı olduğunu, Mahir Kaynak'ı devrim ocaklarından tanıdığını, oğluna

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

ders vermesi için evine geldiğini, böylece ahbablık kurduklarını, kendisi kitap özetleri çıkardığını, Mahir Kaynak'ın bunlarla ilgilendiğini, bazen kendisi bazende Mahir Kaynak bu özetlerden suret çıkardığını, Madanoğlu ile tanışmak istediğini, ısrar edince 1967 yılında Madanoğlu ile tanıştığını, Abidin Sezen'i tanımadığını, -23.Nisan. 1967 tarihinde ajan Mahir Kaynak, Abidin Sezen ve kendisinin toplantı yapmasına imkan olmadığını, o gün 23.Nisan merasimine iştirak ettiğini ajanın hayali raporlar verdiğini, emniyette ağır tevkenceye tabi tutulduğunu, Askeri Savcılıkça alınan ifadesini de geri götürülürüm korkusu ile verdiğini, ne bir gizli örgütten nede bir cuntadan haberi olmadığını;

Savunmasında ise; 6 sayfadan ibaret yazılı savunmasında; ajan Mahir Kaynak'la olan müasebetlerini belirttiikten sonra iddiaların tutarsız, mesnetsiz olduğunu, ajan Mahir Kaynak dahi bu işin ciddiyetine inanmadığını ifadesinde beyan ettiğini, sanıkların kamu oyunda küçük düşürülmek istendiğini, bundan evvelki ifadelerinin savunmasının tamamlayıcısı olarak kabul edilmesini ve beraatine karar verilmesini istemiştir.

8- Sanık ADNAN KAPTAN sorgu ve savunmasında: (Klasör 2.S. 57) Askeri Sahısları tanıdığını, İlhan Selçuk ve Hıfzı Kaçar'ı, Madanoğlu'nun evinde tanıdığını, diğer şahısları tanımadığını, 1967- senesinden bu yana Cemal Madanoğlu'nun başkanlığında kurulan Devrimci Dayanışma Derneğinden haberi olmadığını, bununla ilgili toplantılara katılmadığını, 29.Ekim.1969 tarihinde Gölcük'te ve Doğanma Komutanlığı emrinde görevli olduğu ve görevi dolayısıyla böyle bir toplantıya katılmaması gerektiğini, raporları kabul etmediğini;

Sorgusunda ise; yüklenen suçu kabul etmediğini, sorgusunu yazılı olarak hazırladığını (Klasör 7.S.186) da yazılı sorgusunda görev yerlerini belirttiikten sonra, hiçbir yerde hiçbir zaman iddianamede belirtilen şekilde kişilerle toplantı yapmadığını, bir araya gelmediğini, iddianamede ve raporlardaki çelişkilerden bahsettikten sonra iddiaları reddettiğini;

Savunmasında ise; bir sayfadan ibaret yazılı savunmasında hukuki ve ayrıntılı incelemeyi avukatının yapacağını, beraat kararının çok ağır maddi ve manevi kayıplarını gideremeyeceğini, istenenin de bu olduğunu, sorgusunun da nazara alınarak beraatine karar verilmesini istemiştir.

9- Sanık ADNAN ARABACIOĞLU sorgu ve savunmasında: (Klasör 2. S.78) Ankara Sıkıyönetim K.lığı Askeri Savcılığınca alınan ifadesinde hiçbir gizli teşekküle girmemiş, konuşma yapmış, toplantılara iştirak etmemiş olduğunu, asker şahısları tanıdığını, diğerlerini tanımadığını, raporları ve suçu kabul etmediğini;

1-24/24

M. F. K.

3

Karar No. 974/25

Sorgusunda ise; yazılı olarak sorgusunu hazırladığını, suçu kabul etmediğini, Savcılıkta verdiği ifadenin doğru olduğunu, yazılı sorgusunda 60 bulusmadan sadece birinde isminin geçtiğini, 3 ayrı yerde de isminden bahsedildiğini, hiçbir askeri örgüt içinde bulunmadığını, sivil bir gurubada girmediğini, ajan Mahir-aynak tarafından bir senaryo hazırlanıp kendisine de rol verildiğini;

Savunmasında; 4 sayfadan ibaret yazılı savunmasında sakin-
calı faaliyeti bulunmadığını, silahlı kuvvetlerin cevabi yazılarıyla da bu hususun tesbit edildiğini, kışkırtıcı ajan hariç, tanıkların idd'ayı doğrulamadıklarını, kendi isteğiyle de olsa crududan ayrılmak mecburiyetinde kaldığını, manevi kayıplarının sonsuz olduğunu, beraatine karar verilmesini talep etmiştir.

10- Sanık FAHRETTİN TEZEL sorgu ve savunmasında: (Klasör 2 S.55) Sıkıyönetim Askeri Savcılığınca alınan ifadesinde; asker sanıkları tanıdığını; hiçbir zaman mevcut düzenin değişmesi ve mevcut hükümete karşı ihtilal yapılması hususunda kimseye anlamadığını, çalışma yapmadığını, toplantılarda bulunmadığını, günün olaylarına her münevver gibi mesai arkadaşlarıyla konuştuğunu, Kemalist görüşünde bulunduğunu, bunun haricinde hiçbir fikrin savunucusu olmadığını, hiçbir inadi kabul etmediğini, tutuklanması sırasında aynı ifadeyi kabul ettiğini;

Sorgusunda ise; sorgusunu yazılı olarak hazırladığını, iddialara reddettiğini, gizli ittifaka girmediği gibi, bu yolda herhangi bir faaliyette bulunmadığını, (Klasör 7.S.202) yazılı sorgusunda, hiçbir delile dayanmayan iddianamede 1967 senesinde gizli ittifakın kurulduğu iddia edilmesine rağmen bu tarihlerde akademi de bulunmadığını, İlhan Üdeğer'in evindeki toplantıya katılmadığını, haberi bulunmadığını, 26.Mart.1970 tarihli raporda Hıfzı-kaçar, kendisinin İzmir'de faaliyete geçtiğini belirtmekte, halbuki bu tarihte kendisinin Harp Akademilerinde göreve devam etmekte olduğunu, buda ithamların ne kadar uydurma olduğunu gösterdiğini, Cemal Madanoğlu ve Osman Köksal ile hiçbir yerde konuşmadığını ve kendilerini görmediğini, ithamları tümüyle reddettiğini;

Savunmasında ise; savunmasının vekili yapacağını, beraatine karar verilmesini istemiştir.

11- Sanık ORHAN SEYFİ GÜVEN sorgu ve savunmasında: (Klasör 2, S.69) Askeri Savcılıkça tesbit edilen ifadesinde; Cemal Madanoğlunu Zeki Ergun vasıtasıyla tanıdığını, tarihini hatırlamadığı bir gece evine gittiği, orada Necdet Düvencioğlu ile Cemal Madanoğlunun akrabası Hıfzı Kaçar olduğu halde yemek yediklerini, yurt sorunlarını konuştuklarını, sohbet ettiklerini, hiçbir zaman hükümeti devirmek için teşebbüs edilmediğini, askerlerin avanak olmadığını, 3-5 sivil ile mevcut hükümeti devirmek fikrine kargaların bile geleceğini

(Handwritten signature and stamp)

Esas No. 974/3

Karar No.974/25

bunların asılsız ve gülünç iddialar olduğunu, baskada bir toplantısı olmadığını, askerleri akademi'den tanıdığını, İlhan Ünder'i ve Mahir Kaynak'ı tanımadığını, kendisine iftira edildiğini, tutuklanması sırasında da aynı ifadeyi kabul ettiğini;

Sorgusunda ise; (Klasör 7, S.192) askeri bir örgüte mensup olmadığını, İlhan Ünder'in evinde 14.Kasım.1969 tarihli toplantıya katılmadığını, gizli örgüt hakkında hiçbir bilgisi bulunmadığını, memleketin kaderi ve istikbali üzerinde Atatürk ilkelerine bağlı olarak düşüncelerini her zaman açıkladığını, bu düşüncelerin hiçbir şekilde gizli bir örgütle bilgisi bulunmadığını, bir defa tesadüf tanıştığı Cemal Madanoğlu'nun evine gittiğini, yemek yendiğini, yurt sorunlarının konuşulduğunu;

Savunmasında ise; bir sayfadan ibaret savunmasında suçsuz olduklarını, Savcının hakikatleri görmemesini esefle karşıladığını, savunmasını avukatının yapacağını, beraatine karar verilmesini istemiştir.

12- Sanık İBRAHİM ARTUÇ sorgu ve savunmasında: (Klasör 2, S.148) Askeri Pavyonluca alınan ifadesinde; Cemal Madanoğlu'nu, Necdet Divencioğlu vasıtasıyla tanıdığını, bir gün evine gittiğini, günün aktüel meseleleri üzerinde konuşulduğunu, sohbet edildiğini, ondan sonra bir daha Madanoğlu'nu görmediğini, diğer askerleri akademi'den tanıdığını, bur arkadaşları ile memleket meselelerini konuştuklarını, rejime, hükümetin devrilmesine ait bir konuşma olmadığını, diğer sanıkları tanımadığını, şnadın nasıl icat edildiğini anlamadığını, iddiayı reddettiğini, tutuklanması sırasında bu ifadeyi kabul ettiğini,

Sorgusunda: Sorgusunun yazılı olarak hazırladığını, gizli ittifakla alakası olmadığını, müsnet suçu kabul etmediğini, yazılı sorgusunda (Klasör 7, S.189), Madanoğlu'nu bir defa gördüğünü, sıvilleri tanımadığını, bir örgüt içinde bulunmadığını, örgütten haberi olmadığını, akademi'de arkadaşları arasında memleket sorunlarını konuşup tartıştıklarını, iki toplantıya katıldığının iddia edildiğini, 23.Kasım.1969 tarihinde Madanoğlu'nun evinde bir toplantı olmadığı gibi bu toplantıya katıldığı iddia edilen Hv.Kur.Alb.Engin'inde Hava Kuvvetleri Komutanlığından bir şahsın bulunmadığını, bir defa Necdet Divencioğlu vasıtasıyla Cemal Madanoğlu'nun evine 1969 kış aylarında gittiğini, orda Hıfzı Kaçar'la Mahir Kaynak'ın da bulunduğunu, bu şahısların isimlerini senradan öğrendiğini, ajanın raporları gayri ciddi güvenilmez olduğunu, MİT'in dahi güvenilmediğini, hakkındaki ithamları kabul etmediğini,

Savunmasında ise; 9 sayfadan ibaret savunmasında-özet olarak kendilerini itham; çocukları bile güldürecek bir senaryo ile başladığını, senaryoyu yazanın MİT ajanı Mahir Kaynak olduğunu bilmeyen

[Handwritten signatures and marks at the bottom of the page]

kişilerle toplantı yaptığının iddia edildiğini, davanın üç ayaklı olduğunu, iki ayakta sanıkların raporları ve ses bantları, üçüncü ayacağının da bu kişilerin ifadesiyle teşkil edildiğini, ayakların kağıttan yapıldığını, bu ayakların yıkıldığını, sanıkların maddi ve manevi büyük kayıpları olduğunu, sanıkların büyük bir kaygıyla mahkemede salonunda tanıdığını, suçsuz olduğunu, beraatine karar verilmesini istemiştir.

13- Sanık GEMALETTİN KORKUT sorgu ve savunmasında: (Klasör 2, S.75) Askeri Savcılıkça alınan ifadesinde özet olarak; Madanoğlu ve Köksal'ı komiteden tanıdığını, 1969-1970 tarihleri arasında 1 no'lu Ordu Sekreteri olduğunu, siyasi tansiyonun yüksek olduğunu, durumu Ordu Komutanı Kemal Atalay'a arzettiğini, Cemal Madanoğlu'nun evine telefon edip gittiğini, yemek yendiğini, evde Necdet Düvencioğlu, Zeki Ergun ve esmer bir şahsın bulunduğunu, siyasi af, 1969 Subay bildirisi hakkında konuşmalar olduğunu ve bir dahada Madanoğlu'nu görmediğini, askerî şahısları tanıdığını, siyasi maksatla bir cemiyet tekkili gibi hususlarda toplantı ve konuşmalar yapılmadığını, tutuklanması sırasında da aynı ifadeyi tekrar ettiğini,

Sorgusunda: Sorgusunu yazılı olarak hazırladığını, iddiaları reddettiğini, (Klasör 7, Sayfa 331) de yazılı sorgusunda özetle; Atatürk ilkelerinde ifadesini bulan Türk milliyetçiliği dışında bir düşünce ve fikir yapısını reddettiğini, toplantı ve raporları kabul etmediğini, Ankara'ya gidip sivillerle askerleri tanıştıracak rapor edildiği halde izlenmediğinin nedeni ve bu şahısların tesbit edilmeyişi ajanın iftira hazırladığını gösterdiğini, 1967 yılında akademi de tesekkül eden bir guruba girmesine vazife gördüğü yerleri belirttiğinden sonra imkan olmadığını, Türk milliyetçiliğinden ne anladığını ifadeden sonra ihtilalcî bir görüşe sahip olduğu iddiasını reddettiğini, konferanslarında görüşünü belirttiğini, aldığı takdirnameleri ekte sunduğunu,

Savunmasında ise; 4 sayfadan ibaret yazılı savunmasında; olayların ve durumunun yeterince incelenmediğini, Savcının tüm suçlemelerini reddettiğini, avukatının ayrıca savunmasını yapacağını, beraatine karar verilmesini istemiştir.

14- Sanık ZEKİ ERGUN sorgu ve savunmasında: (Klasör 2, S.60) Askeri Savcı tarafından alınan ifadesinde özet olarak: Herhangi bir cemiyete katılmadığı gibi haberi de olmadığını, Cemal Madanoğlu'nun Devrim gazetesi'ne yazı yazmasını istemediğini, bu sebeple bir gün Necdet Düvencioğlu ve Hifza Yağar kendisini Kadıköy'de lokantadan alıp Bostancı'da bir eve götürdüklerini, orada Osman Köksal, Doğan Avcıoğlu, İlhan Selçuk'un da bulunduğunu, gazete üzerinde konuşma açıldığını, hükümetin devrilmesi mevzuunda bir konuşma olmadığını, askerî şahısları tanıdığını, ara sıra buluşup sohbet ettiklerini, Mahir Kay-

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

nak'ı, Madanoğlu'nun evinde gördüğünü, 29.Ekim.1969, 14.Kasım.1969, 15.Aralık.1969, 12.Şubat.1971 tarihlerinde toplantı yapılmadığını, arkadaş olarak sohbet etmek, yemek yemek için toplandıklarını, işnatları kabul etmediğini, ek ifadesinde ise; TÖS'le ilgisi olmadığını, hiçbir teşkilatla ilişkisi bulunmadığını,

Sorgusunda ise; sorgusunu yazılı olarak hazırladığını, işnat olunan suçlu kabul etmediğini, (Klasör 7, S.348) yazılı sorgusunda özet olarak Dosyanın maksatla hazırlandığını, bir kısım 67 Mayısçuların suçlanmak istendiğini, huzurda bulunan sanıklar arasında bir örgüt kurulduğu ve bu maksatla toplantılar yapıldığı hususunda bilgi sahibi olmadığını, görev yaptığı yerleri belirttiğinden sonra işnatların hayal, yakıştırma, gerçek dışı olduğunu, iddia makamının hakkındaki görüşe nasıl vardığını bilemediğini, iddianamede zikredildiği şekilde hiçbir yerde hiçbir kimseyle maksatlı toplantılara katılmadığını, Madanoğlu'nun evine eşyle, bazen de yalnız olarak ziyaret maksadıyla gittiğini, orada değişik kişilerle karşılaştığını, yemek yediklerini, anılar ve günlük olayların konuşulduğunu, fakat hiçbir şekilde hükümetin devrilmesi ve gizli bir örgütten bahsedilmediğini, Devrim Dayanışma Derneğinden de haberi olmadığını, tüm iddiaları reddettiğini,

Savunmasında ise; duruşmada bulunmadığından savunması yerine dosyada mevcut ifadeleri okunmuştur.

15- Sanık NECDET DÜVENCİOĞLU sorğu ve savunmasında: (Klasör 2, S.66) Askeri Savcılıkça alınan ifadesinde özet olarak; Cemal Madanoğlu'nun Milli Birlik Komitesi'nden tanıdığını, kendisiyle zaman zaman oturup sohbet ettiğini, hükümeti devrimek ve dernek kurmak mevzuunun konuşulmadığını, Mahir Kaynak'ın pasanın evinde bir iki defa gördüğünü, sanıkların bir kısmını tanıdığını, iddianın haksız ve mesnetsiz olduğunu, kabul etmediğini, ek ifadesinde de aynı hususları tekrar ettiğini,

İstanbul Emniyet Müdürlüğünce alınan ifadesinde: (Klasör 5, S.121) Sahsi hali ve yasanması ile ilgili geniş bilgi verdikten sonra askerî sanıkları tanıdığını, bir araya gelip arkadaşlık ilişkilerini devam ettirdiklerini, Memleketin içinde bulunduğu duruma değindiklerini, kurtulma ümidi'nin orduda toplandığını, Ankara'da bir cunta kurulduğunu, İstanbul'da ise bu cuntaya bağlı bir gurup oluşturulduğunu, bir sivil kadroya ihtiyaç duyulduğunu, Cemal Madanoğlu'na bu hususta başvurmak gerektiğini ve Cemal Madanoğlu'nun da bir sivil cunta oluşturduğunu duyduğunu, bu gurupta Osman Vöksal, Doğan Avcıoğlu, Cemal Recit Eyüpoğlu, İlhami Soysal, İlhan Selçuk, Hıfzı Kaçar ve Zeki Ergun'un bulduklarını bildiğini, Merkez'in Ankara olduğunu, devrim genel kurulunu oluşturduklarını, başkanın Madanoğlu olduğunu, yapılan temaslardan anladığını, askerleri Madanoğlu ile İlhan Üdeğer'in evinde tanıştırdığını, sivil şahıslarında bu toplan-

1- 11/11/75
M. Y. 11/11/75

Esas No. 974/25
Karar No. 974/25

tıda bulduklarını, Adnan Arabacıoğlu'nun İlhan Selçuk'a ihtilal'in rengini sarıduğunu, İlhan Selçuk cevap olarak sol ihtilal olacağını, Amerika ve Rusya'ya taviz verilmeyeceğini söylediğini, Doğan Avcıoğlu'nda sosyalist gençlik örgütü fikri-federasyonu Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği'nin kendilerinden olduğunu, varlık kaybedilmemesi gerektiğini söylediğini, bu arada Osman Kökeal, Madanoğlu'nun liderliğini ortaya attığını, fakat buna karşı çıktıklarını, liderin eylemlerinden ortaya çıkacağını, bu münval üzere konuşmalar yapıldığını, bu toplantıdan bir ay sonra Cemal Madanoğlu'nun evinde yine toplandıklarını, evvelki konuşmaların eleştirildiğini, İzmir'de daha ziyade Hava ve Deniz kuvvetlerinden oluşmuş bir güçler olduğunu, Cemal Madanoğlu'nun oluşturdğu cuntanın fikriyatını gençlere, askerlere acılamak için Devrim gazetesi'ni çıkardıklarını, her nedense Madanoğlu'nun para yardım talebinin kabul edilmediğini, bu gazeteyi sahsen iki defa okuduğunu, Ferruh Özdi'l'in evinde cunta faaliyete geçtiğinde ona yönetici hazırlamak, devrimci tesanüdü sağlamak için Devrimci Dayanışma Derneği'nin kurulduğunu, tüzüğünü İlhan Selçuk'un hazırladığını ve okuduğunu, Cemal Madanoğlu'nun başkanlığı teklif edildiğini, cunta olayları hakkında bilgisinin bundan ibaret olduğunu,

İstanbul Sıkıyönetim Vâlîliği Askeri Savcılığınca alınan ikinci ifade'sinde (klasör 5, S.127) özet olarak; emniyette alınan ifade'sinin sahsi halıyla ilgili hususlar dışında olanları kabul etmediğini, Ankara Askeri Savcılığınca alınan ifade'sinin doğru olduğunu, asker sahsıların tanıdığını, bir araya geldiklerinde memleketin içinde bulunduğu durumu konuştuklarını, fikir teatisinde bulduklarını, yüksek komutanlarında durumu dikkatle izlediklerini duyduklarını, Cemal Madanoğlu'nun tanıdığını, evine ziyaret maksadıyla gidip sohbet ettiğini, yemekli toplantılar yaptıklarını, bunlar arasında İlhami Soysal, İlhan Selçuk ve Doğan Avcıoğlu'nun bu toplantılarda görmediğini, Mahir Kaynak'ı, Madanoğlu'nun evinde tanıdığını, Hıfzı Vaçar'la İlhan Selçuk'un da orada olduğunu, yazarların ikiye ayrılıp İlhan Selçuk'a cephe alındığından bahsedildiğini, sohbet edildiğini, bir gün Hıfzı Vaçar, Mahir Kaynak'ın kendilerini yemeğe davet ettiklerini bildirerek Mahir Kaynak'ın evine gittiklerini, orada İlhan Selçuk, Ahmet Ketenci, Hıfzı Vaçar, Ferruh Özdi'l, Hüseyin Onur ve Cengiz Ballıkaya'nın olduğunu, yemek yenip sohbet edildiğini, gündük olayların konuşulduğunu, bu toplantıda Devrim Dayanışma Derneği'nin bir dernekten söz edilmediğini, bir gün Ferruh Özdi'l'de buradaki sahsıların yemeğe davet edildiğini, kendisi bu yere geçtiğini, İlhan Selçuk'un burada kendileriyle evvel bir tüzük taslağını okuması olduğunu, kendilerine de hülase edildiğini, eylemciler olmayan Atatürkçü bir derneğin kurulmasının düsturlu olduğunu, devrimci genel

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

kurulu fiye bir kuruldan haberi olmadığını, Mahir Kaynak'ın 3-4 defa Madanoğlu'nun evinde görüldüğünü, bu toplantılarda hiçbir siyasi görüşme ve cunta faaliyetlerinden bahsedilmediğini, Doğan Avcıoğlu'nu, İlhan Üdeğeri'nin evinde gördüğünü, Madanoğlu'nun evine gitmek istediklerini fakat ailevi bir sebepten Madanoğlu'nun evine gitmelerini İlhan Üdeğeri'nin evine götürdüğünü, kendisinin hemen ayrıldığını, bu evde memleket sorunlarının konuşulduğunu, sohbet edildiğini, yakinen durumunu yakinen izlediklerinden bahsedildiğini, Adnan Arabacıoğlu'nun, İlhan Selçukla: renginiz nedir dediğini, onunda sol olacaktır şeklinde karşılıklı bir konuşma yaptıklarını duymadığını, herhangi bir siyasi örgütle askeri örgüt arasında mediate bir rol oynamadığını, böyle bir örgütten haberi olmadığını, bir cuntaya katılmadığını,

Sorgusunda: Sorgusunu yazılı hazırladığını, suçu kabul etmediğini, emniyet ifadesinin eziyet ve baskı altında alındığını, doğru olmadığını, Savcılık ifadesinin ise tekrar emniyete götürülmek için emniyet ifadesine yakın bir ifade olduğunu, Ankara Askeri Savcılığınca alınan ifadesinin doğru olduğunu. (Klasör 7, S.181) yazılı sorgusunda, emniyette önceki altında ifadesinin tesbit edildiğini, bir senaryo hazırladığını ve hazırlanan ifadenin altını imza ettirdiklerini, dava sanıklarının bir kısmını tanıdığını, toplantıların gülmeye ve düzmece olduğunu, Madanoğlu'na uğradığında orada rastladığı şahıslarla günün koşulları ve sohbetten ileri geçmeyen konuşmalar yapıldığını, tüm iddiaları reddettiğini.

Savunmasında ise 7 sayfadaki ibaret yazılı savunmasında özet olarak iddianın isbat edilmediğini, iddianın insanlık dışı yapılan baskılar sonucu alınan ifadesine dayandırıldığını, ajan raporları ve bantların kabul edilmeyecek kadar düzmece olduğunu, tapelerdeki ifade şeklinin kendisine ait olmayacağını, müsnet suçla alakası olmadığını, beraatine karar verilmesini istemektedir.

16- Sanık RAİF ERGİ'nin sorgu ve savunmasında: (Klasör 2, S. 145) Ankara Sıkıyönetim Kurulu Askeri Savcılığınca alınan ifadesinde özet olarak: Mahir Kaynak'la eskiden beri tanıdığını, yakın arkadaş olduğunu, nile dostu bulunduğunu, başka bir ilişkisi olmadığını, ne hükümet devrimine nede bunun için bir grup kurmaya teşebbüs etmediği gibi bu mevzuda herhangi bir toplantı yapmadığını, toplantılara katılmadığını, yazarları Yön dergisinden tanıdığını, Madanoğlu'nu tanımadığını, 1-2 defa Doğan Avcıoğlu'nun evinde yemek yediğini, bu yemeklerde günün aktüel mevzularını konuştuklarını, iddiayı kabul etmediğini.

Sorgusunda: Sorgusunu yazılı olarak hazırladığını, Savcılıkta verdiği ifadenin doğru olduğunu, yazılı sorgusunda ise, Anayasanın savunucusu olduğunu, iddianamede 4 toplantıya katıldığı iddia edildiğini, toplantıların hayal olduğunu, raporlar ve bantların tamam-

Esas No. 974/3
Karar No. 964/25

men tertip olduğunu, iddia makamının yanıtıldığını, bantların montaj eseri olduğunu, Mahir Kaynak'ın evine bir çok defa gittiğini, yemek yediklerini, iddianamenin Son Havadis gazetesinden istifa ederek hazırlanmış olduğunu, iddianamenin delilleri de montaj, tahrih ve düzmece olduğunu,

Savunmasında ise; 4 sayfadan ibaret yazılı savunmasında, mütalaanın usul kanunlarına aykırı olduğunu, mütalaanın bir teryaz dilekçesi mahiyeti arzettiğini, Savcının mahkemelerin fonksiyonuna inanmayan bir kişi olduğunu, bantlara dayanılarak dava açmanın mümkün olmadığını, bantların montaj olduğunu, sanıklardan 6 kişinin tekrar ifadesinin alındığını, bu ifadelerin semimi olamayacağını, raporların hayal mahsülü olduğunu, sahte bulunduğunu, Mahir Kaynak'ın tanık olamayacağını, toplantılarının çkili, aile sohbetleri olduğunu, davanın politik bir dava olduğunu, beraatine karar verilmesini istemiştir.

17- Sanık CENGİZ BALLIKAYA sorgu ve savunmasında: (Klasör 2, S.182) Ankara Sıkıyönetim K.lığı Askeri Savcılığınca alınan ifadesinde: Sanıkların bir kısmını tanıdığını, hiç bir şekilde mevcut parlamentoyu feshetmek için gizli bir cemiyet kurmuş, fikir-tartışmasında bulunmuş olmadığını, 12. Mart muhtirasından evvel bir devrim dayanışma derneği adı altında bir dernek kurma tasavvuru olduğunu, bunun gerçekleşmediğini, derneğin gizli, kamu oyundan gizlenecek bir gayesi olamayacağını, Cemal Madanoğlu'nun evine bir kaç defa gittiğini, (Klasör 2, S.208) ek ifadesinde, Anyasa ve Atatürk ilkelere'nin çizgisi dışında en ufak bir hareketi olmadığını,

İstanbul Emniyet Müdürlüğünce alınan ifadesinde özet olarak (Klasör 5, S.305); şahsi hal ve çalıştığı yerler ve üesseseler belirtildikten sonra Cemal Madanoğlu, Osman Köksal, İlhan Selçuk, Hıfza Kaçar, Raif Ertem, Necdet Düvencioğlu, Zeki Ergun'un bir cunta içinde oldukları kanaatine vardığını, bu kanaate Devrimci Dayanışma Derneği ile ilgili toplantılarda vardığını, devrimci dayanışma derneği ile ilgili bir kaç toplantı yaptıklarını, 1971 senesi Subat ayı içinde Ferruh Özdi'l'in evinde toplandıklarını, İlhan Selçuk'un Devrimci Dayanışma Derneğine ait tüzüğü okuduğunu, başkanlığına İlhan Selçuk'un getirildiğini, Orhan Pekey'in benböyle bir çalışma içinde yokum dediğini, bu derneğin faaliyetlerinin kısa sürdüğünü, sıkıyönetim dolayısıyla faaliyetlere ara verildiğini, gerek cunta gerekse devrimci dayanışma derneği hakkında bilgisinin bundan ibaret olduğunu, (Klasör 5, S.299) da emniyetçe alınan ek ifadesinde; 27 Mayıs Derneği hakkında bilgi beyan ettiği, bu derneğin üyesi olduğunun belirtildiği,

İstanbul Sıkıyönetim K.lığı Askeri Savcılığınca alınan ifadesinde (Klasör 5, S.307) özet olarak; 27 Mayıs ruhunu ayakta

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

tutmak için bu derneğin İstanbul Subesini kurduklarını, Madanoğlu'nun evine bir süre için gittiğini, orada Hıfzı Kaçar, Mahir Kaynak, İsmet Sungurbey ve Hikmet Kıvılcımlı'yı gördüğünü, beraber yemek yediğini, bu kişilerin çeşitli yurt sorunlarını konuştuklarını, Madanoğlu'nun bir eunta oluştuktan sonra kesinlikle haberi olmadığını, bir gün Cumhuriyet gazetesine gittiğini orada İlhan Selçuk'la Mahir Kaynak'la bir arada gördüğünü, anarşik hareketler üzerine konuşulduğunu, bu hareketlerin kanadığını, Mahir Kaynak'ın kendilerini evine yemeğe davet ettiğini, Hüseyin Ocak ve Doğan Erdoğan'la birlikte evine gittiklerini, evde İlhan Selçuk, Ferruh Özdil, Ali Sirmen, Hıfzı Kaçar, Necdet Divencioğlu, Zeki Ergun, Raif Ertem ve Ahmet Ketencinin bulunduğunu, yemek yenildiğini, anarşik hareketlerin tenkit edildiğini, dağılırken Ferruh Özdil oradakileri bir akşam kendisi evine yemeğe davet ettiğini, bu davete de gittiğini, Ankara Askeri Savcılığında verdiği ifadenin doğru olduğunu,

Sorgusunda: Sorgusunu yazılı olarak hazırladığını, Savcılık ifadesindeki devrimci Dayanışma Derneği tabirinin yanlış zapta geçtiğini, aslında devrimci derneklerin dayanışma içinde olmaları gerektiğini ifade etmek istediğini, (Klasör 7, S.363) yazılı sorgusunda mahkemeye iki nedenle getirildiğini, zahiri nedenlerin gizli iftifa kurmak, Anayasayı ortadan kaldırmak, Atatürk'çülüğü maske olarak kullanmak olduğunu, gerçek nedenlerin ise millet sömürenlerin menfaatleri bozulanların 27 Mayısçıları ortadan kaldırmak, sindirmek için bir senaryo hazırlamak olduğunu, gizli bir iftifa kurulmadığını, buna gerek olmadığını, Atatürk'çülüğe kimden gölge düşüremeyeceğini, ajanın görevini yapmadığını, görevini ihmal ettiğini, binlerce kişiyle bir araya gelip yemek yediğini, yemekler ve millet menfaatine yönelik konuşmalar yaptığını, fakat gizli bir iftifa içinde bulunmadığını, Madanoğlu'nun evine 2-3 kez gittiğini, marife ait bir arsa için gittiğini, genç çevresi olduğunu, orulda toplantı yapılmayacağını, emniyette alınan ifadesinin baskı altında alındığını, kendisine ait olmadığını, sadece iftifa ettirdiklerini,

Savunmasında ise, duruşmada bulunmaması nedeniyle savunması yerine dosyada mevcut ifadeleri okunmuştur.

18- Sanik YILMAZ ARVİLİÇ sorgu ve savunmasında: (Klasör 2, S.173) Askeri Savcılıkça alınan ifadesinde: Yazarları tanıdığını, Ankara'da Madanoğlu'nun evine ziyaret maksadıyla bir kaç defa gittiğini, bulunduğu toplantılarda Madanoğlu'nun bir parti kurma temayülünde olduğunu tehis ettiğini, sohbetlerinde günlük Mevzular Devrim gazetesinin iftifa icleri olduğunu, sanıkların B.M.M.'ni iskat edecek şekilde çalışmalarına şahit olmadığını,

Sorgusunda: Savcılıkta alınan ifadesinin doğru olduğunu, hiçbir şekilde gizli bir örgüte girmediğini, Millet Meclisi'ni iskat edecek bir örgütten haberi olmadığını, Madanoğlu'nu tanıdığını, 1-2 defa değil bir çok defa kendisiyle bir araya geldiğini fakat suç teşkil edecek konuşmaları olmadığını, iddiaları reddettiğini beyan etmiştir.

Savunmasında: Durumda bulunmadığı için savunması yerine dosyada mevcut ifadeleri okunmuştur.

19- Sanık DOĞAN ERDOĞAN sorgu ve savunmasında: (Klasör 2, S.147,208) Askeri Savcılıkça alınan ifadesinde TÖS'e üye olduğunu, Cemal Madanoğlu, İhan Selçuk'u orada konferans verdiklerinde tanıdığını fakat konuşmadığını, Hüseyin Onur ve Raif Ertem'in TÖS avukatları olduğunu, Ali Sirmen ve Mahir Kaynak'ı da TÖS'te tanıdığını, diğer sanıkları tanımadığını, Balıpaşa okulunda toplantı yapılmadığını, Mahir Kaynak ve Ferruh Özdi'l'in evine hiç gitmediğini, cuntasal toplantıları kabul etmediğini, iddiaları reddettiğini; ek ifadesinde; TÖS teşkilatı üyesi olduğunu; diğer teşkilatlarla ilişkisi olmadığını;

Sorgusunda: Hiç bir şekilde iddia edilen gizli bir örgüte girmediğini, haberi olmadığını, bu maksatla toplantı yapmadığını; Savcılığa verdiği ifadenin doğru olduğunu, iddiaları reddettiğini beyan etmiştir.

Savunmasında: Durumda bulunmadığı için savunması yerine dosyada mevcut ifadeleri okunmuştur.

20- Sanık HÜSEYİN ONUR sorgu ve savunmasında: (Klasör 2, S.165) Savcılıkça alınan ifadesinde Cemal Madanoğlu'nu kurucu Meclisten tanıdığını, özel maksatlı toplantı yapmadığını, diğer sanıklarla bu yönde teması olmadığını, Ferruh Özdi'l'i tanıdığını, yemeğe davet ettiğini, Cengiz Ballıkaya ile bu yemeğe gittiğini, yemekteki şahısların kalabalık olduğunu, burada 27 Mayıs anıları konuşulduğunu, herhangi bir dernek kuruluşundan burada bahsedilmediğini, ek ifadesinde TÖS'ün resmi avukatı olduğunu, başka ilgisi olmadığını;

Sorgusunda: (Klasör 7, S.355) İddiaları reddettiğini, yazılı olarak sorgusunu hazırladığını, Savcılık ifadesinin doğru olduğunu, yazılı sorgusunda özetle; davanın politik olduğunu, buraya 27 Mayısçı olmaları nedeniyle getirildiklerini, Mahir Kaynak'ı yakinen tanıdığını, kendisini yemeğe davet ettiğini, gittiğinde bazı arkadaşlarında orada olduğunu, günlük politik konuşmalar yapıldığını, gizli bir örgüt ve amaçtan bahsedilmediğini, bilahere bu davetin maksatlı olduğunu anladığını, işnatların mesnetsiz ve ciddi yetten uzak olduğunu beyan etmiştir.

Savunmasında: Durumda bulunmadığı için savunması yerine dosyada mevcut ifadeleri okunmuştur.

130
TÜRKİYE
1974

21- Sanık FERRUH ÖZDİL sorgu ve savunmasında: (Klasör 2, S.167) Askeri Savcılıkça tesbit edilen ifadesinde: İddia edildiği gibi hükümeti devirmek için herhangi bir derneğe veya teşekküle girmediğini, malumatı olmadığını, sanıkların bir kısmını tanıdığını, sanık Necdet Divencioğlu bir gün kendisini bir eve yemeğe götürdüğünü, orada yemek yenip sohbet edildiğini, sonunda oradaki şahısları kendi evine yemeğe davet ettiğini, evinde de yemek yenip günlük meselelerin konuşulduğunu,

Sorgusunda: Sorgusunu yazılı olarak hazırladığını, iddiaları reddettiğini, (Klasör 2, -S.172) de yazılı sorgusunda özetle, iddia ve ithamın mesnetsiz, delilden yoksun mücerret bir yapıtırmadan ibaret olduğunu, Mahir Kaynak'ın evine davetli olan bir arkadaşının ısrarı üzerine gittiğini, yemek yendiğini, sohbet edildiğini, davetsiz olarak gittiği - bu yemekten sonra mukabele etmek istediğini, bu nedenle oradakiileri yemeğe davet ettiğini, bu iki yemekte de ihtilal yapmaktan, cunta oluşturmaktan veya gizli bir dernekten bahsedilemediğini, sosyalist bir ihtilalci olmadığını, hangi delille bu şekilde suçlandığını bilmediğini, Atatürk'ü olduğunu, suç islemediğini,

Savunmasında ise; avukatlarının savunmasına ilave edecek bir hususun olmadığını, beraatine karar verilmesini istemiştir.

22- Sanık ALİ SİRİEN sorgu ve savunmasında: (Klasör 2, S.171) Askeri Savcılıkça alınan ifadesinde, iddia edilen suçu asla kabul etmediğini, böyle bir teşekkülden haberi olmadığını, toplantı yapmadığını, yazarları ve Mahir Kaynak'ı tanıdığını, diğerlerini tanımadığını, Madanoğlu'nu 5 dakika bir yemek partisinde tanıdığını, sayfa 207 sırada ek ifadesinde TÖS'le ilgili olmadığını, Mahir Kaynak'la Ahmet Ketenci aynı apartmanda alt üst oturdukları için yanlışlıkla Mahir Kaynak'ın evine gittiğini, kendisiyle samimi olmadığını,

Sorgusunda: Savcılıkta ifade verdiğini, bu ifadenin doğru olduğunu, yüklenen suçu kabul etmediğini, delillerin yeterli ve muteber olmadığını, diğer sanıklardan bir kısmının ifadeleri ne şekilde alındığının tesbit edildiğini,

Savunmasında ise; avukatlarının savunmasına ilave edecek bir hususun olmadığını, beraatine karar verilmesini istemiştir.

23- Sanık ORHAN PEKEY sorgu ve savunmasında: (Klasör 2, S.163) Askeri Savcılıkça alınan ifadesinde, sanıkların bir kısmını ne şekilde tanıdığını ifade ettikten sonra, Necdet Divencioğlu'nun daveti üzerine Ferruh Özdil'in evine yemeğe gittiğini, diğer sanıkların bir kısmında orada olduğunu, yemekte umumî konular yapıldığını, bir derneğin kurulmasına ilişkin fikir yoklama şeklinde konuşmalar yapıldığını, derneğin ismi, gayesi, takip edeceği statü hususlarında bir açıklama yapılmadığını, Ferruh Özdil'in evinde dernek kuruluna Cemal Madanoğlu'nun başkanlığa getirildiğine dair iddialara

1.6.2025
7

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

rin doğru olmadığını, bu gibi faaliyetlerden haberi ve ilgisi bulunmadığını, sayfa 207 de ek ifadesinde, TÖS'le hiçbir ilgisi bulunmadığını,

Sorgusunda: İsnat edilen suçları kabul etmediğini, Savcılıkta ifade verdiğini, doğru olduğunu, Ankara Savcılığında sanıkların ifadeleri alındığı halde İstanbul'da emniyette tekrar ifadeleri alınarak dosyanın ihyasi emrine gidildiğini ve iddianame yazıldığını, suçları inkar eden sanıkların bilahere isnadı kabullenmeleri normal ve mantık kurallarına uygun olmadığını, açılan davanın hukuki olmaktan ziyade başka maksatlara yöneltildiğini, suçları kabul etmediğini,

Savunmasında: Sıfahi açıklamasını yaptıktan sonra beraatine karar verilmesini istemiştir.

24- Sanık ABİDİN SEZEN sorgu ve savunmasında: (Klasör 2, S.150) Askeri Savcılıkta alınan ifadesinde: Böyle bir iddaiyi katıyetle kabul etmediğini, toplantı yapmadığını, sanıkları tanımadığını, iddianın iftira olduğunu;

Sorgusunda: Hiçbir toplantıya iştirak etmediğini, sanıkları tanımadığını, hazırlıkta verdiği ifadelerin doğru olduğunu, iddaiyi reddettiğini,

Savunmasında: Duruşmada hazır bulunmadığı nedeniyle savunması yerine dosyada mevcut ifadeleri okunmuştur.

25- Sanık AHMET GÜRYÜZ KETENÇİ sorgu ve savunmasında: (Klasör 2, S.185) Askeri Savcılığa alınan ifadesinde özetle; Türkiye Milli Talebe Federasyonu, Devrim Ocakları Başkanlığı yaptığını, Cemal Madanoğlu'nun evine bir kaç defa gittiğini, Cemal Madanoğlu ve etrafındakilerin bir devrim dayanışma derneği kurduklarını veya bir parti kurma yolunda çalışma yaptıklarından haberi olmadığını, Mahir Kaynak'ın ve diğer arkadaşlarının evlerine gittiğini, umumî mevzuların konuşulduğunu, yemek yenip içki içildiğini, suç teşkil edecek bir konuşma yapılmadığını, isnadı kabul etmediğini, sayfa-207 de ek ifadesinde TÖS'le ilgisi olmadığını, 1966 senesinden beri siyasetten çekildiğini,

Sorgusunda: Sorgusunu yazılı hazırladığını, suçlamayı reddettiğini, Savcılıkta alınan ifadelerin doğru olduğunu, Klasör 7, S. 352 de yazılı sorgusunda; ajanın hayal gücü ile yarattığı oyuna kendisinin de kattığını, Mahir Kaynak'la sofrasındaki ekmekle gömleği ve parasını bölüşecek kadar yakın ilişkisi olduğunu, buna rağmen iddia mücerret bir iddia olarak kaldığını, örgüt kurmanın ciddi bir iş olduğunu, yemekli toplantılarda örgüt kuramayacağını, ajanın kendilerinin iyî niyetini istismar ederek yemeklere götürüp toplantı havası verdiğini, bunu bizzat ajanın ifade ettiğini, iddianamede çizilen tablonun ürktücü olduğunu,

Savunmasında: avukatının savunmasına iştirak ettiğini, beraatine karar verilmesini istemiştir.

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

Sanıklar vekillerinin savunmaları:-

Avukat Doğan Tenyeli'nin sanıklar Cemal Fidanoglu, Osman Köksal, Raif Ertem, İlhan Selçuk, Hafız Kaçar, Ahmet Ketenci ve Yılmaz Akkılıç adına yapmış olduğu 126 sayfadan ibaret savunmasında özetle: Müvekkillerinin yargı dışı kaynakların düzenledikleri fevlekelerle suçlandıklarını ve bu davanın açıldığını, 27 Mayısçı olmaları nedeniyle suçlanmak istendiklerini, yargı dönemi başlığı altında davanın safahatı ele alındığı, soruşturmaya geçmeden önce MİT'in görevini yapmadığını, kendini yargı organı yerine koyduğunu, hazırlık soruşturma döneminde hazırlanan bir sahnede zorla oyun oynatıldığını, Anayasa Mahkemesi kararından bahsederek bu kararda iddianın ciddi görülmediği nedeniyle dokunulmazlık kararının iptal edildiğini, sanıkların ve tanıkların ifadeleri üzerinde durulduktan sonra tanıkların iddianı habersiz olduklarını, sadece Mahir Kaynak ve onu destekleyen gizli güçlerin sanıkların tutuklanmalarını temin ettiğini, raporlar üzerinde Savcılığın yeterli inceleme ve soruşturmaya gitmediğini, birincisi, ikinci yetkisizlik ve yetki kararından bahsederek hazırlık soruşturması döneminde yapılan ilkence ve alınan ifadelerin amacından, hırsız tutum ve davranışlardan ikinci kez 6 sanığın ne maksatla gözaltına alındığından ve tutuklandığından bahsettikten sonra emniyette alınan ifadelerin muteber bir delil olamayacağını, bu husustaki Yargıtay ve ilmi görüşlerden bahsettiği, iddianamede yapılan suçlamaların araştırılmadığını, son soruşturma dönemi başlığı altında ise İlhami Soysal'ın Askeri Savcılığa verdiği dilekçeden bahsedilerek sanık ve tanık ifadelerinin eleştirildiği, tanık Mahir Kaynak'ın tanık olamayacağını, tanık kabul edilse dahi raporlarındaki tutarsızlıklar nedeniyle, birbirini tanımayan şahısları bir arada göstermesi sebebiyle beyanlarının doğru olamayacağını, 41 adet raporda söylediklerini geriye alamayacağını, sesli ve yazılı ihbar belgeleri üzerinde durduktan sonra 34 adet raporun delil olamayacağını, 24 teyp bandının ise asıl bantlar olmadığını, bunu Savcısında kabul ettiğini, ancak arada 4 yıl geçtikten sonra Savcının bunu ifade ettiğini, yargının, kopyanın aslana istediğini, Savcı ise fonokopinin fonokopisiyle sanıkların suçladığını, bantların montaj olduğunu, tapelerin MİT'çe yapılmadığını, bantların gerçek tapelerinde de bir şey olmadığını, aktüel sorunlar, sohbet konularının yer aldığını, bantların hukuki ve ciddi birer belge niteliği taşımadığını, Teknik Üniversitesi Telekomünikasyon kürsüsünün raporuyla da bantların delil olamayacağını tesbit edildiğini, Savcının esas hakkındaki mütalaasına değinerek uygulama istenilen T.C.K.nun 171 nci maddesinin tatbiki için gerekli unsurlardan bahsettikten sonra müvekkillerinin durumunu ayrı ayrı ele alarak tatbiki istenilen maddenin unsurları yönünden de tesekkül etmediğini, ortada suç olmadığını, müvekkillerinin beraatlerine karar verilmesini isterim.

GEREKÇELİ HÜKÜM

Sahife-39

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

Avukatlar Hidayet İlgar, Gülçin Çaylıoğlu, Orhan Apaydın, Ziya Nur Erün ve Enis Coşkun'un, sanıklar Cemal Madanoğlu, Hıfzı Kaçar, Hüseyin Onur, Cengiz Ballıkaya ve Doğan Erdoğan adına müsterek yaptıkları 36 sayfadan ibaret savunmalarında özet olarak: Davanın hazırlanışı ele alınarak soruşturma-evrakının doğrudan doğruya MİT Müsteserliğinden Komutanlığa geldiğini, bunun usule aykırı olduğunu, 15-21 Ocak 1972 tarihlerinde dosya tekemmül ettiği halde Askeri-Savcının bir yıllık bekleme süresi içinde hiçbir işleme girişmediğini, bunun bir nedeni olması gerektiğini, bunda 6 sanığın gözaltına alınarak işkence ile ifadelerinin tesbiti olduğunu, bu ifadelerde bomba ve sabotaj olaylarıyla ilgili hiçbir soruya sanıkların muhatap olmadıklarını, delillerin tahlil ve değerlendirilmesi üzerinde durularak MİT operasyonu başlığı altında iddianın bu operasyon sonucunu delil kabul edemeyeceğini, edilse bile belirtilen saptırmalar, çelişkiler gözönüne alındığında itibar edilemeyeceğini, ajanın kışkırtıcı ve ayartıcı davranışlara sahip olduğunu, tanıklık ederken çelişik beyanlarda bulunduğunu, ajanın delil imal ettiğini, raporlara itibar edilememekle beraber tasdikli suretlerle daha evvel dosyaya konan tasdiksiz suretler arasında değişiklik yapıldığını, fezleke ve hayali toplantılardan bahsedilerek el yazısı kadro örgütü ve sermasının dağıtılmadığını, Mahir Kaynak'ın çelişkili ifadesinden bu neticeye varılabileceğini, iddianın aksine gizli ittifak amaçları için değil 27 Mayıs 1960 devrimini anılarına ilişkin bulunduğunu tanık ifadeleriyle bu hususun tesbit edildiğini, fezleke de ajanın imal ettiği belgeler sanıklara izafe edildiği halde ajanın Savcılıkta alınan ifadesinde bu belgelerin (14/6-971) kendisinin tanzim ettiğini ikrar etmiş olduğunu, delillerin hukuki tartışma ve değerlendirilmesi başlığı altında bantların ve tapelerin üzerinde durulduğu, bunların iddianı isbatlıyamadığını, delil olamayacaklarını, bantların orijinal olmadığını, üzerinde eklemeler, çıkartmaların bulunduğunu, boşlukların görüldüğünü, ses kayıtlarının zayıf olduğu, konuşmaların anlaşılmadığını, Savcılıkça tayin edilen bilirkişilerin gerekli incelemeyi yapmadıklarını, yapmış olsalardı tape düzeltmelerine MİT brifinginde geçirmeleri gerekeceğini, tanık beyanları üzerinde durularak Mahir Kaynak hariç iddianı sübute erecek tanıkların hiçbir beyanda bulunmadıklarını, Mahir Kaynak'ın tanık olamayacağını, beyanlarına izah edildiği gibi itibar edilemeyeceğini, sanık beyanları üzerinde durularak 6 kişinin tekrardan alınan ifadelerine itibar edilemeyeceğini, işkence altında ifade vermeye zorlandıklarını, delil yaratılmaya çalışıldığını, suçun maddi ve manevi unsurları yönünden de teekkül etmediğini, dava sanıklarının altısının ikinci kez tutuklanmalarının bomba davasıyla ilgili olmadığını, gerçek sebebin açılmayan Madanoğlu davasına delil ve ikrar teminine dayandığını, yazışmaların bu görüşle-

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

rinin teyid ettiğini, tüm sanıkların beraatlerine karar verilmesini istemiştir.

Avukat Ahmet Zerde'nin, sanıklar Adnan Kaptan, Fahrettin Tezel, Adnan Arabacıoğlu, İbrahim Artuç, Cemalettin Korkut, Orhan Seyfi Güven, Zeki Ergun ve Necdet Düvencioğlu adına 15 sayfadan ibaret yazılı savunmasında özet olarak insanların bizzat kendilerini rizaları ve serbest iradeleri ile suçlamalarının mümkün olmayacağını, bu sebeple gözaltına alınan altı sanığın beyanlarına itibar edilemeyeceğini, bu sanıkların ikinci kez ifadelerinin alınmasındaki maksadın delil tesbitine yönelik olduğunu, kışkırtıcı ajanın raporlarına, kışkırtıcı ajan aracılığı ile tesbit olunan bantlara itibar edilemeyeceğini, dinlenen tanıklar ve resmi yazılar sanıkların durumunu açıkça ortaya koyduğunu, müvekkillerinin suçsuz olduğunu, beraatlerine karar verilmesini istemiştir.

DELİLLER

Sahitlerden Mahir Kaynak'ın Askeri Savcılıkça tesbit olunan 14/6/1971 tarihli ifadesinde 1967 yılında Devrim Ocaklarında yapılan bir konferansta tanıdığı Hifzi Kaçar'ın kendisine bir ihtilal örgütü kurduklarını söyleyerek örgüte almayı teklif etmesi üzerine teklifini kabul ettiğini ve durumu Milli İstihbarat teşkilatına bildirdiğini, bundan sonra teşkilatın direktifi ile hareket ederek gelişmeleri rapor ettiğini, ihtilalci teşkilatın muhtelif zamanlarda toplanarak mevcut hükümeti devirmek için hazırlık yaptıklarını, sanıklardan Yılmaz Akkılıç, Salih Nejat Candan, Üran Sensezgin, Ahmet Sezgin, İlhan Ünder, Armağan Anar ve Altan Öymen'le tanışmadığını, diğer sanıkların hükümeti devirmek için yaptıkları hazırlıkların büyük bir çoğunluğunda bulunduğunu ve konuşmalarını kendilerine has usullerle tesbit ettiğini, kendisinden şüphe edilmediğini, teşkilatın başkanının Cemal Madanoğlu olduğunu, temas ettiği diğer sanıkların teşkilatı ve fikirlerini benimsediklerini ve toplantılara davatıldıklarını, dosyada mevcut 41 sayfalık fezlekenin muhtelif tarihlerde fakulteli imzasıyla verdiği raporlarının teşkilat tarafından çıkarılmış özetini olduğunu, Cemal Madanoğlu tarafından kaleme alınmış olan Kadro Örgütü Taslağı ve semasının teşkilat üyelerine dağıtılırken kendisine de verildiğini, İstanbul'da bir İstanbul gurubunun kurulduğunu, bu gurubunda liderliğini Cemal Madanoğlu'nun yaptığını, o olmadığı zamanlar ise Necdet Düvencioğlu'nun işleri organize ettiğini, gayenin tahakkuku halinde takip edilecek yol ve prensipler hakkında hazırladığı raporların Hifzi Kaçar tarafından teksir edildiğini ve bir nüshasının da kendisine verildiğini, bu nüshanın dosyada olduğunu, Cemal Madanoğlu tarafından el yazısı ile yazılan kadro örgütü başlıklı yazının kendisine tetkik için Cemal Madanoğlu tarafından

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

verildiğini ve fotokopisini çıkararak dosyaya koydurduğunu, kanaatına göre bir ihtilal komitesinin mevcut bulunduğunu ve bunun yanında da Devrimci Dayanışma Derneği adında bir örgütün daha olduğunu, bu örgütün Devrim gazetesi içinde bir örgüt olmayıp, ihtilal komitesine bağlı bir örgüt olduğunu, faaliyetine geçen bildirileri, kitapları ve hareketlerinin bulunmadığını, komşusu ve arkadaşı Ahmet Gürüz Ketenci'den malumat aldığını ve toplantılara gitmesi için onu tevik ettiğini" beyan ettiği gibi duruşma esnasındaki yeminli ifadesinde de "1967 yılı Mart ayında Hıfzı Kaçar'dan siyasal iktidarı ihtilal yolu ile devirmek üzere gizli bir örgüt kurulduğunu öğrenince durumu men-subu bulunduğu Milli İstihbarat Teşkilatına bildirdiğini ve devamlı olarak takiple görevlendirildiğinden takiplerini raporlar halinde Milli İstihbarat Teşkilatına bildirdiğini, raporlarının dosyada mevcut olduğunu ve onlara ilave-edecek bir diyeceği bulunmadığını" şeklinde beyanda bulunması üzerine mahkemece resen sorulan suallere "Hıfzı Kaçar'dan gizli bir örgütün varlığını öğrenmesinden bir ay geçtikten sonra raporunu tanzim ettiğini, bunun sebebinin haberin ciddiyetini tahkik etmek olduğunu, Hıfzı Kaçar'ın oğluna çözemediği bazı problemleri çözmesi hususunda yardım ettiğini, ancak tanışma sebebinin bu olmadığını, Hıfzı Kaçar'ın kendisine güveni nedeninin fakultede sosyalist olarak tanınması olduğunu" ve tarafından tanzim edilmiş olan 33 adet raporun teker teker okunmasından sonra gerek resen ve gerekse tarafların taleplerine uygun olarak sorulan sualler üzerine "Dosyada bulunan muhtelif tarihli ve Fakülte İmzası ile yazılan raporların istirak ettiği toplantılardan sonra kendisi tarafından hazırlanarak teşkilata verilen raporlar olduğunu, Hıfzı Kaçar'ın T.M.G. Teşkilatı adına konferanslar verilmesi hususunda teklif yapmak için fakulteye geldiğini, bunun gizli bir tarafı bulunmadığını, vazifesinin haberleri mantığına aykırı görse dahi raporuna kaydedip teşkilata bildirmek olduğunu, ondan sonra Milli İstihbarat Teşkilatının ne şekilde hareket edeceğini bilemeyeceğini, Abdin Sezen'i bir defa 23/4/1967 tarihli toplantıda gördüğünü, konuşmalardan tedirgin olduğunu ve konuşmalara istirak etmediğini, 23/4/1967 tarihli raporunu yazdıktan sonra üniversiteden aldığı bir bursla Amerika'ya gittiğini, imkan bulamadıklarından olacak dönmeye kadar Milli İstihbarat Teşkilatının başka bir ajanı bu gizli örgütü takiple görevlendirmede olduğunu ve esasen 1967 yılının sosyal-ve iktisadi şartları nazara alındığında bir ihtilal yapılmasının imkansız olduğunu, Hıfzı Kaçar'la ilk görüşmesinde söylediklerini çok mübalagalı görmesine rağmen Milli İstihbarat Teşkilatına bildirdiğini ve üzerinde durmadığını, görüşmeler ilerleyip toplantılara katıldıkça örgütte daha başka kişilerin olduğunu sormasına rağmen gizliliğinin esas olduğunun ve toplantılar devam ettikçe diğerlerini de tanıyabileceğinin söylen-

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

diğini, arkadaşları olan İltis Turan'ın Devrim gazetesinde de politika mevzuunda yazı yazmasını istediğinden Cemal Madanoğlu'nun evine götürdüğünü, evde Hifzi Kaçar'ın da bulunduğunu, konuşma mevzuunun bir ihtilal'in nasıl yapılabilirliği hususunun teşkil ettiğini, maddeve fıkra olarak raporunda belirtilenlerin üzerinde ittifak edilen hususları ihtiva ettiğini, bu raporun gizli ittifakın ana fikrini ortaya koyan bir rapor olmadığını, hadiseyle alakalı ve Cemal Madanoğlu'nun dış politika düşünceleri bakımından yararlı olacağı düşüncesiyle Millî İstihbarat Teşkilatına verdiği, raporda belirtilen hususların yalnız Cemal Madanoğlu'nun fikirleri olmayıp bir araya gelmiş kişilerin üzerinde ittifak ettikleri hususlar olduğunu, Millî İstihbarat Teşkilatının delil toplama görevli bir makam olmayıp yalnız istihbarat yapmakla alakalı olduğundan raporlarının delil olarak mahkemeye sunulacağını düşünmediğini, raporlarını toplantılardan bir müddet sonra yazdığından toplantıya iştirak edenin ne dediğini değil de aklında kalanları ihtiva ettiğini, raporda bahsedilen (7/7/1969 tarihli toplantıda) anlaşmazlığın hatırında kaldığına göre cuntanın asker kanadı ile sivil kanat arasındaki anlaşmazlık olduğunu, 20 Temmuz 1969 tarihli toplantının Raif Ertem'in Semsipasa'daki evinde yapıldığını ve hazırlıklı gittiğinden konuşmaları banda aldığını, Hifzi Kaçar'ın genç subayları nasıl örgütleyeceğinden bahsettiğini sözlerine ehemmiyet vermemek ve mühimmesememekle beraber gayri ciddi olduğuna kanaat olmasına rağmen rapor ettiğini, gizli örgütün güvenliğine dair kendisinden bir talimat hazırlamasının istendiğini ve böyle bir talimat hazırlıyarak Hifzi Kaçar'a verdiği gibi bir suretini de raporuna eklediğini fakat güvenlik talimatının hazırlamasının kimin tarafından istendiğini hatırlıyamadığını, 15/11/1969 tarihli toplantıda bahsi geçen Moskova Atesmülterini tanımadığını, bu şahsı teşkilatın tesbit edeceği düşüncesiyle de isminin sormadığını, 15/12/1969 günü toplantıda müteakip toplantının Adnan Kaptan'ın evinde yapılmasının kararlaştırıldığını, toplantının iptal edildiğini ise Hifzi Kaçar'dan öğrendiğini, toplantıların yapılacağını Hifzi Kaçar tarafından telefonla kendisine bildirildiğini, Ankara'daki bir gençlik toplantısında Mıhrî Belli ile görüştüğünü, Mıhrî Belli'nin haber kaynaklarının geniş olduğunu ve kendisini solcu olarak tanıdığını, Cemal Madanoğlu gurubu ile alakasını bildiğinden davet ettiği bir yemekte Cemal Madanoğlu'nun gurubundan haberdar olduğunu ve onundevlet başkanlığına karşı olmadığını, kendisine ulaştırmasını söylediğinden 20/12/1969 günü bir araya geldiklerinde bundan bahsettiğini, 20/12/1969 tarihli toplantıda söylediği "ihtilal'in birde sivil lideri vardır, oda Mıhrî Belli'dir" sözlerinin şahsi kanaatından ibaret olduğunu, zira Türkiyedeki sivil ihtilal gruplarının hepsi hemen hepsi Mıhrî Belli'ye bağlı

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

bulduklarına, 'deolojisi'nin Türkiye'de Milli demokratik devrim aşamasını yapma ve dünya için de aynı aşamaya geçirmeye çalışması olduğundan onun 'ulusal kurtuluş hareketi' olduğunu bildirdiğini, Hıfzı Kaçar'ın Nijerya elçisi Eker ve Hasan Paik vasıtasıyla yapılan Rus'lardan yardım taleplerinin reddedildiğini söylemesi üzerine ne sebepten reddedildiğini sormadığını ve Nijerya'da Türk elçisi'nin bulunup bulunmadığını bilmediğini, 14/2/1970 günü İlhan Selçuk'la konuşurlarken Mihri Belli'den bahsetmesi sebebinin onun Mihri Belli'ye karşı tavırlarını tesbit etmek olduğunu, Mihri Belli'nin mesajını Cemal Madanoğlu'na iletmediğini, ancak bir vazife verilmemişinden tek-
rar onunla görüşmediğini, Hıfzı Kaçar'ın kendisine harekete geçince İstanbul ve Ankara radyolarının hemen çalışmaya hale getirileceğini ve bu sebeple yeni bir radyo istasyonu kurulmasına başlandığını söylediğinde onun bütün bildiklerini kendisine naklettiğine ve kurulacak radyo istasyonu yerini bildiği takdirde de söyleyeceğinden emin olduğundan ve böyle bir istasyon kurulduğundan Milli İstihbarat Teşkilatının derhal haberdar olacağını düşündüğünden radyo istasyonunun nerede kurulduğunu sormadığını, 2/4/1970 günü Cemal Madanoğlu'nun, Mihri Belli'nin Kürtler mevzuundaki konuşmasını yermesi üzerine örgütün bir elemanı olarak "Mihri Belli istesekte istemesekte bizim tabanımız oluyor. Onunla görüşüp pazarlık etmeliyiz" dediğini, Bülent Tanör'ün temsil ettiği gurupla işbirliği yapılmasının teklif edildiğini ancak bu teklifi kimin yaptığını hatırlamadığını, Bülent Tanör'ün Marksist-Leninist olduğunu söyleyerek işbirliği yapılmayacağını belirttiğini, konuşma sırasında kendisinin de "Evela sosyalizm sonra Kürt meselesi, aksi halde orduyu aleyhimize tahrîk ederiz" şeklinde bir konuşma yaptığını, Cemal Madanoğlu'nun 1. derliğinde kurulan gizli örgütün başarılı olamaması ve bir faaliyet gösterememesi üzerine İlhan Selçuk'un yeni bir siyasi örgüt kurma fikrinin ileri sürerek bu örgüte almayı düşündüğü kişilerin isimlerini bildirdiğini, bilahere bu örgütün devrimci dayanışma derneği adı altında faaliyette bulunduğunu ve Cemal Madanoğlu örgütü ile alakasını kesmediğini, İlhan Selçuk'la konuşmaları sırasında Mihri Belli'yi ileri sürmesi sebebinin onunla olan alakasını tesbit ve teşkilata bildirmek olduğunu, Mihri Belli'yi kurulacak teşkilata alması teklifinin de İlhan Selçuk tarafından kabul edilmediğini (13. Şubat. 1971 tarihli raporu hakkında da) İlhan Selçuk'un derneği siyasi kaydının izemsiz olduğunu bilahere lüzum hasıl olduğunda vilayete kaydının yapılacağını bildirdiğini, devrimci dayanışma derneğinin gayesinin bir ihtilal olduğundan göreve getirilecek şahısları hazırlamaktan ibaret olduğunu, Cemal Madanoğlu örgütü ile devrimci dayanışma derneğinin ayrı ayrı fakat aynı maksat için kurulduklarını, bu örgütün başkanlığına da Cemal Madanoğlu'nun getirilmesi

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

nedenini açıklayamayacağını, bu derneğin kurulmasına kadar Cemal Madanoğlu örgütünün faaliyetlerine devam ettiğini, gizli örgüt mensupları ile temaslarına sürdürdüğünü, ancak rapor edecek bir husus olmadığından 19/11/1970 ile 13/2/1971 tarihleri arasında rapor tanzim etmediğini, İsmet Sungurbey ve Hikmet Kıvılcımlı ile konuşma teklifinin Cemal Madanoğlu'ndan geldiğini, bir kaç kere konuşulduğunu, ancak konuşmaların mahiyetini hatırlamadığını, İsmet Sungurbey'i, Hıfzı Kaçar'la kendisinin tanıştırdığını, ancak aralarında cereyan eden konuşmaları hatırlıyamadığını, İltis Turan'ı, Cemal Madanoğlu'na kendisinin götürdüğünü fakat götürmek için ısrar etmediğini, İlhan Selçuk vasıtasıyla haberdar olan Ahmet Gürüz Ketenci'nin Devrimci Dayanışma Derneğine girdiğini, girmesi için ona tesirde bulunmadığını, fakat girmesinden sonra haber almak maksadıyla devam etmesini arzu ettiğini, gerek Madanoğlu örgütünün gerekse devrimci dayanışma derneğinin faaliyetlerinin Haziran.1971 tarihine kadar devam ettiğini, ancak mühim konular ve konuşmalar yapılmadığından rapor tanzim etmediğini" beyan ettiği anlaşılmaktadır.

Sabit İSMET SUNGURBEY'in Askeri Savcılıkça tesbit olunan 18/9/1971 tarihli ifadesinde "TÖS tarafından tertiplenen toplantının idaresine memur edildiğini, Cemal Madanoğlu'nun toplantıya iştirak ettiğini görünce fahri başkan olarak toplantıya katılmasına dair teklifinin kabul edildiğini, kendisinin bu toplantı münasebetiyle tanıdığını, konferans sırasında konuşmacıların işçi partisinin iç meselelerini tartışmaya kalkıştıklarını gören Cemal Madanoğlu'nun söz alarak "arkadaşlar esastan ayrıldık, bir parti kongresi havası yaratılmıştır. Buraya asgari müsterek bulmaya gelmiş ve bulmuştuk. Bu asgari müsterekte Atatürk'çülüktü" dediğini ve kısa bir müddet sonra toplantıyı terkettiğini, bir lahare kendisine "tek kurtuluş yolu Atatürk'çülüktür" yazılı bir kartını gönderdiğini, 1970 Kasım ayı ortalarında fakulteden tanıdığı Doç. Mahir Kaynak'ın, Cemal Madanoğlu'nun gönlünü almak için kendisini yemeğe davet ettiğini, Kadıköy'e geldiklerinde de Mahir Kaynak'ın, Hikmet Kıvılcımlı'yı götürmeyi kendisinin teklif ettiğinde, kırmayarak geleceğini söylemesi üzerine Hikmet Kıvılcımlı'nın evine ve onuda alarak Cemal Madanoğlu'nun evine birlikte gittiklerini, evde Hıfzı Kaçar'ın da bulunduğunu, yemeği müteakip pencereleri açık bir odada yapılan konuşmaların Türkiye'deki kürtcülük faaliyetlerine inhisar etmesi üzerine Cemal Madanoğlu'nun kürtcülük faaliyetlerinin bölücü niyetle olduğunu, hiçbir soruna çare getirmeyeceğini, kuvvetlenmelerinin memleketin parçalanma tehlikesiyle karşı karşıya kalmasına imkan vereceğini söylediğini, bundan bir sene

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

kadar evvel Hifzı Kaçar'la, Mahir Kaynak vasıtasıyla tanıştıklarını ve Hifzı Kaçar'ın kurtuluş hareketini kaybetmiş Türk olduklarını, bu konuda incelemeler yaparak kitap yazacağını söylediğini" duruma sırasındaki yeminli ifadesinde, hazırlık ifadesine ilaveten ve sorulan sualler üzerine "sanıkların siyasal iktidarı devirmek için gizli bir örgüt kurduklarından malumatı bulunmadığını, Mahir Kaynak'ı fakul-ten tanıyıp arkadaş olduğunu, şahsi yetleri nedeniyle gizli bir örgütle irtibatı veya faaliyetlerinden haberi olsa kendisine söyleyeceğini, iddiasının gerçeğe uygun yönünün bulunmadığını, Mayıs.1970 de Mahir Kaynak'ın kendisini Mahir Belli ile tanıştırmak istemesi üzerine Kalamış'taki Todorî'nin lokantasına gittiklerini, Mahir'in telefon ederek Hifzı Kaçar'ı da çağırdığını, yakın masada bulunan bazı kişilerin kendilerine lisanen hakarete ve hatta fiilen tecavüzde bulunmaları üzerine Hifzı Kaçar'a, emniyete telefon etmesini söylediğini, Mahir Belli ve Mahir Kaynak'ın lokantayı terkettilerini, bir müddet sonra polislerin geldiğini, ancak hadise yatıştı-ğından şikayetçi olmadıklarını, Hifzı Kaçar'ın, Mahir Kaynak'a, zaman zaman Döçentlik tezini ver, sonra istersen parti de istersen sendi ka veya derneklere girersin dediğini" duyduğunu ifade ettiği,

Sahit FAKİF ÖZFAKİH'in Askerî Savcılıkça tesbit edilen 23/9/1971 tarihli ifadesinde "Doğan Avcıoğlu ve İlhan Selçuk'la kurucu mecliste arkadaş olduklarını, Cemal Madanoğlu'nun, İlhamî Soy-sal'ı, Orhan Kabıbay'ı, Orhan Erkanlı'yı, İrfan Solmazeri partiye aldirmek için İsmet Pasaya müracaat ettiğini ve bazılarını aldirdiğini, maksadının düzenin rahatlıkla yürümesini temin, ihtilal esnaf-lığını ve 14 ler rakamını kaldırmak olduğunu, hiçbir şekilde gizli örgüt kurma ve bu maksatla gizli toplantı yapmadıklarını, gizli ör-gütlerin memleketeye yararları olmayacağından karşısı bulunduğu bu gibi hareketlere tevessül etmesinin imkansız olduğunu, fikiryatının kurucu mecliste ki konusmalarıyla ortada olduğunu, Atatürk milliyet-çiliğinin Anayasaya konması için mücadele ettiğini, milliyetçiliği bölücü değil toplayıcılık olarak kabul etmiş bir kişenin bu tip hareketlere tevessül etmesinin mümkün olmadığını" ifade ve bu ifade-sini duruma sırasında da yeminle teyin ettiği,

Sahit SEVKET SÜREYYA AYDEMİR'in Askerî Savcılıkça tesbit edilen 22/9/1971 tarihli ifadesinde, "27 Mayıs devrimini anlatan Men-deres'in Dramı adlı kitabı yazarken malumat aldığından Cemal Madan-oğlu'nu tanıdığını, zaman zaman konuştuklarında kendisine ihtilal tecebbüsü, gizli örgüt kurma ve kanun dışı bazı hareketlerden bah-setmediğini, bütün aydınlar gibi meclisli hareketlerinden konuştuk-larını, Avrupada bir temas iddiasının akla gelmesinin imkansız oldu-ğünü, fikirleri ve görüşlerinin kitapları ve yazılarıyla ortada oldu-ğünü, Madanoğlu gibi şahsi, vatansever ve muvazenele bir kişenin

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

böyle akıl dışı davranışlarına ihtimal vermediğini" ifade ve duruşma sırasında da bu ifadesini yeminle teyid ettiği,

Sahit İLYAS AKBARIK'ın Askeri Savcılıkça tesbit edilen 16/9/1971 tarihli ifadesinde, "Hava kuvvetleri Güçlendirme Vakfı proje subaylığı yaptığı sıralarda Cemal Madanoğlu'nun Hava kuvvetleri Komutanına müracaat ederek İstanbul'da bulunan Saifet İttifakçıoğlu'nun mülkünü vakfa bağışlamak istediğini söylemesi üzerine bu işle alakadar olmam emrini alarak meseleyi halletmek için İstanbul'a gelip mezkur eve gittiğini, biraz sonra vakıf için görüşmek için Cemal Madanoğlu'nun geldiğini, vakıf için halledilmesiinden sonra mevzuun günlük aktüel konularına intikal etmesi üzerine "bu işler nasıl halledilecek, bu kadar politik tecrübeniz var, durumu nasıl görüyorsunuz" diye sorduğunu, Cemal Madanoğlu'nun "3 konunun halledilmesi gereklidir. Bunlardan birisi enarstinin süratle giderilerek huzurun sağlanması, ikincisi köklü reformlara gidilmesi, üçüncüsü çığ gibi gelmekte olan ve çok kişinin görmediği komünizm tehlikesini ortadan kaldırmaktır" dediğini, yine dedi ki mahiyetinde Madanoğlu Pasanın bazı kişilerle temas ettiğinin duyulduğunu söylediğünde de "Ben kimseyle temas etmiyorum, beni yıpratmak istiyorlar, beni sevmeyen çok kişi vardır. Senatoda tek başına yaptığım konuşmalarla fert olarak mücadele ediyorum" dediğini ve ilave olarak bu duruma Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve Komutanlarının çare bulacağına inandığını ve bundan başka çıkar yol olmadığını söylediğini, kendisine herhangi bir cunta için teklif yapmadığını" ifade ve duruşma sırasında da bu ifadesini yeminle teyid ettiği,

Sahit HAYRİ YALÇINER'in Askeri Savcılıkça tesbit edilen 17/9/1971 tarihli ifadesinde, "İbrahim Artuç'u bir akademi gezisi sırasında uzaktan tanıdığını, birde akademi mezuniyet merasiminde selamını aldığını, ondan sonra kendisini bir daha görmediğini, bir cunta olduğu ve cuntaya girmesi için hiçbir kimse tarafından müracaat yapılmadığı gibi böyle bir müracaatın esi tarafından Milli İstihbarat Teşkilatına bildirilmediğini, Cemal Madanoğlu ile bir samimiyeti bulunmadığını" ifade ve bu ifadesini duruşma sırasında da yeminle teyid ettiği,

Sahit İLTER TURAN'ın Askeri Savcılıkça tesbit edilen 18/9/1971 tarihli ifadesinde, "samimi arkadaş ve meslektaşı olan Mahir Kaynak'ın, Cemal Madanoğlu'nun memleket meseleleri üzerinde tartışabileceği, düşünen arkadaşlarla tanışmak istediğini söylemesi ve israrı üzerine 1969 yılında bir gün Cemal Madanoğlu'nun evine gittiklerini, evde Hifzi Kaçar, Cemal Madanoğlu'nun esi ve ismini bilmediği bir komusunun bulduklarını, Madanoğlu tarafından toprak reformu hakkında düşünceleri sorulunca bu günkü hükümetin benimsediği şekilde cevap verdiğini, memleketin ve boğazların strateji durumu

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

Mu hakkında tevcih edilmiş bir suale karşılık olarak da, Akdenizde değişen kuvvet muvazanesi sürecinde jeopolitik ve stratejik durumumuzun kuvvet kazandığı fikrini savunduğunu, Madanoğlu'nun aynı görüşe katıldığını, Amerika ile ittifak hakkında düşüncesi sorulduğunda, milletçi imkanlarımızın mahdut olucux ve kendi kendimize yetmeyeceğimiz fikrinden hareketle Amerika Birleşik Devletlerince ittifak halinde bulunmaktan fayda mülahaza ettiğini ve ittifaklar dışında hiçbir devletin kalmayacağı şeklinde görüşlerini belirttiğini ifade ve duruşma sırasındaki yeminli ifadesiyle bu ifadesini teyid ettiğini gibi ilaveten "sanıkların siyasal iktidarı devrim için gizli bir ittifak kurdukları hususunda malumatı bulunmadığını, Mahir Kaynak'la aralarında konuşurlarken memlekette bir çok gizli örgütün mevcut bulunabileceğinden bahsetmesine rağmen Cemal Madanoğlu liderliğindeki gizli bir örgütün varlığından bahsetmediğini" beyan ettiği,

Sahit BÜLENT TANÖR'ün adresinin meçhul olması nedeniyle okunan ve Askeri Savcılıkça tesbit edilmiş olan 28/9/1971 tarihli ifadesinde, "Mahir Kaynak'la 17.Ekim.1970 tarihinde Balıpaşa İlkokuluna gittiklerini, Müdürün odasındaki konuşmaların yurt sorunlarının tartışıldığı bir sohbetten ibaret olduğunu, orada bulunan şahısların kimler olduğunu hatırlamadığını, soruların Mahir Kaynak'tan geldiğini ve Adalet Partisi'nin Anayasa dışı davranışlarına ve otoriter hareketlerine karşı duyulan tepkilerin dile getirilmesinin istendiğini, buna göre şahsi fikirlerin ihtar edildiğini" beyan ettiği,

Yapılan soruşturma sonunda haklarında koğusturmaya yer olmadığı kararı verilen sanıklardan mahkemece şahit olarak dinlenmelerine karar verilenlerden Armağan Anar'ın 24/6/1971 tarihinde Askeri Savcılıkça sanık sıfatıyla tesbit edilmiş ifadesinde, "Cemal Madanoğlu'nu 20 senedir tanıdığını, teklifsiz olarak evine gidip geldiğini, Madanoğlu'nun arkadaşlarıyla kendisinin çağırıldığını, evinde toplantılar yapıldığını, toplantıların gizli bir mahiyetinin bulunmadığını, yemek yenildiğini, oyun oynandığını, günün aktüel mevzuları, hükümetin tutum ve davranışlarının konuşulduğunu, Cemal Madanoğlu, İlhami Boysal, Osman Köksal ve Doğan Avcıoğlu'nun konuşmalarından bir parti kuracaklarını anladığını, memlekette çok parti olduğunu ve bunlardan birisine girmelerini söylediklerinde onların da kuracakları parti ile denge unsurunu temin edecekleri, seçimi kazanmasalar dahi varlık gösterecekleri şeklinde cevap verdiklerini, sohbetlerde Atatürk devrimlerinin gerçekleştirilmesi dolayısıyla endişe duyduklarını, Atatürk'ü yolda çalışma yaptıklarını sezerek memnun olduğunu, konuşmalarda hükümetin devrilmesi ve deviri düzenli hususunda bir şey duymadığını" ifade ettiği, duruşma sırasında şahit sıfatıyla vermiş olduğu yeminli ifadesinde de, "sanıklara isnat olunan suç hakkında bilgisi olmadığını, İlham Akkılıç'ı hiç tanımadı-

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

ğını, Cemal Recit Eyüpoğlu, İlhami Soysal, Osman Vöksal ve Doğan Avcıoğlu'nun akbapları olduğundan evine geldiklerini, evde umumî mevzuların konuşulduğunu, bunun haricinde gizli bir ittifak kurmak ve hükümeti devirmek şeklinde konuşmalar yapılmadığını, hazırlık soruşturması sırasında tesbit edilen ifadesinin Cemal Madanoğlu, İlhami Soysal, Osman Vöksal ve Doğan Avcıoğlu'nun konuşmalarından bir parti kuracaklarını anladığı şeklindeki kısmi haric doğru olduğunu" beyan ettiği,

SALİH NEJAT CANDAN'ın askeri savcı tarafından sanık sıfatı ile tesbit edilen 27/6/1971 tarihli ifadesinde, "Hükümeti devirmek için yapılan toplantılardan ve hareketlerden haberdar olmadığını, Cemal Madanoğlu ile bacak olduklarından ailece görüştiklerini, 30/9/1970 tarihinde herhangi bir toplantıya iştirak etmediğini, İlhami Soysal, Ahmet Sengün ve Ümrân Sensezgin'i tanımadığını ve tanımadığı kişilerle evinde toplantı yapmasının imkansız olduğunu, bunların tamamen hayali ve mesnetsiz iddiaları teşkil ettiğini" ifade ve duruşma sırasında da bu ifadeyi yeminle teyid ettiği,

ALTAN ÖYMEN'in Askeri Savcı tarafından sanık sıfatıyla tesbit edilen 24/6/1971 tarihli ifadesinde, "özel olarak Cemal Madanoğlu'nun başkanlığında bir parti kurulacağı hususunda kimseyle konuşmadığını, ancak özel istihbaratına ve kendileriyle yaptıkları konuşmalardan edindiği kanaatlerine göre Cemal Madanoğlu ve etrafındaki tabii senatörlerin 1961 senesinden beri bir parti kurma gayretinde olduklarını, bunun haricinde hükümeti devirmek maksadıyla bir cemiyet kurduklarına dair bir malumatının bulunmadığını, 4/6/1970 ve 16/6/1970 tarihlerinde evinde yapıldığı söylenen toplantılara katılmadığı gibi böyle bir toplantı yapılıp yapılmadığından da haberi olmadığını, Doğan Avcıoğlu ile aynı evde kaldıklarını, onun kendisinin bulunmadığı günlerde eve misafir getirebileceğini" ifade ve duruşma sırasında da şahit sıfatıyla tesbit edilen yeminli ifadesinde ise, "sanıklara isnat olunan suç hakkında malumatı bulunmadığını, evinde toplantı yapıldığı söylendiğinde ve tarihlerini öğrendiğinde tetkikat yapıp 16/3/1970 tarihinde Ankara'da bulunmayıp yurt dışındayken olduğunu, 4/6/1970 tarihinde ise İstanbul'da bulunduğunu tesbit ettiğini ve bu hususları Savcılıkta zabıtlada tevsit ettiğini, evinde bulunmadığı sırada Osman Vöksal, Cemal Madanoğlu, İlhami Soysal ve Doğan Avcıoğlu'nun evine gelmelerine imkan olmadığını, Doğan Avcıoğlu ile 1970 son baharından itibaren 4 ay kadar birlikte oturduklarını, bu sırada eve bazı kişiler çağırırsa bunu bilmesine imkan olmadığını" beyan ettiği,

Şahit RAFET KAPLANGI'nın başka bir hadise-sebebiyle ve sanık sıfatıyla tesbit edilmiş olan 5/8/1972 tarihli ifadesinin hadiseyle alakalı kısımlarında, "Bir gün Memduh Eren'in evinde Orhan

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

Kabî bay, Talat Turan, Cemal Gürkan, Adnan Arabacıoğlu ve İbrahim Artuç'la bir toplantı yaptıklarını, kendisini başka bir odada tartışmalarından konuşmalarını tam olarak duymadığını, ancak odaya giriş çıkışlarında İbrahim Artuç ve Adnan Arabacıoğlu'nun, Madanoğlu gurubundan ayrılarak daha kuvvetli gördükleri Faruk Gürler gurubuna girerek istediklerini anladığını, Madanoğlu ve Gürler guruplarının ihtilalci guruplar olduğunu, her iki gurubunda bir devrim konseyi ile bir kurucu meclis istediklerini, ancak Faruk Gürler gurubunun devrim konseyini yalnız silahlı kuvvetler mensuplarından oluşturmak istemesine karşılık Madanoğlu gurubunun konseye sivillerinde alınmasını istediğini" beyan ettiği, duruşma sırasında şahit olarak verdiği yeminli ifadesinde ise, "sanıkların gizli bir örgüt oluşturdıkları hususunda hiçbir bilgisinin bulunmadığını, okunan ifadesinde geçen hususların emniyet ifadesinde dahi bulunmadığını, siyasal iktidarı devirmek için ne Madanoğlu'nun ve ne de Faruk Gürler'in oluşturdıkları iddia edilen cuntalardan haberi olmadığını, kalp hastası olduğundan tekrar geri götürülürüm korkusuyla istenen şekilde ifade vermek mecburiyetinde kaldığını" beyan ettiği,

Şahit FEVZİ ÖZKAYA'nın başka bir hadise sebebiyle ve sanık sıfatıyla tesbit edilmiş olan ifadesinin hadise ile alakalı kısımlarında, "Talat Turan'ın kendisine Ankara'da darbe hükümet yapmak için faaliyet gösteren ve üst kademeleri teşkil eden şahısların Mücip Ataklı, Cemal Madanoğlu, İrfan Solmaz, Numan Esin, Osman Köksal, Orhan Kabî bay ve Ekrem Acuner'in olduklarını, ve Devrim gazetesinin çıktığı günlerde bir gün Talat Turan'ın evine gittiğinde de Devrim gazetesinin çıkmasının bizim örgütü çok güçlü duruma getirdiğini ve üst kademelerin tam olarak önemli yerlere yerleştiklerinin müjdesi dır dediğini ve ayrıca Türkiye'nin düzeni adli kitabın örgüt üyesi Doğan Avcıoğlu'nun imzasıyla yayın hayatına sokulduğunu, kitabın örgütün beyin takımını teşkil eden Profesörler tarafından hazırlandığını, hafif bir asker ve sivil hareketiyle hükümet darbesini ve devrimleri gerçekleştireceklerini, yapılacak devrimci genel kurulun aldığı tedbirleri devrimci dayanışma derneğinin desteklemesi ve komutanların onaylanması olduğunu, devrimci dayanışma derneği mensupları arasında iktidar çıktığını, Doğan Avcıoğlu gurubu ile Mücip Ataklı gurubu olarak ikiye bölündüğünün, Doğan Avcıoğlu gurubunun, Cemal Madanoğlu'nun görüşlerini benimsiyor peşinden gittiğini söylediğini, kendisinin bir gün Nur Yazıcı ile Raif Ertem'in yazıhanesine gittiklerinde, Nur Yazıcı'nın kendisini Raif Ertem'e devrimci bir subay, onuda geçmiş yılların büyük talebe lideri olarak tanıttığını, Ankara'da Osman Köksal'la yakın ilişki kurduğunu ve onun adamı olarak tanındığını" beyan ettiği, duruşma sırasında şahit

Esas No.974/3
Karar No.974/25

olarak tesbit edilen yerinde ifadesinde ise, "Cemal Madanoğlu ve diğer sanıkların siyasal iktidarı devirmek maksadıyla gizli bir örgüt kurduklarından haberi olmadığını, emniyetteki ifadesinin baskı altında alındığını, Savcılıkta ve tutuklama mahkemesinde ifadesi alınırken kendinde olmadığını ne şekilde ifade verdiğini hatırlıyamadığını" beyan ettiği,

Talep üzerine şahit olarak dinlenmelerine karar verilenlerden Cahit Tanrıoğlu, "Cemal Madanoğlu'nu 25 seneden beri tanıdığını, çok ileri derecede dost olduklarını, sık sık görüşüp her mevzuda konuştuklarını, 27 Mayıs devrimini müteakip komitenin kurulması sırasında ve sonra yaptıkları konuşmalar sırasında Cemal Madanoğlu'nun hatırasını yazmak istediğini, bu isteğe kendisine yardımcı olacak kişilerle konuşmak arzusunda bulunduğundan bahsettiğini, bu mevzuda Burhanettin Uluç Para ile karşılıklı fikir teatisinde bulduklarından ve Hakim Alb.Nahit Saçlıoğlu ile de eksik kalan bazı hususlarda konuşmalar yaptığından haberdar olduğunu, 1965 senesinden sonra Cemal Madanoğlu'nun bir çok kere evine gittiğini, eski yazı ile kaleme aldığı olduğu hatıratını yeni yazı ve arı Türkçe ile tekrar yazma çalışması yaptığını gördüğünü, okunan kadro örgütü başlıklı yazıda geçen hususların 27 Mayıstan sonra Cemal Madanoğlu'nun Türkiye hakkında bulunduğu düzeni teşkil ettiğini" beyan ettiği,

Şahit KEMAL TÜRKÇİOĞLU'nun "27 Mayıs devrimine katılmı bir kişi olarak Cemal Madanoğlu ile sıkı münasebetleri bulunduğunu, devrim müteakip bir araya geldiklerinde devrim ve devrim ertesi mevzularında konuştuklarını, Cemal Madanoğlu'nun profesörleri çağırarak onlardan aldığı tavsiyelerle Millî Birlik Komitesi'ni kurup devlet ve hükümet başkanları seçimine gittiğini, konuşmalarında bir kurultayın, inkılap meclisi'nin kurularak buna Millî Birlik Komitesi dışında kalan subaylarla gençlik kesiminden bazı şahısların alınmasından bahsettiğini, kadro örgütü yazısında geçen hususların aralarındaki konuşmalarda bahsedilen sözlerden olduğunu; kendisine ilerki nesiller için kitap hazırlamasını tavsiye ettiğini, kadro örgütü başlıklı yazıyı hiç görmediğini, yalnız Cemal Madanoğlu ile diğer devletlerin tarihleri hakkında bilgisiyle Senato mevzuunda da konuşmalar yaptıklarını" beyan ettiği,

Şahit RAGİP SARICA'nın ifadesinde "27 Mayıs günü Ankara'ya çağrılan bilim heyetine dahil olduğunu, Cemal Madanoğlu ile heyetin toplantı gününde tanıştığını, Cemal Madanoğlu'nun hukuk devletine saygılı olduğunu ve bir hukuk devleti kurulmasını ileri sürdüğünü, o sıralardaki fikrinin devleti sivil kuvvetlere veya onları temsil eden ufak bir gurubun tekeline bırakmamak ve sivil-aydın-gençlik-basın vs.yerlerden seçilecek şahıslarda mümkün bir kadro, örgüt, kurultay, meclis adı altında kurulacak tekilata bırakmak olduğunu,

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

bilahere temaslarının devam ettiğini, her konuşmasında Cemal Madanoğlu'nun 27 Mayıs'a sahip olunması, Milli Birlik Komitesi'ne bırakılması ile ilgili görüşlerini, yine görüşlerinde fikirlerinin tahakkuk ettirilmemesi, 27 Mayıs adlı bir parti kurulması nedenleriyle gaye tahakkuk etmediğinden 27 Mayısın hedefine varamadığını, bu sebeplerle bütün fikirlerini ihtiva edecek ve Anadolu tarihini de kapsayacak şekilde geniş çapta bir kitap hazırlamakta olduğunu söylediğini" okunan kadro örgütü başkanlığı yazı ve sorulan sualler üzerine de "Askeri Savcının, Cemal Madanoğlu ile dostluğunu kişisel bir dostluk olarak nitelendiğini, Cemal Madanoğlu'nun 27 Mayıs'tan takip eden günlerde tanıdığını, kendisiyle sadece hukuk devletine bağlılık, Atatürkçülük çizgisinden ayrılmamak ve bunları gerçekleştirmek için de 27 Mayıs'a gönül vermek kişilere sorumluluk düşmesi nedeniyle kendisiyle dostluk kurduğunu, bu dostluğun entelektüel ükü dostluğu olduğunu, okunan yazıda geçen örgüt, kurultay, meclis, hükümet gibi kelimelerin Cemal Madanoğlu ile yaptıkları konuşmalar sırasında mevzu edildiğini, okunan yazı muhtevasının tamamen 27 Mayıs ve sonrasına yönelik fikirleri ihtiva ettiğini, yazıdaki fikirlerin 1969-1971 yıllarından sonra tahakkuk ettirilmesi yolunda aralarında hiçbir konuşmanın geçmediğini, yazı muhtevasını tamamıyla hatırlıyamadığını, ana noktalarındaki konuşmalarında beraberlik bulunduğunu" beyan ettiğini,

Sahit NURAN ESİN'in ifadesinde "Cemal Madanoğlu'nu ve Osman Vöksal'ı 27 Mayıs'ta görev aldığı için tanıdığını, kendileriyle 13/11/970 tarihine kadar birlikte görev yaptıklarını ve bu tarihte onlar tarafından tasfiye edildiklerini, o tarihten sonra da karşılaştıklarını ve "Unasebetlerinin selamlasmaktan ileri gitmediğini, kendilerinin gizli bir ittifak çerçevesinde olduklarına ve faaliyette bulduklarına dair malumatının olmadığını, Doğan Avcıoğlu, İhsan Soysal ve İlhan Selçuk'la 1969 yılında 4 görüşmeleri olduğunu, bu görüşmelerde ülke sorunları ve günün politik sorunlarının mevzu edildiğini, bunların dışında gizli bir örgüt veya ittifakla ilgili aralarında herhangi bir konuşmanın cereyan etmediğini" beyan ettiğini,

Sahit MUSTAFA ZALOĞLU'nun "29/10/1969 günü devre arkadaşları olan Kur.Alb.Adnan Kaptan, Kur.Alb.Salim Özkırbaç, Alb.Ziya Coskun ve Alb.Necatî Ülseven ile yapılan resmi merasime iştirak ettikleri gibi aynı gece tertip edilen aile toplantısına da giderek aynı masada oturduklarını, Adnan Kaptan'ın 29/10/1969 günü Gölçük'tü hiç terketmemiş olduğunu" beyan ettiğini,

Sahit SACİT ARTUN'un ifadesinde "29/10/1969 günü Donanma K.lığında yapılan resmi merasime iştirak ettiğini, sınıf arkadaşı olan Adnan Kaptan'ın da merasimde olduğunu, merasimden sonra bir-

Esas No. 974/3
Varar No. 974/25

l'kte Merkez K.lığına g'tt'klerini, b' r müddet oturduktan sonra ayrıldıklarını, Adnan Kaptan'ın gece tertip edilen a'le toplantısına g' d' p g' tmed' ğ'ni b' lmed' ğ'ni" beyan etti' ğ'i,

Sah' t GENÇAY GÜRSOY'un ifadesinde, "Mah' r Kaynak'ın N' - san.1970 tarihinde Çapa Neuroloji kl'ni' ğ'ne gelerek-özel şekilde kend' sine muayene olduğunu, c' dd' b' r ans' yeteden s' kayetç' bulunduğunu, olaylara tam olarak konstre- plamadığını, bazı nöbetler geçirdi' ğ'nden bahsed' p b' r gün kend' ni Haydarpaşa'da bulunduğunu ve oraya nasıl geldi' ğ'ni hatırlıyamadığını b' ldr' r' ğ'ni, ayrıca yorgunluk ve uykusuzluktan da s' kayet etti' ğ'ni, s' kayetler' nin oron' k b' r nedenden t' ler' gel' p gelmedi' ğ'ni tesbit t' v' r' onu elektrean- safalagrafi laboratuvarına gönderdi' ğ'ni, gelen sonuçun normal sınırlar içinde olması karşısında hastalığının psikolojik tabiatta olduğu kanaatine vardığını, bu tablonun sebebi ne olursa olsun geçirdi' ğ' nöbetlerin sebebi ne olursa olsun hastanın dış dünyayı gerçek şekilde değerlendirmesini güçleştireceğini, gerçekte bağlarını zayıflatacağı ve giderek tıpkı nöbet sırasında ter' ğ etti' ğ' g' b' bu bağları koparacağı kanısına vardığını, kanaatinin kend' sine muayene etti' ğ' sıralarda dış dünyayı gerçek b' r şekilde ve objekt' f olarak yorumlamasının, değerlendirmesinin mümkün bulunmadığı olduğunu, kend' sine gerekli t' laçları verip tavsiyelerde bulunduğunu, esasen hastalığının kesin olarak ans' yete reaksiyonu adıyla n' telemenin mümkün görülmedi' ğ'ni, -hastanın net b' r şekilde b' r nöbetten bahsetti' ğ'i, tablonun bütünüyle belli b' r hastalık başlığı altında de' l de genel olarak yorumlanmasının psik' yatrik anlayışına ve modern psik' yatrik anlayışa uygun düştüğünü, yaptığı her eylemde b' l' nçs' z olduğunu söyleyemeyeceğini" beyan etti' ğ'i,

Sah' t KATİL COSKUN'un ifadesinde, "Üsküdar Sems' para Bostan Sok.45 numaralı apartmanın 7 no' da' resinde 1967 senesinden beri oturduğunu ve 1 nolu da' re kapısında avukat Ra' f Ertem'in- is- minin yazılı bulunduğunu gördüğünü ve İhsan isimli b' r talebe- ile bu da' rede müstereken oturduklarını ve b' lahare tahliye etti' ğ'ni" beyan etti' ğ'i,

Sah' t HIZIR BAS'ın ifadesinde, "Hıfzı Vaçar'ı 1969 yılından beri tanıdığını, oğlu Mete'nin arkadaşı olduğunu, b' rlikte ders çalışmak için sık sık evlerine gittiğini, b' r kaç defa Mah' r Kaynak'la Hıfzı Vaçar'ın bazı kitapların bazı sayfalarını çizerek, çizdikleri kısımları daktilo ile yazdıklarını gördüğünü, b' r gün Hıfzı Vaçar'a çalışmalarının ne olduğunu sorduğunda, Mah' r Kaynak'ın doçentlik tezi olduğu cevabını verdi' ğ'ni, Mah' r Kaynak'ın, Mete'ye evde ders verdi' ğ'ni, b' r defa ikis' nebirden ders verirken bazı problemleri çözemeyince yalnız kaldıklarında Mete'ye bu ne b' çim asistan dedi' ğ'nde, 1967 senesinde de Mah' r Kaynak'ın kend' sine ders

TÜRKİYE
MAY 1971

Esas No. 974/3
Karar No. 1/25

ve ... , ancak Ortan Fakültesini kazanabildiğini söylediğini" be-
yan ettiği.

Sahit ... ifadesinde, "Kadıköy Osmangazi
Okulu Müdürü olduğunu, Hifzi ...'ın hanımının da okulda öğret-
menlik yaptığını, bu sebeple her ... 23/4/1967 ve 23/4/1969
tarihlerinde öğleden sonra saat 14.00-18.00 arasında Acıbadem İnci
kafeteryada yapılan müsamereye katıldıklarını ve ... hatırla-
dığını" beyan ettiği,

Sahit SENHA ÖZDEN'in ifadesinde, "23/4/1967 tarihinde
okulun İnci kafeteryada yaptığı müsamerede Hifzi Kaçar'ın oğlunun
katibi rolünü oynadığını, Hifzi Kaçar'ın da saat 14.00'den saat
18.00'e kadar devam eden müsamereyi seyrettiğini bildiğini, ancak
23/4/1969 tarihinde tertip edilen müsamereye katılıp katılmadığını
hatırlıyamadığını" beyan ettiği,

Sahit SELİM ATAMERT'in ifadesinde, "23/4/1968 ve 23/4/1969
tarihlerinde Hifzi Kaçar'ın okulun tertip ettiği merasime gidip git-
mediğinden haberi olmadığını, ancak çocuklarının aynı okulda bu-
lunmaları sebebiyle 23 Nisan merasimlerini hiç kaçırmadan birlikte
gidip seyrettiklerini" beyan ettiği,

Sahit FEVZİ YENGİN'in ifadesinde, "Samsipaşa Bostan Sok.
45 nolu apartmanın birinci dairesinin kendisine ait olduğunu ve bu
daireyi bilahere damadı olan İhsan Erdal'a kiraladığını, İhsan Er-
dal'ın bir müddet sonra Raif Ertem ile birlikte oturmaya başladıkları-
nı, Raif Ertem'in kesin olarak eve girdiği ve ayrıldığı tarihleri
hatırlamamakla beraber 1969 ve 1970 kış ayları olduğunu bildiğini,
ancak 20/7/1969 tarihinde evde bulunup bulunmadığını bilmediğini,
dairenin kapısında ise kendi isminin bulunduğunu ve Raif Ertem'in
isminin kapıya yazılmadığını" beyan ettiği,

Sahit FUAT ERKAN'ın ifadesinde, "Aynı apartmanın bir
dairesinde 6/9/1969 dan 9/9/1970 tarihine kadar oturduğundan binanın
1 nolu dairesinde Raif Ertem'in oturmakta olduğundan haberdar oldu-
ğunu" beyan ettiği anlaşılmaktadır.

YAZILI DELİLLER

1 nolu klasör 1 nci dosyanın 1/9 ncu sırasındaki kadro
örgütü başlıklı ve sanıklardan Cemal Madanoğlu tarafından el yazısı
ile yazıldığı iddia olunan yer yer çizilmiş, fotokopisi çekilmiş ya-
zıda "örgütün, ulusal varlığın korunması ve süreklilik kazandırıl-
ması, günün yarınla birlikte güvenliğe kavuşturulması ve geleceğin
gelişimlerine açık tutulması amacıyla; uluslaşma, çağdlaşma, ulu-
sal gücü yaratma ve ulusal güvenliği sağlama; ezilmekte olan ço-
ğunluğu ve çoğunluğun korulunda olan aydınları tutarak devrimi ger-
çekleştireceği, örgütü aydın çevre gençlik ve ordudan alınan 11 rer

Esas No. 974/3
Karar No, 974/25

Üye ile kurulacak devrim genel kurulunun yöneteceği, gerçek önder - çıkana kadar önder gerekmesinin genel başkanlık, genel yönetmenlik ve özel yönetmenliklerle karşılanacağı, sorumluluğun devrim genel kurulunda çözümleneceği, iktidar durumlarda alınacak kararların devrim genel kuruluna ulaştırılacağı, genel başkan ve genel yönetmenin devrim genel kurulunun ilk 11 üyesinin oyları ile seçileceği devrim genel kuruluna alınacak üyelerin genel başkanın onayından geçirileceği genel yönetmenin genel başkanca özel yönetmenin genel yönetmen- ce bölme başkanlığının özel yönetmenler tarafından seçilecekleri, gerçeklerden kaçınmaksızın eleştirisel açıklık üzerine kurulacak olan ulusal devrim partisinin devrimci izleyecek 30-40 gün içinde kuru- lacağı; özel yönetmenlerin üniversiteler, akademiler, fikir kulüp- leri, T.M.G.T., Devrim Ocakları, Talebe Federasyonları, Birlikler ve Dernekler, partilerin gençlik kurulları, komandolar, kara, deniz, hava kuvvetlerini örgütleyeceklerini devrim sonucu alınınca devrim hükümetinin yerini devrim hükümeti ve Cumhuriyet Senatosunun yerinin Devrim Kurultayı ile doldurulacağı devrim genel kurulunun başkan ve yardımcısını kendi içinden Bakanları ve devrim kurultayını devrim genel kurulu üyeleri dışındaki üyelerini örgütten seçeceği devrim hükümetinin devrim genel kurulunun denetiminde çalışacağı, devrim kurultayının devrim genel kurulu ile birlikte 100 üyeden oluşacağı ve yasaları çıkaracağı, köylü, işçi, emekli öğretmen, emekli idareci, eski muharp ve ekonomistlerden 300 kişilik ulusal kurultay ku- rulacağı, devrim kurultayına yasa önerisi yapıp devlet başkanını seçeceği, örgüt semasında ise devrim genel kurulunun Genel Başkan ve sıkı düzen bölmesine, genel başkanın genel yönetmen planlama böl- mesi, örgütleme bölmesine genel yönetmenin özel yönetmen ve yardım- cisına bunlarada aydınlar kolu, gençlik kolu ve ordu kolunun bağlan- dığının belirtildiği, 10-13.sırada kadro örgütü yazısının daktilo ile yazılmış suretinin bulunduğu, dosya 2/1 den 43.sıraya kadar olan ve üzerinde kime ait olduğuna dair bir kayıt bulunmayan belgelerin 3 sayfasının devrimciлик, karşı güçler, 20.yüzyılın önderi ve kadro örgütü (Yöntem gücü, vuruc tutuc gücü, destek gücü, aydınlar, genç- lik, ordu, uç gücü, güvenlik güç ve kümesi) konularının, 7 sayfası- nın (ordular; kuruluş ve kullanıcılarında ağır basan araç yönüne göre ve buna eklenen donatım ve eğitimlerine göre baslıca 4 ana böl- lümde toplayabileceğimiz özellik gösterir) girişinden sonra, profes- yonel ordular, rejim orduları, ulusal ordular ve uydu ordular konu- larını, 14 sayfasının (aziz vatanımız Türkiyede demokrasi rejiminin gerçekleşmesi neye bağlıdır) başlığı ile konuyu ve 18 sayfasının (kadrolasma üzerine) başlığı ile konuya dair açıklamaları ihtiva ettiği 2/44.sıradaki yazısız ve tasdiksiz belgede (ihtlâl çalışmaları mahiyetinde; 1- Kadrolasma üzerine, 2-Ordular, 3-Devrimciлик, 4-Aziz

1320
TÜRKİYE

M. F. Yılmaz

5

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

vatanımız Türkiyede demokrasî rejîminin gerçekleştirilmesi neye bağlıdır) kelimelerinin ihtiva eden daktilo ile yazılmış bir yazının mevcut bulunduğu anlaşılmaktadır.

Millî İstihbarat Teşkilatı elemanı Mahir Kaynak tarafından tanzim edildiği anlaşılan dosya 4-5.sıralardaki Fakulteli imzalı 14/4/967 tarihli raporunda "19/3/967 günü gittiği bir konferans sırasında Hıfzı Vaçar adlı emekli bir subayın kendisini bir kenara çekerek -bizim bir gurubumuz mevcuttur, seni tesbit ettik, bir buçuk seneden beri üzerindeyiz, ihtilale hazırlığımız mevcuttur....Bizim ihtilalimiz Rusya'ya bağlı olacak ve Rusya'dan yardım görecektir. Bunu temin eden kollarımız vardır.Sana çok güveniyoruz, sende bizimle işbirliği yapacağına inanmaktayız....İhtilalin zamanı belli olmamakla beraber bir veya bir buçuk sene içinde muvaffak olacağını zannediyoruz.İhtilal önce 27 Mayıs gibi olacak, gerici ve nurculara karşı yapılacak, sonra komünizme dönüşecektir.Cemal Madanoğlu ile temasımız vardır....Madanoğlu herne kadar iş muhîtlarında özel sektörle veya Amerika'lularla berebare görülüyor ise de, oralara bizim talimatımızla gitmektedir.Bize istihbarat yapmaktadır....-dediğinin belirtildiği,

Dosya 6-7.sıralardaki 23/4/967 tarihli raporunda "Toplantının Hıfzı Vaçar'ın evinde ve Abidin Sezen'in katirakile yapıldığı belirtildikten sonra Hıfzı Vaçar'ın komitenin bir kolunun Ankara'da bulunduğunu, bu komitenin Prof.Enver Ziya Karal ve Prof.Bahri Savcı ile irtibat kurarak 25/4/1967 günü toplanacağını, komitenin bir hafta sonra da İzmir'de çalışmaya başlayacağını, İstanbul kolunun zayıf bulunduğunu, fakat kısa bir zamanda toparlanacaklarını, komitenin askeri, iktisadi, eğitim, emniyet ve Anayasa komisyonları gibi komisyonlardan meydana geldiğini, kendisinin iktisadi komisyonda vazifelendirildiğini....Bir ihtilal vukuunda yabancı bir devletten yardım alınmasının şart olduğunun ileri sürüldüğünü ve bu-devletin Sovyet Rusya olabileceği hakkında fikir birliği edildiğini....Komite tarafından hazırlanan raporda (Rusyanın öyle bir durumda nötr bir halde kalacağı pek düşünülemez) ibarelerinin mevcut olduğunu söylediğini, yapılacak ihtilalden-sonra kurulacak yeni düzende komisyonların sorumluluklarının geniş olacağı fakat bu komisyonları meydana getiren teknisyenlerin lider kadroya yol gösterecekleri, ihtilalin ordu tarafından yapılması hakkında fikir birliğinde bulunulduğunun, Cemal Madanoğlu'nun özel sektörle irtibatına rağmen komite ile beraber çalıştığına itida edildiğini.....Yapılacak ihtilalin gerek hazırlık döneminde gerekse muvaffak olmasından sonra bir geçit dönemi olarak milliyetçi bir baskının bulunmasının şart olacağı, bilahere adı zikredilmemekle beraber sosyalist veya komünist bir idarenin empoze edileceğinin, yapılacak devrimde köy enstitüsü mezunlarının

TÜRKİYE

Esas No. 974/3

Karar No. 974/25

militan olarak çalışacakları.....Türk Devrim Ocaklarının ilerisi sürdüğü Atatürk ilkelerinin tamamen paravan olarak konulduğunun belirtildiği, 8 no' sıradaki 15/1/1969 tarihli raporunda Hıfzı Kaçarın, Cemal Madanoğlu'nun kendisiyle görüşmek istediğini söyleyerek daveti üzerine Cemal Madanoğlu'nun evine gittiklerini, Madanoğlu'nun Senata yapılacak bütçe müzakerelerinde konuşmak için rapor istediğini, Sevket Süreyya Aydemir ve Doğan Avcıoğlu hakkında bilgi aldığını, bu şahıslarla bir mecmua çıkaracaklarını, 30.000 lira vereceğini, mecmuanın Ankara'da çıkarılacağını, orduya hitap edeceğini ve millî-sosyalizmi ele alacağını, milliyetçi gençliğin baci olan Türkesizm ekarte edip onun yerini alacağını ve hedefinin orduyu ele geçirmek olduğunu söylediğini ve ayrıca sivil bir kadro kurulmasından bahsedildiğinin belirtildiği,

9-10. sıralardaki 26/2/1969 tarihli raporunda, "22?ubat. 1969 günü Cemal Madanoğlu'nun evine gittiğini, Hıfzı Kaçar ve Donanma Kurmay Başkanı Kur. Alb. Adnan Kaptan ile Celal isimli bir doktorunda evde bulduklarını, toplantının konusunun ihtilalin zamanı ve diğer ülkelere haber verilip verilmemesi, cuntaya sivillerin alınıp alınmamasının tekil ettiğini, Madanoğlu'nun "biz ihtilal baskı-kuvvetlere karşı yapmalıyız, en kuvvetli olan içine girelim sonra içine girdiğimizi alt edelim" dediğini, ihtilalden önce Rusya'ya, Türkiye'deki hareketlere karışmamasının bildirilmesi gerektiğini ortaya atıldığını.....Neticede Cemal Madanoğlu'nun "darbeden önce Rusya'ya veya Amerika'ya haber vermek lazım. Amerika'yı kandırıp Rusya'dan teminat almak gerekir" dediğini, keza 23.ubat.1969 günü yine Cemal Madanoğlu'nun evine gittiğini, bu toplantıda Cemal Madanoğlu, Hıfzı Kaçar, Cemal Resit Eyüpoğlu ve Doğan Avcıoğlu'nun bulunduğunu, toplantı mevzuunun çıkarılacak mecmua ile Orgeneral Faruk Gürler meselesinin tekil ettiğini, mecmuanın Eylül.1969 ayında çıkacağını ve finansmanının Cemal Resit Eyüpoğlu tarafından sağlanacağını ifade edildiğini.....Mecmuanın genellikle orduya hitap edeceği ve ordu içinde dağıtılmasının Hıfzı Kaçar tarafından sağlanacağını.....Mecmuanın YCN'ye benzeyeceğinin ifade edildiği, Hıfzı Kaçarın "bizim adamlarımız Faruk Gürler'e gitti, ona cuntanın şartları olan Natodan ayrılmak, toprak reformu ve büyük müesseselerin devletleştirilmesi hususlarını söylediklerini, Faruk Gürler'in bunların hiçbirini kabul etmediğini, bunun üzerine istihbarata Faruk Gürler aleyhine raporlar ulaştırıldığını.....Oda gazetede açıklama yapmak zorunda kaldığını ve gözden düştüğünü, zaten isteklerinin bu olduğunu" söylediğinin belirtildiği,

11. sıradaki 25/4/1969 tarihli raporunda "Hıfzı Kaçar ve İhter Turan'la buluşarak Cemal Madanoğlu'nun evine gittiklerini, bir ihtilal idaresi politikasının neler olacağı konusunun tartışıldığını,

Esas No. 974/2
Karar No. 974/25

diğer politikaların değiştirilmesi, Amerika'nın, Türkiye'deki iktisadi kollarının kesileceği, Türkiye'nin görünüşte kapitalist bir düzen uygulamaya mecbur olduğunu, klasik silahlarına kendisinin yapması ve ordusunu takviye etmesi gerektiğini, nükleer silah yapmanın lüzumu olmadığı, gübültü koparacak tedbirler alınmadığı doğru bulunmadığı, ihtilalci kadro ile sivil kadro arasında bilgi alışverişinin nasıl olması gerektiği, sivil kadronun ihtilalci kadroyu bilmemesi gerektiği kararına varıldığı ve İltis Turan'ın ihtilalci kadro tarafından çıkarılacak yazı kadrosu için daha evvelki karar üzerine getirildiği fakat görüşmelerde çıkarılacak mecmuadan henedense bahsedilmediğinin belirtildiği,

12. sıradaki 3/6/1969 tarihli raporunda "Hifzi Kaçar'ın daveti üzerine evine gittiğini, konuşma konusunun ihtilal olduğunu, Hifzi Kaçar'ın bir ara Cemal Madanoğlu'nun İstanbul'da rahat bir şekilde çalışması için 30/5/1969 günü Gümüşsuyu Askeri Hastahanesine yattığını söylediğini, ihtilal öncesi ve sonrası teklif ve çalışma mekanizması hakkında konuştuklarını, Hifzi Kaçar'a göre ihtilalin çerçevesinde kadrosunun 30 kişisi olacağı ve gerçek kadronun 300 ü bulacağı... söylediğinin belirtildiği,

13. sıradaki 7/7/1969 tarihli raporunda "29/6/1969 ve 5/7/1969 günleri yapılan konuşmalarda Hifzi Kaçar'ın cunda içinde Natodan ayrılıp ayrılmama konusunda anlaşmazlık çıktığını ve bu yüzden cuntanın bölünme tehlikesinde olduğunu söylediğinin" belirtildiği,

14-15. sıralardaki 23/7/1969 tarihli raporunda "Cemal Madanoğlu'nun da dahil olduğu cunta içinde Natoda kalıp kalmama yüzünden çıkan ihtilaf üzerine Hifzi Kaçar tarafından ortaya atılan yeni ve gençlerden müteekkil bir kadro teklifi ile ilgili olarak 20/7/1969 Pazar günü saat 14.00 de Üsküdar Semsipara semtinde bulunan Raif Ertem'in evine gittiğini, orada Hifzi Kaçar'ın da bulunduğunu, toplantıda yeni kadroya Bnb., Yzb., Üstğm., İğm. ve Astğm. rütbesinde olan şahısların alınması, Hifzi Kaçar'ın diğer cunda ile ilişkilerini kesmemesi, yeni kadro için 5 veya 6 kişiden müteekkil bir merkez komitesi meydana getirilmesi, kadronun İstanbul'da tesekkül ettirilmesi, istihkam, levazım, piyade okullarına Harp Akademisi, Hava Harp Okulu, Deniz Harp Okulu ve Kuleli üzerinde çalışma yapılması, Kanca atılan subaya önce örgütten bahsedilmeyle raporda belirtilen suçların sorulması ve verecekleri cevaba göre kadroya yarayacağı kanaati hasıl olduğu takdirde teklif yapılmasının kararlaştırıldığı, Raif Ertem'in "Eski Harbiyeliler derneği ve 22 Subatçılarla yakın ilişkim var. Kuleli Askeri lisesinde Rusça öğretmen Reyhan ve edebiyat öğretmeni ile çok samimi görüşürüm, Reyhan'ı yemeğe götürüp açılabiliriz, 22. Subatta, Harbiye'de cımnastik öğretmeni olan Yılmazdan da faydalanabiliriz" dediğinin" belirtildiği,

TÜRKİYE

Amirgen

Esas No. 974/3
Kard. No. 974/25

16-17. sıralardaki 2/9/1969 tarihli raporunda "31/8/1969 günü Cemal Madanoğlu'nun evine gittiğini, Hıfzı Kaçar'ın da evde bulunduğunu, 8 saat süren toplantı sonucunun özet olarak, 7-8 ay evvel Orhan Kabibay'ın bir ihtilal gurubu kurduğu, gurup mensuplarına yemin ettirildiği, gurupta Doğan Avcıoğlu, İlhan Selçuk, İlhami Soysal, Güney Özcebe ve Fakih Özfakih'in buldukları, gurup mensuplarının bir gün Cemal Madanoğlu'nu davet ettiklerini ve ihtilalden bahsedip teklifte bulunduklarını, Cemal Madanoğlu'nun başkan olarak cartıyla yapılan teklifi kabul ettiğini, Cemal Madanoğlu'nun, Osman Köksal ve İrfan Solmaz ile daha temasta olduğu, Osman Köksal'a istihbarat, İrfan Solmaz'a askeri teşkilatlanma, Kur Alb. Adnan Kaptan ve Necdet Düvencioğlu'na askeri örgütlenme vazifelerinin verileceği, ilk gurubun birleşmesine ittifakla karar alındığı, Cemal Madanoğlu'nun ilk il ler konusunda kendi gurubu için 6, diğer gurup için 5 üyelik hakkı tahinmasında ısrar ettiğini, tarihten 15 gün evvel Madanoğlu'nun fazla yetki elde etmek maksadıyla cuntadan çekileceğini söylediğini, kanaatine göre kendisine fazla yetki tanıyacakları, Kabibay gurubu içinde en sağlam ve tedbirli hareket edenin İlhan Selçuk olduğunu, Doğan Avcıoğlu tarafından Cemal Resit Eyüpoğlu'nun ilk il ler kadrosuna alınmasında ısrar edildiğini, devrim hükümetinin Başbakanlığına Doğan Avcıoğlu'nun getirileceği, Cemal Madanoğlu'nun temasta bulunduğu askerlerin Türkiye çapında zincirin tamamlanmak üzere olduğunu konuştuklarında söylediklerini, buna Cemal Madanoğlu'nun inanmadığını itiraf ettiğini, Egeye giden Cemal Madanoğlu'nun, Osman Köksal ile buluştuğu, Osman Köksal'ın orada çok ahbap edindiğini, Madanoğlu'nun gelenlere yüz vermediğini..... İhtilal düzeninin ordunun normal hiyerarşik düzeni olmayacağı hususların yanı sıra ordudaki insanların doğrudan kendilerine bağlayacakları hususlarının konuşulduğunu" ifade etmesinden sonra hazırlanmış olduğu güvenlik talimatını raporuna ekli olarak gönderdiğinin belirtildiği,

18. sıradaki 8/9/1969 tarihli raporunda "7/9/1969 günü Hıfzı Kaçar'ın evine, oradan da birlikte Cemal Madanoğlu'nun evine gittiklerini, tartışma konularının yeni dış politika, ilk iktisadi tedbirler, güvenlik tedbirleri, ihtilal öncesi ve sonrası devlet teşkilatının nasıl olması gerektiği olduğunu, Madanoğlu'nun "bu anda istesem devletin idaresini ele geçiririm. Önümüzdeki günlerde Ankara'ya gideceğim ve Kabibay gurubu ile bir görüşme yapacağım. Onların 18 sayfalık bir ihtilal programları var, devlet kademesi eskisi gibi değil, oldukça güçlüler. Bazı tedbirlerle tesebbüslerimizi geri letiyorlar. Mesela Maltepe'deki Zirhli Tıgay Komuta kademesi hemen hemen dağıtıldı. Onun için dikkatli olmalıyız" dediğinin" belirtildiği,

19. sıradaki 13/10/1969 tarihli raporda "10/9/1969 günü Hıfzı Kaçar'la işyerinde buluşarak evine gittiklerini, evde Madanoğlu'na telefon edip davet ettiklerini, Cemal Madanoğlu, esi ve Osman Köksal'ın geldiklerini, yemek yediklerini, aslında o gün Cemal Madanoğlu gurubuna

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

bağlı askerlerle toplantı yapılacağını, Necdet Düvencioğlu'nun istihbaratı sağlayamadığından toplantının 3-4 gün sonraya bırakıldığını, Cemal Madanoğlu'nun söz arasında "Doğan Avcıoğlu meramını anlatamıyor, kem küm ediyor, onun için askerlere götürmek istemiyorum. Onu gözlerinde büyüttüler. Haval kırıklığına uğrarlar.... Osman sen Ankara'ya gittiğin-ge-Kabibay gurubunu kastederek-onlara 10 günlük süre ver. Sonunda şartları kabul etmezlerse kendimizi serbest addederiz" dediğini, bahsedilen şartlardan birinin Madanoğlu'nun liderliği, diğerinin ise çalıcılarda büyük toplantılar yerine hücre sistemi uygulaması olduğunu" belirttiği,

20.sıradaki 26/10/1969 tarihli raporunda "24/10/969 günü annesinin evinde yapılan toplantıya Necdet Düvencioğlu ve Hıfzı Kaçar'ın katıldığı, takip edilecek stratejinin tesbiti için sivilerden kendisi ile İlhan Selçuk'un, Kara sınıfını temsilen Kur.Alb.Zeki'nin, Hava sınıfını temsilen Em.Kur.Yb.Necdet Düvencioğlu'nun ve Deniz sınıfını temsilen Kur Alb. Adnan Kaptan arasında, Madanoğlu geldiği takdirde onun evinde, gelmediği takdirde belli olmayan bir yerde toplantı yapılacağını, cuntadaki askerlerin sivil kadronun komünist olduğundan üphe ettiklerini, askerlerin sivil gurubun komünist olmadığına kanaatlenmesi için Mahir Koyunak'ın askerlerin temsilcisi, İlhan Selçuk'un da sivillerin temsilcisi olarak görüşme yapılmasını Necdet Düvencioğlu tarafından teklif edildiği....Necdet Düvencioğlu'nun "biz soldayız, cuntayıda sola kaydırmaya çalışıyoruz" dediği....Askerlerin İlhami Sosyal'in, Cemal Tural'la uğraştığı ve komünist olduğu için, Çetin Altan'ı komünist olduğu ve Rus'larla temasta bulunduğundan sevmediklerini, bu noktadan hareketle cuntanın Rus'larla irtibatlı olduğuna inandıklarını söylediğinin" belirtildiği,

21-22.sıralardaki 31/10/969 tarihli raporunda "Daha evvelce kararlaştırıldığı şekilde 29/10/969 günü Hıfzı Kaçar'ın evine gittiğini, Necdet Düvencioğlu ile İlhan Selçuk'un da geldiklerini, birlikte Dz.Kur Alb.Adnan Kaptan'ın evine gittiklerini, evde Em.Kur Alb.Zeki Ergun'un da bulunduğunu, İlhan Selçuk'un-biz askerlerin emirlerini yerine getiren insanlar olmak istemiyoruz.Buna karşılık ta barından beri sorumluluk yükleneceğiz- demesi üzerine askerlerin -sosyalizmin sınırı nedir- diye bir sul tevcih etmeleri üzerine, İlhan Selçuk'un -birinci mesele Türkiyeyi bağımsız kılmak ve dışarı ile birliği yapan kopradorları etkisiz hale getirmektir.Bu hal Rus'ların işine gelir, Amerika'nın işe aleyhinedir.Ama Rus'larla mesafeyi muhafaza edeceğiz-dediğini, bilahere konunun son millî güvenlik kurulu toplantısına intikal etmesi üzerine gerek askerler ve gerekse İlhan Selçuk'un toplantı gündeminin cuntaya karşı alınacak tedbirleri öngördüğünü, MİT'in asırı uçlar yerine cunta üzerinde durmaya karar verdiğini söyledikleri, toplantıdan çıktıktan sonra Hıfzı Kaçar'ın kendisine -askerler bize

GEREKÇELİ HÜKÜM

Sahife - 60

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

İttihat etsin yeter. Ondan sonra alelacele bütün tedbirleri tasvip ederler. Onun için ben askerlere bir şey anlatmaktan ziyade onlarla dostluk kurmaya çalışıyorum- dediğini, Necdet Düvencioğlu'nun ise bundan sonra İlhan Selçuk ile kendisinin karşısına gerçek devrimci subaylar çıkaracağını, bu kişilerin çok hızlı ve başarılı olduklarını, rütbelerinin de Albaydan aşağı seviyede olduğunu ve sonraki toplantı zamanının kendilerine bildirileceğini söylediği, bundan sonraki toplantılarda Madanoğlu gurubunu temsil eden kendisinin, sivilleri temsil eden de İlhan Selçuk'un sözcü olarak iştiraklerinin kararlaştırıldığı belirtilmiştir,

23-24. sıralardaki 15/11/1969 tarihli raporunda "14/11/1969 günü İlhan Üdeğer'in Suadiye'deki evinde Doğan Avcioğlu, İlhan Selçuk, Hifzı Kaçar, Necdet Düvencioğlu, Kur Alb. Adnan Arabacı, Kur Alb. Fahrettin Tezel, Kur Alb. Orhan Seyfi Güven ve Zeki Ergun'un iştirakiyle yapılan toplantıya Osman Köksal'ın başkanlık ettiği, Adnan Arabacıoğlu'nun sivil guruba -ihtilal nedir? Sınırı ne olacaktır- diye sordüğünü, İlhan Selçuk'un -ihtilal solcu olacaktır. Atatürk'te solcu idi. Tam bağımsızlık sağlanana kadar sola gideceğiz. Bundan korkmamak lazımseninde cevap verdiğini, kendisinin ise aynı suale -iktidarı ve iktisadi güçleri Morrisoncuların elinden alıp Atatürkçülere vermek lazımdır. Bu büyük tesebbüslerin devlet elinde olması, küçük tesebbüslerinde Anadolu halkının elinde bulunması manasına gelir- dediğini, Doğan Avcioğlu'nun da -Türkiye batıyor, onu kimse kurtaramaz. Biran evvel harekete geçmek lazımdır- dediğini, liderlik konusunda da Osman Köksal'ın -Madanoğlu'nun sivil kadro tarafından seçildiğini, bunun üzerinde tartışma kabul etmeyeceğini- söylemesi üzerine Adnan Arabacı'nın -prensip iştirakiyle böyle bir şey olmaz. Madanoğlu'na karşı değilim, ama bize seçim imkanı bırakmıyorsunuz. Lider seçilmez, olayların içinde kendiliğinden olur- dediğinde, İlhan Selçuk'un -ben Madanoğlu'nun sayesinde buraya geldim. Onun yokluğunda bu meseleyi tartışmam. Dürüstlük olmazseninde cevap verdiğini, Hifzı Kaçar'ın ise -gerçek önder çıkana kadar Madanoğlu bu önderliği yapacak- dediğini, tekrar söz alan Arabacı'nın -Madanoğlu'nun liderlik meselesini halledip bilahere konuşalım. Bu konuyu şimdi konuşmaya lüzum yok- dediğini ve nihayet Necdet Düvencioğlu'nun ise -Madanoğlu kadrosunun fikirlerini iyice öğrenelim. Zira bu husus liderin seçilmesinde rol oynayacaktır. O zaman konuşuruz- deyip konuyu kapadığını, bilahere Avcioğlu'nun askerlere -Acuner gurubu var, Ataklı gurubu var, birde sizin gurubunuz var. Siz bunları toplayabilecek misiniz? Sonra birbirinizle tartışmayın- demesi üzerine Adnan Arabacı'nın -bu dıcardan görüldüğü kadar önemli değil. Bu bizim işimiz- diye cevap verdiğini, Osman Köksal'ın Milli Birlikçilere dair soru üzerine -bazısı ile konuşuyorum. İhtilalden sonra iyice yetkililer. Birinci kademe değilse de ikinci kademe almakta fayda vardır- cevabını verdiğini, yine soru üzerine Doğan Avcioğlu'nun -sosyal demokrasi dernek-

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

lerini ele geçirmiyoruz. Orta Doğu Teknik Üniversitesi ile Devrimci Gençlik Federasyonu bizden dediği ve yine Arabacı'nın di- politikamız ne olacak -sualine de herkestele dostluk politikası güdeceğiz. Herkesten yardım alacağız- cevabını verdiği, aynı suale İlhan Selçuk'un da -Bağımsız olacağız ve kabul ediyoruz bu Amerika'nın aleyhine olacaktır. İhtilal'in ilk bildirisinde Natoya, Sentoya bağlıyız sözlerine lüzum yok ama kabaca ittifaqlara bağlıyız der geçeriz- dediği, yine arabacı'nın Natodan çıkacak mısınız -sualine de hemen çıkmaya lüzum yok- cevabını verdiği, sonra söz alan Fahrî'nin -yabancılar yardımları bağımsızlığımızı zedeleyerek verdiği göre Avcioğlu herkezden yardım alıp nasıl bağımsızlığımızı koruyacak? Burda bir mantık hatası var- dediği, toplantı dönüsünde de İlhan Selçuk'un -biz askerlerin lideri diye Madanoğlu'nu biliyorduk. Şimdi sivillerin lideri olarak askerlere Madanoğlu'nu kabul ettirmeye çalışıyoruz- şeklinde söylendiğini, bundan sonraki toplantınının 22. Kasımdan sonra muhtemelen aynı yerde yapılacağı ve toplantıya gelenlerin tedbir olarak arabalarını Madanoğlu'nun evi civarında bırakıp toplantıya arabasız geldiklerinin" belirttiği,

25. sıradaki 22/11/1969 tarihli raporunda "21.11.1969 günü Cemal Madanoğlu'nun evinde Necdet Düvencioğlu, Hıfzı Kaçar ve İlhan Selçuk'un iştirakiyle toplantı yapıldığı, toplantıda çeşitli cuntaların varlığından ve içinde buldukları cuntanın oluş safahatı ile bu cunta mensupları arasında toplantı ve fikir çatışmaları, ayrılan ve antant kalınan noktalar üzerinde konuşulduğu, cunta adına askerler ile irtibatı kuran Necdet Düvencioğlu'nun kendisinin bağlı bulunduğu 20 kişilik cunta kurucu tarafında hazırlanan tüzüğü okuduğu ve tüzükte Madanoğlu'nun ufağ tefek değişiklikler yaptığının" belirtildiği,

26. sıradaki 26/11/1969 tarihli raporunda "24/11/1969 günü Hıfzı Kaçar'la işyerinde görüştüğü, Hıfzı Kaçar'ın kendisine bir gün evvel Madanoğlu'nun evinde Hv. Kur Alb. İbrahim Artuç ve Hv. Kur Alb. Engin'in de dahil olduğu bir gurup asker'in toplantı yaptıklarını, askerlerin Madanoğlu'nun liderliğini esas olarak benimsediklerini, fakat bu hususun siviller tarafından kendilerine empozesini hoş karşılamadıklarını, İlhan Selçuk'u bilginçe, Doğan Avcioğlu'nu ise tecavüzkar tavırları nedeniyle kinadıklarını, keza Madanoğlu'nun kendisinin (Mahir Kaynak) başkan yardımcısı yapmak istediğini söylediğinin" belirtildiği,

27-28. sıradaki 17/12/1969 tarihli raporunda "15/12/1969 günü Hıfzı Kaçar'la Cemal Madanoğlu'nun evine gittiklerini, evde Albay Cemalettin Korkut, İlhan Selçuk, Alb. İbrahim Artuç, Alb. Fahrettin Tezel, Alb. Zeki Ergun ve Necdet Düvencioğlu'nun da bulduklarını, Cemal Madanoğlu'nun liderliği meselesinin tartışıldığını, 22 kişilik İstanbul gurubunun Cemal Madanoğlu'nu lider seçtiklerini İbrahim, Cemalettin ve Fahrettin'in açıkladıklarını, yalnız subayların Türkiye genel kurulu

TÜRKİYE

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

(bu subayların hazırlanmış bulunduğu tüzükte geçen bir madde için) başka bir şahsı tavsiye eder. Bu hareket bozulmasını diye bu karara uyarız dediklerini, bunun üzerine Cemal Madanoğlu'nun kızarak Ben muharebe idare yerini kurmuşum, bundan sonra komandan seçilmez. İsteyen iltihak eder, istemeyen gider dediğini, iki üç saat bu konunun tartışıldığını. Albay İbrahim Artaç'ın Ankara'ya subayların küçük gurupları ve temasları olduğunu, ilk toplantıyı 8. Aralıkta yaptıklarını, 20/12/1969 da ikinci toplantıyı yapacaklarını söylediği, Albay Cemallett'in Korkut'un Ankara'ya giderek sivililerle askerleri tanıştıracaklarını ve 20/12/1969 Cumartesi günü Kur Alb. Adnan Kaptan'ın evinde toplantı yapılmasının kararlaştırıldığını ve bu toplantıya kendisiyle İlhan Selçuk'un iştirak edeceklerinin belirtildiği,

29. sıradaki 24/12/1969 tarihli raporunda "20/12/1969 günü Hıfzı Kaçar vasıtasıyla aldığı randavaya sadık kalarak Cemal Madanoğlu'nun evine gittiğini, Madanoğlu'na -Pasam ihtilalin birde sivil lideri var, sizlerle tanışmak istedi. Sizinle onunla tanışmanızda fayda vardır. Zira Mıhri'nin toplumdaki hareketi bizim hazırlığımızı asıyor. İhtilal erken doğabilir. Onun için askeri hazırlıkla sivil hareketleri koordine etmek zaruridir. Üstelik Mıhri her şeyi bilmektedir ve İlhan Selçuk'la temasları vardır- demesi üzerine Madanoğlu'nun, Mıhri ile temasa karar verdiğini, bilahere cuntanın liderliği meselesine gelindiğinde Madanoğlu'nun -ben kendimin liderliğinde işler ediyorum. İstanbul gurubu kayıtsız sartsız bana itaat ettiklerini bildirdiler. Eninde sonunda İlhan Selçuk, Doğan Avcıoğlu ve İlhani Soysal gurubu ile anlaşamayacağız. Çünkü aramızdaki gürültü kürt meselesinden çıkacak. Onlar kürtlere muhtariyet vermek niyetindedir. Bu yüzden bölünmek mukadderdir- dediğini, bilahere 21/12/1969 günü Hıfzı Kaçar'la kendisinin Milli Beniyet tarafından takip edildiğini, iki serseri kalıklı adam tarafından tarassutta tutulduğunu, evinin karşısında bulunan binanın alt katının Milli Beniyet tarafından kiralanarak evinin kontrol edildiğini, onun için toplantıların seyrek yapılması icap ettiğini, Mıhri ile temas ederim diye ondan derlediği bilgileri kendisine anlatması ve vereceği direktifide Mıhri'ye iletmesini söylediğinden sonra -senin ve İlhan Selçuk'un birlikte askerlerle toplantılarınız devam edecektir- dediğinin belirtildiği,

30. sıradaki 25/1/1970 tarihli raporunda "24/1/1970 günü Hıfzı Kaçar'la buluşarak evine gittiklerini, Hıfzı Kaçar'ın -Cemal Madanoğlu'nun, Mıhri Belli hakkında Doğan Avcıoğlu ve İlhan Selçuk'la konuştuğunu, bu konuda Madanoğlu'na söylediği hususlarının tümünün nakleddiğini, bunun üzerine İlhan Selçuk'un, Mıhri Belli ile temasını itiraf ettiğini, ancak ben Mıhri'ye güvenmiyorum, ihanet edeceğini hesaplayarak tedbirli davranıyorum- dediğini naklettiğini, bu arada Kur Alb. Adnan Arabacıoğlu'nun cuntadan ayrılmak istediğini söylemesi üzerine

TÜRKİYE
MİLLİ BENİYET
KURULU
1970

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

...cuntadan ayrılmaz, ya ihtihar edersen veya biz senin istediğini bitiririz- dediğini ve kendisinin ihtilal ne zaman olacak; bu isteğe geçiyoruz- demesi üzerine de -bu konuda Avcıoğlu ile ihtilafımız var • 1972 senesini tutturmuş, biz ise bir kaç ay içinde bu istemin olacağını sanıyoruz. Çok eskiden Nijerya elçisi Eker ile Hasan İplik vasıtasıyla Rus'lara yardım etmeleri için teklif yaptıklarını; fakat Rus'ların bu yardım isteğini reddettiğini - söylediğinin belirtildiği,

31.sıradaki 15/2/1970 tarihli raporunda 12/2/70 günü telefonla İlhan Selçuk'u aradığını, 14/2/970 günü için randevu alıp gazeteleri odasında bulduklarını, ona -İlhan bey, insan, uğruna tehlikeye atıldığı bu isten uzak kalınca ters bir durum ortaya çıkıyor. Epeyden beri faaliyetlerin dışında kaldım. Ne oluyor bitiyor- dediğinde İlhan Selçuk'un -uzun süredir hiçbir haber yok. Galiba işi gevşettiler. Ankara'da General Hayri ile anlaşılmadıklarını sanıyorum. Askerler sadece cunta istiyor. Biz bir-kadro-hareketi istiyoruz. Bu birinci engel, ikinci engel ise ordu dışındaki bir adamın Madanoğlu'nun liderliğini orduya kabul ettirmek. Ben üzerinde düşünmüyorum ve düşünmüyordum- dediğini, bu defa -Hifzi'dan duydum, bir sağ cunta ihtimali var- demesi üzerine de İlhan Selçuk'un -ordudan sağ hareket beklemiyorum. Yanlış orduda bir sinme var. Benim diğer temaslarım kesildi. Orduda ağır bir baskı olması gerekir. 500-600 kişinin Haziran'da emekliye sevkilmek üzere olduğunu öğrendik.... Bir kere Madanoğlu'na gittim. Bir kerede Madanoğlu, Nadir Nadi'ye gelmişti, görüştük. Madanoğlu hırslı bir adam olmadığı gibi sırf bir askeri cuntaya girmek niyetinde de değil. Mıhrı bir insandır. Fakat bizimle temasını kadrosuna nasıl nakledeceğini bilmiyorum. Onun için senin aracılık yapmanı faydalı gördüm. Üstelik şimdi de Mıhrı tabanını kaybetti- dediğinin belirtildiği,

32-32.sıradaki 26/3/1970 tarihli raporunda "isteği üzerine işyerinde bulduklarında Hifzi Kaçar'ın -cunta malesef keşfedilmiştir. Arkadaşlarımızı tayinle sağa sola dağıttılar. Alb.İbrahim Artuç bir müddet evvel Ankara'da General Hayri Yalçınar ile temasa geçti ve onu cuntaya davet etti. Malesef General Hayri'nin hanımı C.İ.A. da çalışıyormuş; durumu ihbar etmiş. Bütün suç bizim rızamızı almadan Hayri Yalçınar ile görüşen ve ona arkadaşların isimini açıklayan İbrahim Artuçtadır. İstanbul'daki arkadaşların tümü çeşitli yerdeki askerlik sube başkanlıkları emrine nakledilmiştir. 30. Ağustos'ta emekliye ayrılmaları muhtemeldir. Bereket versin Madanoğlu kuvvetleri ayırmıştı. Bu darbe bizi yıkmadı. Esasen İstanbul'a önem vermiyoruz. Asıl olan Ankara'dır. Subayların bir toplantısına baskın yapılmış ve programı baskın yapanlar ele geçirilmiş. Onun için Madanoğlu ve programı 27 Mayıs için hazırlanmış gibi gazetedeki tefrika edecek. Bu program bildiğin gibi Türkiye'nin siyasi ve iktisadi durumu ile ilgili. Cemal Madanoğlu bununla ilgili olarak.... Bir yazı istiyor. Cuntaya mensup subaylardan Kur Alb. Adnan Kaptan

TÜRKİYE
Adnan Kaptan

Merstine, Kur Alb. Bahadır, Tazel İzmir'e, Kur Alb. Adnan Arabacı baş-
ka bir yerden... size haber gönderdim, karşılığını alamadım" dediği... lu'nun cevap veremeyerek soğuk davrandığını" söylediğinin belirtildiği,
34. sıradaki 28/3/1970 tarihli raporunda "İs yerinde buluc-
tuklarında Hifzi Kaçar'ın -cunta hareketine karar verdiği"z anda -
İstanbul ve Ankara radyolarını tahrib ederek çalışmaz bir hale geti-
receğiz. Zira her iki radyoda da askerlerle muhafaza altındadır. O-
sebeple bunları illegal etmek zordur. Yalnız tahrip işi ile birlikte bi-
zim kurmuş olacağımız bir istasyondan Ankara üzerinden hemen yayına-
barlayacağız. Bu radyo istasyonunun kurulmasına başlanmıştır... Re'si-
cumhur köşkünü de havadan tahrip ve susturacağız..." dediğinin be-
lirtildiği,

35. sıradaki 2/4/1970 tarihli raporunda "1/4/1970 günü Hifzi-
Kaçar'la Cemal Madanoğlu'nun evine gittiklerini, Madanoğlu'nun -Mihri
Belli'yi T.M.G.T. da gördüm... Konuşmacı olarak bulunuyordu. Dinliyi ci-
lerden birinin suali üzerine Türkiye'deki kurtların lehine sözler
sarfetti. Buna çok kızdım. Zira Türkiye esasen küçük bir yer, bunun bir
kısımını da kurtlara verdiğimizde elimizde ne kalacak- dediğini, kend-
sinin -Mihri Belli istesek te istemesekte bizim tabanımız oluyor. Onun-
la görüşüp pazarlık etmeli ve ona ordunun kurtçülüğe karşı allerjisi
olduğunu ve bundan vazgeçmesi lazım geldiğini anlatmalı- dediğinde,
Madanoğlu'nun -sen git görüş, uygun bir şekilde Mihri'ye anlat. Sonra
talebe liderleriyle beni tek tek görüştür. Zira bundan gaye bu öğren-
ciler kanalıyla Mihri'nin tabanını bize bağlamak ve Mihri'yi ne yapıp
edip tabansız bırakmak lazımdır. Bizim askerlere çok güvenmememiz gerek
malesef İstanbul tekilatı tayinlerle çöktü. Tayinleri General Hayri
Yalçınber yaptırdı. Onun karısı Milli Emniyete çalışmaktadır. Ama buna
rağmen Ankara'ya gidiyor. Ben bundan sonra kurmay olmayan subaylarla
çalışacağım. Çünkü kurmay subayları bir atesellekle tavlamak kolay. An-
kara'da kita subayları ile çalışıyoruz. Benim 3 güvendiğim insan var.
Biri Hifzi, biri Necdet Divencioğlu, biri de sensin- dediğini, yolda
Hifzi'ya devrimci ordu gücünü okudum dediğinde, bana, ben
kaleme aldım" şeklinde cevap verdiğinin belirtildiği,

36. sıradaki 12/5/1970 tarihli raporunda "11/5/1970 günü
İsmet Sungurbeve ve Hifzi Kaçar'la Samatya'daki Narlıkapı lokantasına
gittiklerini. Kur Alb. Hifzi Kaçar'la tuvalete giderlerken Hifzi'nin
-orduda... hareket esnasında er elbisesi... Bu ta-
rak verilmiş olan kumandanların... belirtildiği.

M. Ç. Ç.

TÜRKİYE

olduğu zaman üzerimde bir mektup vardı. Bu mektupta şahsın ismi bulunuyordu. Hadiseyi anlatır anlatmaz mektubu teslim etmek üzere General Sabri'nin evine gittim. Bulamayınca ikinci derecede bir adam olan Alb. Zeki Ergun'a verdim. Halen cuntanın İstanbul Sekreterliği'ne tanımadığım, yalnız Ankara'da oturması muhtemel 35-40 yaşlarında, adı Yalçın olan iyi yetmiş bir adam getirilmiştir. İstanbul'daki hareket planları.... Tahsin, Sıyami ve Necdet Düvencioğlu tarafından hazırlanacaktır" dediğinin belirtildiği,

38. sıradaki 20/7/1970 tarihli raporunda "19/7/1970 günü Hıfzı Kaçar'la, Cemal Madanoğlu'nun evine gittiklerini, b'lahere Osman Köksal, İlhan Selçuk ve eşi Handan Selçuk'un geldiklerini, Cemal Madanoğlu'nun esininde evde bulunduğunu; yemek yenip içki içildiğini, yemek sırasında Osman Köksal'ın -Sımel şirketi yolsuzlukları hakkında açılan Senato araştırması ile ilgili olarak İstanbul'a geldiğini, Kavalalı adında bir tüütün tüccarının İller Bankasına büyük paralar mukabilinde arsa sattığını ve bu konuda da Senatoda bir araştırma açtığını; b'lahere Örfi İdare Sekreteri Alb. Halil ile iki kere görüştüğünü, Halil'in Vefa Poyraz'ın eniştisi olduğunu, zaten Örfi İdareye tayinlerde akrabaların kullandığını, Halil'in 15 yıl Milli Emniyette çalışmış olduğunu ve tekrar Milli Emniyete kapağı atmak istediğini, Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Kemal Atalay'ın zengin ve Amerikan'cı bir kimse olduğunu, orduğun bir Amerika'lı ile evlendiğini, Demirel'in Atalay pasayı K.K. Komutanı yapmak istediğini, Kemal Atalay pasaya Sıkıyönetim Komutanı olduktan sonra..... Hırsızların ve düzenbazların koruyucusu olmayın mealinde haber gönderdiğini, Atalay Pasanın milli senayeti dürtünmeden ucuz diye mermileri Amerika'dan aldığını- söylediğinde İlhan Selçuk'un da -halk onun adını Amerika'lı Kemal koyduğunu- dediğini, Kemal Atalay pasanın K.K. Komutanı olmasını önlemek için Cumhuriyet gazetesinde emeklilik sırası gelmiş generaller hakkında açıklama yapılarak onunda emeklilik sırasının geldiğinin kamu oyuna intikal ettirileceğinden bahsedildiğini, kendisinin ise Cemal Madanoğlu'nun isteği üzerine bir gün evvel konuşulan ve yukarıda belirtilen hususları yemekte bulunanlara anlattığı dediğini, bunun üzerine Cemal Madanoğlu'nun son olarak Hava Generali Aydın Kırıkoğlu ve Hava Alb. İlyas Albayrak'la temasta bulunduğunu fakat sivillere daha çok ehemmiyet vermeleri gerektiğini, önce ortayı dışarda hazırlayıp b'lahere askerleri harekete katmayı kabul etmeleri lazım geldiğini söylediğinde, İlhan Selçuk'un -zaten bu iş böyle yürümez- dediğini, Cemal Madanoğlu'nun kendi aracılığı ile 22/7-1970 günü sivil tekilatlanma için Dr. Hikmet Kıvılcımlı ve Prof. İsmet Sungurbey'i -aksam yemeğine davet ettiğini ve Mehri Belli ile bazı talebe liderleriyle görüşmek istediğini" söylediğinin belirtildiği,

TÜRKİYE

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Esas No. 974/3
Karar No. 374/25

39. sıradaki 14/8/1970 tarihli raporunda "iki gün evvel bu... Hıfzı Vaçar'ın - Cemal Madanoğlu'nun aniden döviz alma- dan ve kendisine haber vermeden İsviçre seyahatine çıktığını, Cemal Madanoğlu'nun İsviçre'de Amerika'lularla ihtilal konusunda pazarlık yapacağını ve daha evvelde Sevkeş Süreyya Aydemir'in bana yetki ve- rin, gidip Amerika'lularla pazarlık yapayım demesi olduğunu, Cemal Madanoğlu'nun bu görevi üzerine aldığını, gidip başka türlü dü- ü- nemediğini" söylediğinin belirtildiği,

40. sıradaki 14/9/1970 tarihli raporda "12 Eylül 1970 günü Hıfzı Vaçar'la, Cemal Madanoğlu'nun evine gittiklerini, evde Osman Kök- sal, Gengiz Ballıkaya ve Doğan Erdoğan'ın da bulduklarını, Cemal Madanoğlu'nun -ben yokken neler oldu. Sırdı vaziyet nedir? Bir durum muhakemesi yapalım- demesi üzerine kendisinin hükümetin aldığı iktis- sadî tedbirlerin olumlu olduğu ve ülkeye istikrar getireceği, -önümüz- deki aylarda sert toplum olayları olabileceği, bu olayların şiddet- kullanılmak suretiyle bastırılarak şüphesiz bir yonteme geçme ihtis- malinin olduğunu. Dev-Genç'in ve genel olarak solcu bilerek veya bil- meyerek bu işe hizmet ettiğini" söylediği, Gengiz Ballıkaya'nın -Mih- ri Belli'nin bir ajan olduğu ve devrimci hareketi baltaladığını- söy- lediğinde Cemal Madanoğlu'nun, birbirimizi itham etmeyelim dediğini, bilahere Dev-Genç, SDD ve T.C.S. arasında birliği yapmanın pratik yol- larının araştırılarak bu teşkilatlara sızmak suretiyle ele geçirilmest prensip kararına varıldığı, bu konuda hafta içinde kendisi, Doğan Erdoğan ve Gengiz Ballıkaya'nın plân hazırlayacaklarına, sonra radyo z.1.00 ara haberlerinin dinlenmesinden sonra Filistin gerillalarının hareketlerinin tartışıldığı, Osman Köksal'ın bu arada rehinelere öl- dürülmesi fikrini savunduğunun" belirtildiği,

41. sıradaki 25/9/1970 tarihli raporunda "24/9/1970 günü Cemal Madanoğlu'nun evine gittiğinde Hıfzı Vaçar ile Doğan Erdoğan- ında bulduklarını, Cemal Madanoğlu'nun, Hıfzı Vaçar'a bir mektup yazdığını, bilahere Gengiz Ballıkaya ve Hüseyin Onur'un geldikler- ini, Cemal Madanoğlu'nun Devrim gazetesi idarehanesine gelen Rus Kültür Atesesinin bulunanlara susun emri yaptıktan sonra bir kağıda (Bahçelievlerdeki toplantılarınız izleniyor. Komando birliğindeki ada- mınız biliniyor) cümlelerini yazdığını, sonra kağıdı buruşturup cebi- ne attığını naklettiğini, bilahere de Kara Kuvvetlerinde bacasız, Deniz ve Hava Kuvvetlerinde daha iyi olduklarını, 150-200 gözü kara- adam lazım, ya bunlarla iktidara geleceksiniz; yada karşı taraf biz- hesaba katmadan iktidarda kalıyacak dediğini, kendilerinin siviller arasında yer alması yapılması lazım geldiğini, buluşta ve top- lantı için İstanbul yakasında bir ev tutulacağı, müteakip toplantıla- rın bu evde yapılmasından ve güç birliğinden bahsettiğini ve bunun içinde T.C.S., DİSK, Dev-Genç ve T.C.S.'nin bir güç içinde olmasına söy- leyerek Kürtçülük yapmayın, Maculuv, Leninçilik gibi aşırı hareket-

Esas No. 98'63
Karar No. 974/25

lerden sakının" dediğinin belirtildiği,

42.sıradaki 21/10/1970 tarihli raporunda "17/10/970 tarihinde Balıçpaca İlkokulu Müdürü odasında Cengiz Ballıkaya, Hıfzı Kaçar, Doğan Erdoğan ve Bülent Tanör'le buluştuklarına, toplantı konusunun devrimci güç birliği olduğunu, Bülent Tanör'ün -su sırada güç birliği imkansızdır. Hiçbir zaman proleter devrimci ideoloji den taviz vermeyeceğiz. Mahir bey'n evvela sosyalizm sonra kürt meselesi, aksi halde orduyu aleyhimize tahrik ederiz şeklindeki görüşüne karşıyım- dediğini, diğerlerinin ise teklifini uygun bulduklarını, Cengiz Ballıkaya'nın, sivil kadronun bir çekirdek teşkil ettiğini bunun gibi komünist bir çekirdeğin ordu içinde de teşkilinin şart olduğunu" söylediğinin belirtildiği,

43.sıradaki 19/11/970 tarihli raporunda "18/11/970 günü İlhan Selçuk'un Cumhuriyet gazetesindeki odasına giderek kendisi ile görüştüğünü, yanında Cengiz Ballıkaya'nın da bulunduğunu, İlhan Selçuk'un Odasına diplome aleti konulmuş olmasını ileri sürmesi üzerine gazete genel yayın müdürünün odasına gittiklerini, İlhan Selçuk'un bir İstanbul teşkilatı kurulmasının gerek olduğunu ve bu teşkilatta görev almasını uygun gördüğü kişilerin Cemal Madanoğlu, Cengiz Ballıkaya, Mahir Kaynak, İzzet Özdes, Sadık Akalın, M. Ali Tunaboşlu, Turan Selçuk, Ali Sirmen, Oktay Kurtböke ve Ahmet Güryüz Ketenci olmasını istediğini, Ahmet Güryüz Ketenci'den irtibatçı olarak faydalanılacağını, Cengiz Ballıkaya'nın ise istinden gerekirse çıkarılacağını, ordu da bir cunta hazırlığı olduğunu, onların kendilerine güvenmediklerini, kendilerinin ise onların bir an evvel darbe yapmalarını arzu ettiklerini, bu sebeple onlardan ayrı olarak bir kadro oluşturulacağını ve onların nasıl olsa geleceklerini, kurulan teşkilatın gizli bir teşkilat olmadığını, fakat bunun içinde gizli bir kısmın bulunacağını, Prof.Gülten Kazgan ve Prof.İsmet Sungurbey'i çıkarılacak bir dergide yazılar yazdırmak suretiyle kullanacaklarını söylediğini, kendisinin ise teşkilata Mahir Belli'yi almaya teklif ettiğinde de İlhan Selçuk'un -o çok takip ediliyor, bu bakımdan mahzenlidir. Fakat teşkilat dışı olarak onunla yine irtibatımız olur. Kuracağımız bu teşkilattan Doğan Avcıoğlu'nun haberi yoktur. Ona sakın söylemeyin- diye tenbihle bulunduğunun" belirtildiği,

44.sıradaki 13/2/1971 tarihli raporunda "12/2/961 günü Ferruh Özdemir'in evinde yapılan toplantıya İlhan Selçuk, Necdet Düvencioğlu, Hıfzı Kaçar, Zeki Ergun, Raif Ertem, Orhan Pekey, Hüseyin Onur, Cengiz Ballıkaya, Doğan Erdoğan, Ali Sirmen, Ferruh Özdemir ve Ahmet Güryüz Ketenci'nin katıldıklarını, daha evvelki toplantıda kararlaştırıldığı üzere arkadaşların içinde buldukları veya temasta oldukları teşekküller hakkında bilgi verdiklerini, Doğan Erdoğan'ın İstanbul Eğitim Enstitüsü hakkında, Ahmet Güryüz Ketenci'nin Türk Devrim

TÜRKİYE

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

Doğukları, T.M.G.T. ve Dev-Genc hakkında, Cengiz Ballıkaya'nın TÖS hakkında, Orhan Pekay'ın İstanbul Barosu, kendisinin ise DİS ve ÜNAS hakkında bilgi verdiklerini, bu genel girişten sonra İlhan Selçuk'un gurup adına hazırladığı 23 maddeden ibaret tüzüğü okuyup tartışmasını yaptığını ve askerlerin sempatisini kazanır düşüncesiyle örgüt adının Devrimci Dayanışma Derneği olduğunu söylediği, tüzük üzerindeki tartışmalar bittikten sonra oya konduğunu ve oybirliği ile kabul edildiğini, kabulünü müteakip kapalı oy pusulası ile derneğin yönetimi ve yürütme kurulu ile onur kurulu üyelerinin seçimine geçildiğini, yönetimi ve yürütme kuruluna Raif Ertem, Cengiz Ballıkaya ve Ahmet Güryüz Ketenci'nin, onur kuruluna ise Necdet Düvencioğlu, Hıfzı Kaçar ve Ferruh Özdil'in seçildiklerini, başkanlığın İlhan Selçuk'a teklif edildiğini, fakat onun Cemal Madanoğlu'nu teklif etmesi üzerine neticede Madanoğlu'nun başkanlığının kabul edildiğini, İlhan Selçuk'un derneğe asli üye olarak Turan Selçuk, Merih Sezen, Mehmet Barlas ve Esat Erkanan'ı teklif ettiğini ve teklifin kabul edildiğini, yürütme ve yönetim kurulunun en kısa bir zaman zarfında programı hazırlaması için talimat verildiğinin belirtilmiştir.

45. sıradaki 9/4/1971 tarihli raporunda "Devrimci Dayanışma Derneğinin bir parti olarak ortaya çıkması şeklindeki teklif görüşmek üzere Cengiz Ballıkaya, Ahmet Güryüz Ketenci ve Raif Ertem ile 8/4/1971 günü İlhan Selçuk'un evine gittiklerini, İlhan Selçuk'a artık parti olarak ortaya çıkılmasını teklif ettiklerini, İlhan Selçuk'un, "Cemal Madanoğlu ekibiyle (Necdet Düvencioğlu, Hıfzı Kaçar ve Zeki Ergun'u kastederek) bir parti kurulamaz. Bir öhretli bir adam, istihbaratları da var. Biz bunların şöretlerinden ve istihbaratlarından istifade ediyoruz. Buna bağlı olarak İstanbul, Ankara ve Eskişehir'de ordu içinde sayıları 33 ü bulan gizli bir örgüt var. Bu şahıslar gerçek manada Marksist-Leninist kişiler. Ancak bunlarla bir parti kurulmaya gidilebilir. Ben, içinde bertaraf edebilirler. Fakat bu 33 kişi faaliyete devam edebilecek kabiliyetli insanlar" dediğini, kendilerinin Söveyetler Birliği Partisi tarihi ile Baas partisi tarihini incelemek üzere görevlendirildiklerini, devrimci dayanışma derneğinin ilerde Baas partisi veya benzeri bir parti şeklinde ortaya çıkma temayülünde bulunduğunu ve devrimci dayanışma derneği için Ferruh Özdil'in Beyoğlu'nda kirası 650 lira olan bir ev kiralayacağını, devrimci dayanışma derneğinin 100.000 liraya yakın parası olduğunu ve bunun İlhan Selçuk tarafından hıfzedildiğini, İlhan Selçuk'un ayrıca Doğan Avcıoğlu'nun sihi sebepler yüzünden faaliyetten çektiğini, Cemal Rıza Eyüpoğlu ile temasa geçtiğini, devrimci devam ettireceğiz" dediğinin belirtilmiştir anlaşılmaktadır.

TÜRKİYE

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

Millî İstihbarat Teşkilatı elemanları tarafından tanzim edilmiş olan takip raporlarının tetkiki neticesinde;

Dosya 305-306 sıradaki 20-21.Ocak.1970 tarihli takip raporunda, Doğan Avcioğlu'nun muhtelif saatlerde takibi neticesinde kendi işyerinde ve Cemal Resit Eyüpoğlu'nun evinde İlhami Soysal, İhan Selçuk, Osman Köksal ve Cemal Madanoğlu ile bulduklarının,

307-308. sıradaki 25-26.Subat.1970 tarihli takip raporunda, Doğan Avcioğlu'nun muhtelif saatlerde yapılan takibi sonu Farabi Kıbrıs sokağındaki Gelincik apartmanına geldiği, bilahere apartmandan 4 kişi olarak çıkıp otoyola bindikleri, yolda İlhami Soysal olarak tahmin edilen şahısla Cemal Madanoğlu ve Osman Köksal olarak tahmin edilen şahısların evleri önünde otodan bindikleri, Doğan Avcioğlu'nun ise kendi evine gittiğinin,

309-310.sıradaki 2-3.Mart.1970 tarihli takip raporunda, Doğan Avcioğlu'nun yolda otosuna kimliği tesbit edilemeyen bir şahsı aldığı, Kıbrıs sokağında otodan inerek Gelincik sokağındaki 18 nolu apartmana girdikleri, yine birlikte çıkarak otoyola bindikleri ve yolda kimliği tesbit edilemeyen şahsın bindiği, Doğan Avcioğlu'nun ise evvela işyerine, bilahere de evine gittiğinin,

311 nci sıradaki 8-9.Mart.1970 tarihli takip raporunda, Doğan Avcioğlu'nun muhtelif saatlerde yapılan takibi sonunda, otosunun işyerinde olup olmadığının tesbit edilemediği ve son olarak işyerinden bindiği otosu ile evine gittiğinin,

312-313.sıralardaki 10-11.Mart.1970 tarihli takip raporunda, Doğan Avcioğlu'nun muhtelif saatlerde takibi sonunda evinden çıkarak otosu ile işyerine ve bilahere Osman Köksal'ın evine gidip geldiği, işyerine İlhami Soysal ve Osman Köksal'ın da geldikleri ve Kur Rüddet sonra ayrıldıkları, İlhami Soysal'ın kendi otosu ile Doğan Avcioğlu ve Osman Köksal'ın ise Avcioğlu'nun otosuyla-Gelincik sokağındaki Gelincik apartmanına gelerek binaya girdikleri, bilahere Cemal Madanoğlu ile Cemal Resit Eyüpoğlu'nun da bir oto ile gelip aynı binaya girdikleri, saat 01.10 da Doğan Avcioğlu ve diğerlerinin apartmanı terkettikleri, Doğan Avcioğlu'nun otosuyla evine gittiğinin,

314-315.sıralardaki 11-12.Mart.1970 tarihli takip raporunda, Osman Köksal'ın muhtelif saatlerde yapılan takibi neticesinde, evine gelen İlhami Soysal'ın otosuna binerek Emek Mahallesi Yıldız bloklara gelip otodan inerek binaya girdikten sonra 5 nci kata çıktıkları, Doğan Avcioğlu'na ait otonun bina önünde olduğu, saat 01.25 te İlhami Soysal, Doğan Avcioğlu, Osman Köksal ile eşkali karanlık ve etrafın تنها olması nedeniyle tesbit edilemeyen bir şahısla Cemal Resit Eyüpoğlu'nun evinden çıktıkları, Osman Köksal'ın, İlhami Soysal'ın kullandığı otoyola, tesbit edilemeyen şahsın ise Doğan Avcioğlu'nun otosuna binerek gittiklerinin,

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

316 ncı sıradaki 7-8.Nisan.1970 tarihli takip raporunda, Doğan Avcioğlu'nun saat 21.00 de otosuyla, Cemal Madanoğlu, Cemal Resit Eyüpoğlu, Doğan Avcioğlu ve İlhami Soysal'ın otolarıyla Osman Köksal'ın evine gittiklerinin,

317 ncı sıradaki 28-29.Nisan.1970 tarihli takip raporunda, Doğan Avcioğlu'nun muhtelif saatlerde yapılan takibi neticesinde, evinden işyerine geldiği, otosuyla gelen Cemal Resit Eyüpoğlu'nun aynı işyerine girdiği, bir müddet sonra birlikte çıkarak Doğan Avcioğlu'nun otosuyla Osman Köksal'ın gittikleri, veza yalnız ve yaya olarak gelen Yılmaz Akkılıç'ın da aynı eve girdiği, bir müddet sonra çıkarak Doğan Avcioğlu'nun otosuna bindikleri, Yılmaz Akkılıç'ın evine bırakılması müteakip işyerine döndüğü, Cemal Resit Eyüpoğlu'nun kendi otosuna binip ayrıldığı, Doğan Avcioğlu'nun da otosuyla evine gittiklerinin,

318 ncı sıradaki 14-15.Mayıs.1970 tarihli takip raporunda, İlhami Soysal'ın otosunu park ederek gelince sokaktaki 18 numaralı apartmana girdiği, 02.30 da diğerleri gibi (malum kişiler) İlhami Soysal'ın da apartmandan çıkıp otosuna binerek ayrıldığının,

319-320 ncı sıralardaki 28-29.Mayıs.1970 tarihli takip raporunda, Doğan Avcioğlu'nun muhtelif saatlerde yapılan takibi neticesinde, işyerine gelmesinden sonra oto ile gelen Cemal Madanoğlu ve Osman Köksal'ın da işyerine girdikleri, bilahere de İlhami Soysal'ın geldiği, bir müddet sonra ayrılan Osman Köksal ve Cemal Madanoğlu'nun otoyola binerek Osman Köksal'ın evi önüne gelip otodan binerek eve girdikleri, İlhami Soysal'la yemek yiyen Doğan Avcioğlu'nun da yemekten sonra otolarına binerek Osman Köksal'ın evine gittikleri, önce Cemal Madanoğlu'nun, bilahere de Doğan Avcioğlu ile İlhami Soysal'ın evden ayrıldıklarının,

321-322 ncı sıralardaki 4-5.Haziran.1970 tarihli takip raporunda, Doğan Avcioğlu'nun muhtelif saatlerde yapılan takibi neticesinde, işyerine gelmesinden sonra Cemal Madanoğlu ile Osman Köksal'ın da aynı yere geldikleri, Osman Köksal'ın bir müddet sonra çıkarak yanında Cemal Madanoğlu bulunduğu halde otoyola binerek ayrıldıkları, işyerinden evine dönen Doğan Avcioğlu'nun bir müddet sonra evden çıkarak otosuyla Çankaya Ahmet Lâthat sokağına gelip otosunu parkettikten sonra 20 nolu apartmana girdiği, bir müddet sonra oto ile gelen Cemal Madanoğlu ile Osman Köksal'ın da otodan çıkıp aynı apartmana girdikleri, saat 01.00 de hususî bir otunun evin önünde durduğunu, nehişahsi kapıda beklemekte olan bir bayın (Doğan Avcioğlu olarak tahmin edilen) karşıladığı, birlikte içeri girdikleri, daha evvel gelmiş olan İlhami Soysal'ın ayrıldığı, saat 01.30 da Doğan Avcioğlu'nun yanında bir şahısla evden çıkarak otoyola bindikleri, Sosyal Sigortalar

TÜRKİYE
Müfettiş

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

hastahanesini geçtikten sonra kimliği tesbit edilemeyen şahsın bulunduğu ve Doğan Avcioğlu'nun da yoluna devamla evine geldiğinin,

323 nolu sıradaki 16-17.Haziran.1979 tarihli raporda, Doğan Avcioğlu'nun muhtelif saatlerde yapılan takibi neticesinde, otosuyla Osman Köksal'ın evine, bilahere işyerine gittiği, bir müddet sonra Cemal Madanoğlu ile Osman Köksal'ın da bir otoyla işyerine geldikleri ve bir müddet sonra ayrıldıkları, işyerinden otosuna binip ayrılan Doğan Avcioğlu'nun Ahmet Rasim sokağına dönerek otoyu-parkettikten sonra Ahmet Mithat sokağına gidip 20-nolu binaya girdiği, bir müddet sonra Osman Köksal ile çıkıp otoya binerek ayrıldıkları, Osman Köksal'ın evine bırakılmasından sonra yoluna devamla evine gittiğinin tesbit edildiğinin belirtildiği görülmüştür.

3 nolu klasör 47 nolu sırasındaki hazırlık soruşturması yerli birliklerini Tuhcer Güven, Mehmet Turgut ve Özertan Uğur tarafından tanzim edilmiş olan birlikleri raporunda "Sıkıyönetim Askeri Savcılığınca birlikleri olarak görevlendirilen aşağıda imzalarımız bulunan bizler 16/8/1971 gününden itibaren bize tevdi edilen 1-20. Temmuz.1969, 2- 18.Ekim.1969, 3- 24.Ekim.1969, 4- 21.Kasım.1969, 5- 27.Kasım.1969, 6- 26.Aralık.1969, 7- 27.Mart.1970, 8- 2.Nisan.970, 9- 20.Nisan.1970, 10- 12.Ekim.1970, 11- 15.Ekim.1970, 12- 16.Ekim.970, 13- 17.Ekim.1970, 14- 23.Kasım.1970, 15- 27.Kasım.1970, 16- 31.Aralık.1970, 17- 9.Ocak.1971, 18- 12.Subat.1971 tarihlerinde yapıldığı gösterilen toplantılara ait bizlere tevdi edilen 24 adet bant yeniden tarafımızdan dinlenilmiş, evvelki tapelerden noksan kısımlar çıkarılmış, yine tapelerde gösterilip bize gösterilenler başka anlaşılan kısımlar X, XI, Y şeklinde serhler verilerek suret ile bu anlamlar aynı toplantının arka kısmına tarafımızdan ayrıca bir kağıda yazılmak suretiyle çıkarılmıştır.20.Nisan.1970 günlü toplantı bandı 3 bant olup, bu bantların bütün yüzleri tarafımızdan dikkatlice dinlenmiş ise de ancak fazla müzik olması dolayısıyla 3 nolu sayfaımızın tarafımızdan işaretlenen kısmına kadar olanı anlaşılmış, diğerlerinin anlaşılmasına ve tesbitine imkan görülmemiştir. Bu bantlardan başka bütün diğer bantlar anlaşılmış ve dosyada mevcut tapeleri kontrol edilerek eksik ve anlaşılmayan kısımlarda tarafımızdan işaretlenip tamamlanarak bantların aynı oldukları görülüp tarafımızdan altları parafe edilmiştir.20.Nisan.1970 günlü toplantıdan gayri diğer bant tapeleri bazı ufak tefek kelime anlaşmazlıkları bir tarafa tamamen bant muhteviyatına uygun oldukları ve eksik kısımlarının ayrıca her toplantının sonunda tarafımızdan çıkarıldığına dair işbu rapor tanzim ve müstereven imza edilmiştir" denmesi ve keza Askeri Savcının "Bir tek tape vardır. Oda MİT elemanları tarafından tanzim edilen tapelerdir. Bilahere birlikleri tarafından bantlardaki seslerin tapelere uygunluğunun tesbiti

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

sirasında tapelerde boş bırakılmış olan kısımlar mezkur bilirkişiler tarafından tamamlanmıştır. Esasen bilirkişi raporunda bu husus açıklanmıştır. Bu itibarla işin bir bütündür. Bilirkişiler tarafından yapılan düzeltmelerde sonra, raporlarıyla bütün tapelerin mevcudiyeti kendileri tarafından kabul edilmiştir" demesinden dosyada mevcut tapelerin MİT teknik elemanları tarafından çıkarıldığı, b'lahere hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından ses bantlarının dinlenmesi sırasında tapelere uygunluğunun araştırıldığı, MİT tapesinde boş bırakılmasına rağmen bantların dinlemeleri sırasında anlaşılan kısımlar için ilave bir rapor ekledikleri tapede gösterilmesi ne rağmen ses ayırımı yapıp anlayamadıkları kısımları da ayrıca gerek tapeler üzerinde gerekse raporlarında belirttikten sonra değişiklikle beraber mevcut tapelerin kendileri tarafından çıkartılmasına kabul edildiği anlaşılmaktadır.

Duruşma sırasında mahkemece resen bilirkişi olarak tayin edilen İstanbul Radyosu ses kayıt ve montaj servis teknisyenleri Ersan Ener, Ahmet Sökmen ile sef teknisyen Süha Akkaya tarafından tanzim edilmiş olan 26/12/1973 tarihli bilirkişi raporunda ise Madanoğlu davası ile ilgili 24 bant ve bantlar tarafından getirilmiş ve nezaretlerinde fonokopileri çıkartılarak orijinalleri yine kendilerine teslim edilmiştir. Çıkartılan fonokopilerden 3 nüsha halinde tapeler yapıldıktan sonra Savcılıkça tesbit edilen örnek ses bantları ile karşılaştırma yapılarak işin tesbiti yapılmıştır. Nihayet 6/12/1973 tarihinde yaptığımız tapelerin birinci nüshası sayın Mahkemenize teslim edilerek daha evvelki bilirkişi heyetince çıkarılan tapelerle bizdeki tapelerin ikinci nüshası karşılaştırılmıştır. Bununla ilgili açıklamalar aşağıda belirtilmiştir.

Yapılan inceleme sonunda yüksek mahkemenize bu konuyla ilgili bazı önemli teknik açıklamalarda bulunmayı uygun görmekteyiz.

1- Magnetik banda yapılan ses kayıtlarında şu hususlar önemlidir. a) Bandın bir saniyede belli bir noktadan geçiş süratı, b) Bandın tam yüzüne yapılan veya yarım-veyahut 1/4 kısmına yapılan ses kayıtları ki buna kanal denilmektedir, fonokopi esnasında yapılan incelemede bantların amatör teyplerde çeşitli süratlerde muhtelif kanallara kaydedildiği tesbit edilmiştir. Bu sesin kalitesine tesir etmektedir.

c) Bu tip çalışmalarda ses alınacak yerin kötü akustik şartları, mikrofon kalitesi ve gereken yerde bulunmaması, bazı hallerde aşırı seviyede hem ve çevre seslerinin yüksek oluşu, ses kayıtlarının çeşitli yerlerde yapılmış bulunması, bazı seslerin fiziksel karakteristiklerinin birbirine çok yakın oluşu nedeniyle işin ses ayırımı zorlaşmış hatta bazı sesleri teşhis imkanı bulunmamıştır.

TÜRKİYE
M. H. H. H.

2- Yapılan dinleme sonunda kaydedilmiş seslerin, yukarıda açıkladığımız nedenlerle, kişilerin sesleri hakkında bazı kısımlarda yanlışlıklar olabileceği gayet tabiidir, örneğin Cemal Recit Eyüpoğlu ile Osman Köksal'in sesleri birbirine benzemektedir ve esasen mukayese bandında Osman Köksal, İlhan Selçuk ve Mahir Kaynak'ın sesleri mevcut değildir. Bu şahısların kelimeleri konuşma anındaki hitaplardan çıkartılmıştır. Daktilo hataları ve düzeltmeler elle yapılmıştır.

3- MONTAJ : kelime anlamı ile ekleme, çıkartma, melanj veya bütün haldeki bir konuşmayı yine bütün haldeki başka bir konuşmaya eklemek demektir.

Mahkememizce bize verilen tapelerin bizim tapelerle yapılan karşılaştırılması sonunda şu noktalar ortaya çıkmıştır.

a) Verilen tapelerde bazı yerlerde bant bitti kaydı görülmüştür. Bizim çıkarttığımız tapelerde ise bandın devam ettiği, yalnız verilen tapede "Bant bitti" kelimesine karşı gelen kısımda bir süre kesinti olduğu görülmüştür. Bu tip kesintiler tape karşılaştırılması ile ilgili açıklamalarda belirtilmiştir.

b) Ses kaydı sırasında konuşmalara ara vermemek için bazen iki makina ile kayıt yapılmış, sonradan iki kanallı bir makinaya geçirilerek bant tasarrufu yapılmış olduğu kanaatindeyiz. Yukarıdaki kesintiler bundan ileri gelmiş olabilir.

c) Örneğin bu şekilde 100 saatlik 100 adet bant yine 100 saatlik 25 adet banda sığdırılabilir.

d) Ustaca yapılmış bir kelime veya cümle montajı hiçbir şekilde anlaşılamaz.

4- Tape karşılaştırılmalarının sonuçları aşağıdadır.

20. Temmuz.1969 : Kısmen tape aynıyeti vardır. Keski aynıyeti yoktur. Bandın ikinci kanalında 3.ncü sayfasından itibaren bize verilen tapede bulunmayan 21 sayfa tutan net ve anlaşılan konuşma bulunmaktadır.

18/10/1969 : Kısmen tape ve keski aynıyeti vardır. Verilen tapenin çıkartmış olduğumuz tapelere nazaran çok az ve eksik olduğu görülmüştür.

24/10/1969 : Çok az tape aynıyeti olup, keski aynıyeti yoktur.

24/11/1969 : Bize verilen bu tarihteki bant 3 adet olmasına rağmen mukayese için verilen tapedeki "Bant bitti" kaydına dayanarak verilen tape bantları 4 adet olduğu tesbit edilmiştir. Verilen tapenin 32.ncü sayfasına kadar Necdet Düvencioğlu'nun sesi hiçbir tape ve keski benzerliği mevcuttur. 32.ncü sayfadan sonra "ki bu bizde 22.ncü sayfaya karşı gelmektedir" ses ve tape benzerliği yoktur.

TÜRKİYE

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

32 ncü sayfadan sonra verilen tapede olan 3 sayfa tarafımızdan çıkarılan tapede yoktur.

27/11/1969 : 5 (1) bandının banttan itibaren iki buçuk sayfası verilen tapelerde yoktur.

27/11/1969 : 5 (2) bandının baş kısmından biraz sonraki kısmı verilen tapede yoktur.

27/11/1969 : 5 (3) bandının sonundaki iki sayfa tape verilen tapede yoktur. Her üç bant için kaset benzerliği mevcut olup tape benzerliği % 60 oranındadır.

26/12/1969 : Kısmen tape ve kaset aynıyeti mevcuttur.

27/3/1970 : Kaset ve tape benzerliği genellikle mevcuttur.

Verilen tapenin 49 ncü sayfasında (bandın birinci kısmının sonu) denildiği halde bize kesinti olarak geçmektedir.

2/4/1970 : Sesler çok bozuk olduğundan çıkartılmı- olduğumuz tape azdır. Kaset aynıyeti vardır.

20/4/1970 : Tape ve kaset aynıyeti yoktur. Çünkü sesler çok bozuktur.

12/10/1970 : Verilen tapede banttan 10 sayfa Nimet Arzık'la Kemal Eyüpoğlu, İlhami Soysal ve adı belli olmayan kasetlerin yaptıkları toplantı bizde hiçbir surette geçmemektedir. Çok az kaset ve tape benzerliği vardır. Verilen tape yukarıda izah edildiği nedenlerle daha uzundur.

15/10/1970 : Baş kısmında tape aynıyeti yoktur. Son telefon konuşmasından sonra aynıyet vardır. Bu bölümden sonra çıkarttığımız tapedeki kadın ve İlhami Soysal arasında geçen konuşma verilen tapede yoktur. Kaset aynıyeti vardır.

16/10/1970 : Verilen tapenin 5 sayfasında (2-ncü bandın sonu) denildiği halde bizde kesinti olarak geçmiştir. Kaset ve tape aynıyeti mevcut olup, verilen tape daha uzundur.

17/10/1970 : Kaset ve tape aynıyeti çok az mevcuttur.

23/11/1970 : Kaset aynıyeti mevcut olup, tape aynıyeti çok azdır.

27/11/1970 : Kısmen tape ve kaset benzerliği vardır. Verilen tape 6 bant olarak gösterilmektedir. Halbuki bize verilen bant bir adettir.

31/12/1970 : Verilen tapenin 15 ncü sayfasında (bandın 2 ncü kısmı bitti) denildiği halde bizim tapenin 2 ncü sayfasında uzun boşluk olarak geçmiştir. Yine verilen tapenin 9 ncü sayfasında (bant bitti) denilen kısım bizde kesinti olarak geçmiştir. Verilen tapede mukayese bandında olmayan ve Cengiz diye adlandırılan şahıs bizde isimlendirilememiştir. Verilen tapenin 13 ncü ve bizim 6 ncü sayfamızdan sonra ses ve tape benzerliği vardır. 13 ncü sayfadan sonra 7 sayfalık kısım bizim çıkardığımız tapede yoktur.

TÜRKİYE

10/11/1970

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

9/1/1971 : Çıkarışığımız tapenin baş kısmından itibaren 10 sayfalık kısmı verilen tapede yoktur. Verilen tapenin 19 ncu sayfasında (bant bitti) denen kısmında bizim tapede kesinti olarak geçmiştir. Ses aynıyeti kısmen mevcuttur. Tape aynıyeti yukarıdaki gibidir.

12/2/1971 : Çıkarışığımız tapenin 11 nci sayfasında boşluk ve montaj olarak geçen kısım verilen tapenin 17 nci sayfasında..... (bir alt No.2 alt) olarak belirtilmiştir. Yine bizdeki tapenin 17 nci sayfasından sonra birinci kanal bitmekte ikinci kanal başlamaktadır. Konu bölünmemektedir. Tape aynıyeti mevcut olup, ses aynıyeti kısmen vardır.

5- Tapeler ve tesbit edilen seslerle ilgili açıklamalar:

a) Tapelerdeki (.....) işaretleri anlaşılmayan kelime ve cümleleri ifade etmek için kullanılmıştır.

b) Tapelerdeki (-) işareti şahıs tesbiti yapılmayan sesleri ifade etmektedir.

c) Tapelerin numaralanması bant ve kanal sırasına göre'dir. Her bant ayrı numaralanmıştır.

d) Tapelerdeki şahıslar aşağıda verilen numaralarla gösterilmiştir. 1-Necdet Düvencioğlu, 2-İlhan Selçuk (mukayese bandında yoktur), 3-Osman Vöksal (mukayese bandında yoktur), 4-İlhami Soysal, 5-Cemal Resit Eyüpoğlu, 6-Doğan Avcioğlu, 7-Cemal Madanoğlu, 8-Hıfzı Kaçar, 9-Doğan Erdoğan, 10-Cengiz Bailıkaya, 11-Ahmet Gürüz Vetenci, 12-Orhan Pekey, 13-Raif Ertem, 14-Ali Sirmen, 15-Zeki Ergun, 16-Hüseyin Onur, 17-(Bu sesin şahsı tesbit edilememiştir), 18-Hüseyin (Hüseyin Onur'dan ayrı bir şahıs olup, soyadı bilinmiyor), 19-Mahir Kaynak (mukayese bandında yoktur).

Savcılık makamınca verilmiş olan mukayese bandındaki seslerden başka sesleri de karşılıklı hi taplardan faydalanarak tesbit etmiş bulunmaktayız...." dendiği anlaşılmaktadır.

Görüldüğü üzere dosyada ses bantlarına dair MİT teknik elemanları, hazırlık soruşturması bilirkişileri ile duruma sırasınca mahkemece resen tayin edilen bilirkişiler tarafından tanzim edilmiş olan ve birbirlerinden muhteva bakımından farklı 3 ayrı tape mevcut bulunmaktadır. Tapelerin çok uzun olması nedeniyle tamamen gerekçeli hükme alınmasına lüzum görülmemeyerek yalnız mahiyetleri hakkında bilgi sahibi olunabilmesi için kısa bir özetin yapılmasıyla yetinilmiştir.

MİT elemanları tarafından tanzim edilen ve bilahere hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından da kabul edilen tapelerden 1 nolu klasör 46-51 sıralardaki tapenin "26.12.1969 tarihinde İlhan Selçuk, Cemal Madanoğlu, v. XX ve İlhami Soysal'ın yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği, 6 sayfadan ibaret bu tapenin bazı satırlarında kelimeler arasına noktalar konulmak suretiyle boşluk bırakıldığı, bu

TÜRKİYE

11/11/71

11/11/71

Esas No. 974/3
 Karar No. 974/25

tapenin üzerinde bulunan hazırlık soruşturması yeminli bilirkişileri tarafından tanzim edilen 2 sayfadan ibaret 26/12/1969 günlü bant tapesinde yapılan düzeltmeler başlıklı yazıda ise esas tapenin boş bırakılan bazı yerlerine numaralı X ve Y ler konularak ilave yapıldığı ve esas tapede konuşması belirtilmeyen Doğan Avcıoğlu'nun bazı sözlerine de yer verildiği,

Dosya 53-55 nci sıralarındaki tapenin 18/10/1969 tarihinde İlhan Selçuk, Doğan Avcıoğlu ve İlhami Soysal'ın yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği, 4 sayfadan ibaret bu tapenin bazı satırlarında kelimeler arasında noktalar konularak boşluk bırakıldığı, tape üzerinde bulunan hazırlık soruşturması yeminli bilirkişileri tarafından tanzim edilen 18/10/1969 tarihli bant denetimindeki düzeltmeler başlıklı yazıda ise esas tapenin boş bırakılan bazı yerlerine numaralı X ve Y ler konularak ilaveler yapıldığı gibi esas tapede konuşması olmayan Cemal Resit Eyüpoğlu'nun da bazı sözlerine yer verildiği,

56-129 ncu sıralardaki tapenin 27/3/1970 tarihinde İlhami Soysal, Cemal Resit Eyüpoğlu, İlhan Selçuk, Doğan Avcıoğlu ve Cemal Madanoğlu'nun aralarında yapmış oldukları konuşmaları ihtiva ettiği 73 sayfadan ibaret tapenin bazı satırlarında kelimeler arasında noktalar konularak suret ile boşluk bırakıldığı, üzerinde bulunan hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından tanzim edilmiş ve 5 sayfadan ibaret 27/3/1970 tarihli bantların denetim düzeltmeleri başlıklı yazısında boş bırakılan bazı yerlerin numaralı X ve Y ler konularak ilaveler yapıldığı,

132-140. sıralardaki tapenin 2/4/1970 tarihinde Cemal Resit Eyüpoğlu, Doğan Avcıoğlu, Osman Vöksal, Tuğrul, İlhami Soysal, İlhan Selçuk ve X'in aralarında yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği, 9 sayfadan ibaret bu tapenin bazı satırlarında kelimeler arasında noktalar konularak boşluk bırakıldığı, üzerinde bulunan hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından tanzim edilen 3 sayfadan ibaret 2/4/1970 tarihli bantların denetimindeki düzeltmeler başlıklı yazısında tapenin boş bırakılan bazı yerlerine numaralı X ler ve bazı şahıs adları yazılmak suret ile ilaveler yapıldığı,

142-162 nci sıradaki tapenin 20/4/1970 tarihinde Cemal Resit Eyüpoğlu, Cemal Madanoğlu, İlhami Soysal, X, Osman Vöksal ve Doğan Avcıoğlu'nun aralarında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiği, 21 sayfadan ibaret olduğu, bazı satırlarında kelimeler arasında noktalar konularak boş bırakıldığı, hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından ayrıca bir rapor tanzim edilmeyerek tapenin 3 ncu sayfa ~~gibi~~ boşluğa "buradan sonrası müzik nedeniyle ayrılamamıştır" derhinin konuşması.

164-190 nci sıralardaki tapenin 12/10/1970 tarihinde Nimet

TÜRKİYE
 11/11/1111
 11/11/1111

Arzık, İlhami Soysal, X, XX, Cemal Resit Eyüpoğlu'nun aralarında yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği, 27 sayfa'dan ibaret bu tapenin bazı satırlarında kelimeler arasına noktalar konularak boşluk bırakıldığı, üzerinde bulunan hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından tanzim edilen 1 sayfadan ibaret -12/10/1970 tarihli bantların denetimindeki düzeltmeler- başlıklı yazıda esas tapenin boş bırakılan bazı kısımlarının numaralı X ler konularak doldurulduğu,

192-196 ncı sıralardaki tapenin 15/10/1970 tarihinde İlhami Soysal ve Osman Wöksal'in aralarında yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği ve tapenin çok az bir kısmında kelimeler arasına noktalar konularak boşluk bırakıldığı ve çok yavaş konuştuğundan Osman Wöksal'in konuşmasının tam olarak tesbit edilemediğinin ayrıca belirtildiği,

198-209 ncü sıralardaki tapenin 16/10/1970 tarihinde İlhan Selçuk, İlhami Soysal ve X'in aralarında yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği, 12 sayıdan ibaret tapenin bazı satırlarında kelimeler arasına noktalar konularak suret ile boşluk bırakıldığı, üzerinde bulunan hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından tanzim edilen bir sayfadan ibaret -16/10/1970 tarihli bantların denetimindeki düzeltmeler- başlıklı yazıda numaralı X lerle boş bırakılan bazı yerlerin doldurulduğu,

211-214 ncü sıralardaki 4 sayfalık tapenin 17/10/1970 tarihinde İlhami Soysal, Cemal Resit Eyüpoğlu, Osman Wöksal ve X'in aralarında yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği, çok az bir kısmında kelimeler arasına noktalar konularak boşluk bırakıldığı ve hazırlık soruşturması bilirkişilerince herhangi bir düzeltmenin yapılmamış olduğu,

216-218 ncü sıralardaki 2 sayfalık tapenin 23/11/1970 tarihinde Osman Wöksal ile İlhami Soysal'in aralarında yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği, üzerinde bulunan hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından tanzim edilen -23/11/1970 tarihli bantların denetimindeki düzeltmeler- başlıklı yazı ile bazı kısımlarının düzeltiltiği,

220-252 ncü sıralardaki 33 sayfalık tapenin 27/11/1970 tarihinde Doğan Avcıoğlu, Osman Wöksal, İlhami Soysal, Bekir, Cemal Resit Eyüpoğlu ve X'in aralarında yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği, üzerinde bulunan hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından tanzim edilen 2 sayfalık -27/11/1970 tarihli bant denetimindeki düzeltmeler- başlıklı yazı ile esas tapenin bazı yerlerindeki boşlukların doldurulduğu ve bazı yerlerindeki kelimelerde de düzeltmeler yapıldığı,

253-272 ncü sıralardaki 20 sayfalık tapenin 31/12/1970 tarihinde Doğan Avcıoğlu, X, XX, Osman Wöksal ve Cengiz'in aralarında yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği, üzerinde bulunan hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından tanzim edilen 2 sayfalık -27/11/1970

GEREKÇELİ HÜKÜM

Sahife - 78

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

tarihli bantların bantların denetim düzeltmeleri - başlıklı yazı ile bazı yerlerindeki kelimelerde ya düzeltmeler yapıldığı,

273-304 ncu sıralardaki tapenin 27/11/1969 tarihinde İlhami Soysal, İlhan Selçuk, Osman Köksal ve Doğan Avcıoğlu'nun aralarında yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği, 32 sayfadan ibaret olduğu, bazı kısımlarında kelimeler arasına noktalar konularak boşluk bırakıldığı, üzerinde bulunan hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından tanzim edilen 6 sayfalık -27/11/1969 tarihli bantların denetimindeki düzeltmeler- başlıklı yazı ile bazı yerlerindeki konuşmaların X ve Y lerde belirtilen sözlerle düzeltilmiş olduğu ve bazı boşlukların doldurulduğu,

324-352 ncu sıralardaki 22 sayfalık tapenin 20/7/1969 tarihinde Hıfzı Kaçar, Raif Ertem ve Mahir Kaynak arasında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiği, bazı satırlarında kelimeler arasına noktalar konulmak suretiyle boşluk bırakıldığı, hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından tanzim edilen 3 sayfadan ibaret -20/7/1969 tarihli bantların denetimindeki düzeltmeler- başlıklı yazı ile bazı yerlerin numaralı X ve Y lerdeki sözlerle düzeltilip doldurulduğu,

353-385 ncu sıralardaki 33 sayfalık tapenin 21/11/1969 tarihinde Cemal Madanoğlu, Mahir Kaynak, Necdet Düvencioğlu, İlhan Selçuk ve Hıfzı Kaçar'ın aralarında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiği, bazı yerlerinde kelimeler arasına noktalar konularak boşluk bırakıldığı, hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından tanzim edilen -21/11/1969 tarihli bantın denetimindeki düzeltmeler- başlıklı yazı ile boş bırakılan bazı yerlerin numaralı X ve Y lerdeki sözlerle düzeltilip doldurulduğu,

386-388 ncu sıralardaki tapenin 24/10/1969 tarihinde Hıfzı Kaçar, Necdet Düvencioğlu ve Mahir Kaynak'ın aralarında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiği, bazı yerlerinde kelimeler arasına noktalar konularak boş bırakıldığı ve hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından bu tape üzerinde herhangi bir düzeltmenin yapılmamış olduğu,

390-410 ncu sıralardaki 21 sayfalık tapenin 9/1/1971 tarihinde İlhan Selçuk, Cengiz Ballıkaya, Önder Mustafa, Ali Sirmen, Raif Ertem, Ahmet Güryüz Ketenci, Necdet Düvencioğlu ve Mahir Kaynak'ın aralarında yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği, bazı satırlarında kelimeler arasına noktalar konulmak suretiyle boşluk bırakıldığı, üzerinde bulunan hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından tanzim edilen 6 sayfalık ve -9/1/1971 tarihli bantın denetimindeki düzeltmeler- başlıklı yazı ile bazı ilaveler yapıldığı,

412-482 ncu sıralardaki tapenin 12/2/1971 tarihinde Mahir Kaynak, İlhan Selçuk, Doğan Erdoğan, Ahmet Güryüz Ketenci, Cengiz

TÜRK
1.5.2015

Mahir Kaynak

Mahir Kaynak

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

Ballıkaya, Orhan Pekey, Necdet Düvencioğlu, Hıfzı Vaçar, Raif Ertem, Zekî Ergun, Ferruh Özdiş ve Hüseyin Onur'un aralarında yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği, 71 sayfadan ibaret olduğu, bazı satırlarında kelimeler arasına noktalar konularak bozuk bırakıldığı, hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından bantların yeniden dinlenip tapelerle karşılaştırılmasından sonra yazılan -12/2/1971 tarihli bantların denetimindeki düzeltmeler- başlıklı yazı ile numaralı X ve Y lerle bozuklara taveller yapıldığı anlaşılmaktadır.

Duruşma sırasında resen tayin edilen bilirkişiler tarafından tanzim edilen tapelerin tetkikinden ise;

20/7/1969 tarihli tapenin Osman Köksal, Cemal Resit Eyüpoğlu, Doğan Avcıoğlu, X ve Cemal Madanoğlu'nun aralarında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiği, 36 sayfadan ibaret olduğu,

18/10/1969 tarihli tapenin Cemal Resit Eyüpoğlu, Doğan Avcıoğlu, İlhan Selçuk, İlhami Soysal ve Osman Köksal'in aralarında cereyan eden konuşmaları ihtiva edip 7 sayfadan ibaret olduğu,

24/10/1969 tarihli tapenin Cemal Madanoğlu, Osman Köksal ve Doğan Avcıoğlu'nun aralarında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiği ve 2 sayfadan ibaret olduğu,

21/11/1969 tarihli tapenin Mehîr Waynak, Cemal Madanoğlu, İlhan Selçuk ve Necdet Düvencioğlu'nun aralarında cereyan eden konuşmaları ihtiva edip 25 sayfadan ibaret olduğu,

27/11/1969 tarihli tapenin İlhan Selçuk, Osman Köksal, İlhami Soysal ve Doğan Avcıoğlu'nun aralarında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiği ve 30 sayfadan ibaret olduğu,

26/12/1969 tarihli tapenin İlhan Selçuk, Cemal Madanoğlu, Doğan Avcıoğlu ve Cemal Resit Eyüpoğlu'nun aralarında cereyan eden konuşmaları ihtiva edip 9 sayfadan ibaret olduğu,

27/3/1970 tarihli tapenin İlhami Soysal, Cemal Resit Eyüpoğlu, Doğan Avcıoğlu, Osman Köksal, Cemal Madanoğlu ve İlhan Selçuk'un arasında cereyan ettiği ve 49 sayfadan ibaret olduğu,

2/4/1970 tarihli tapenin Cemal Resit Eyüpoğlu, İlhami Soysal ve Osman Köksal arasında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiği ve 2 sayfadan ibaret olduğu,

20/4/1970 tarihli tapenin Doğan Avcıoğlu, İlhan Selçuk, Osman Köksal, Cemal Resit Eyüpoğlu ve Cemal Madanoğlu'nun aralarında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiği, 7 sayfadan ibaret olduğu,

12/10/1970 tarihli tapenin İlhami Soysal, Osman Köksal, İlhan Selçuk'un arasında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiği ve 3 sayfadan ibaret olduğu,

15/10/1970 tarihli tapenin İlhami Soysal ve Osman Köksal arasında cereyan eden konuşmaları ihtiva edip, 3 sayfadan ibaret olduğu,

(Handwritten signatures and marks)

GEREKÇELİ HÜKÜM

Sahife- 80

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

16/10/1970 tarihli tapenin İlhami Soysal ve İlhan Selçuk arasında cereyan eden konuşmaları ihtiva edip 4 sayfadan ibaret olduğu,

17/10/1970 tarihli tapenin Cemal Resit Eyüpoğlu, İlhami Soysal ve İlhan Selçuk arasında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiğ ve 1 sayfadan ibaret olduğu,

23/11/1970 tarihli tapenin X, İlhami Soysal ve Osman Köksal arasında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiği ve 1 sayfadan ibaret olduğu,

27/11/1970 tarihli tapenin İlhami Soysal, Doğan Avcioğlu, X, Cemal Resit Eyüpoğlu ve Necdet Düvencioğlu'nun aralarında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiği ve 10 sayfadan ibaret olduğu,

31/12/1970 tarihli tapenin Doğan Avcioğlu, Osman Köksal, X ve sesli tesbit edilemeyen bir şahıs arasında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiği ve 6 sayfadan ibaret olduğu,

9/1/1971 tarihli tapenin Osman Köksal, X, Doğan Avcioğlu, İlhan Selçuk, Raif Ertem, Hüseyin (Hüseyin Onur'dan başka bir şahıs), Hıfzı Kaçar, Ahmet Gürüz Ketenci, Cengiz Ballıkaya ve Necdet Düvencioğlu arasında cereyan eden konuşmaları ihtiva ettiği ve 31 sayfadan ibaret olduğu,

12/2/1971 tarihli tapenin ise, X, Osman Köksal, İlhan Selçuk, Ahmet Gürüz Ketenci, Cengiz Ballıkaya, Raif Ertem, Mahir Kaynak, İlhami Soysal, Orhan Pekey, Hüseyin Onur, Osman Köksal, Hüseyin, Zeki Ergun, Necdet Düvencioğlu ve Hıfzı Kaçar'ın aralarında yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği ve 43 sayfadan ibaret olduğu, tapelerin bazı satırlarında kelimeler arasına noktalar konularak boşluk bırakıldığı görülmüştür.

484-524 notü sıralardaki 32 sanık (dava sanıkları-hariç, Celal Uygur, Salih Nejat Candan, Ümran Sensezgin, Ahmet Sezgin, İlhan Ünder, Armağan Anar ve Altan Öymen) hakkında tanzim edilen fezlekedede netice olarak dava sanıkları ile (Adnan Kaptan, Zeki Ergun, Raif Ertem, Ferruh Özdiğ hariç) Ümran Sensezgin ve Ahmet Sezgin'in Anayasayı ilgaya ve Anayasa ile kurulumu bulunan T.B.M.M.'nin ve hükümeti cebren iktidare ederek komünist bir idare kurmak maksadıyla ittifak edip bir cemiyet kurduklarının sabit olduğu ileri sürülerek T.C.Y.nun 146, 147 ve 171 no' maddeleri gereğince; İlhan Ünder, Salih Nejat Candan, Armağan Anar ve Altan Öymen'in ihtilal yapmak maksadıyla cemiyet kuran şahısların kendi evlerinde toplanarak bu konuda görüşmelerine ağah olmalarına rağmen durumu-yetkili makamlara haber vermediklerinden T.C.Y.nun 151 no' maddesine göre cezalandırılmaları gerektiğinin belirtildiği, ancak sanık olarak gösterilmelerine rağmen Adnan Kaptan, Zeki Ergun, Raif Ertem, Ferruh Özdiğ ve Celal Uygur'un eylemleri de belirtildiği halde haklarında

12/2/71
A

12/2/71

12/2/71

GEREKÇELİ HÜKÜM

Sahife- 81

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

herhangi bir talepte bulunulmadığı,

527 nci sıradaki MİT Müstesarlığının 21/5/1971 gün ve MAH/4 MRP.337973 sayılı yazısında bir cunta faaliyeti hakkındaki fezleke örneğinin 2 nci Ordu ve Ankara Sıkıyönetim K.lığına gönderildiği,

528 nci sıradaki Ankara Sıkıyönetim ve 2.Ordu K.lığının 9/6/1971 gün ve AD.MÜS.1971/1095-7 sayılı yazısıyla Cemal Madanoğlu ve 31 arkadaş hakkında dosyanın adli tahkikatı crası için Ankara Sıkıyönetim K.Askeri Savcılığına intikal ettirildiği,

529 ncu sıradaki MİT Müstesarlığının 9/6/1971 gün ve MAH.4.MRD.338873 sayılı yazısı ile cunta faaliyetlerini tamamlayıcı nitelikteki 20/7/1969, 24/10/1969, 21/11/1969, 9/1/1971 ve 12/2/1971 tarihlerinde İstanbul'da yapılan toplantıların bant tapelerinin mevcut dosyaya ilave edilme üzere gönderildiği,

530 ncu sıradaki Ankara Sıkıyönetim ve 2.Ordu K.lığının 10/6/1971 gün ve AD.MÜS.971/1095-7 sayılı yazısıyla bant tapelerinin Askeri Savcılığa havale edilmiş olduğu,

2 nolu klasör 30 ncu sıradaki MİT Müstesarlığının 21/6/1971 gün ve MAH.MRD.BSK.339525 sayılı yazısı ve ekinde, cunta faaliyetlerini dökümanteye eden 24 adet ses bandı ile mezkur bantların hangi toplantılara ait olduğunu gösteren çizelgenin gönderildiği,

199 ncu sıradaki Ankara Sıkıyönetim K.Askeri Savcılığının 28/6/1971 gün ve 971/131 sayılı kararından MİT tekilatınca alınmış bulunan teyp bantları ile Askeri Savcılıkça alınan teyp bantlarının ses itibarıyla karşılaştırılarak aynı şahıslara ait olup olmadığının tesbiti için Ankara radyosu teknisyenlerinden Yılmaz Kılıç Ulusoy, Rıza Göktaş ve Yılmaz İzzet Selanik'in birlikteliği olarak tayin edildiği, 201 nci sıradaki zabıt varakasından hüviyet tesbiti yapılarak yemin verdirildikten sonra 24 adet ses bandı ile Savcılıkça sesleri tesbit edilen şahıslara ait ses bandının birlikteliğe teslim edildiği,

219 ncu sıradaki 31/7/1971 tarihli birlikteliği raporu ve eklerinden ses mukayesesinin yapıldığı ve neticesinin eklerde belirtilmiş olduğu,

484 ncu sıradaki Anayasa Mahkemesi Başkanlığının 19/8/1971 gün ve 1150 sayılı yazısından Cumhuriyet Senatosu genel kurulunun, Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca seçilmiş üyesi Osman Vöksal'in dokunulmazlığının kaldırılmasına ilişkin 3/8/1971 gün ve 109 sayılı kararının, isnadın cıddi olmaması dolayısıyla Anayasanın 79 ncu maddesinin ereğine ve Cumhuriyet Senatosu İç Tüzüğü'nün 140 ncu maddesine aykırı bulunduğu ve Anayasanın 81 nci maddesi uyarınca iptaline karar verildiği,

TÜRKİYE

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

3 nolu klasör 43 nolu sırasındaki Ankara Sıkıyönetim K. Askeri Savcılığının 16/8/1971 gün ve 1971/131 sayılı kararından teyp tapelerinin teyp bantlarına uygun olup olmadığının tesbit ve kontrolü için Ankara Radyo evi ses alma ve teknik montaj servisi- teknisyenlerinden Tuncer Güven, Mehmet Turgut ve Özartan Uğur'un bilirkişi olarak tayin edildiği; 44 nolu sıradaki zabıt varakasından bilirkişi hüviyetlerinin tesbiti ve yeminlerinin icrasından sonra ses bant ve tapelerinin kendilerine teslim edildiği,

52 nolu sıradaki Ankara Sıkıyönetim K. Askeri Savcılığının 4/10/1971 gün ve 1971/131 sayılı kararından, Cemal Madanoğlu'nun Askeri Savcılıkça tesbit edilen teyp bantındaki seslerle 26/12/1969, 20/4/1969, 27/3/1970, 21/11/1969 tarihli dosyadaki tape edilmiş teyp bantlarının mukayesesini yapmak için TRT Ankara Radyosundan bu işlere elyak Yılmaz Ulusoy, Yılmaz İzzet Selanik ve Özartan Uğur'un bilirkişi olarak tayinlerine karar verildiği, 53 nolu sıradaki bilirkişi zaptından mezkur bilirkişilerin hüviyetlerinin tesbiti ve yeminlerinin icrasından sonra tape ve ses bantlarının kendilerine tevdi edildiği,

51 nolu sıradaki bilirkişi raporunda 26/12/1969 günlü bir banttaki sesin Cemal Madanoğlu'na ait olduğu, 20/4/1970 günlü toplantıya ait 3 banttan birinci banttaki sesin Cemal Madanoğlu'na ait olduğu, ikinci ve üçüncü bantlarda fazla müzik olduğundan ses teftihine imkan bulunmadığı, 20. Mart 1970 tarihli toplantıya ait her iki banttaki sesinde Cemal Madanoğlu'na ait olduğu, 21/11/1969 tarihli toplantıya ait bir banttaki sesin Cemal Madanoğlu'na ait bulunduğu belirlendiği,

56 nolu sıradaki 6/8/1971 gün ve 13918 sayılı resmî gazetedeki Cemal Madanoğlu ve Osman Köksal'ın yasa dışı dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Anayasa ve Adalet Komisyonunca hazırlanan raporun Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 3/8/1971 tarihli 96 nolu birleşiminde aynen kabul edildiği,

58 nolu sıradaki İ.T.Ü. Elektrik Fakültesi Telekomünikasyon Tekniği kürsüsü Profesörlerinin 16/7/1970 günlü ve sayısız yazısında "bir ses bantındaki seslerin kimin aittir olduğunu, seslerin sahipleri konuşmaları yaptıklarını kabul etmedikleri müddetçe fennî bir şekilde ve itiraz kabul etmeyecek bir tarzda (parmak zinde olduğu gibi) tesbit etmeye henüz imkan olmadığını, bu konu üzerindeki batı memleketlerindeki çalışmaların da henüz olumlu bir sonuç vermediğinin" belirtildiği,

148 nolu sıradaki Dışişleri Bakanlığının 11/9/1971 gün ve BÖZK-2489/5109 sayılı yazısından "Nijerya'nın Ankara'da Büyükelçiliğinin bulunmadığı, Nijerya'daki Türkiye Büyükelçisi'nin adının ise Doğan Türkmen olduğu, halen Ankara'da görevli Büyükelçiler arasında Eker adlısı olmadığı gibi bu isimli bir Türkiye Büyükelçisi'nin dehi

11/11/71

11/11/71

11/11/71

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

bulunmadığının" belirtildiği,

152 nci sıradaki MİT Müstesarlığının 13/9/1971 gün ve MAH. R.D.1 SR. 343571 sayılı yazısında sanıkların Ankara Garnizonundaki birliklerle temasa geçtiklerine dair evvelce gönderilen bilgi ve belgeler dışında bilgi, belge ve sahit bulunmadığının,

162 nci sıradaki Dışişleri Bakanlığının 17/9/1971-gün ve BÖZK.2502/5203 sayılı yazısından "Büyükelçi Hasan İrık'tan izinli olarak Türkiye'ye geldiğinde Cemal Madanoğlu'nu -dıcardan yardım etmesi için Büyükelçi Hasan İrık'a müracaat ettiği" mahi'etinde bulunduğunu bir arkadaşından duymasına rağmen bunu gayri ciddi gördüğünden üzerine durmadığını, Sıkıyönetim K.liğinin iddianın tahtı'ne lüzum görmüş olduğu cihetle iddianın gayri ciddi telakkî edilmediğini olduğunu anladığını ve iddiayı nefretle karıladığını, böyle bir müracaatın söz konusu olmadığını...cevabının alındığının" belirtildiği,

270-272 nci sıralardaki Ankara Sıkıyönetim K. Askeri Savcılığının 9/10/971 gün ve 971/172-11 sayılı kararından, "gizli ittifakin Ankara'da kurulduğu ve suç işleniş yeri'nin İstanbul olduğu, toplantıların İstanbul'da yapıldığı ileri sürülerek yetkisi'zli şex ve dosyanın İstanbul Sıkıyönetim K.lığına gönderilmek üzere Ankara Sıkıyönetim K.lığına tevdi'ne karar" verildiği,

341 nci sıradaki İstanbul Sıkıyönetim K.lığının 4/11/971 gün ve AD. MÜS. 971/4824-330 sayılı yazısından isimleri belirtilen 32 sanık hakkında soruşturma yapılmak üzere evrakın İstanbul Sıkıyönetim K. Askeri Savcılığına gönderildiği,

392-399 ncu sıralardaki İstanbul Sıkıyönetim K. Askeri Savcılığının 8/12/971 gün ve 971/324-41 sayılı kararından, "İttifakin çekirdek gurubunun Ankara'da teşekkül etmesi ve toplantıların sıklıkla merkezini Ankara'da olduğu hususunun dosya müderecatı ile açıkça belli olduğu ileri sürülerek yetkisi'zliğe ve soruşturma dosyanın yetkili Ankara Sıkıyönetim K. Askeri Savcılığına tevdi'ne" karar verildiği,

257 nci sıradaki Milli Savunma Bakanlığının 21/1/972 gün ve AD.275.4/72 sayılı yazısından "sanık Cemal Madanoğlu ve 31 arkadaşı hakkındaki soruşturmaya, 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 34 ncu maddesi uyarınca İstanbul Sıkıyönetim K.lığı nezdindeki Askeri Mahkeme Askeri Savcılığının yetkili" kılındığı,

294 ncu sıradaki Ankara Emniyet Müdürlüğünün 9/2/972 gün ve Sb.B.4/11841 sayılı 32 kişi hakkındaki konulu yazısından "yukarıda isimleri geçenlerle listede isimleri bulunan şahısların Ankara Garnizonundaki birliklerle temasa geçtiklerine dair herhangi bir bilgi, belge ve sahit olduğuna dair malumat bulunmadığı'nın,

1-2-3-4-5
TÜRKİYE
M. F. H.

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

302 ncü sıradaki İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün 26/12/1972 gün ve 76565 sayılı yazısından YÖN ve Devrim dergilerinin kapatıldığına dair adli mercilerce verilmiş herhangi bir kararın bulunmadığının,

5 nolu klasör 4 ncü sıradaki İstanbul Sıkıyönetim K.liğinin 13/10/1972 gün ve AD.MÜS.972/5505-255 sayılı soruşturma istemi yazısından T.C.K.nun 146 ve 147 ncü maddelerini ihlal suçundan dolayı sanık olanlardan Necdet Düvenç oğlu, Hıfzı Kaçar ve Cengiz Ballıkaya hakkında soruşturma yapılmasının sıkıyönetim Askeri Savcılığından istendiği,

24 ncü sıradaki İstanbul Sıkıyönetim K.liğinin 3/11/1972 gün ve AD.MÜS.1972/5525 sayılı soruşturma istemli yazısından T.C.K.nun 146 ve 141 ncü maddelerini ihlal suçundan dolayı İlhan Selçuk, Doğan Avcıoğlu ve İlhami Soysal haklarında soruşturma yapılmasının Sıkıyönetim K.Askeri Savcılığından istendiği,

68 ncü sıradaki sanık İlhan Selçuk'un sorgu zaptı üzerine İstanbul Sıkıyönetim K.liği Askeri Savcılığının yazdığı 17/12/1972 tarihli serh'inden, "bu iddia Askeri Savcı Yb.Süleyman Takkeci'deki Madanoğlu ve arkadaşları hakkındaki soruşturma ile ilgili olduğundan her iki dosyadaki koğusturmasının birleştirilmesi zorunlu görülmüştür" dendiği,

İstanbul Sıkıyönetim Askeri Savcılığının 26/3/1973 gün ve 973/11 sayılı yazısından Fevzi Özkaya ve Rafet Kaplangı'ya ait dosyada olmadığı bildirilen ifade tutanaklarının ekte gönderildiği, 11/7/1973 gün ve 973/11 sayılı yazısından, 21/10/1969 ile 27/4/1971 tarihleri arasında haftalık olarak 79 ncü sayıya kadar yayınlanan Devrim gazetesinin nüshalarının bir cilt halinde toplanarak yazılı delillerin okunması safhasında tetkik ve okunmak üzere gönderildiği, 16/7/1973 gün ve 973/11 sayılı yazısından da deliller meyanında bulunan ses bantlarının mühürlü bir torba içerisinde yazıya ekli olarak gönderildiği,

İ.T.Ü. Elektrik Fakültesi Dekanlığının-12/9/1973 gün ve 020/4028 sayılı yazısı eki telekomünikasyon tekniği kürsüsü profesörlüğünün 11/9/1973 tarihli yazısından "kürsüye havale edilen husus ses dinleme suretiyle subjektif değerlendirmeye ilişkin olduğundan radyo yayını ile meşgul kişiler tarafından yapılmaktadır..." dendiği,

MİT Müstesarlığının 4. Subat.1974 gün, 109153 sayılı yazısından, "suç delili bulunan 24 adet ses kayıt bandından 20. Temmuz.1969 tarihli konuşmalara ait ses kayıt bandının 4 ncü kanalındaki konuşmaların belli bir aralıktan sonraki bölümünün, dava ile doğrudan doğruya ilgili bulunmakla beraber.....Milli İstihbarat Koordinasyon Gurubunda verilen bir briefing'in tesbit olunan ses kayıt bandındaki ilgili metnin eklenmesinde fayda olacağı düşüncesiyle konus" olduğunun belirtildiği,

8 nolu klasör 118 ncü sırasındaki Donanma K.liğinin Mayıs. 1974 gün ve AD.MÜS.974/528 sayılı yazısı ve eklerinden sanıklardan

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

Dz. Kur Alb. Adnan Kaptan'ın 29/10/1969 günü Gölcük'te yapılan merasime iştirak ettiği gibi gece yapılan eylemde de bulunduğunun belirtildiği,

211 nci sıradaki MİT Müstesarlığının 30/4/1974 gün, MAH. KKD. Sisosme. S.1 GR.74-113-203 sayılı yazısından 41 sayfadan ibaret fezleke ile 33 adet Fakülteli rumuzlu eleman raporlarının tasdikli suretlerinin gönderildiği, takip raporlarının ise teşkilat tarafından yürütülen çalışmalar neticesi tesbit edilen hususları gösterdiğinden ve aslının açıklanmasının C.M.U.K.nun 88 nci maddesinde ifade edilen mahsurları tasdiğından gönderilmediği,

217 nci sıradaki İstanbul Üniversite Tıp Fakültesi Psikiyatri Kürsüsü Başkanlığının 7/5/1974 gün ve 974/881 sayılı yazısından Mahir Kaynak isimindeki tanığın Nisan.1970 tarihinde bu tarihten daha evvel ve daha sonra klinikte yatarak veya ayaktan tedaviye alındığına dair herhangi bir kayda rastlanmadığının belirtildiği,

346 nci sıradaki MİT Müstesarlığının 4/6/1974 gün, 74-38-462.46327 sayılı yazısından 20 Temmuz.1969 tarihinde MİT elemanı Mahir Kaynak'ın da katıldığı toplantının Üsküdar Semsipaşa-Bostan-Sok. 45 sayılı apartmanın 1 nolu dairelerinde yapıldığı, dairenin Fevzi Yengi adlı şahsa ait olduğu, Raif Ertem, İhsan Erdal ve isim tesbit edilemeyen bir şahsın müştereken aynı dairede ikamet ettikleri, Raif Ertem'in Nisan.1970 tarihinde evlenerek evden ayrıldığı, 7 nolu dairede Kemal Coşkun ve 2 nolu dairelerinde de Fuat Erkan'ın oturmuş olduklarının belirtildiği,

360 nci sıradaki Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğünün 14/6/1974 gün ve 25915 sayılı yazısından 14/11/1969 günü saat 21.00 sıralarında semanın tamamen açık, rüzgarın sakin ve havanın yağışsız olduğunun bildirildiği,

368 nci sıradaki İstanbul Belediye Fen İşleri Müdürlüğünün 15/6/1974 gün ve 4781 sayılı yazısından Kızıltoprak Depo İhlamur sokağı ile Bostancı Yazmacı Tahir Sokak arasındaki mesafenin 5,5 kilometre olduğu ve 392 nci sıradaki MİT Müstesarlığı İstanbul ve Bölgesi Daire Başkanlığının 3/7/1974 gün ve 1974/38716-47474 sayılı yazısından Mahir Kaynak'ın 2/9/1969 tarihli raporunun eki olan "Güvenlik Bölmesi" başlıklı yazısının gönderildiğinin belirtildiği anlaşılmaktadır.

TÜRKİYE SÖZLEŞME

[Handwritten signatures and marks]

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

Ayrıca Anayasa Mahkemesi'nin 15/1/1972 gün ve 14073 sayılı Resmi gazetede açıklanan ses bantları hakkında "ses alma alanındaki işlemler ve gelişmeler bu gün o evredeki bir sesin belirli bir kişiye ilişkin bulunduğunun hala parmak izlerinde olduğu gibi kuşkusuz o ve kesinlikle saptanamamasına karşılık bir takım montaj yollarıyla ve gerekirse ses taklit etmede usta kişilerin yardımlarından da yararlanılarak bantlar istenildiği gibi doldürülabilmektedir. Bir toplantıda hazır bulunanlar zamanında ve usulünce tutanaklarla saptanarak o toplantıya ilişkin bulunduğu ileri sürülen ses bantlarına böylece destek ve güç kazandırılmadıkça bant çevirilerine hukuk yönünden tam bir güvenle bağlanıp dayanılmayacağı ortadadır.

Öte yandan MİT ajanının toplantılara katılması halinde bunun fevkalade açıkça gösterilmesi yolu tutulduğuna göre yalnız ses bandından söz edilince o toplantıda ajanın bulunmadığı sonucu çıkmaktadır. Ankara'da Osman Köksal'ın da katılmasıyla Cemal Reçit Eyüpoğlunun evinde 5 kez, İlhami Soysal'ın bürosunda 3 kez ve Doğan Avcıoğlunun bürosunda bir kez yapıldığı ileri sürülen 9 toplantıda MİT elemanının yer aldığı belirtilmediğine göre bu ev ve bürolarda daha önceden yerleştirilen ses alma araçları bulunduğu izlenimi uyandırmaktadır. Buralara araçların kimlerce, ne vakit, nasıl yerleştirildiği, nasıl uzun bir zaman korunup çalıştırılabildiği, bantlarının nasıl ne zaman ele alınıp değerlendirildiği, konuşanların kimliklerinin ve bandadaki seslerle ilişkilerinin ne yolla saptandığı bilinmediği için bu durum ses bantlarının içinde ciddilik verme gücünü daha da gözlemlemektedir ve MİT elemanları hakkında "6/7/1965 günlü 644 sayılı Yasa ile kurulan Millî İstihbarat Teşkilatının (MİT) görevlerinin başında devlet millî güvenlik politikası ile ilgili planların hazırlanmasında esas olacak askerî, siyasî, iktisadî, ticarî, mali, sınaî, ilmi, teknik, biyografik ve psikolojik ve millî güvenlikle ilgili istihbaratı devlet çapında istihsal etmek gelir. (644 sayılı Yasa-Madde 3/1) Teşkilatın bir bölümü olan Millî Emniyet Hizmetleri Başkanlığının görevleri ise millî güvenlik ile ilgili istihbarata esas olacak haberleri toplamak ve istihbarata karşı koymak (aynı Yasa-Madde 3/A) MİT personeli, MİT'in kadrosu içindeki memur ve hizmetlilerden; Türk Silahlı Kuvvetleri kadroları içindeki MİT'in inhası ile ilgili Bakanlığın uygun gördüğü görevlilerden ve teşkilatça özel görevler için geçici olarak çalıştırılacaklardan oluşur. (Aynı Yasa Madde 10)

Hizmetin özelliği, MİT'ten istihbarat görevi alanların gizlice ve çeşitli kimliklere ve görünüşlere bürünerek ve daha gerçek niyetlerini sağlayarak çalışmalarını gerektirir böyle bir durumda görevlilerin bir tanık için basitlik sayılabilecek olan yansızlık vasfından az veya çok uzaklaşma eğilimi göstermesi veya böyle bir zorunluğu

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

duyacağı olağandır. Görevlilerin başlıca kaygısı aldığı işin başarı ile sonuçlandırılmak; hiç değilse başarıya görünebilmek, kendisine görev verenler üzerinde böyle bir etki bırakabilmek olur. Ereğe ulaşabilmek için izlediği kişileri kışkırtmaya hatta ayartmaya gitmesi ve üstlerine abartılmış haberler getirmesi, yahut izlediği kişilerin çokluğu dolayısıyla bellek yanlışmalarına uğraması akla gelebilir. Gizli ajan raporunu verdiği olaylara ve eylemlere katılmış ve karışmış sayılacak bir durum içindedir. Durumu bir olayı açıkça saptamış ve saptama üzerinde tanıklık etmekte bulunmuş alelade bir kolluk görevlisinin- kinden daha ayrıntılıdır. Öte yandan böyle bir kişinin, bir görevi yerine getirmek içinde olsa, gerçek niyet, düşünce ve inançlarını saklayarak ve kendisini bambaşka görüş ve düşüncelerin adamı gibi göstererek işini yürütmeye çalışması, tanıklık yönünden kişiliği ve güvenirliliği üzerinde bir takım duraksamalara yol açabilir. Bütün bunlar gizli bir MİT görevlisinin bir olaya tanıklık konusunda hukukça ötedeki olağan kişilerle eş değerde tutulmayacağını akla getirir.

Yukarıdan beri açıklananlarla varılan sonuç şudur: Başkaça inandırıcı ve pekiştirici kanıtlar bulunmadıkça yalnız ses bantlarının ve gizli ajan raporlarının bir yurttasa yapılan Türkiye Cumhuriyeti Anayasasını taşıyır ve tebedüle ve Yasa ile kurulmuş T.B.M.M.'nin iskate veya görevini yapmaktan men'e cebren terebbüs gayesiyle gizli işi fak kurmak gibi çok ağır bir işnada yasama dokunulmazlığının kaldırılması yönünden ciddi bir kazandırabilmesi bir hukuk devletinde düşünülemez" şeklindeki 17-19. Ağustos. 1971 gün ve 1971/41-67 sayılı kararı ve keza Yargıtay ve Askeri Yargıtayın "diğer delillerle takviye edilmediğince teyp bantlarının hukuki bir delil niteliğinde olamayacağı" hususundaki kararlarının da tetkikte nazara alınması uygun görülmüştür.

DELİLLERİN TADİR VE MÜNAKASASI :

Askeri Savcı gerek iddianamesinde ve gerekse iddianamesinin temel olarak aldığı esas hakkındaki mütalaasında sanıkların müstet suçu işlediklerinin; sanıklardan Cemal Madanoğlu'nun kendi el yazısı ile yazdığı Kadro Örgütü başlıklı yazı, MİT Eleman raporları, ihtilal öncesi ve sonrası çalışmalarına ait notlar, MİT takip raporları, sanıklardan bir kısmının ihtilal çalışmaları için yaptıkları toplantılardaki konuşmalarını muhtevî ses bantları, tapeleri ve bunlara dair hazırlık soruşturması bilirkişi raporu, Mahir Kaynak'ın şahadet ve sanıklardan bir kısmının açık ve bir kısmının tevelli kararlarıyla Devrim gazetesi ve bazı sanıkların basın organlarında yayınlanan yazıları gibi delillerle sübut bulduğunu iddia ettiğinden her türlü şüphe ve tereddütten uzak vücdanî ve hukukî bir kanaata ulaşılabilmesi için gerek mezkur delillerin gerekse duruşma sırasında filer-ştirülen delillerin teker teker tahlil, münakaşa ve takdirlere ihten'e gidildiği gibi tatbiki talep edilen T.C.M.'nin 171 nci maddesi

(Handwritten signature and stamp)

Esas No. 974/3

Karar No. 974/25

sinin de tetkikinde fayda mülhaza edilmiştir.

SANIK SORGULARI :

Dosyada mevcut sanık ifadelerinin tetkik neticesi, sanıklardan Osman Köksal haric diğerlerinin Ankara Sıkıyönetim Askeri Savcılığında ifadelerinin tesbit edilmiş olduğu görülmüştür. Sanıklar bu ifadelerinde tüm iddiaları reddederek gizli bir örgüt çerçesinde faaliyette bulunmadıklarını, birbirlerini tanıyan dostlukları bulunan kişiler olarak yemekli, yemeksiz toplantılar yaptıklarını, bu toplantılarında günün aktüel mevzularını konuştuklarını, suç teşkil edecek şekilde konuşma yapmadıklarını açık bir şekilde belirtmişlerdir. Bu ifadelerle itibar edilerek tüm sanıkların veya bir kısmının yüklenilen ve iddia olunan suçları kabul etmeyebilecekleri kabul edilemezdir. Bu ifadelerde ne bir ikrar nede tevli yollu bir beyan mevcut bulunmamaktadır.

Bilahere İstanbul Sıkıyönetim K.lığı yetkili ve görevli kılınıldıktan ve soruşturma dosyası İstanbul Sıkıyönetim Askeri Savcılığına intikal ettirildikten sonra sanıklardan İlhan Selçuk, İlhami Soysal, Doğan Avcıoğlu, Cengiz Ballıkaya, Hıfzı Kaçar ve Necdet Düvencioğlu'nun gerek emriyette ve gerekse Askeri Savcılıkta ikinci kez ifadeleri alınmış, bu ifadelere istinaden mezkur sanıklar yeniden tutuklanmış, tutuklamalara yapılan itirazları mahkemeye reddedilmişse de, kısa bir zaman sonra Sıkıyönetim K.lığının uygun mütalaası alınarak Askeri Savcılık tarafından tahliyelerine karar verilip tahliyeleri emrine gidilmiştir.

Bu sanıkların emriyette ve Askeri Savcılıkta tesbit edilen ifadelerindeki ikrara itibar edilmemesi mümkün görülmemiştir. Söyleki: Sanıkların bomba olayı soruşturması ile ilgili olarak ikinci kez emriyette ve Askeri Savcılıkta ifadelerinin alındığı iddia edilmişse de; ifadelerinin tetkikinde bu ifadelerin bomba olayı soruşturması ile en ufak bir ilgisinin bulunmadığı, Ankara Sıkıyönetim Askeri Savcılığı tarafından başlatılan ve bilahere İstanbul Sıkıyönetim Askeri Savcılığına intikal ettirilen dava konusu soruşturma ile ilgili olduğu açıkça görülmektedir. Esasen Sıkıyönetim Askeri Savcısı tarafından İlhan Selçuk'un ifadesini muhtevî zabıt üzerine yazılan 17/11/1972 tarihli serh yazısındaki "bu iddia As. Savcı Yb. Süleyman Takkeci'deki Madanoğlu ve arkadaşları hakkındaki soruşturma ile ilgili olduğundan her iki dosyanın koğuşturmasının birleştirilmesi zorunlu görülmüştür...." şeklindeki yazısı da bu konuya açıklık getirmiş bulunmaktadır.

Bu hususta gerek sanıkların ve gerekse sanık müdafilerinin taanları hilafına bir kanaata varmak mümkün değildir. Bomba olaylarına ait soruşturma emriyle adı geçen sanıkların ikinci kez emriyete

(Handwritten signature and stamp)

TÜRKİYE
Sıkıyönetim Kurulu
Askeri Savcılık

17/11/1972

Esas No. 974/3

1972 11 17

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

gönderilmeleri ve ifadelerinin tesbiti hususundaki soruşturma emrinin tamamıyla farklı olduğu ortadadır.

Haklarında Sıkıyönetim Askeri Savcılığı tarafından yapılmakta olan soruşturma sırasında bizzat Askeri Savcı tarafından sorguları yapılmış olan şahısların tekrar emniyetçe sorguya çekilmeleri de usul kanunlarına aykırı görülmüştür.

Hal böyleyken hazırlık soruşturması sırasında sanıkların ifadeleri arasındaki çelişkiler giderilmeden ve keza Ankara Sıkıyönetim As. Savcılığı tarafından tesbit olunan ifadeleri de nazara alınmadan yeniden ifadelerinin tesbiti cihetine gidildiği anlaşılmaktadır. Sanıkların emniyette tesbit edilen ifadelerinin doğru olmadığı hususundaki beyanlarına dâit bar etmemek mümkün değildir. Zira sanıklar emniyetteki ifadelerinin eskence altında alındığını, Savcılık ifadelerinin de, tekrar emniyete gönderilirler endicesi altında emniyet ifadelerine yakın ifadeler olduğunu belirtmekte ve bu suretle ikrarı muhtevî bu ifadelerinden rücu etmekte diler.

Bu durum karşısında Askeri Savcı tarafından ifadeleri alınan sanıkların ifade tesbiti için emniyete gönderilmelerinden sonra, Savcılık tarafından tekrar ifadeleri alındığına göre, ileri sürdükleri tekrar emniyete gönderilmeleri endicesi olanağını doğal karşılamak gerektiği ve bu durumun Askeri Savcılık ifadelerinin müteberiyetine gölge düşüreceğinin kabulü gerektiği sonucuna varılmıştır.

Esasen sadece bu durum sanıkların gerek emniyet gerek As. Savcılık ve gerekse tutuklanmaları sırasında alınan ifadelerine itibar edilmemesi için bir neden değildir. Sırası geldiğinde münakaşası ve daha açık ve geniş bir şekilde değerlendirilmeleri yapılacak olan eleman raporları, ses bant tapeleri, şahit ifadeleri ve yine sanıklardan İlhan Selçuk'un "rastlantı olmayacağı, bilerek ve düstümlere hazırlanmış olduğu kanaatini hasıl eden ve ifadesinin eskence altında alındığını belirten" emniyet ifadesi de nazara alındığında bu 6 şahsın beyanlarının samimi veya tevîl yollu ikrar olarak kabulü mümkün görülmemiştir.

Sanıkların emniyette ve ikinci kez Savcılıkta alınan ifadelerinin usul kanunlarının öngördüğü ikrar olarak nitelendirilmek de mümkün değildir. Zira ikrarın delil olabilmesi için Hakim veya Savcı tarafından alınması ve tutanağa geçirilmesi esastır. Bu nedenle emniyetçe alınan ifadelerdeki ikrar yalnız başına bir delil olarak hükme esas kabul edilemez. Bu durumdaki beyanların diğer delillerle değerlendirilmesi sonunda sübutu halinde samimi olduklarını kabul mümkündür. İkrarın samimi olup olmadığını araştırmak ve kontrol etmek Hakim için bir görev olduğu kadar soruşturmayı yöneten Savcı için de bir vazifedir. Savcının, gerek emniyetçe tesbit edilen sanık ifadelerinde

1-3-25
TÜRK

10/11/25

10/11/25

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

ve gerekçe tarafından alınan ifadelerinde bir tekrar keyfiyeti tesbit ettiği ahvalde, varsa diğer sanık ifadelerine müracaat edip mevcut delilleri de nazara alarak itkrarın samimi olup olmadığını araştırması suretiyle kendisinin emniyet ve vicdan kanaatinin tam olarak tesekkülünü sağlamaı gerekiirdi.

Hadise Savcılık tarafından ifadeleri tesbit edilen sanıkların emniyete sevk edilerek ifadelerinin alınmasından sonra yeniden Savcılık tarafından ifadelerinin alınması cihetine gidilmesinde neden mahkemeye tesbit mümkün olmamıştır. Ancak mezkur sanıklara ait ifadelerin bomba olayı ile ilgili soruşturmaya taalluk etmedikleri anlaşılmaktadır.

Sanıkların emniyete alınan ifadelerinin samimi olmadığı, bu ifadelerin tetkikinden de anlaşılmaktadır. Söyleki, sanıklar bu ifadelerinde önce Atatürk'ü ve milli yetki olduklarını, Mason, Komünist ve Façist olmadıklarını belirtiyorlar, bilahere bir süreli faaliyetin yapılması için gizli bir örgüte girdiklerini ve bundan pişmanlık duyduklarını beyan ediyorlar. Ve yine bu sanıklar daha evvel 1965 senesinde Orhan Kabibay'in teklifi ile bir örgüt kuruyorlar, 1968-1969 yıllarında bu örgütü feshediyorlar ve Cemal Madanoğlu'nun etrafında birleşerek feshedilen bu örgütün devamı olacak şekilde tekrar gizli bir örgütlenme yoluna giriyorlar. Bu gizli örgütün yayın organı olacak Devrim gazetesi ne örgütün lideri olan Cemal Madanoğlu'nun yardım talebi ise her nedense kabul edilmiyor....Görülyörki ifadelerde büyük çelişkiler mevcuttur. Sanıkların sosyal ve fikri yapıları nazara alındığında bu kadar çelişkili ve tutarsız ifade vereceklerini kabul etmek ve bu ifadelere samimi ifadeler diyebilmekte mümkün değildir. Keza gizli örgütün hiç bir yazılı belgesi olmayacağına karar verdiklerini bildirdikleri halde, karara muhalefet eden başkanın oy pusulları arkasına yazdığı kadro örgütü yazısının aynen ifadelerine geçmesini istiyorlar ve bu tüzüğü Cemal Madanoğlu'nun evinde gördüklerini belirtiyorlar. Şimdi devrim genel kurulu üyesi olduğu iddia edilen bir kişinin bu tüzüğü Cemal Madanoğlu'nun evinde gördüğünü söylemesine lüzum olmadığı gibi kurul tarafından kabul edildiğine göre tüzüğün mevcudiyetinden daha evvelden haber ve malumatı olduğunu söylemesi gerekirken ifadelerden normal olan bu neticeye varmakta mümkün olamamıştır.

Tüm sanıklar sorgu ve savunmalarında da Ankara Sıkıyönetim Askeri Savcılığı tarafından tesbit edilen ifadelerinin doğru olduğunu, hiçbir şekilde gizli bir örgüt ve cuntasal faaliyet içerisinde bulunmadıklarını, eleman raporlarının gizleme, ses bantlarının ise montaj olduğunu, birbirlerini tanıyan ve dost olan kişiler olarak zaman zaman yemekli, yemeksiz aile toplantıları yaparak bir araya geldiklerini ve günün aktüel konularını konuşmalarına mevzu ettiklerini

1975
K

1975

1975

Esas No. 974/3
Karar No:974/25

rin ve yüklenen suçu işlemediklerini beyan ettikleri görülmüştür.

Bu hususlar muvacehesinde sanık sorguları, mahkemece sanıkların müsnet suçu işlemediklerini isbata esas olacak bir ikrar mahiyetinde kabul edilmemiştir.

SAHİT BEYANLARI :

Hadisede şahit olarak ikame edilen İsmet Sungurbey, Bilent Tanör, İltir Turan, Fakih Özfakih, Sevket Süreyya Ayderir, İlyas Albayrak, Hayri Yalçınır, Rafet Yaplancı ve Fevzi Özkaya'nın; sanıkların siyasal iktidarı içtimal yoluyla devirmek maksadıyla gizli bir örgüt kurduklarından haberdar olmadıkları şeklindeki yukarıda belirtilen şahadetlerine, aksine şahadetin kendilerini ilzam edecek bir neticeyi doğuracağından itibar edilmemesi gerektiği Askeri Savcı tarafından ileri sürülürse de, adı geçen şahitlerin birbirini teyid ve itmar eden ifadeleri karşısında baskaca bir iddada mevcut olmadığından bu ifadelerine itibar edilmemesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır. Keza gerek resen ve gerekse talepler üzerine şahit olarak dinlenmelerine karar verilen Armağan Anar, Salih Nejat Candan, İlhan Ündeğer, Altan Öymen, Cahit Tanör, Kemal Tüfekçi oğlu, Mustafa Zaloğlu, Ragıp Sarıca, Numan Esin, Sacit Artunç, Kamal Coşkun, Hızır Baş, İsmail Bakır, Senha Özden, Selim Atamert, Fuat Erkan ve Fevzi-Yeng'inin yukarıda mahiyetleri yazılı muhtelif konulardaki şahadetleri hakkında, aksine şahadetlerinin kendilerini ilzam edeceği arkadaşlık, dostluk ve vefa hislerinin tesiri altında kalarak bir taraf şahadette bulunmadıkları şeklinde ileri sürülen iddialardan başka bir idda da mevcut olmadığından ifadelerine itibar edilmemesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

Aynı konuda şahadette bulunan şahit ifadeleri arasında mübaleyenetlerin mevcut olduğu görülürse de esasa müessir olmadıklarından giderilmeleri cihetine gidilmemiştir.

Mahir Kaynak'ın asabi bir hastalığa müptela olduğu ve tedavi altına alındığı hazırlık soruşturması sırasında yer ve müdafit tabip belirtilmek suretiyle iddia edilmişse de; tahkiki cihetine gidilmemesi, aynı iddia duruşma esnasında da ısrarla ileri sürüldüğünden mahkemece durum evvela Tıp Fakültesi Dekanlığından sorulmuş, Tıp Fakültesi Psikiyatri Kürsüsü Başkanlığının 7/5/1974 gün ve 974/881 sayılı yazısı ile "Mahir Kaynak isiminde bir şahsın Nisan.1970 tarihinde bu tarihten evvel ve sonra klinikte yatarak veya ayakta tedavi edildiğine dair bir kayda rastlanmadığının" bildirilmesinden sonra Dr.Gençay Gürsoy'un şahit olarak dinlenmesine karar verilmiştir.

Şahit Gençay Gürsoy, şahsen müracaatı üzerine Mahir Kaynak'ı muayene ettiğini, gerekli diğer muayenelere tabi tutularak hastalığının organik nedenlerden ileri gelmediğini tesbit ettiğinden, psikolojik tabiatta, ikili hayat şeklinde olduğu kanaatine vardığını, Mahir

1.5.1975

Mahir Kaynak

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

Kaynak'ın muayene ettiği sıralarda dış dünyayı gerçek bir şekilde ve objektif olarak yorumlamasına ve değerlendirmesine imkan olmaya-
cağını, ancak yaptığı her eylemde bilinçsiz olduğunu söylemesine im-
kan olmadığını ve gerekli lafları verdiği ifade etmiştir.

Bir tabibin muayene ettiği bir hastasının hastalığını bu şekilde açıklaması neticesi, mesleki açıdan tamamen kendisini ilzam edeceğinden ve esasen yalnız muayene ettiği sıralarda hastasının hastalığını belirtip bütün eylemlerinin bilinçsiz olduğunu ifade et-
mediğinden ve Mahir Kaynak'ın yaptığı muamelelerin uzun bir zaman içinde olduğu nazara alınarak muayyen bir zamandaki hastalığının bü-
tün faaliyetlerine sadece bu nedenle gölgeleyemeyeceği sonucuna va-
rıldığından, bir tabibin ayaktan tedavi ettiği bir hastası hakkında bu şekilde beyanda bulunup bulunamayacağının Adli Tıp Müessesesi ve Yüksek Sağlık Surasından sorulmasına lüzum görülmemiştir.

Sahit Mahir Kaynak aynı zamanda bir MİT ajanıdır. 1967-se-
nesinde bir gün Devrim Ocaklarından tanıdığı Hıfzı Kaçar'ın bir ih-
tilal örgütü kurduklarını söyleyerek kendisinin de girmediğini teklif
etmesi üzerine, teklifi kabul ederek durumu Milli İstihbarat Teşki-
latına bildirdiğini ve gelişmeleri tanzim ettiği 33 adet raporla tes-
kilata ulaştırdığını, şahit olarak tesbit edilen ve duruşmada da ye-
minle teyit ettiği hazırlık soruşturması ifadesinde açıklama bulun-
maktadır.

Adı geçen şahdın ruhi dengesizliği nedeniyle ifadesine itibar edilmemesi gerektiği sanıklar ve müdafileri tarafından iddia edilmişse de, yukarıda açıklanan nedenlerle bu iddiaya itibar olunmamıştır.

Ancak gerek tanzim ettiği olduğu raporlarındaki telif ede-
mediği çelişkiler, gerek duruşma sırasında sorulan suallere "ben al-
dığım haberleri mantığıma aykırı görsem dahi olduğu gibi raporuma
kaydeder ve MİT teşkilatına bildiririm", "Hıfzı Kaçar'la ilk görüşmem
sirasında söylediklerimi çok mübalağalı olarak görmüştüm. Durumu MİT
teşkilatına bildirmekle beraber üzerinde fazla durmadım" şeklindeki
aldığı haberleri dahi ciddi bulmadığı yolundaki beyanları, gerek
"raporları umumiyetle toplantılardan bir müddet sonra yazardım. Bu
sebeple toplantıya iştirak edenin ne dediğini değil de, aklımda ka-
lanını raporuma geçiririm" şeklindeki beyanlarından da anlaşıldığı
gibi raporlarında geçen hadiseler ve kişilerde yanlışlığa düşme iht-
malinin mevcudiyeti (böyle bir ihtimalin mevcut olduğu bizzat kendi
ifadesiyle kabul edilmiştir. Mahir Kaynak'ın tanzim ettiği 2/9/1969
tarihli raporunda "hazırladığım Güvenlik Talimatı taslağı il-
siktir" şeklindeki ifade üzerine rapora ekli bulunmayan taslağın
celbi cihetine gidilmiş ve MİT müstecarlığı İstanbul ve bölgesi Da-
re Başkanlığının 3/7/1974 gün ve 74/38716-47474 sayılı yazısı ekli
belgenin güvenlik talimatı taslağı yerine güvenlik bölümü başkanlığını

(Handwritten signatures and marks)

GEREKÇELİ HÜKÜM

Sahife- 93

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

tasıdığı ve muhtesabın güvenlik bilmesi i Kurulma amacı, 1) Kadronun güvenliğini sağlamak, 2) Karşı güçler hakkında bilgi toplamak, 3) Karşı propaganda için tekliflerde bulunmak, II- Görevi, 1) Kadronun ve elemanlarının güvenliğini sağlamak için nasıl davranılacağını bildiklerinin nasıl korunacağını ve nasıl haber sızdırılacağını gösteren bir talimatazame yapar ve bu talimatın kimlere yayınlanacağını tesbit eder, 2) Hangi haberlerin kimler tarafından bildirilmesini ve bilinmesini gerektiğini tesbit eder. Sızan haberleri araştırır ve kaynağını bulur. Kadro elemanlarının güvenebilirliklerini dener. 3) Karşı güçleri yanıltmak için sistemli yanlış haber yayar, 4) Kadro elemanlarının elde ettikleri bilgileri toplar, değerlendirir ve başkalarına sunar, 5) Her türlü haberleşmede kullanılacak şifreleri ve haberleşme emniyetinin nasıl sağlanacağını tesbit eder, 6) İhanetleri cezalandırır, 7) Devirmeden sonra güvenlik örgütünü devralma hazırlıkları yapar, III- Kuruluşu, 1) Başkan bölümünde başkanlıdır, 2) Yeteri kadar üye başkan tarafından tayin edilir, 3) Üyeleri yalnız başkan bilir-gibi mühim hususları teklif ettiği görülmüştür.

Temasta bulunduğu selahiyetli örgüt üyelerinin azlığına rağmen mahkemeye bu hususta sorulan bir suale işe-gizli örgütün güvenliğine dair bir talimatın hazırlanması benden istenmiştir. Bende böylece taslağı hazırlıyarak Hifzı Kaçar'a verdim. Bunun bir suretini de raporuma ekli olarak MİT teşkilatına verdim. Fakat güvenli talimatını hazırlamamı kimin istediğini şu anda hatırlıyamıyorum şeklindeki cevabı ile yanılıya düşme ihtimalinin mevcudiyetini bizzat teyit etmiştir) ve gerekse Anayasa Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı yazılı kararında aynı zamanda MİT elemanı olan şahıtlar hakkında belirtilen sebeplerde nazarı itibare alınarak şahadetine itibar edilmemesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

SES BANTLARI, TAPELERİ VE BİLİRCİSİ MÜTALAALARI

Sanıkların 20. Temmuz. 1969, 18/10/1969, 24/10/1969, 21/11/1969, 27/11/1969, 26/11/1969, 27/3/1970, 2/4/1970, 20/4/1970, 12/10/1970, 15/10/1970, 16/10/1970, 17/10/1970, 23/11/1970, 27/11/1970, 31/12/1970, 9/1/1971 ve 12/2/1971 tarihlerinde muhtelif yerlerde yaptıkları toplantılarda konuşmaları ihtiva eden 24 adet ses bandı ile bazı sanıkların ses mukayesesini için alınan konuşmalarını muhtevî ses bandı; aynı şahıtların dinlenilmelerinden ve yazılı delillerin okunmasından sonra Sıkıyönetim Askeri Savcılığınının 16/7/1973 tarih ve 973/11 S.T. sayılı yazısı ile mühürlü torba içerisinde gönderilmiş olup, 20/7/1973 tarihinde celsede torba açılarak içindeki bantların temin edilen cihazlarla dinlenmeleri cihetine gidildiğinde, bazı bantların temin edilen cihaza uyamadığı ve uyan bantlardan işe cihazın çalıştırılmasından sonra bir

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

TÜRK

Esas No.974/3
Karar No.974/25

tavım seslerin çıktığı, ancak kimin ne söylediğinin anlaşılmadığı tesbit edilmiş ve bu suretle delil olarak ifade edilen sessiz bantları muhtevaları ile mahkeme kurulunun doğruya doğruya temasının mevcut olmadığı saptanmıştır.

Askeri Savcının "...Çalıştırılması neticesi ses bantlarının tam olarak dinlenemeyeceği anlaşılmaktadır. Bu durum karşısında hazırlık soruşturmasında yaptırılan bilirkişi tetkikatı neticesi temin edilmiş bulunan ve özel cihazlarla dinleme neticesi yazılan mezkur bantlara ait tapelerin okunmasıyla yetinilmesini talep ediyoruz. Zira şu anda dinlenen ses bantları ile objektif bir neticeye varmaya imkan bulunmamaktadır. D.Z.59" demesi üzerine, müdafî avukat Hidayet İlgar'ın "dosyada mevcut bulunan MİT müstesarlığının ve Sıkıyönetim K.lığının yazılarından ses bant tapelerinin MİT elemanları tarafından tanzim edildiği anlaşılmaktadır. Askeri Savcı ise bilirkişi tarafından bantların dinlenmesi neticesi tanzim edilen tapelerin okunmasını talep etmektedir. Halbuki bir tek tape mevcuttur. Bu itibarla mevcut tapanın hangi makam tarafından tanzim edildiğinin sorulmasını D.Z.60" talep etmesi üzerine, Askeri Savcı "bir tek tape vardır. Oda MİT elemanları tarafından tanzim edilen tapelerdir. Bilahere bilirkişiler tarafından bantlardaki sesin tapelere uygunluğunun tesbit edilmesi sırasında tapelerde boş bırakılan kısımlar mezkur bilirkişiler tarafından tamamlanmıştır. Esasen bilirkişi raporunda da bu husus açıklanmıştır. Bu itibarla her iki kısımda bir bütündür. Bilirkişi tarafından yapılan düzeltmelerden sonra raporlarıyla bütün tapelerin mevcudiyeti kendileri tarafından kabul edilmiştir." şeklinde açıklamada bulunmuştur.

Gerek bu açıklamalar ve gerekse dosya müderecatındaki belgelerden ses bant tapelerinin evvela MİT elemanları tarafından çıkarıldığı ve bilahere hazırlık soruşturması bilirkişiler tarafından ses bantları dinlenerek bu tapelere uygunluğunun araştırıldığı ve MİT elemanları tarafından anlaşılmayıp boş bırakılan kısımlarda anladıkları konuşmaları, tapede mevcut olup, dinleme sırasında tefrik ve tesbit edemedikleri kısımları bant denetiminde düzeltmeler başlıklı yazılarında belirttikleri gibi bu hususta tape üzerine de serh verdikleri, ayrı tape tanzim etmeyerek mevcut ve imzasız tapeleri imzalayıp benimsedikleri, bu hususları ayrıca tanzim ettikleri raporlarında açıkladıkları anlaşılmaktadır.

Bu durum karşısında ses bant tapelerinin bir değil, bir MİT elemanları, diğerinde belirtildiği şekilde düzeltmeler yapıldıktan sonra hazırlık soruşturması bilirkişilerince benimsenenler olmak üzere iki ayrı tapanın mevcut olduğu kanaatinde birleşilmiştir.

Tapelerin okunmasını müteakip 2/8/1973 tarihli celsede... Ses bantlarının bir kısmının temin edilen cihazlara uyduğu, uygun bantlarında dinlenmeleri sırasında bazı kimselerin konuştukları ancak

1-229

[Handwritten signature]

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

ne söylediklerinin anlaşılmadığı, bu durum karşısında da tapelerden takibin imkansız olduğu görüldüğünden mevcut ses bantlarının hangi cihazlarla dinlenmelerinin gerektiği, duruma salonu şartları nazara alınarak temin edilecek cihazlarla ilgili olanları anlayabilecekleri şekilde bir dinleme yapılabileceği, ses bantlarının uygun cihazlar temin edilse de duruma salonu şartları ile sair hususlar göz önünde tutularak açık bir dinleme yapılmaması imkansızlığının ve özel cihazlarla dinlenmeleri gerektiğinin bildirilmesi halinde; dava mevzuu ses bantlarının özel cihazlarla dinlenerek müzik yayınları hariç mevcut bütün konuşmaları ihtiva edecek şekilde tam tapelerinin çıkarılması, çıkartılan tapelerin dosyada mevcut tapelerle karşılaştırılması, sanıklara ait olduğu bilinen sesleri muhtevî bantlarla dava mevzuu ses bantlarının karşılaştırılarak ses aynıyetinin tayin ve tesbit edilebilmesi için İstanbul Teknik Üniversitesi ve İstanbul TRT Müdürlüğünden uygun nitelikte eleman isimlerinin bildirilmesinden sonra aralarından yeterli kadar teknik elemanın bilirkişi olarak tayinine karar verilmiştir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Fakültesi Telekomünikasyon Kürsüsü Profesörlüğünün 11/9/1973 tarihli yazısında "Mürşülerine havale edilen hususun, ses dinleme suretiyle subjektif değerlendirmeye ilişkin olduğu ve bu işlerin radyo yayını ile meşgul kişiler tarafından yapıldığı ve bu sebeple evrakin ilgili kişilere hava edilmesi" gerektiğinin belirtilmesi ve bilirkişilik yapabilecek eleman isimlerinin bildirilmemesi üzerine İstanbul Radyosu Müdürlüğünün 21/7/1973 tarih ve 3894 sayılı yazısında bilirkişilik yapabilecek nitelikte oldukları belirtilen teknik elemanlardan Ahmet Sökmen, Ertan Ener ve Süha Akkaya'nın bilirkişi olarak tayinlerine karar verildikten sonra karara uygun olarak yaptırılan tetkikte; bilirkişiler tarafından, mevcut duruma salonlarında temin edilen cihazlarla ses bantlarının herkezin anlayabileceği bir şekilde dinlenmesine imkan bulunmadığı, TRT'deki cihazlarla dinlenmelerinin gerektiğinin kesin olarak belirtilmesi üzerine, dava mevzuu ses bantlarının kendilerine verilmemesi ve tetkiklerini seslerin profesyonel teyp bantlarına aktarılmasından sonra yapmalarına dair taleplerinde yerinde görüldüğünden ve esasen Askerî Savcının 11/2/1974 tarihli celsedeki ".....Zira mahkemeye sunduğumuz bantlar da orijinal değil de bir kopyadır" şeklindeki beyanından fonokopi oldukları anlaşılan ses bantlarının TRT İstanbul Radyosu Müdürlüğü tarafından tahsis edilen stüdyoda usulüne uygun bir şekilde fonokopileri çıkarılmıştır.

Bilirkişiler, dava konusu ses bant fonokopilerinin fonokopileri üzerinde uzun bir müddet yaptıkları tetkikleri neticesinde karara uygun bir şekilde hazırladıkları 26/12/1973 tarihli raporlarını

12/12/73

[Handwritten signature]

GEREKCELİ HÜKÜM

Sahife - 95

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

aynı gün mahkemeye ibraz etmişlerdir.

Menzur bilirkişilerle hazırlanan ses bant tapeleriyle raporun tetkiki neticesinde; gerek tapelerin ve gerekse ses aynı yetine dair raporun hazırlık soruşturması bilirkişiler raporuna MİT elemanları tarafından tanzim edilen ve hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından düzeltilerek kabul edilen tapeler arasında telâfî imkansız farkların mevcut olduğu müşahade edilmiştir.

Raporları üzerinde açıklanmaya davet olunan bilirkişilerden Ersan Ener ve Ahmet Sökmen gerek mahkemede resen, gerekse tarafların uygun görülen talepleri üzerine sorulan sualleri "bantdinleme hususunda ihtisası olmayan kişilerin bantları dinlemeleri halinde anlaşılacak kısımları kendileri gibi anlayabileceklerini, diğer kısımları ise kendilerinin anladıkları şekilde tefrik etmelerine imkan olmadığını, ihtisas sahibi kişilerin ise çok az farkla aynı tapeyi çıkarabileceklerini, farkın ancak kelimeler üzerinde olabileceğini, tetkikatın kopyanın kopyasından yapılmasının seslerin anlaşılmasına ve ses aynı yetine tesir etmeyeceğinin, ancak kopyaların çok fazlalması ve tetkikatın son kopya üzerinde yapılması halinde de seslerin niteliklerini kısmen kaybetmelerine rağmen anlaşılabilirliğini, kulak hassasiyetlerinin az veya fazla olması neticesi dinleme sırasında bazı noktalarda hatalı tesbit yapabileceklerini, başka ses uzmanlarının ses bantlarını dinlemeleri halinde kendilerinin anlayamadıkları konuşmaları anlayıp anlayamayacaklarını bilemeyeceklerini, evvelki bilirkişilerin hazırladıkları raporlarla kendi hazırladıkları raporlar arasında muhteva bakımından fark olabileceğini, yeni tetkik yapıldığında da yeni farkların çıkmasının muhakkak olacağını ve bu farkların tesbit ettikleri veya edemedikleri kısımda kendisinin göstereceğini, evvelki bilirkişilerin hangi imkanlarla dinleme yaptıklarını bilmediklerini, onların teknik imkanlarının kendi imkanlarından üstün olabileceğini, bu nedenlerle de tapeler arasında aykırılık bulunabileceğini, evvelce çıkarılan tapelerin kendilerine verilmesi halinde tesir altında kalabileceklerini, ancak bu tesirin bütüne sınırlı olmadığını, anlayamadıkları kısımlardaki kelimelere müessir olabileceğini, çok ustaca yapılmış bir montajın kelime ve cümle dışında metni de kapsıyabileceğini, toplantılara ait konuşmaları ihtiva eden bantlardaki konuşmaların bant tasarrufu sağlamak için diğer bantlara aktarıldığını, bu aktarılma sırasında -teypte her hangi bir inkıta, duruklama veya her hangi bir şekilde bantın durdurulması ve bilahere yine vazifeye devam olunurken tekrar keyfiyetinin - mümkün olabileceğini, fakat katı olarak bu hususta bir şey söyleyemeyeceklerini, kendilerinin fonokopi çıkarılmaları sırasında böyle bir halin mevcut olmadığını belirtip, birbirlerinin beyanlarını teyid ve itmar ederek cevaplandırdıkları görülmüştür.

1-2-3

M. Güneş

3

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

Bilirkişiler raporu ve açıklamalarından sonra Askerî Savcı; mezkur bilirkişilerin ses dinleme ve ayırımında tecrübe, yetenek ve alışkanlıklarının yetersiz olduğunu, raporlarını kanaat bahsedecek ve ihticaca salih bir belge niteliğini taşımadığından bu raporların hazırlanmış edilecek yönü olmayacağı cihetle kaale alınmaması talebine itibar edilmediği takdirde bilirkişiler raporlarına dayanılmadan vakı mübâyenetin hal ve telifi için yeni bir bilirkişi tetkikatına gidilmesini talep etmişse de; mahkemece, bilirkişilerin esas karara uygun şekilde hareket ettikleri, rapor ve mütalaalarının evvelki bilirkişi raporuyla muhteva ve ses aynı yeti yönünden farklılık göstermesinin onların ses dinleme ve ayırımında bilgi, tecrübe ve alışkanlıktan yoksun olmalarını icap ettirmeyeceğinden rapor ve mütalaalarının kaale alınmaması talebinin ve yine bir davada değişik bilirkişi veya bilirkişiler heyeti raporlarının mevcudiyeti halinde gerekçe gösterilmek suretiyle birisinin rapor ve mütalaasının kanaata esas alınmaması manî bir kanun hükmünün bulunmadığı gerekçesiyle yeni bilirkişi tetkikatına gidilmesine dair talebin reddine karar verilmiştir.

Bu duruma göre sanıkların siyasal iktidarı yıkmak maksadıyla kurdukları iddia olunan gizli ittifakın bazı toplantılarında konuşmalarının yetki kılınan MİT elemanları tarafından teybe alındığı ve bilahere de MİT elemanları tarafından teyp bantlarının dinlenerek tapelerinin çıkarıldığı anlaşılmaktadır.

Ancak seslerin MİT elemanları tarafından hangi şartlar altında ve hangi cihazlarla banta alındığının bilinmesine rağmen; çıkarılan tapelerde bazı konuşmacıların kimlikleri tesbit edilemediğinden X, XX işaretleriyle gösterildikleri, bazılarının ise mukayeseye elverişli sesleri bulunmadığı halde (bu hususta dosyada herhangi bir bilgi ve belge mevcut değildir) isimlerinin belirtildiği, her toplantıya ait tapingin muhtelif yerlerinde bırakılan boşluğun gerek cümleleri ve gerekse metni fikri yapıları itibarıyla dava sanıklarından hiç biri tarafından söyleneceği düşünülmeyecek şekilde anlamsız bir hale getirildiği görülmüştür.

Bilahere mezkur ses bantları hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından mevcut tapeleriyle karşılaştırılarak dinlendikten sonra, bilirkişilerce 20.Nisan.1970 tarihli 21 sayfalık tapenin 3 nüsayfası üzerine "bundan sonrası müzik nedeniyle ayrılmıştır" serhi verildiği gibi her toplantıya ait olmak üzere hazırladıkları bant denetimindeki düzeltmeler başlıklı yazılarında tapede mevcut olup, kendi dinlemeleri sırasında tesbit edemedikleri cümle ve kelimelerin bulunduğunu, boş bırakılan bazı yerlerdeki konuşmaların tefrik edilerek yazıldığı ve bazı kelimelerin ise manasının değiştirilip düzeltildiği, bazı yerlerinde ise ilaveler yapıldığının belirtilmesiyle MİT elemanları tarafından tanzim edilen tapelerle bilirkişiler tarafından belirtildiği şekilde düzeltilerek kabul edilen tapeler arasında

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

telifi mümkün olmayan gelişmelerin mevcudiyeti müşahade edilmiştir.

Bu gelişmeleri açıkça belirtmek için gerek tapelerin ve gerekse bilirkişiler tarafından tanzim edilen bant denetiminde düzeltmeler başlıklı yazıların tetkiki faydalı görülmüş, ancak tapelerin ve düzeltme yazıları muhtevasının fazlalığı nedeniyle konunun lüzumsuz olarak uzatılması için muayyen kısımlarının hükmü alınmasında fayda mülahaza edilmiştir.

26/12/1969 tarihli toplantıya ait MİT elemanları tarafından çıkarılan tapenin tetkikinde, birinci sayfasında İlhan Selçuk'un -Hayri Yalçınır'ın mesela general olarak sey yapmayalım ama.... diğer taraftan haklısınız zaten....., Cemal Madanoğlu'nun -Kenetlenmeyi nasıl yapacağız, nasıl yaratacağız, nasıl başaracağız, İlhan Selçuk'un -bu adam kimdedir? iradesi nasıldır....Zayıf mı? kuvvetli mi? kendisi denenmiş mi.....falan filan, bunu yapan adam, bu kadroların bir tarafı söyle.....ister.Ona göre....., Cemal Madanoğlu'nun -15-20 kişi olduk mu....İlhan Selçuk'un - O zaman parçam daha açık konuşalım, şimdi gelin 2 no'lu maddeyi ele alalım.Meseleyi intibak ettiren biliyorsunuz.... şimdi parçam daha önce bunun bir tecrübesi yapıldı. Tamamen haklı olarak haklı bir hamle göstererek....Burada diğermeye, 2 no'lu sayfasında X'in -Kürtçülere sunu bunu vermeliyiz diye....Kürtlerin çıktığı bir dergi MİHİR Belli'nin bas seyinden çıkıyor.Gösterecektim size....Unuttum, XX'in -şimdi bir noktayı açıkça konuşalım....., İlhami Seysal'ın -....Rifat Baykal ile Muzaffer Özdağ gibi yollarını.....komünist komünist diye sey yapıyor....., İlhan Selçuk'un -burada karar verdikten sonra tekrar kopukluk olursa bizim de yürümüyor demektir....şimdi bir seye karar vermek, burda bir...madde bir koordinasyon....Ulan nerdesin hergele, beni aramıyorsun falan filan diye.....karşı tarafın eline geçer bilmem ne yapar. Eeee mümkün olduğu kadar az....., Cemal Madanoğlu'nun -su şimdi sizin bu akşamki konuşmanız...örgütü Ankara'ya taşımanız gerekmektedir.Bir süre Senato'ya gireriz şeklindeki konuşmalarının bilirkişiler tarafından tanzim edilen "26/12/1969 günlü bant tapesinde yapılan düzeltmeler" başlıklı yazı ile İlhan Selçuk'un tapenin birinci sayfasındaki konuşmasının -diğer taraftan biliyorsunuz zaten, denen kısımdan sonraki boşluğun -demiyor sey....muhtelif yurt içi.....bulunduktan sonra oraya buraya....gibi kelimelerle, -bu adam kimdedir, iradesi nasıldır, denen kısımdan sonraki boşlukların -(Nasıldır) bu adam kimdir, iradesi zayıf mı kuvvetli mi, kendisine itibar edilecek bir....falan filan.Bunu yapmam da, bu kadroların....haklısın.....hatta ilerde bası bozuk bir macera olduğunu...ben de anladığım zaman zaten hiçbir.....gibi kelimelerle -meseleyi intibak ettiren biliyorsunuz, denen kısımdaki sonraki boşluğun -....ve açık konuşma....., gibi kelimelerle doldurulup tamamlanmış,

1.5.2.4.4

M. G. H.

Kas No. 974/3

Karar No. 974/25

18/10/1969 tarihli tapenin tetkiki neticesinde birinci sayfasında İlhan Selçuk'un -acaba bu gövde içerisi boş bir gövde mi, yoksa sıhhatli mi, orduyu bunlar ele geçirip büyük güç tüketmiştir; -kuvvetli ve zımnî hazırlık ve kadro vs. gelecek. Ondan sonra yeni bir düzenin anarşik Anayasa durumundan istifade ederek, bu yeni düzenin bir takım seylerini, ortaya adamlarını koyacak, bu adamları nasıl bulur diye kafamı yoruyorum. Bu adamlar nasıl nerden çıkacak, ikinci sayfasındaki Doğan Avcıoğlu'nun -FKF c'lerinde yine kavgaya girdiler. Kurtçuları yuhalamışlar falan; birbirlerine girmişler. İçişleri Bakanlığı toplantısı yapıyorlar, içişleri diye kimse yok... Muammer'e yardımcı olsunlar. Muammer'in etrafında geçişi toplayalım, -Üsteğmen daha politik tabii onlarda birader. Muammer'e de talebeler hürmet ediyor. Hem Muammer daha tecrübeli falan ve talebeler tutabilir onu, -sımda Türkiye'de en korkulacak herif İslamcı, komandocu heriften çok çekilmek lazım.... İt raporlarında Mithat Belli'yi çok sevmiş yazıyorlarmış. Kendisine söylediğim, güldü bir şey söylemedi. Yani Milli Emniyet raporlarını geliyor duyuyorsunuz. Yani böyle bir ortamda yaşıyoruz. İlhami Soysal'ın önünde bütün millî emniyette çalışanların listesi var...., şeklindeki konuşmalarının birliktelikler tarafından tanzim edilen 18/10/1969 tarihli bant denetimindeki düzeltmeler başlıklı yazısı ile İlhan Selçuk'un konuşmasının -sizin hatalarınız pek ala mükemmel oluyor.... Çok şey verir.... çok geç başladık.... çok geç başladık... çok geriyiz.... bunlar ne yapmış, çıkmak üzere zaman yapmak, orduyu ele geçirmek, -büyük düzen, -yoruyorum yoruyorum; -ha orda büyük.... düzen nasıl geliştireceğiz.... yalnız benim iddialerinde yapılacak istenilecek devrim.... ilerisi yapılacak istenecek. Çünkü başarılı, başarılmaz, politik kayı.... zor durumdayız, Doğan Avcıoğlu'nun -faydalı olur gibi geliyor bana, orada toplanırız. Madanoğlu'na herkez çıkar derki gerçeği fikri neyse onu söyle.... böyle bir niyetimiz yok ama adam giderek anlaşmaya varır, seye bile, Ayşe'ye veda ziyafeti yaptırılır. Burda şeyin ismi Ayşe olacak falan gibi böyle (gülüyorlar), -.... zarar gelmez bize yani. Halk Partisi'nde şey adaüdir. Bilmem nedir. Böyle büyük husumetler yaratacak bir değil, ikinci si askerden çok gizli tutuyor bunu, oda şey askere karşı sivil korumaya çalışarak böyle bir şey var ben onlara kızıyorum diyor. Namussuzdur diye kafa tutuyor. Herif bir yönü var. Sonra Albay diyor ki, ağıtlığı varsa e yolda kullanacak söylemek istiyor, şeklindeki konuşmalarını ilave ettiği gibi mezkur tapede isim ve konuşması geçmeyen Cemal Beşit Eyüpoğlu'nun -sonra Osman hoc hoc sohbet bir insan.... geçen akşam... dilekçeyle mürşat olabilir.... dilekçeyle olursa.... her üye.... toplantı için...., şeklindeki konuşmasında tesbit edildiğinin,

Doğan Avcıoğlu

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

27/3/1970 tarihli tapenin tetkikinden 2 no' sayfasında Cemal Recit Eyüpoğlu'nun -her şeyi uzlaşmaya bağlamak durumunda çok daha yol alırız demesinden sonra, Doğan Avcıoğlu'nun -en büyük suçlulardan biri sizsiniz. Biz bir komplo yapmıyoruz. Halk Partisi'nde devrim kuruyoruz. İlkelerine aykırı olarak şey etmişiz, hepimiz züda rezil kepaze etmişiz. Böyle etmişiz, böyle etmişiz. Ben yapmışım bunların hepsini. İkinci'si gene devrim ilkelerine aykırı olarak Osman Köksal seyde Cumhuriyette basa geçmek için müracaatta bulunmuş. Bu ihanetleri yapmışız. Bunları söylüyor, Osman, yazdığı yazılar korktu...bilmem ne falan filan. İste sey kalan devrimci'ler Haa...Ben iste hiç korkmam, fakat sensindir diyor. Korktuğun için devrimde kapadın diyor. 1967 de ben korktuğum için devrimi kapamışım. Mihri Belli ile aynı paralele düştüm. Öndan korkmuşum kapamışım ve ben yüz defa korkaklık örneği göstermişim, İlhan Selçuk'un -....bilmem banada şey sudur...ordada konuştuğumuz böyle lider pozları istemem dedi. Ben dedim "lider yok arkadaşlar dedim" bir tek Madanoğlu'dur lider dedi. İste dedi genel sekreter seçtik diye yapacağız, Doğan Avcıoğlu'nun -İlhan'ı korumadım diyorsun falan, Eee Nadir Nadir 2nc' sayfaya almadığını....Ben birinc' sayfaya koydurmadım. Birinc' sayfaya koydurmadığının nedeni korkak Kezban'ı niye yazdın diyor. Romina'st yazıları Nadir Nadir için yazdın diyor. İlhan bunları söylüyor, seklindeki konuşmalarının bilirkişiler tarafından tanzim edilmiş olan "27/3/1970 tarihli bantların denetim düzeltmeleri" başlıklı yazı ile Doğan Avcıoğlu'nun ilk konuşmasına "verdiği örnek budur" flavesinin yapıldığı, ikinci konuşmasının ise-"korkup yazıları niye yazdın diyorum", korkak yazıları niye yazdın diyorum", korkak yazıları Nadir Nadir istedi de yazdım diyor, hepsi yalan bunlar, yalan bunlar" seklinde düzeltilmiş, İlhan Selçuk'un konuşmasındaki boşluğun ise "arda bir an konuştuk. Bana ilk soru sudur" seklinde doldurulduğu,

2/4/1970 tarihli tapenin tesbitinden Osman Köksal'ın -devrimci görüntü, İhhami Soysal'ın -Haa...bütün bilgileri topluyor ve bir taraftan esas strateji budur diye buna benzer bilgiler topluyor ve Talat Turan'la da beraber yapıyorlar. Devrimci görüntü ve bugünlerde Talat Turan'ın arkadası diye imza ediyor. Turan Çağlar'ın Millî Fim niyetçi ve istihbaratçı diyor diye değerlendiriliyor. Açması ondan sonra buna söylemiş, seye Talat Turan, sen ne yaptın yahu, ben onlara iste para koyuyorum sudur budur. Hemen Talat Turan da hak ettik falan demiş. Delayısıyla güç olabilirler diyor. Bu bir, iki Hayri Yalçın'ın de bunlar konuşuyorlar, onu yavaş yavaş eline alıyorlar. Çünkü bunun söylediği....Yani şey dediği gibi yaptı falan filan. Onun ben iste orada... Okudum falan ama (gülüyorlar) hep beraber çıkış yapalım. Faruk'ları kaldıralım. Sonra konuşalım bu şey falan gibi laflar etti, Doğan Avcıoğlu'nun -bana dedi ki yahu....onlarda (müzik çok fazla olduğu için

1.22.70

M. Güneş

Kasas No. 974/3
Karar No. 974/25

tesbit edilemedi) İlhami Soysal'ın -Turan... için fazlasıyla edilmiyoruz diyor. Bir hazırlanma yapıyor, biraz bundanda sey çıkıyor. Turan'ın ihtiyatsızlığı çıkıyor ortaya değil mi? şeklindeki konuşmalarına yerleri kısmen gösterilerek birlikteliler tarafından tanzim edilen "2/4/970 tarihli bantların denetimindeki düzeltmeler" başlıklı yazı ile Osman Vöksal'ın -ben daha fazla da sey edemiyoruz. Yani fazlasıyla sey edemiyoruz. Bir yandan da sey çıkıyor... Turan'ın, Talat Turan'ın ihtiyatsızlığı çıkıyor değil mi? (Halbuki tapenin 5 nci sayfasında bu konuşmanın İlhami Soysal tarafından yapıldığı belirtilmektedir) -ben yapamazdım. İlhan'ı çok düşündüm, çok düşündüm... Kendi duygularım almış biri gelmiş buraya bu gün...., İlhami Soysal'ın -Albayım sonra ilerde yeni başkan seçersek dediği şeklinde düzeltmeler yapıldığı gibi tapede konuşması olmayan Cemal Resit Fyüpoğlu'nun -acaba Turan'ın.... söyle bir sey yapabilir mi? -Ben anlayabildiğimiz için yüzüne karşı söylemişim. İlhami paşa layıkıyla düşünüyor emniyet meselesini. Yani nereden çıktı bu ama işte bu bulmak zarureti nereden çıkıyor, bunu bulabilirsek o anlam kazanır burdan birleştikmiş buluruz. Ama İstanbul'da birleştirmek, bulmak var. İstanbul'da yani pasama söylüyemiyordum. Siz belki söyleyebilirsiniz ee param diyorum -su emniyeti artık yapalım geçen gün geldiğinde ee peki peki dedi, mealindeki konuşmalarında da yer verildiği,

20/4/970 tarihli tapenin tetkiki neticesinde, tapenin 21 sayfadaki ibaret olmasına rağmen birlikteliler tarafından 3.ncü sayfası ortasına "bundan sonrası müzik nedeniyle ayrılamamıştır" serhinin verildiği,

12/10/970 tarihli 27 sayfadaki ibaret tapenin tetkiki neticesinde 9 sayfasının Nimet Arzık, İlhami Soysal, X, XX'in yaptıkları konuşmaları ihtiva ettiği birlikteliler tarafından tanzim edilen "12/10/1970 tarihli bantların denetimindeki düzeltmeler" başlıklı yazısında ise, tapenin 15, 16, 17 ve 25 nci sayfalarındaki konuşmalarda çok cüzi değişiklikler yapıldığı, 18-ve 19 ncu sayfalarındaki konuşmaların ise çok parazit olduğundan bir çok cümlelerin anlaşılamadığının belirtildiği,

15/10/970 tarihli tapenin 1 nci sayfasının tetkiki neticesinde Osman Vöksal'ın -İlhami, çok sey yolundan uzağa düştü bu iş, İlhami Soysal'ın -Albayım benim basından beri söyleyip durduğum bu iş yatar, bu iş yatar. İşte sizde nihayet anlıyorsunuzki aynı noktaya geliyoruz, Osman Vöksal'ın -aynı noktaya geliyoruz hakikaten de, İlhami Soysal'ın -yani kişisel bir takım endişelerden, bir takım zaafardan kurtulmuyor bu iş, Osman Vöksal'ın -Evet öyle, Doğan'ın yerinde olan başka bir kişiye bir çok şeyleri bu yasta kavraması ve ona göre karşılanması lazım. Elinizdeki sey ise bunlara karşı titizlik gösterilmesi için cevap ettiriyor. Eee... Peki yanacak mı bağlanmıssın etmişsin, olan bütün şeyler yanacak. Pek anlıyamadım aksa her şeyi, gelip kayıyor

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

neticeler ve neticeye geliyorsa sonra, sonra kayıyor. Doğan'ın tek şeyi anlıyamadım. Geliyor bir şeye tam anlıyorum o başka bir şeye kayıyor. Yanı dağılmasını mı istiyor, devam etmesini mi istiyor, başkan değişimini istiyor yanı bunlardan hangisini istediği belli değil, İlhami Soysal'ın -hepsini birden istiyor. Benim anladığım bir, pasayı sef kabul etmiyor. Şimdiye kadar bu işi beceremedi basaramadı diyor. İki, İlhan'la olamaz. Çünkü benle rekabet eder diyor. Üç, lider benim diyor. Devam edelim diyor ve ben hareketlerin hepsine sahip olayım, temaslar yapayım, koalisyon yapayım diyor. Benim anladığım bu, Osman Köksal'ın -aslında tamamıyla yanlış bir işbu, bizim kararlarımıza aykırı, İlhami Soysal'ın -bu akşam toplansak aynı olacak ve toplantı seyde olacak. Turan Bilgin'in evine gideceğiz, Osman Köksal'ın -niye, İlhami Soysal'ın -ya...o tamamen giderse ben gelirim oraya, Osman Köksal'ın -Hayır yarın Doğan çok meşgul. Gündüz yapsak bir ara olur mu olmaz mı, İlhami Soysal'ın -Valla benimde istediğim de o zaman, O Köksal'ın -Üzücü böyle çok... Benim şimdiye kadar anladığım Madanoğlu şeye uyandı, devam etmedi biz geri kanat devam edelim koalisyonlar kuralım gidelim falan beyefendiye durumu izah edelim ve yürütelim, şeklindeki konuşmalarının birlikteliler tarafından aynen kabul edildiği,

16/10/970 tarihli tapenin 3 ncu sayfasında İlhan Selçuk'un -gazeteyi bırakmam yanı gazetede, bizde bir şey olsa yanı bende bal- kar giderim yanı açıp şimdiden falan bir konuşalım, -bu sabahleyin falan herhan böyle yanı 2-3 ayda bir şey olacakmış gibi geliyor bana. Hakikaten olaylar birden bire batırabilir. Öbürüde hiç olmayacakmış gibi, yanı 2-3 senede olacakmış gibi veya 10 senede olacakmış gibi tek etopya üzerine gittinmi çuvallıyor. 10 senedir her sene olacakmış gibi şey yapıyoruz iş hazırlıyoruz, eee bir takım herfiyer bizden daha iyi hesaplar yapıyorlar ve böyle oluyor yanı, mealindeki konuşmasının birlikteliler tarafından tanzim edilen "16/10/970 tarihli bantların denetimindeki düzeltmeler" başlıklı yazısı ile -yanı açıp şimdiden falan konuşalım sözlerinin -yanı açıp, şimdi harbi konuşalım, batırabilir kelimesinin bastırabilir şeklinde düzeltildiği,

17/10/970 tarihli tapenin tetkiki neticesinde birinci sayfasında Cemal Resit Eyüpoğlu'nun -niçin, kalamam malamam yok. İlhan Selçuk bu işi hakkında alınmış bir kararımız vardır. Yarın eğer bu işimizden çıktı gitti normal karucularız. Bunu tenkit değil. Yanı -iki arkadaş arasında atılmaydı, tutulmaydı. Başka bir şey söylenmek istense yanı bir nahos bir şeyi tekrarlamak için sebep yok belirli bir şey yok, İlhami Soysal'ın -Cemal bey ben arkadaşlığı anlamıyorum. Örgüt olduğumu bir kişinin isteği değil örgütünkü önemlidir ve anlaşmazlık anında bir himmet yapar orasını terkedip bitirir bu işi, Cemal Resit

GEREKÇELİ HÜKÜM

Sahife- 102

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

Eyüpoğlu'nun müsaade et, bütün bundan sonra, gençsin çok daha ter-
kilatlara gireceksin, hep birbirini kaçıracak hadiselerle karşı kar-
şıya geleceksin onların hepsi bilmem ne etmiş birisi bilmem ne etmiş
birisi diğerine biraz yan bakma haah bu yan bakma niye denirse bu
işin mahvedilmesi olurmu böyle şey yahu... Bunun objektif ölçüsü olur
ne bilmem ne olur, nesit var kardeşim Doğan Avcıoğlu buranın üyesi,
İlhan Selçuk buranın üyesi, Doğan'la İlhan Selçuk arasında bir mesele
çıkması bize düşen ne tüzüğümüze göre bu vahimmi değil, vahim veya
değil, vahimse kararını alırız vahim değilse başka bir değil kararı
alırız. Vahim değil peki, aralarındaki mesele hatta Doğan kusurludur
burda sende kusur bulursun Doğan'a şeklindeki konuşmalarının birli-
kçiler tarafından herhangi bir düzeltme yapılmaksızın tümünün kabul
edildiği,

23/11/970 tarihli tapenin 1 nci sayfasının tetkiki net-
cesinde İlhami Soysal ile Osman Köksal arasında cereyan eden -Valla
Osman bey orada benim şeyim var, -Ney, -Tereddütlerim var, -katien
benden yana tereddütün olmasın, -Bir defa bu hareket şey olursa peri-
san oluruz, -Yok yok katien katien böyle bir şey yok, -Memleket
perisan olur yani, -Yok yok, -Bizde değil yalnız Ahmet, Mehmet, Hasan,
Hüseyin değil yani mealindeki karşılıklı konuşmalarının birlikçiler
tarafından tanzim edilmiş olan "23/11/970 tarihli bantların denetimn-
deki düzeltmeler" başlıklı yazı ile -Valla orada peşin var, -Yok ha-
yır devamı yok katii bundan yana tereddüdümüz, -Bir daha bu hareket
perisan olursa, -Yok yok katii katii böyle bir şey yok, -Memleket pe-
risan olur yani, -Yok yok, -Ahmet, Mehmet şeklinde düzeltilmiştir,

27/11/970 tarihli tapenin tetkiki netcesinde, bu tapenin
Doğan Avcıoğlu, Osman Köksal, İlhami Soysal, Bekir, Cemal Reçit
Eyüpoğlu ve isimli tasbit edilemeyen şahsın yaptıkları konuşmaları ih-
tiva ettiği birlikçiler tarafından tanzim edilen "27/11/970 tarihli
bant denetimindeki düzeltmeler" başlıklı yazı ile tapenin 2, 3, 10,
11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 ve 20 nci sayfalarında kısmi kelime
ve cümle değişiklikleri yapıldığı, 21, 22, 23, 24 ve 25 nci sayfala-
rında belirtilen konuşmaların radyonun çok fazla açık olduğundan an-
laşılmadığının belirtilmesi üzerine tapenin mezkur sayfalarının -
yeniden tetkiki sonunda; bu sayfadaki konuşmaların daha ziyade Bekir
ile X'in aralarında cereyan ettiği, tapenin 21 nci sayfasında Bekir'in
-Alarm yaptık, -Ben şimdi Genelkurmay'a gideceğim, -Deniz kuvvetleri,
Hava kuvvetleri mesele değil plan onlar, X'in -Tabii legal edilince-
karargahlarını Genelkurmayda, -Bizde genelkurmay'a gidelimmi -yani biz-
zat üstegmenlerle, -Olabilir, şimdi en büyük hedef olur. Yani canlı
hedeflerin dışında Genelkurmaydır en büyük hedef, ?Oda kolaylıkla
yenilir. Çünkü bir saldıracaksın onlar daha derlenip toparlanmadan

TÜRK
Müfessir

GEREKÇELİ HÜKÜM

Sahife- 103

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

nöbetçiler kapidandanca vuracaksınız ve bir ter onun üstüne eder yanıt, -
-Hayır kuvvetleri hesaplayalım biz ordakilerin ve asıl kuvvetlerimiz -
zi organize etmemiz lazım,...22 nci sayfasında X'in -Yahu-ki uçak
Ankara'yı altüst eder İlhami hab...Hab...Ha. yanıt politik tesir
önemlidir, -Koyamaz ağırlığını ve yapılan darbe 3 saatte iki saatte
olması lazımdır. Darbenin yapılması ve genişlemesi bakımından 10-12 -
saat-sokağa çıkma yasağı koyarsın sokağa çıkılmaz yanıt....sekindeki
konuşmaları ihtiva ettiği,

31/12/970 tarihli tapenin tetkiki neticesinde, kimliği tes-
bit edilemediğinden X harfi ile gösterilen konuşmacının sözlerinin
ekseriyeti teşkil ettiği, 7 nci sayfasında Doğan Avcioğlu'nun -Hi...
Hi...komik, şimdi bunların yapacakları fakat kendi açılarından yapa-
cakları şeyler çare getirmez ama zaman kazanmak için olur. Tağmacı
emekliye sevkediş Faruk paşayı Genelkurmay Başkanı yapmak, Süleyman'ı
atıp iste başka birini getirmek. Yapacakları şey bunlar şeklindeki
konuşmasının bilrkişiler tarafından tanzim edilen "31/12/970 tarih-
li bantların denetimindeki düzeltmeler" başlıklı yazılarında "Tağmacı
emekliye sevkediş Faruk paşayı Genelkurmay Başkanı yapmak, Süleyman'ı
atıp iste başka birini getirmek yapacakları şeyler bunlar" mealindeki
konuşmanın "Bu kısım bantta yoktur. Bantta ek vardır" demek suretiyle
tapeden çıkarıldığı,

27/11/969 tarihli tapenin tetkiki neticesinde, 2 nci say-
fasında Osman Köksal'ın -Ben dün aksamkını anlamadım. Zaten zora ka-
lan iş olacak, İlhan Selçuk'un -Efendim şimdi bir kere bastan biz bu
işe girdik bu işler bir noktada düğümlendi biz çözdük tamamını, fakat
arkadaşlar dürüst davranmadıkları için Kadri Vaplan falan filan bu
gün aleyhinde bir sonuç verdi bir takım dedikodulara sebep oldu....
Oradan çıkıpta gene şimdi Madanoğlu ile bir...İkinci guruplaşmanın
bir anlamı da ikinci gelişmenin, bunun tehlikeleri var faydaları da -
var. Faydaları; iste 6 kişi anlaşma, 6 kişi bir kuvvettir. Tehlikeleri
tabii iste birbirine uymuyorlar. Herkez birbirinin aleyhine hareket
ediyor. Madanoğlu'nun başkanlığında yanıt Madanoğlu'nun başkan olduğu
bir noktadan hareket ediyoruz....Tehlikeler hemen herkez bu yolda
yarışa çıktığı için ne gelişmeyecek ne önleyecek, gurupların varlığı
önemli....Çok önemli bir şeydir. Bizim yaptığımız şeyin ne olduğunu
idrak etmeliyiz. Bir kere gelsin diyor Madanoğlu, bir tanede Paşa ala-
lim. Askeri....yanlış adım atmanın zararını gördük şimdi. İkinci fasıl -
galiba erdu bizi özel olarak tanımaktadır. Bilhassa devrimci guruplar,
yanlış söyledi Madanoğlu'nun (kuvvetli müzik sebebiyle konuşmaların
sonu anlaşılamamıştır) şimdi biz biraz daha ney yapsaydık, bütün bu
kişileri tanıyacaktık. Subayları, Albayları filan tanıyacaktık. Bir
iki temas yapacaktık, üç temas, dört temas tanıyacaktık ve bu iş

152/25

K. G. Y. K.

Esas No. 97./3
Karar No.974/25

hiçbir resmî bağlantıya getirmeden bu günkü teşhislerimize varacaktık. Bizze geliyorduk kendî aramızda ondan sonra bir örgüt olarak karşıya çıkmak zorunda kaldık. Yanî ne bileyim geldik bağlandı, konuştuk dedik ki Madanoğlu etrafında toplanırız dedik ve nitekimde öyle oldu. Şimdi Doğan buna itiraz etti. Ama ben hiçbir zaman, sekiñdeki konuşmasındaki boşlukların birlikteliler tarafından tanzim edilen "27/11/1969 tarihli bantların denetimindeki düzeltmeler" başlıklı 6 sayfalık yazısının bu kısma ait yerindeki -zaten zorda kalan is, -Çünkü...orduya paralel olmak üzere, -Orduya-biri gelisin diyor Madanoğlu, -İki tanede para alalım. Askerî bir komisyon....Ama her halukarda hedef, acele etmek lazım, -....Eğer orduda devrimci bir lider çıkarsa....fakat devrimci bir lider olmadığı için....Ordu....zorunda kaldık diye....Madanoğlu ile....den sonra....bir kere....güç bir....yanî şimdiye kadar geldik...."ahîr bana saat 6.00 da bulun dedi mama-fih hedef bağlarını hatalı bağlanmıştır sözleriyle doldurulduğu ve bir kısım sözlerin tapeden çıkarıldığı;

20/7/1969 tarihli tapenin tetkiki neticesinde, 2 ve 3 ncu sayfasındaki Hıfzı Kaçar'ın -Memleket para kaybeder...Ondan sonra sey.. sine girivermiş onuda biliyoruz. Bunları görünce ben Mahîr beyede söyledim. Mahîr bey....bu arkadaşlar....bunuda....biliyordu. Doğan Avcioglu ile o akşam buluştuk. Karar almışlar, ayın....ben sey yapıyordum mecmua falan....(anlaşılmıyor)....bu olduğu kadro...daha geliştirelim ki sen bunların içinde sen bunları....daha iyi edersin. Davayı kavrayabilenler, davayı kavrayamayanlara ön kadroya daha bağlı kalacak bunların etrafında halka yapalım....(anlaşılmıyor) 60 olayının seylerine bakın, öncülerine bakın, gerçek plansızlığı, tedbirsizliği hepsini kabul edelim ama ne olursa olsun bir mukadderat birliği....dedik ki dün vurduğu adamı biliyorum kolluyor....(anlaşılmıyor) birinci hafta buraya geldi...bütün korkum böyle....buna karşı....ikinci plandır... (anlaşılmıyor) güvenlik kurullarının başlarının....gerek kurucuların bunların tayinlerini kısa bir müddetle halkayı bunların etrafında söyleye çevirtmek çünkü biz bunların....iletmeye başladığı zaman yine o kuvvetle daha iyi....sunun emrindeki kuvvet halkasını buraya bağlamış olabilir ama düşünce bu benim ifade söyle böyle olur ama. Yanî maksat zannediyorum izah ettim bunun....tiğini yapalım diyorum. Buna ben lüzum görüyorum diyorum sekiñdeki konuşmasındaki boşlukların birlikteliler tarafından tanzim edilen 3 sayfadan ibaret "20. Temmuz 1969 tarihli bantların denetimindeki düzeltmeler" başlıklı yazıdaki -28 ncu, -ayın...sinde tamam...beyenname falan yazayım, -buda baskı olur, -ikinci nokta bunu küçük rütbeliler Binbaşı, Yüzbaşı, Teğmen, -hatta Astegmen...bunu daha iyi olacak....dedim ki kendilerine surdaki ilk devresinde yenilecek bir zümreye daima nöbetçi olarak....hareket

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

olunca da....güvenini, -iletme, -taktiğini şeklindeki cümle ve kelimelerle doldurulup tamamlandığı,

21/11/1969 tarihli tapenin ve bilirkişiler tarafından tanzim edilen "21/11/1969 tarihli bantın denetimindeki düzeltmeler" başlıklı yazının tetkikinden İlhan-Selçuk'un -ben söyle-anlatayım isterseniz Osman Vöksal başkan seçildi nede.2...lafa başlarken i-te arkadaşlar muayyen bir amaçla devrimi gerçekleştirmek için Madanoğlu'nun başkanlığında toplandık şeklindeki konuşmasındaki boşluğun -Teklif edildi şeklinde düzeltilmiştir,

24/10/1969 tarihli tapenin tetkiki neticesinde, birinci sayfasında Hıfzı Vaçar'ın -Çetin'den korkmuyoruz.Ama Çetin Altan çok kotras, -Mahir Kaynak'ın ise çok kotras lokal durumu belli olamaz dediği, Hıfzı Vaçar'ın -her zaman onu söylüyorum ne dereceye kadar tesirli olur onu bilmem.Eğer Çetin Altan yalnız edebî yazılar yazsa idi 10 sene 20 sene sonra simdi ki Nazım Hikmet'in olduğu gibi olurdu. Petrol davası yanılmıyorsa onun dışında elde edilmiş hiçbir iş görmemiştir şeklindeki konuşmalarına yer verildiği, bilirkişiler tarafından bu tapede herhangi bir şekilde düzeltme yapılmamış olduğu,

9/1/1971 tarihli tapenin 1 no' sayfasının tetkiki neticesinde, İlhan Selçuk'un -....ve demin Necdet Düvencioğlu bey'in söylediği gibi milli misak sınırları içinde ülke ve ulus birliği esas tutularak sosyal adalet koşullarını gerçekleştirmek, en kısa zamanda iktisadi kalkınmayı sağlamak, devrimci hamlelerle demokrasiyi kurmak, çağdaş uygarlığa daha başka deyişle sömürsüz uygarlığa kavuşmak, -Mustafa Kemal Atatürk'ün istiklali tam ilkesini gerçekleştirmek.Simdi böyle bir amaç saptadıktan sonra sey yapıyorum i tirazlar olabilir diye efendim amacımız sosyalistmidir diyebilirdik değilmi.Türkiyede sosyalizmi kurmaktır.Simdi bakıyorsunuz sol kesime evet bir kısmı diyor ki amaç sosyalizmdir ama iktisadi demokratik devrimdir.O acamadan sonra gelir.Öbürü diyor ki hayır doğrudan doğruya sosyalizme gidilir.Biride diyor ki sosyalizm ne demektir.Atatürk'çülüktür.Bir kere bastan parçalanıyor-halbuki laflarda parçalanıyor-gelecekler düştü-nüldüğü zaman Marksist-Leninist öğreği dediğimiz sey kanunları bize anlatan sey düündüğümüz zaman bir süreç içinde...şeklindeki sözlerine yer verildiği, bilirkişiler tarafından 21 sayfadaki baret bu tape hakkında herhangi bir düzeltme yapılmadığı,

12/2/1971 tarihli tapenin tetkiki neticesinde, İlhan Selçuk'un -esas konumuza girmeden herkesin kendine göre bir çevresi var biraz söyle bir bilgi verebilir mi mesela...kim nasıl çalışır.Bir 27 Mayıs...hürriyetidir ki mi si akma m d a d ır falan çevresinden biraz haber verse bence hem güzel olur hemde herkes kendi basına bir faaliyet içinde bulunmalı değil mi.Öyle karar verdik.Bir ikinçisi, -ne yapacağını herkes ne yapacağını teklif edecek idi ve mesela bir sey

12/2/71

M. Kemal

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

geldi bir konuşma teklifi iste Kadıköy'deki Eğitim Enstitüsünde bir seri konferanslar düzenlenmiş ben bu eğitim enstitüsünün adını yeni yeni duyuyorum. Oraya kimse el atmamış demek. Yakında komandolar girer şeklindeki sözlerine yer verildiği, 71 sayfadan ibaret bu tape üzerindeki birliktelilerce tanzim edilen 2 sayfadan ibaret 12. Subat. 1971 tarihli bantların denetimindeki düzeltmeler başlıklı yazıları ile tapenin boş bırakılan bazı yerlerinin ayrılan kelime ve cümlelerle tamamlanmış, 29 ncu sayfadaki İlhan Selçuk'un konuşması sonunda bulunan "herkes istediği gibi üye getiremez olsun hani diye düdüdü. Su anda kaç kişi varız burda 13 kişi gayet uğurlu bir rakam. Fakat yarın 21 kişi olunca genel kurula üye seçmek genişletmek falan öyle olacak değil. O zaman bu örgüt koymak gerekiyor" şeklindeki sözlerinin bantta bulunmadığının belirtildiği gibi keza 36 nci sayfasındaki yine İlhan Selçuk'un konuşmasında geçen "teker teker boşlukta kalmayalım güçlerimizi birleştirelim" şeklindeki sözlerinin tapeye mevcut bulunmadığının belirtildiği görülmüştür.

Duruşma sırasında mahkemeye resen tayin edilen birlikteliler tarafından tanzim edilen tapelerin tetkiki neticesinde de, ses tesbitinde müskülât çekildiği, mühim bir kısım konuşmanın manasız anlaşılmasından satırlarda kelimeler arasına noktalar konularak boşluk bırakıldığı ve bu boşlukların gerek cümleleri gerekse metni yer yer anlamsız bir hale getirdiği, bu tape ile gerek MİT elemanları ve gerekse hazırlık soruşturması birlikteleri tarafından hazırlanan tapeler arasında muhteva bakımından büyük bir farklılığın mevcut bulunduğu gibi toplantıya katılan şahısların kımlıkları bakımından da aykırılığın mevcut bulunduğu anlaşılmıştır.

Görüldüğü şekilde MİT elemanları tarafından tanzim edilen tapelerle hazırlık soruşturması birlikteleri tarafından düzeltilerek kabul edilen tapeler arasında da kesin ayniyet bakımından kısmen, muhteva bakımından ise büyük ve esasa müessir farkların mevcudiyeti bariz olarak ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Askeri Savcının 20/7/973 tarihli celsedeki "bantın çalıştırılması neticesi ses bantlarının tam olarak dinlenemeyeceği anlaşılmaktadır. Bu durum karşısında hazırlık soruşturmasında yaptırılan birlikteli tetkiki neticesinde tanzim edilmiş bulunan ve özel cihazlarla dinleme neticesi yazılan mezkur bantlara ait tapelerin okunmasıyla yetinilmesini talep ediyoruz. Zira su anda dinlenen ses bantları ile objektif bir neticeye varmaya imkan yoktur", "bir tek tape vardır, oda MİT elemanları tarafından tanzim edilen tapelerdir. Bilahere birlikteliler tarafından bantlardaki sesin tapelere uygunluğunun tesbiti sırasında tapelerde boş bırakılmış kısımlar mezkur birlikteliler

TÜRKİYE

[Handwritten signature]

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

tarafından tamamlanmıştır. Esasen bilirkişi raporunda da bu husus açıklanmıştır. Bu itibarla her ikisinde bir bütündür. Bilirkişi tarafından yapılan düzeltmelerden sonra raporlarıyla bütün tapelerin mevcudiyeti kendileri tarafından kabul edilmiştir" şeklindeki açıklaması ve keza 22/3/974 tarihli celsedeki yeni bilirkişi tetkikatına dair hazırlayıp bizzat okuduğu 25 sayfalık mütalaasından hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından tanzim edilen tapelere itibar ettiğinin anlaşılmasına rağmen her nedense gerek iddianamesinde ve gerekse iddianamesinin temel itibaz ederek hazırladığını açıkladığı esas hakkındaki mütalasında yalnız hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından kabul edilen tapelere itibar etmeyerek MİT elemanları tarafından tanzim edilen tapelerdeki bilgilere de yer verildiği müşahade olunmuştur.

Ezcümle Askeri Savcının MİT teknik elemanları tarafından tanzim olunan 20/4/970 tarihli 21 sayfadan ibaret tapenin 3 nü sayfası ortasına hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından (bundan sonrası müzik nedeniyle ayrılmıştır) serhi konularak diğer kısmının kabul edilmediği açık bir şekilde belirtildiği halde; bu kısımda bulunan Osman Vöksal'ın "...şimdi, Murtet, Herzifon ve Eskişehir illerimizde teşkilatımız kuruldu. Hava üslerinde, Kara Kuvvetleriyle temas tamam... Harp Okulu 4 nü sınıfta yani gayet güzel örgüt... bunlar proleter devrimciler... baslarındaki subaylarda öyle... Harp Okulu

3 nü sınıfta... 5-6 tane teğmen biliyorum" kimliği tesbit edilemeyen bir şahsın "...örgütümüzün kuvvetli arkadaşlara ihtiyacı var... onar ayırırız... beser beser ayırırız; on tanesi gider bir birliği basar olur biter... bunlar halen hiçbir baka bağlanmamış fakat bir yere bağlanmak için çaba sarfeden en yakın eylemci, azami Yüzbaşı rütbesinde... hepsi cesaret bekliyorlar hemen toplanacaklardır", Doğan Avcıoğlu'nun "şimdi bu alacağımız kişilerle birer, ikiser, üçer tane Teğmendir, Üsteğmendir. Bunlar hem teşkilatın adamı olarak mütalaa edilebilirler ama bunların içinde yüzdükleri deniz yani o genç kitle yardımcı olacaktır... Nasılsa haberleri de bunlar vasıtasıyla ulaştıracağız, yani bunlar vasıtasıyla olacak" "...şimdi bundan sonraki Ekrem Acuner'le konuşma şeyi, konusunu bırakın yalnız 15 gün içerisinde bir prodüsyon, bir problem herhangi bir şey kalmayacaktır... şimdi falan filan gelecek. Üsteğmen belli... belli değil, 3 kişi daha belli olan bu adamlar gelecektir. Polatlı'dan gelecek Üsteğmen..."; Cemal Reşit Eyüpoğlu'nun "...Gençlerle temas kuracak falan-bir şeyimiz yok bizim Yüzbaşı falan filan..." şeklindeki sözlerine iddianamesinin 59 nü sayfasında,

keza MİT elemanları tarafından çıkarılmış olan 27/11/970 tarihli tapenin 21, 22, 23, 24 ve 25 nü sayfalarında belirtilen konuların, radyo çok fazla açık olduğundan anlaşılamadı, hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından tanzim edilen 27/11/970 tarihli bant

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

denetimindeki düzeltmeler başlıklı yazıda belirtildiğine rağmen, bu sayfalarda bulunan ve kimlikleri tespit edilemediğinden haklarında soruşturma yapılmayan X'in "ben şimdi Genelkurmay'a gideceğim", "tabii işgal edilince karargahlarını Genelkurmayda", Bekir'in "bizde Genelkurmay'a gideyimmi yani bizzat Üsteğmenlerle", X'in "olabilir. Şimdi en büyük hedef olur. Yani canlı hedeflerin dışında Genelkurmaydır en büyük hedef", Bekir'in "oda kolaylıkla yenilir. Çünkü bir saldıracaksın, onlar daha derlenip toplanmadan, nöbetçiler kıpırdanınca vuracaksın ve bir ter onun için; ne eder yani", X'in "hayır kuvvetleri hesaplayalım, biz oradaki ve asıl kuvvetlerimiz organize etmemizde lazım", "yahu 2 uçak Ankara'yı alt üst eder, yani psikolojik tesir önemlidir", ve yine X tarafından söylenmesine rağmen Cemal Reşit Eyüpoğlu'na maledilen "...Yapılan darbe 3 saatte 2 saatte olması lazımdır. Darbenin yapılması ve genişlemesi bakımından 10-12 saat so-kağa çıkma yasağı koyarsın" şeklindeki sözlerine İddianamesi'nin 66. ve 67 nci sayfalarında kendine has bir üslupla yer verdiği görülmüştür.

Askeri Savcı gerek 11/2/974 tarihli duruşma sırasındaki "birlikçiler raporlarının 2 nci sayfasında 3 ncu maddenin D bendindeki mücerret beyanlarına rağmen 18/10/969 günlü bant tapesinin 2 nci sayfası altına (klasik müziğin anonsunda iki kelime tekrar edilmekte ve buda o noktada montaj yapıldığını göstermektedir), ayrıca raporlarının 4 ncu sayfasının 12/2/971 günlü toplantı ile ilgili bölümünde (çıkarttığımız tapenin 11 nci sayfasında boşluk ve montaj olarak geçen kısım tapenin 17 nci sayfası başında bir alt no 2.1 alt olarak belirtmiştir) iki somut vakadan bahsedilmektedir... Daha önceki birlikçiler bir montaj iddiasında bulunmuşlardır.... Önemli olan husus, montajın en iyi ne şekilde yapılabileceğinin tespiti değil vakamızda montaj bahse konumudur değildir bunun tespiti dir. Aslıolan devlet organlarının yaptığı muamelelerin aksi sabit oluncaya kadar muteber addolunmasıdır. Bu kanunî bir karinedir. Bu itibarla konumuz bu bantlarda montaj vardır yok mudur bunu araştırmak olmalıdır. Birlikçiler bir kelimenin iki defa tekrarı gibi bir hususu ele alarak iki yerde montaj olduğunu belirtmişlerdir. Çok ustaca montaj olursa anlaşılabilir gibi umumî ve mücerret bir görüş arkasında devlet organlarının muamelelerinin batıla götürülemeyeceği de bir gerçektir" şeklindeki beyanları ve gerekse 25 sayfadan ibaret olup 22/3/974 tarihli duruşmada bizzat okuduğu aynı mahiyetteki mütalaasında birlikçilerin montaj mevzuundaki beyanlarını reddederek; bu şekildeki beyanlarıyla devlet organlarının yaptığı muamelelerin aksi sabit oluncaya kadar muteber olması gerektiği halde batıla götürülmek istendiğini belirterek üzerinde hassasiyetle durmuşsa da; MİT elemanları tarafından hazırlanan 31/12/970 tarihli tapenin 7 nci sayfasında Doğan Avcioğlu'nun

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

konusmasının sonunda bulunan "....Tağmaç'ı emekliye sevk edip Faruk pasayı Genelkurmay başkanı yapmak, Süleyman'ı atıp iste baska birini getirmek.Yapacakları şey bunlar" şeklindeki sözlerin hazırlık soruşturması yeminli bilirkişilerince 31/12/1970 tarihli bantların denetim düzeltmeleri başlıklı yazılarında -bu kısım bantta yoktur.Bantta ek vardır ve keza 12.Subat.1971 tarihli bant denetimindeki düzeltmeler başlıklı yazıda da mezkur tapenin 29 ncu sayfasında İlhan Selçuk'a ait sözlerin ve keza 36 nci sayfasında yine İlhan Selçuk'a ait bazı sözlerin bantta mevcut bulunmadığını ve bu kısımlarda ek yapıldığının açık bir şekilde belirtilmesine rağmen herhangi bir tahkik muamelesine tevessül etmeyerek bu hususlara ne iddianamesinde ve nede esas hakkındaki mütalaasında yer vermediği görülmüştür.

Bu durum karşısında Mahkemece resen tayin edilen bilirkişiler tarafından hazırlanan tapelerin hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından hazırlanan tapelerle muhteva bakımından farklı olmasını esas alan Askeri Savcının bu bilirkişilerin ses dinleme ve anlamalarındaki bilgi, yetenek ve tecrübeden yoksun olduklarını ileri sürerek tapelerine itibar edilmemesi talebinde bulunduğu halde yine muhteva bakımından aralarında mühim farklar bulunmasına rağmen ve hiç bir sebep gösterilmeden bazı hususlarda MIT teknik elemanları ve bazı hususlarda da hazırlık soruşturması bilirkişileri tarafından tanzim edilen tapelerdeki sözlere iddianamesi ve esas hakkındaki mütalaasında yer vermediğinin açıklanması uygun mütalaa edilmiştir.ve iş bu açıklama muvacehesinde Askeri Savcının,devlet organlarının yaptığı muamelelerin aksi sabit oluncaya kadar muteber olması gerektiği, umumi ve mücerret beyanlarla bu muamelelerin batıla götürülemeyeceği şekliindeki mütalaasının yersiz ve isabetsiz olduğu görüşünde birleşilmiştir.

Ses bantları ve tapeleri üzerinde yapılan iş bu inceleme neticesinde,

Ses bantlarındaki sesler duruşma sırasında açıkça dinlenemediğinden Mahkemece bu delille doğrudan doğruya temas kurma imkanının mevcut olmadığı,

Sahipleri tarafından kabul edilmediği takdirde bir ses bantındaki sesin kime ait olduğunun (Arnak izinde olduğu gibi) fenni bir şekilde ve itiraz kabul etmeyecek bir tarzda tespit etmeye imkan bulunmadığı.

Ses bantının dinlenerek tapesinin çıkartılması işleminin ses dinleme suretiyle subjektif bir değerlendirme olduğu,

Mahkemece dinlenerek doğrudan doğruya temas edilmeyen ses bantlarının;Mit elemanları hazırlık soruşturması yeminli bilirkişileri ve Mahkemece res'en tayin edilen bilirkişiler tarafından özel araçlarla dinlenmeleri neticesinde çıkarılan tapeleri arasında,gerek muhteva ba-

[Handwritten signatures and marks]

ESAS NO :974-3
KARAR NO :974-25

Sahife 110

kimından ve gerekse ses ayniyeti yönünden mühim ve telifi imkansız farkların bulunduğu, bu gibi incelemelerde şahsi yetenek ve kabiliyetlerin büyük rolü olup, yapılan tetkikatın ilmi ve fen'i esaslara dayanmadığı neticesine ulaşılmıştır.

Bu hususlar muvacehesinde ve keza Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Askeri Yargıtayın ses bantları hakkındaki mustakar kararlarında nazarı itibare alınarak dava konusu ses bantlarının ve tapelerinin inandırıcı ve kanaat verecek bir delil niteliğinde bulunmadıkları anlaşıldığından, itibar olunmamıştır.

ELEMAN RAPORLARI VE TAKİP RAPORLARI

Dosyada 33 adet Fakülteli rumuzlu elaman raporu mevcut bulunmaktadır. Bu raporların Mit ajanı Mahir Kaynak tarafından M.İ. Teşkilatına verildiği, ilk raporun 9.4.1967 son raporun ise 9.4.1971 tarihlerinde tanzim edildiği raporların tetkikinden ve Mahir Kaynak'ın beyanlarından anlaşılmaktadır.

Soruşturma sırasında elaman raporlarının dava dosyasına tas-tiksiz ve inzasız konulmuş olduğunun tespiti üzerine asıllarının veya tastikli suretlerinin M.İ. Teşkilatından istenmesine karar verilmiş ve böylece temin edilen tastikli suretleri dava dosyasına konulmuştur.

Tastikli ve tastiksiz elaman raporları ayrı ayrı tetkik edilmiş, karşılaştırılmış ve 26 Şubat 1969 tarihli ve tastikli elaman raporu ile aynı tarihli ve tastiksiz elaman raporu arasında açık bir çelişkinin, hiçbir yanlışlığa yer vermeyecek bir şekilde, mevcut bulunduğu anlaşılmıştır. 26 Şubat 1969 tarihli tastiksiz elaman raporunun birinci sahifesi yirminci satırında ile başlayan "Orgeneral Faruk Gürler meselesi" yine aynı raporun ikinci sahifesinde Hıfısı Kaçar'ın "Bizim adamlarımız Faruk Gürler'e gitti ona Cuntanın şartları olan 1) Natodan ayrılmak, 2) Toprak Reformu, 3) Büyük Müesseseleri devletleştirmek hususlarını söylediler. Faruk Gürler bunların hiçbirini kabul etmedi bizde bunun üzerine istihbarata Faruk Gürler aleyhine raporlar ulaştırdık da gazetelerdeki bu açıklamayı yapmak zorunda kaldı. Böylece gözden düştü. Bizim istediğimizde zaten bu idi." şeklindeki sözlerini raporun tastikli suretinde bulunmadığı tespit edilmiştir.

Bu iddialar kimin tarafından yapılmış Askeri Savcı bu raporları resmi bir belge olarak kabul ettiğine göre; Gerçek adaletin ortaya çıkması için bu ilavenin suç teşkil ettiğini kabul ederek sorumluları hakkında bir soruşturma istemine tevessül ettiği gibi, bu hususa esas hakkındaki mütalaasındada yer vermesi gerektiği görüşüne varılmıştır. Askeri Savcı kanuni bir zorumluluk olan elaman raporlarının asıllarını veya tastikli suretlerini soruşturma safhasında temin ederek

TÜRKİYE

M.İ. Teşkilatı

12/11/71

dava dosyasına koymuş olsaydı, bu ilavenin zamanında farkına varmış olacak belkide dava sonuna kadar elaman raporlarını muteberiyeti hakkındaki görüşleride bir derecede zayıflamış olacaktı.

M.İ. Teşkilatının kendisine düşen görevi yerine getirdiği kanaatine varılmıştır. Şöyleki akıl ve mantığın alamıyacağı çelişkilerle dolu bu elaman raporlarına itibar etmediğini, bu sanıklar hakkında dört içene içerisinde başkaca bir işlem yapmamakla ortaya koymuştur. Bunun aksini düşünmeye imkan görülmemiştir. Zira Sanıkları takiple görevlendirilem Ajan Mahir Kaynak Amerikaya gittiği halde yerine başka bir Ajan görevlendirilmediği gibi Amerikaya gitmesinde mani olunmamıştır. Ciddi bir uğraşı içinde bulduklarına inanılan sanıkların takipsiz bırakılmıyacaklarını M.İ. Teşkilatı düşünebilecek durumdadır.

Mit elaman raporları ayrı ayrı tetkik edildiğinde Ajanın sanık Hıfı Kaçar'dan naklen temin ettiği bilgileri M.İ. Teşkilatına bildirdiği görülmektedir. Mahir Kaynak ifadesinde Hıfı Kaçar'ın kapasitesi itibariyle raporlarında belirttiği işleri yapamayacağı kanaatinde bulunduğu, haberleri gayri ciddi bulmasına rağmen raporlarına yazdığını beyan etmektedir. Mahir Kaynak bu beyanı ile M.İ. Teşkilatına verdiği bilgilerin sıhhatine, gerçek olabileceğine inanmadığını belirtmiş bulunmaktadır. Bu beyanları ile elaman raporlarının samimi olmadığı açıkça belli olmuş bu raporların delil niteliğini bir yonden ortadan kaldırmıştır. Esasen bu bilgilerin Hıfı Kaçar tarafından verildiği hususundaki iddianında tespiti mümkün olamamıştır. Bir Doçent olan Mahir Kaynak herhalde inanmadığı veya inanmayacağı kişilerin beyanlarını M.İ. Teşkilatına rapor etmemesi, aksi halde teşkilatı yanlışlığa düşürebileceğini düşünmesi gerekirdi.

Elaman raporlarının tümünü ayrı ayrı ele alıp, bu raporlarda belirtilen hususların tutarsız, akıl ve mantık kurallarına ters düştüğünü belirtmeye gerek görülmemiştir. Ancak bu raporların delil olamayacağını açıkça ifade etmesi yönünden bir kısmına değinilmekte yarar görülmüştür.

26 Şubat 1969 tarihli rapordan yukarıda bahsedilmiş ve açıkça bir ilavenin yapıldığı tespit edilmiştir.

3 Haziran 1969 tarihli raporda sanıklardan Cemal Madanoğlu'nun varlığını kimseye belli etmeden rahat bir şekilde çalışabilmek için Gümüşsuyu Hastahanesine yattığı rapor edilmektedir. Örgüt liderinin rahatça çalışabilmesi için hastahaneye yatmayı uygun bulması ciddiyetten uzaktır. Bu haberin kabulü mümkün bir davranış olamayacağı kanaatine varılmıştır.

25 Ocak 1970 tarihli raporda Nijerya elçici Eker ile Hasan Işık vasıtasıyla Ruslara yardım etmeleri için teklif yaptıklarını

10.52.7
TÜRKİYE
M.İ. Teşkilatı

ESAS NO :974-3
KARAR NO :974-25

Sabife 112

ve Rusların ise bu teklifi red ettikleri sanık Hafsa Kaçardan naklen bildirilmektedir. M. İ. Teşkilatına mensup aynı zamanda Doçent olan Ajanın Türkiyenin Nijarya elçisi olmadığını bilmesi ve zamanın Rus Büyükelçisi Hasan Işık hakkında suç niteliğini taşıyan isnadın ciddi olup olmadığını hassasiyetle araştırması, üzerinde durması ve sonuca göre rapor tanzim etmesi gerekirdi. Görev ve sorumluluk duygusuna sahip olan kişiden beklenen budur. Halbeyle iken "ben Ajanım bana söyleneni ilgili bakıma rapor etmekle görevliyim. Velevki söylenen ve söylenen kişinin beyanlarına ehemiyet vermesen bile" demek suretiyle sorumluluk mevkiinde bulunan kişiler hakkında ciddiyetten uzak, kabulü mümkün olmayacak ve suç teşkil edecek isnatların rapor haline getirildiği kanaatine varılmıştır.

28 Mart 1970 tarihli raporda yine Hafsa Kaçardan naklen "İstanbul ve Ankara radyolarının havadan tahrip edileceği, Ankara üzerinden yayın yapacak bir radyo evi inşasına başlandığını, ReisiCumhur köyünün havadan susturulacağı Hürriyet ve Günaydın gazeteleri ilede irtibatları olduğu" belirtilmektedir. Bu rapor örgütün çok güçlü olduğunu, tüm hazırlıkların tamamlandığını gülmüçte olsa bir bakıma ifade etmektedir. Ancak kabulde mümkün görülmemiştir. Şöyleki; Mürted, Merzifon, Eskişehir, İzmir Teşkilatlarına kurulmuş hava üstleri ve Kara Kuvvetleri ile temas sağlanmış, Harp Okulunun üçüncü ve dördüncü sınıflarında, Harp Okulunda dördüncü sınıf olmadığı halde, güçlü bir örgüt kurulmuş, bütün Albaylar yeminle örgüte bağlanmış olmalarına rağmen Radyo evi inşaatına başlanıyor Radyo evleri ve ReisiCumhur Köyünü havadan Bom ardından edileceği belirtiliyor. Bu kadar güçlü bir örgütün yeni bir Radyo evi inşa etmesine ve Radyo evlerinin havadan susturmasına gerek olmadığı ortadadır.

14 Ağustos 1970 tarihli raporda Sanık Cemal Madanoğlu'nu bu defa İsfihöreye Amerikalılarla ihtilal konusunda pazarlık yapmak üzere gittiği yine Hafsa Kaçardan naklen belirtildiği ve bu raporda Şefket Süreyya Aydemir'inde örgüt içinde gösterildiği, Amerikalılarla kendisinin pazarlık yapmak istediği'de belirtilmektedir. Bir örgütün ihtilal için büyük devletlerle pazarlığa girmesi, örgütün var olmadığını açık bir delil olarak kabul edilmiştir. Hale sol ihtilal yapacağı iddia edilen bir örgütün Amerika ile pazarlığa girmesinin kabulü ve izahıda mümkün görülmemiştir. Yine bu eleman raporlarının tetkiki neticesinde sanıkların kesinlikle bir örgütlenme içerisinde olduklarının tespiti mümkün görülmemiştir. Eleman raporlarında örgüt içinde örgütlenmenin meydana geldiği sanık Necdet Divencioğlu bir toplantıda Madanoğlu'nun başkanlığını kabul ettiği halde diğer bir toplantıda buna karşı çıktığı, yine bir toplantıda Cemal Madanoğlu "İstesem devletin idaresini elime alırım" dediği halde akabinde Kabibay grubuna teşebbüslerini geriletmediğini beyan etmekte ve yine Madanoğlu örgütün lideri olduğu halde bu örgütün bir şubesi mahiyetinde gösterilen Devrimci Dayanışma Derneği Başkanlığına getirildiği,

TÜRKİYE

[Handwritten signature]

Devrim gazetesini Örgütün yayın organı olarak çıkarıldığının ileri sürüldüğü, Örgüt lideri olan Cemal Madanoğlu'nun maddi yardım teklif ettiği ve lider olmasına rağmen bu talebinin kabul edilmediği şeklinde birbirini nakseden bilgilere yer verildiği görülmüştür.

Sanıkların kişisel ve fikri yönleri bilinen bir husustur. Bu kadar tutarsız davranış ve gelişmeler içinde olabileceklerini kabul etmekte mümkün görülmemiştir.

15.11.1969 tarihli raporda sanıkların Suadiye'de İlhan Ünder'in evinde toplantı yaptıkları, bu toplantıya gelen sanıkların bir tedbi olarak arabalarını Cemal Madanoğlu'nun evi civarında bıraktıkları ve toplantıya arabasız gittikleri belirtilmektedir. Sanıkların iddia edilen şekilde gizli bir örgütlenme içinde olmaları halinde raporda belirtildiği gibi takipten kurtulmak için toplantı yerine arabaları ile gitmemeleri, normal sayılabilecek bir mesafede arabalarını bırakarak toplantı yerine arabasız gitmeleri olağan sayılan bir davranıştır. Ancak arabaların bırakıldığı yer ile toplantı yaptıkları iddia edilen yer arasındaki mesafenin sorulması sanıklar ve vekilleri tarafından talep edilmiş, Mahkemecede talep yerinde görülerek raporda belirtilen Madanoğlu'nun evinin bulunduğu Kızıltoprak Depo İbhanur Sokak ile, toplantının yapıldığı iddia edilen İlhan Ünder'in evinin bulunduğu Bostancı Yazmacı Tahir Sokak arasındaki mesafe Belediye Fen İşlerinden sorulmuş ve Belediye Fen İşleri Müdürlüğünün 15.6.1974 gün ve 4781 sayılı yazıları ile bu mesafenin 5,5 Km. olduğu tespit edilmiştir. Böylece sanıkların arabalarını takipten kurtulmak için bırakarak 5,5 Km.lik bir yolu yürüyerek toplantı yerine gitmelerini, rapora itibar edildiği takdirde kabulü gerektirmektedir. Buna madde ten ve aklen imkan olmadığı açıkça ortadadır. Buda elaman raporlarının asılsız tutarsız ve gerçeğe ilgisi olmadığını kanıtlayan bir sonuca kurul üyelerini götürmüştür.

Yukarıda belirtilen nedenler muvacehesinde elaman raporlarının delil olarak kabulü mümkün görülmemiştir. Askeri Savcı her nekadın bunların resmi belge olduğunu ve delil olarak kabul edilmesi icap ettiğini gerek iddianamesinde ve gerekse esas hakkındaki mütalaasında beyan etmekte ise de bu beyanında sanimi olmadığı kanaatine varılmıştır. Şöyleki; Bu raporlarda sanıklar haricinde ismi geçen ve örgüt içerisinde gösteriler veya örgütten haberi olan kişilerden bahsedilmektedir. Bu kişiler hakkında soruşturma yapılması objektif bir çalışmanın sonucu, adalete saygının ve görev sorumluluğunun bir tezahürü olacaktır. Oysaki bu kişiler hakkında herhangi bir soruşturma işlemine tevessül edilmemiştir.

İddianamede ".....sadece gözlem ifade edip konuşmalarla ilgili bir muhtevaya....." sahip olmadıkları belirtildiği halde bir delil olarak ikame edilen takip raporlarının tetkiki neticesinde; Raporlarda 20/21 Ocak 1970 ile 16/17 Haziran 1970 tarihleri arasında, muhtelif gün ve saatlerde Dıran Avcıoğlu, Osman Köksal ve İlhami Soysal'ın nerelere

TURKISH

[Handwritten signature]

ESAS NO : 1974-3
KARAR NO : 1974-25

Sahife 114

gittikleri ve kimlerle buluştuklarının tespit edilmesine rağmen, bunlar haricinde bu buluşmalar sırasında aralarında ne şekilde bir konuşma cereyan ettiğine dair bir bilgiye yer verilmediği görülmüştür.

Bu itibarla Askerî Savcı tarafından belirtilip kabul edildiği gibi, takip raporlarının sadece bir izlemeyi tespit edip, izlenen şahısların buluştukları kişilerle hangi mevzularda konuştuklarına dair bir muhtevaya sahip olmalarını karşısında; Bu belgelerin, sanıkların suçluluklarına ispatı kadar olacak bir delil niteliğinde bulunmadıklarına kanaat getirilmiştir.

KADRO ÖRGÜTÜ

Sanıklardan Cemal Madanoğlu tarafından yazıldığı kabul edilen Kadro Örgütü başlıklı yazıda özetle "Devrimi gerçekleştirmek için kurulacak Örgütü, aydın çevre, gençlik ve Ordudan alınacak onbirek üye ile kurulacak olan Devrim Genel Kurulunun Yöneteceği, gerçek önder çıkana kadar önder gerekmeseni genel başkan, Genel Yönetmen ve Özel Yönetmenlerle karşılanacağı, sorunların D.G.K. da çözümleneceği, ivedi durumlarda alınacak kararların D.G.Kuruluna ulaştırılacağı, Genel Başkan ve Genel Yönetmenin D.G.Kurulunu ilk 11 üyesi ayları ile seçileceği ve kurula alınacak üyelerin genel başkanın onayından geçirileceği, Genel Yönetmenin genel başkan, özel yönetmenin genel yönetmen ve bölge başkanlarının da özel yönetmenler tarafından seçilecekleri, devirmeyi izleyecek 30-40 gün içinde Ulusal Devrim Partisinin kurulacağı, devirme sonucu alınınca Devrim Hükümetinin yerinin Devrim Hükümeti ve Cumhuriyet Senatosu yerinin Devrim Kurultayı ile doldurulacağı, Devrim Kurultayının D.G.Kurulu ile 100 üyeden oluşacağı ve yasaları çıkaracağı, kurulacak olan 300 kişilik Ulusal Kurultayın ise Devrim Kurultayına Yasa Önerisi yapıp Devlet Başkanını seçeceği"nin belirtildiği anlaşılmaktadır.

Şahit Mahir Kaynak'ın 14.6.1971 tarihli ifadesinde Kadro Örgütü hakkında "Cemal Madanoğlu'na ait el yazılı kart, Kadro Örgütü Taslağı tarafından verilmiştir. Bu bit mevzu taslak beni teşkilatlarından zannettikleri için teşkilat üyelerine dağıtılırken bana da verilmiştir. Taslak teşkilatın başkanı olarak bilinen Cemal Madanoğlu tarafından kaleme alınmıştır. Yazı onundur". Denesinden sonra "dosyada mevcut Cemal Madanoğlu tarafından verilen Kadro Örgütü başlığı ile başlayan 13 parçadan ibaret evrak 8 sayfeden ibaret olarak tetkik için kendi el yazısı ile bana verilmişti. Bende fotokopisini alıp M.İ. teşkilatına verdim." Demiş ve bu ifadesini duruşma sırasında yeminle teyit etmiş bulunmaktadır. Sanık Cemal Madanoğlu ise Kadro Örgütü başlıklı yazısı hakkında sorgusunda "Kadro Örgütü yazısı 27 Mayıs anılarına ilişkin notlarımla arı türkçeye çevirme çalışmasıdır. Taslaktır, çizilen karalanan yerlerindeki belliklidir. 27 Mayıs hazırlıkları sırasında devrim hükümeti-

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

nin, devirmeden önce belli olmasını düşünmemle başlamış ihtilalde, olanaksızlıklar yüzünden devlet başkanının Başbakanlık da yapması ile yetinmek durumunda kalındıktan sonra koşulların dahada sertleşmesi karşısında, Atatürk'çü devrim düşünününü sürdürecektir. Bilinçli bir kadro örgütü kurma tasarılarıyla sürmüş, kurucu meclis aşamasında durmuştur. İçinde Senatonun yerine devrim-kurultayı devrim ama Millet-Meclis'inin yerine ulusal kurultay demek istemiş. Çünkü çalışmam son biçiminde bulunmadan zarfı ile birlikte çalışmıştır. Senato sözü Halk Partisi'nin bilgilerine geçip 27 Mayıs'ın, 27 Mayıs öncesi anlaşmalarına girme sakalarına bile oturmuştur....Orhan Erkanlı'da kitabında (27 Mayıs'ta bir inkılap meclisi kuracaktık) diyor. Ben bunu devrim kurultayı diye Türkçeleştirmişim. 27 Mayıs süresince bu konuyu konuştuğum kişiler bu notlarımı bilirler" diyerek bu yazısının, kurdukları iddia olunan gizli örgütün bir tüzüğü olmadığını, 27 Mayıs ve öncesi'nde içine alan yazmakta olduğu bir kitap-hazırlığı müsvettelerinin bir kısmından ibaret bulunduğunu iddia ettiği görülmektedir.

Gizli ittifakın tüzüğü olduğu belirtilen Kadro Örgütü yazısı incelendiğinde; örgütün devirmeden evvel ve devirmeden sonra ne şekilde teşkilatlanması gerektiğini, devirmeden evvel örgütü aydın çevre, gençlik ve ordudan alınacak 11'er üyeden kurulacak 33 üyeli Devrim Genel Kurulunu yöneteceği, özel yönetmenlerin, Genel Yönetmene, Genel Yönetmen'in de Genel Başkanla bağlanacağı, sorunların devrim genel kurulunda çözümleneceği, bu kurula alınacak üyelerin Genel Başkanın onayından geçireleceği, genel yönetmenin, genel başkan, özel yönetmenlerin, genel yönetmen ve bölge başkanlarının ise özel yönetmenler tarafından seçileceklerinin tesbit edildiği görülmektedir.

Her ne kadar Askeri Savcı usul Kanunlarına aykırı olarak esas hakkındaki mütalaasına temel aldığı beyan ettiği iddianamesinin 19 ve 20 nci sayfalarında "bu cuntanın tüzüğü Cemal Madanoğlu'nun 1965 seçimlerinden arta kalan oy pusulalarının arkalarına kendi el yazısı ile yazmış. bulunduğu kadro örgütüdür. Bu kadro örgütü İttihat ve Terakki tüzüğünün zamanımız şartlarına adapte edilmesi suretiyle hazırlanmıştır. Bu tüzüğe göre kendi aralarında yaptıkları yeminle gizli hüviyetli Ulusal Devrim Partisi'ni kurmuşlar, ancak legal hale gelinceye kadarki devrede parti tüzüklere uyarınca hepsinin bir araya gelmesi ile meydana gelen ve adına Devrim Genel Kurulu adını verdikleri bir kurul ihdas etmişlerdir. Devrim Genel Kurulu üyelerinin oyu alınmadan örgüte üye kabul edilmemesi, toplantının yapıldığı ev sahibince toplantıya başkanlık edilmesi kararına varmışlardır. Devrim Genel Kurulunu, devrim öncesi hazırlıkların ve devrimin sağlama yolunda alınacak kararların en yüksek organı olarak saptamışlardır. Amaç bu cunta-etrafında işçi, gençlik, aydın ve ordu kesiminden yurt sever kitleleri toplamaktır. Ancak, bu gizli örgütün içine inanmadıkları, güvenmedikleri kişileri

M. Erkanlı

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

almayacaklar, en büyük potansiyel güç olarak gördükleri ordudan in-
nacakları subayları alacaklar ve bir asker-sivil kenetlenmesi yapacak-
lardır. Ele geçmesi tehlikesi mevcut olfugundan çalışmalarında yazılı
belge kullanmama kararına varmışlardır. Ancak bunun bir istisnası ola-
rak Cemal Madanoğlu 1965 seçimlerinden arta kalan oy pusulalarının ar-
kalarına kendi özel yazısı ile Kadro Örgütü başlığını taşıyan cuntanın
tüzüğünü yazmıştır...." şeklindeki açıklamasıyla kadro örgütü başlık-
lı yazının cuntanın tüzüğü olduğunu iddia etmişse de; bu hususta şahit
Mahir Kaynak'ın birbirini nakseden ve yukarıda mahiyeti yazılı ifade-
sinden başka hiçbir delil mevcut bulunmamaktadır. Mahir Kaynak'ın kadro
örgütü yazısının teskilat üyelerine dağıtılırken kendisine de veril-
diğine dair beyanı, emniyetçe ifadeleri tesbit olunan sanıkların ifa-
deleriyle bile teyid edilememiş ve yine el-yazısı ile yazılan 13 say-
fadan ibaret evrakın 8 sayfasını tetkiki için Cemal Madanoğlu tara-
findan kendisine verildiğine dair beyanı ise Cemal Madanoğlu'nun bu
hususdaki ifadeleriyle reddedilmiş bulunmaktadır. Esasen bu evrakta
13 sayfadan ibaret olmayıp 23 sayfadan ibaret olduğu gibi tamamı foto-
kopisi de dosyada mevcut bulunmaktadır.

Temas ettiği örgüt mensuplarından aldığı bilgileri gayri
ciddi ve mübalağalı gördüğü halde raporuna yazarak MİT teskilatına
bildirdiğini defaatle ifade eden Mahir Kaynak'ın; yukarıda açıklanan
tüzük esaslarına göre örgütün teskilatlanmaya başladığına veya bu hu-
suslarda toplantılarda konuşmalar yapıldığına dair en ufak bir bilgi-
ye dair yer vermemiş olduğu, bizzat tanzim ettiği 33 adet raporun te-
ker teker tetkikinden de anlaşılmaktadır.

Halbuki hadisede şahit olarak dinlenmelerine karar verilen
Cahit Tanör, Kemal Tüfekçi oğlu ve Ragıp Sarıca'nın ise birbirini te-
yit ve itiraf eden ifadelerinde mealen "kadro örgütü başlıklı yazıyı
görmediklerini ancak muhtevasının Cemal Madanoğlu ile aralarında yap-
tıkları konuşmalara mevzu teskil ettiği ve Cemal Madanoğlu'nun 27
mayıs devrimini içine alan o sıralarda ve devrimden sonraki fi'kirlert-
ni de kapsayan bir kitap yazma hazırlığı içinde olduğunu bildiklerini"
beyan etmeleri karşısında, şahit Mahir Kaynak'ın birbirini nakseden
ifadelerine itibar olunmayarak mezkur şahitlerin ifadelerine itibar
edilmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

Görüldüğü gibi hazırlık soruşturması neticesinde tanzim edi-
len iddianamede sanıklardan Cemal Madanoğlu tarafından yazılan kadro
örgütü yazısının, mevcut siyasal iktidarı ihtilal yoluyla yıkmak mak-
sadiyla kurulan gizli ittifakın kuruluşu sırasında ve gayesine ula-
tığında ne surette teskilatlanması gerektiğini ihtiva etmekte olduğu
iddia edilmekte ise de; kurulduğu iddia olunan gizli ittifakın mezkur
yazıda belirtilen esaslara uygun bir şekilde teskilatlandığına dair
eleman raporlarında herhangi bir bilgi verilmemesi ve gizli ittifak

TÜRKİYE

Mahir Kaynak

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

Üyelerinin yaptıkları toplantılardaki teypte alınan konuşmalarında da böyle bir örgütlenmeden bahsedilmemesi nazara alınıp, eleman raporlarını tanzim eden Mahir Kaynak'ın birbirine Mübay'ın ifadeleri aksine - şahit Cahit Tanör, Kemal Tüfekçi oğlu ve Ragıp Sarıca'nın bu husustaki tatmin edici şahadetlerine de itibar edilmek suretiyle, kadro örgütü yazısının gizli ittifakın bir tüzüğü olmadığı, 27 Mayıs ihtilalini müteakip yazılması arzu edilen hatıratın bir kısmını teşkil ettiği ve demokratik düzende yapılması istenen bir özlem ile getirdiği kanaatinde birleşildiğinden, suç delili olarak kabul edilmiştir.

İHTİLAL ÖNCESİ VE SONRASI ÇALIŞMALARINA AİT NOTLAR :

Şahit Mahir Kaynak duruşma sırasında yeminle teyit ettiği, Askeri Savcı tarafından tesbit edilen hazırlık soruşturması ifadesinde "Ben şahsen bu gayenin tahakkuku halinde takip edilecek yol ve prensipler hakkında raporlar hazırladım. Bunları Hıfzı Kaçar'a verdim. Bunları daktiyo ettirdim, tektir ettirdim, üyeleri dağıttım. Bir tanesinin de tekrar bana verdim. Oda dosyadadır" demiş ve 3/6/1969 tarihli raporunda da "1/6/1969 günü Hıfzı Kaçar'ın daveti üzerine evine gittiğini, ihtilal öncesi ve sonrası teşkilat ve çalışma mekanizması hakkında konuştuklarını, ihtilal öncesi ve ihtilal sonrası çalışmalarla ilgili olarak hazırlanan notlardan bir kısmının iftikte gönderildiğini" belirtmiştir. Şahit Hıfzı Kaçar ise bu yazıların Mahir Kaynak tarafından kendisine ait kütüphanesindeki kitapların "Alman Bilimsel Araştırma İnceleme, Derleme, Denetleme, Petekleme Metodu" ile yaptığı, fişlerden istifadeyle Mahir Kaynak tarafından seçilen kitaplardan not alınarak daktiloya çekildiğini, kendisi tarafından yapılmadığını ifade etmektedir. Bu ifadeleri doğrulayan veya nakseden başka hiçbir delil mevcut bulunmamaktadır. Esasen delil olarak ikame edilen yazıların tetkikinde mezkur yazıların "kadrolar, ordular, devrimsellik ve Türkiye'de demokrasi rejiminin gerçekleştirilmesi neye bağlıdır" konuları hakkında bazı bilgileri ihtiva ettiği anlaşılmıştır.

Bu itibarla kimin tarafından hangi maksatla yazıldığı, gizli örgütle irtibatının ne olduğu kat'i olarak tesbit edilemeyen bu yazılar sanıkların suçluluğuna isbata esas olacak bir delil mahiyetinde görülemez.

DEVİR GAZETESİ VE BAZI SANIKLARIN BASIN ORGANLARINDA YAYINLANAN YAZILARI :

Askeri Savcı gerek iddianamesinde ve gerekse iddianamesini temel alarak hazırladığı esas hakkındaki mütalaasında; Devir gazetesi ile bazı sanıkların muhtelif tarihlerde basın organlarında açık olarak yayınlanan makaleleri muhtavasının gizli ittifakın fikri cephesini teşkil ettiğini; bu itibarla dava delilleri arasında mütalaa edilmele-ri gerektiğini iddia etmişse de; mahkemece, 2/8/1973 tarihli celsede ittihaz olunan karar gerekçesinde belirtilen sebeplerle mezkur yazılar

delil olarak kabul edilmediğinden takdir ve münakaşası cihetine gidilmesine lüzum görülmemiştir.

Yukarıda açıklanan takdir ve münakaşaları yapılan mezkûr delillere nazaran Mahkemece; sanıkların müsnet suçu işlediklerinin sabit olmadığı hususunda tam bir vicdani ve hukuki kanaate ulaşılmıştır.

TATBİKİ İSTİFEN T.C.K.NUN 171.MADDESİNİN İNCELENMESİ :

Sanıkların durumları ve iddiaya esas teşkil eden olaylar itibariyle uygulanması talep edilen kanun maddesinin incelenmesinde zaruret görülmüştür.

Uygulanması talep edilen T.C.K.nun 171.maddesindeki "125,131,133, 146,147,149 ve 156.maddelerinde yazılı cürümlerden birinin veya bazılarının hususi vasıtalarla işlemek üzere birkaç kişi aralarında gizlice ittifak ederlerse, bunlardan herbiri aşağıda yazılı cezaları görür;

1-Yukarıdaki fıkrada yazılı ittifak 125,131,133 ve 156.maddelerde yazılı cürümlerin yapılmasına dir ise 8 seneden 15 seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur.

2-Bu ittifak 146 ve 147.maddelerde gösterilen cürümlerin icrasına müteallik ise 4 seneden 12 seneye ve 149.maddede gösterilen cürümlerin icrasına ait ise 3 seneden 7 seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Cürümün icrasına ve kanuni takibata başlanmazdan evvel bu ittifaktan çekilenler ceza görmezler" hükmüne atfen, Doktor Abdullah Kulat Gözübüyük T.C.K.nun açıklaması hakkındaki kitabının 238 ve 239.ncu sahifelerinde "maddenin yukarıda açıklanan metninde anlaşılacağı üzere, Devletin Emniyetine karşı ancak ve yalnız maddede yazılı cürümlerin işlemek üzere meydana getirilecek gizli anlaşma cürüm sayılmıştır.

Bu maddede yer alan gizli anlaşma cürmü çok failli suçlardandır, 171.madde faillerin sayısını belirtmemiştir. Ancak bunun 2 veya daha fazla kimse arasında yapılmış olması mantıki bakımından gereklidir. Şu kadarki Hâkim olaya ve şartlarına göre gizli anlaşmanın amacına erişebilmesi için gerekli sayıya sahip olup olmadığını takdir edecektir.

Suçun maddi unsuru; Devletin Emniyetine karşı maddede gösterilen cürümlerden birinin veya birkaçını özel vasıtalarla işlemek üzere "birkaç kişi arasında gizli anlaşma" yapılmasıdır.

a) Gizli anlaşma T.C.K.nun 125,131,133,146,147,149 veya 156.maddelerinde yazılı cürümlerden birini veya birkaçını işlemek üzere yapılmış olmalıdır.

b) Gizli anlaşma birkaç kişi arasında yapılmış olmalıdır. Yukarıda işaret edildiği üzere faillerin sayısının ne olacağı maddede gösterilmemiştir. Ancak bu cürüm tehlike suçu olduğundan gizli anlaşmayı yapanların neticeyi alabilecek durumda şahsiyet ve kuvvette olmaları şarttır. Bu husus yani gizli anlaşma yapanların sayıca maddenin

[Handwritten signatures and stamps]

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

aradığı anlamda şahsiyet ve kuvvette kimseler olup olmadığını Hakim takdir edecektir. Nitekim İtalya 1898 Ceza Kanununun 134. ve T.C.K.nun 171. maddesinin alındığı Fransız Ceza Kanununda (M.87 F.3); bu cürmün doğumu için anlaşmanın iki veya daha ziyade kimseler arasında meydana gelmesi unsur olarak kabul edilmiştir. Mevzu olmayan birleşmelerden bahseden T.C.K.nun 141 nci maddesinde (Son F) iki veya daha ziyade kimse unsur olarak kabul edilmiştir.

c) Sözü geçen cürümlerin işlenmesinde elverişli vasıtalar üzerinde de gizli anlaşma yapılmış olmalıdır. Başka deyişle failler gaye ve vasıta konusunda gizlice anlaşmış olmalıdırlar. Anlaşmanın süresince bu cürüm devam edeceğinden mütemadi suçlardandır. Sayılan cürümleri işlemeye elverişli vasıtalar üzerinde kesin olarak anlaşmaya varılmış olmadıkça gizli anlaşmadan bahsedilemez. Seçilen vasıtanın, neticeyi elde etmeye elverişli olup olmadığını Hakim duruma göre takdir edecektir. Kısaca gayede ve vasıtada anlaşma suçun meydana gelmesi için gerekli ve yeterlidir.

171 nci maddedeki hususî vasıttan maksat sözü geçen cürümleri işlemeye elverişli vasıtalarlardır.

d) Madde aksine bir hüküm olmadığından, gaye-cürümlerin işlenmesi halinde o cürüm aittir ceza verilecek fakat ayrıca gizli anlaşmadan dolayı ceza verilmeyecektir.

Suçun Manevi unsuru; özel kasttır. Bu ise, faillerin bilecek ve isteyerek maddede sayılı cürümleri işlemek için gaye ve özel vasıtalar üzerinde anlaşmış olmalarıdır.

Cezadan muafiyet hali 171 nci maddenin son fıkrasında gösterilmiştir. Buna göre gaye-cürümlerden birinin işlenmesine ve koğusturulmasına başlanmadan önce anlaşmadan çekilenlere ceza verilemez.

a) Ceza muafiyetinden faydalanabilmek için, gaye-cürmün işlenmesine başlanmasından ve aynı zamanda yetkili mercilerce koğusturmaya girişilmesinden önce anlaşmadan çekilmiş olmak şarttır.

aa) Gaye-cürmün işlenmesine başlanmasından önce demek, - bu cürmün icra hareketlerine girişilmesinden evvel çekilmek demektir.

b) Kanunî takibata başlanmadan evvel demek ise yetkili mercilerce soruşturmaya girişilmesinden önce demektir."

Doç. Dr. Çetin Özek ise Siyasî İktidar Düzeni Ve Fonksiyonları Aleyhine Cürümler adlı kitabının 396 nci sayfasından itibaren "suçun maddî unsuru, belirli suçları belirli vasıtalarla işlemek için ittifak teşkilidir. İttifaktan maksat, birden fazla kimselerin belirli gaye üzerinde birbirine uygun iradelerinin iştirakidir. Bu iradelerin müstakbel bir düğüne veya şartlı bir irade uygunluğu olmaması gereklidir; aynı zamanda da, neticeyi doğurabilecek derecede sıkı ve neticeye yakın, ciddi olmalıdır. İttifak teşkilî bu mahiyette itibarile

TÜRKİYE

[Handwritten signature]

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

basit suç düşüncesinden... farklıdır. Bazı müellifler ittifakin, suç düşüncesinin belirli kişiler arasında şekillenmesi ve vasıtaların tesbiti halinde ortaya çıktığını ve bu bakımdan basit suç kararından ayrıldığını ifade etmektedirler. Fakat açık olan bir şey, basit fikir uyusmasının suçun teşekkülü için کافی olmadığıdır; anlaşma ve gayenin devamlı bir mahiyet arzemesi şarttır. Nitekim bu sebeplerdir ki, bazı müellifler ittifakin teşekkül edebilmesi için gaye suça ait tıra hareketlerine geçilmesinin cemiyetin gaye suçu işleyebilmek için belirli hazırlıkları bitirmiş olmasını aramaktadırlar. Gaye suça ait, belirli vasıta ve gaye üzerinde anlaşma ve gayeye ait bir takım faaliyetler gereklidir. Kanaatimizce teşekkül eden ittifakin gayeye ait bir takım faaliyetlerde bulunması şart değildir. Bilakis bu şekildeki hareketlere geçilmekle artık ittifak suçunun dışında bir sahaya girilmekte ve esas suça ait tıra hareketlerine bağlanılmaya başlanmaktadır. Hatta gaye suçlarının çoğu tıra bağlanılmakla tamamlanacağından belki de suç işlenmesi olacaktır. İttifak suçunu, suç düşüncesinden ayrıran nokta, ittifaka dahil olan kişiler arasında fikir uygunluğunun belirli, programlı bir şekle girmiş olması, vasıtaların tesbit edilmesi ve gayeye yakın ciddi ve tehlikeli olmasıdır.

Kanunumuz ittifaki teşkil eden üye sayısının belirtmesi değildir. Bu bakımdan iki kişi arasında dahil ittifak suçunun teşekkül edebileceği belirtilmektedir. Tetkik konumuz olan suç bir tehlike-suçu olduğundan, ittifak mensuplarının neticeyi yaratabilecek durum, şahsiyet ve kuvvette olmaları da şarttır. Bu neticeyi doğurabilecek sayıda olup olmadıklarını Hakim tayin edecektir.

İttifakin teşekkül edebilmesi için sadece tradelerin gaye etrafında birleşmeleri کافی olmayıp, ayrıca vasıtalarında belirli olması gerekmektedir. Suçun teşekkül edebilmesi için vasıtanın tesbit edilmiş, planlanmış olması şartının aranması, ittifakin neticeye yakın olduğunu ve tehlikeli bir mahiyet arzettiğini göstermek bakımındandır.... Vasıtanın tesbit edilmiş olmasından maksat sadece belirli vasıtalar üzerinde fikir teatisinden ibaret değildir. Vasıtanın kesin olarak tesbit edilmiş, gayeye erişmek için kullanılması kararlaştırılmış, seçilmiş olması şarttır. Ayrıca suçun işlenmesi için seçilmiş olan vasıta, silahın neticeyi tahakkuk ettirebilmek bakımından elverişli olması şarttır.... Seçilen vasıtanın elverişli olup olmadığı duruma göre tayin edilecektir.

Suçun işlenebilmesi umumî ve hususî kasdın mevcudiyetine bağlıdır. İttifakin belirli suçları işlemek maksadıyla teşkili hususu kastı ortaya koyar. Çok sayıda şahıs belirli maksat etrafında birleşmekte ve bu maksat etrafında trade uygunluğu teşekkül etmektedir... Faillerin cezalandırılması için ittifaka dahil olanların tradeleri konusunda hataya düşmemesi olmaları gereklidir. Ayrıca tradeler serbest

TÜRKİYE

[Handwritten signature]

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

bir şekilde tesekkül ve uyumun olmalıdır.

-171 no' maddenin son fıkrasına göre "Cürmün irasına ve kanunî takibata başlanımdan evvel bu ittifaktan çekilenler ceza görmezler" Kanun bu cezasızlık sebebinin ittifaka dahil olan herkes için kabul etmiş bulunmaktadır.

Cezasızlık sebebinin tatbik edilebilmesi için iki-ön şartın birden tahakkuku gerekir : Buna göre, ittifaktan çekilme halı, her halükarda ana suça ait tara-hareketlerine ve kanunî takibata başlanılmasından önce olmalıdır. Bu kişiden birine başlanılması halinde artık muteber bir çekilmeden bahsedilemez. Adli takibata hazırlık tahkikatı yetkili makamlar tarafından yapılan tahkikatlar dahilidir.

Çekilmeden maksat irade uygunluğunu geri almaktır. Kanaatımızca, çekilmenin irade olması ve diğer ittifak üyeleri tarafından bilinmesi şart olmakla beraber, bu iradenin açık bir şekilde işarı ve çekilenin polise haber vermesi vs.gibi aktif bir hareket şart değildir. Kanunî takibatın başladığının kabul edilebilmesi için, belirli bir vakia ve şahıslar için başlamış olması şart olup, genel anlamda bir şüphe üzerine başlaması kafi gelmez. Bunun dışında, takibatın ittifaktan çekilen kimse için olması şart olmayıp ittifaka dahil herhangi bir kimse için başlaması kafi dir" şeklinde açıklamalarda bulunmaktadırlar.

Gerek adı geçen müelliflerin yukarıda açıklanan şahsî kanaatleri ve gerekse yabancı müelliflerin naklettikleri kanaatları-ışığı altında T.C.K.nun 171 no' maddesi unsurları yönünden tetkik edildiğinden; suçun maddi unsurunu, T.C.K.nun 125, 131, 133, 146, 147, 149 ve 156 no' maddelerinde belirtilen cürümlerden birini veya bazılarını HUSUSİ VASİTALARLA işlemek üzere BİRKAÇ KİŞİNİN aralarında GİZLİCE İTTİFAK ETMELERİ; manevi unsurunu ise faillerin bilerek ve isteyerek maddede sayılan cürümleri işlemek için gaye ve vasıtalar üzerinde anlaşmış olmalarını teşkil ettiği zahire çıkmaktadır.

Esas hakkındaki mütalaada sanıkların T.C.K.nun 146 no' maddesinde yazılı cürmü işlemek üzere gizlice ittifak ettikleri, suçun maddi ve manevi unsurlarının tamamlandığını belirterek T.C.K.nun 171/2 no' maddesi gereğince cezalandırılmaları talep edilmişse de; mahkemece, tüm iddia delillerine itibar olunsa dahil, sanıklara müsnet suçun kanunî unsurları yönünden tesekkül ve tekevvün etmediği sonucuna varılmıştır.

Söyleki; iddia delillerinin hiç birinde, sanıkların suçun ana unsurlarından olan gaye ve vasita üzerinde ittifak ettiklerine dair sarh bir bilgi mevcut bulunmamaktadır. Gerek eleman raporlarının, gerek sanıkların siyasal iktidarı ihtilal yolu ile devirmek maksadına matuf olmak üzere yaptıkları iddia olunan gizli toplantılarındaki konuşmalarını mühtevi ses bant tapelerinin, gerek Mahir Kaynak'ın şehadetinin ve gerekse sair delillerin; sanıkların gizli bir örgüt kurdukları

(Handwritten signature)

rını zaman zaman iki veya daha ziyade sanıkların bir araya gelerek ihtilal ve diğer ihtilal gurupları ile birleşme, başkanın kim olacağı mevzuunda karşılıklı fikir teatesinde bulduklarını, örgüt mensupları arasında ihtilafları ve yeni yeni örgütler kurma çabalarını ihtiva ettiği; Ancak sanık iradelerinin, gerek gaye ve gerekse gayenin tahukkuku için tespit edilmiş, planlanmış ve neticeyi almaya elverişli vasıtalar üzerinde belirli ve programlı bir şekilde ittifak ettiklerine dair herhangi bir sarahatı muhtevî bulunmadıkları görülmüştür.

Bu itibarla sanıklara müsnet suçun kanuni unsurları yönünden 'de teşekkül ve tekevvin etmediği kanaatinde birleşilmiştir.

T.C.K.nun 171.maddesi son fıkrasında "cürmün icrasına ve kanuni takibata başlanmadan evvel bu ittifaktan çekilenler ceza görmezler" şeklinde belirtilen cezasızlık sebebinin tetkikinde de fayda mülahaza edilmiştir.

Sanıklar hakkındaki kanuni takibata 2.Ordu ve Ankara Sıkıyönetim K.lığının 9.6.1971 gün ve AD.MÜŞ:1971/1095-7 sayılı yazısı ile başlanılmış bulunmaktadır.Sanıklar hakkında 14.4.1967 tarihinden itibaren MİT teşkilatı tarafından istihbarat yapılmış ve neticede elde edilen bilgiler ve belgeler MİT müşteşarlığının 21.5.1971 gün ve MAH/4.Mr.D.337973,9.6.1971 gün ve MAH:4.Mr.D.338873 ve 21.6.1971 gün ve MAH.Mr.D.Bşk.339525 sayılı yazıları ile 2.Ordu ve Ankara Sıkıyönetim K.lığına gönderilmişse de MİT teşkilatının yaptığı ve takibin kanuni bir takibat olarak nitelendirilmesine vek kabulüne imkan görülmemiştir.

Zira 644 sayılı kanun ile kurulan Milli İstihbarat Teşkilatının görevleri kanunun 3.maddesinde teker teker sayılmış olup, ayrıca adli bir görevide ifa edeceğine dair herhangi bir hüküm mevcut bulunmamaktadır. Hatta 9.maddesinde genel zabıtaya tanınmış olan hak ve yetkilerin, ancak bu kanunda belirtilen görevlerini ifa için, MİT elemanlarından kimlere tanınacağı hususunu Başbakanın onaylayacağı bir talimatta belirtileceği tespit edilmiş bulunmaktadır.

Bu itibarla suç işliyen kişiler hakkında ihbar üzerine veya res' en hangi makam veya kişilerin kanuni takibat yapmaya yetkili ve görevli oldukları kanunlarında belirtildiğinden ve MİT teşkilatı tarafından yapılan takibatın kanuni takibat olarak kabulüne imkan bulunmadığından ve sanıkların Ankara Sıkıyönetim K.lığı Askeri Savcılığı tarafından kanuni takibata başlanılmasından sonra faaliyetlerine devam ettiklerine dair herhangi bir delilde mevcut olmadığından, tatikiki istenen T.C.K.nun 171.maddesi son fıkrasında belirtilen cezasızlık halinden istifade etmeleri gerektiği sonucuna varılmıştır.

TÜRKİYESİ
M. G. H. C.
M. G. H. C.

Esas No. 97+/3
Karar No.97+/25

ESAS HAKKINDAKİ MÜTALAAAYA DAİR

Usul Kanunlarına göre esas hakkındaki mütalaanın tamamen sanığa, suçta, suçun subut veya ademi subutuna yönelik olması gerekir; dava Savcısı tarafından tanzim edilmiş olan 144 sayfalık iddianın 96 sayfalık kısmında, Türkiye Cumhuriyeti Adliyesi tarihinde emdiye kadar görülmemiş bir şekilde mahkeme kurulunun ve bilhassa kurul Hakim üyelerinin hedef tutulmalarının esefle müşahade edilmesi, ceza usulü hukuku prensipleriyle bağdaşmayacak bir şekilde mahkeme ara kararlarının ele alınarak indii bir surette eleştirilmeleri karşısında, arzu edilmemekle beraber, bu mütalaayı okuyan herkeste uyanması normal "mahkemenin tarafgir hareket ettiği, iddia delillerini müphemiyete götürdüğü" kanaatinin giderilmesi ve bu hususta yaratılmaya çalışılan "Şüphenin" ortadan kaldırılması bakımından, tamamen ilmi ve kanuni esaslara dayanılmak suretiyle mahkemece gerekçeli bir açıklama yapmak zaruretine kanaat getirilmiştir.

Esas hakkındaki mütalaada; mahkeme boyunca iddia makamının bütün yardımcılık görevine rağmen mahkemece emdiye dekalısılmış ve görülmüşün dışında talepleri reddedilen bir makam haline getirildiği belirtilerek, ilmi ve kaza içtihatlar, sağ duyu ve istatistikler rehberliğinde yapılan değerlendirmenin, bunun matematiksel bir şekilde hep aleyhe olamayacağı sonucunu vermiş olduğunun ileri sürüldüğü görülmektedir. Kanaatimizce hukuki görüsten yoksun böyle bir hususa esas hakkındaki mütalaada yer verilmesine lüzum vezaret bulunmamaktadır.

Zira duruşma sırasında taraflar tahkikine lüzum gördükleri taleplerde bulunabilirler. Bu taleplerin hepsi kabul ve tahkik ihtetine gidildiği gibi bir kısmı kabul ve bir kısmında reddolunabilir. Hatta bütün taleplerin reddedilmeleri de mümkündür. Usul Kanunlarımızda tarafların bütün talepleri kabul edilir şeklinde bir hüküm mevcut bulunmamakta ve redde dair kararların gerekçeli olmasından başka bir mükellefiyetten bahsedilmemektedir.

Duruşma zabıtları tetkik edildiğinde, redde dair bütün kararların gerekçeli oldukları ve gerekçelerde iddia veya savunma açısından ihtisası rey olarak kabul edilebilecek bir manaya yer verilmediği olduğu görülecektir.

Askeri Savcı esas mütalaasının muhtelif yerinde haksız ve yersiz olarak ara kararlarının ön yargıyla verildiğini ileri sürmüşüde; red gerekçelerinin tetkikinden anlaşılabileceği üzere bu şekildeki kararlara ulaşılırken hiçbir ön yargı tesiri altında kalınmayarak Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 132 no' maddesinde belirtilen "Hakimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, Kanuna ve şiedan kanaatlerine göre hüküm verirler" prensibi rehber itti haz edilmiştir. Mahkemenin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında belirtilen bu temel ilkeler ve keza

M. F. K.

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

diğer kanun hükümlerinin aksine hareket ettiğini iddia edenin, bu iddiasını, objektif ve hiçbir kuskuya yer vermeyecek kanun ve tagna edici delillerle isbat etmesi gereklidir. Bu şekilde hareket bir hukuk devletinde herkes için asil bir görevdir.

Esas hakkındaki mütalaada, mütalanın verilmesi sırasında mahkeme başkanı olan Tuğgeneral Hasan Öztürk'ün bazı kararlara muhalefet esas alınarak "Sayın mahkeme başkanının büyük bir uyanıklık ve objektif görüş eseri olduğuna kanı bulunduğumuz ve sadece ve sadece objektif hakikatın ortaya çıkarılabilmesi hususunu temin sadetine matuf esaslı noktalarda tahkik muamelelerine tevessül edilmesine, objektif gerçekliğin su yüzüne çıkarılmamasına muhalefet etmek suretiyle görüşlerini kararlara yansıtması olması; bizim yönümüzden kaçaret etmek lüzumunu duyduğumuz diyalog olumsuzluğunun mahkeme içinde mevcut olan başka bir görüntüdür. Öyle sanıyoruz ki muhalefet edilen esaslı noktalara müteallik araştırmaya tevessül edilmediğine ve müphem yet gıderilmediğine göre sayın başkan da objektif hakikatın tecelli edemeyecek durumda olmasının ızdırabını bizim gibi aynen duyacak ve kararda yan hükümde bu gerçek aynen tebellür edecektir" denilmek suretiyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 132. maddesi 2 nci maddesi fıkrasındaki "Hiç bir organ, makam, merci veya kişi; yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve Hakimlere emir ve talimat veremez. Genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz" hükmüne ve temel prensibine muhalefet ettiği hayretle müşahade olunmuştur.

Keza esas hakkındaki mütalanın muhtelif kısımlarında bazı esaslı noktalarda aksine oy kullanan mahkeme başkanının sağ duyu ve gerçeğe nüfus gayesinin, her şeyin üstünde, iyi bir adalet yaratabilme yolunda ortaya koyduğu gerçeği aydınlatma çabası yanında vakurluluk, cesaret, acelecilik ve baskınlık gösterilmemesi, taraf tutma intibahını yaratacak davranışlardan uzak kalınması, ön yargıdan arınılması olması, delillerin değerlendirilmesi noktasından varlığı şart olan tecrübeye sahip olunması gibi Hakimlik vasıflarına haiz olduğu; -357 sayılı Askeri Hakimler Kanununda belirtilen Hakimlik şartlarına sahip olmaları nedeniyle usulüne uygun bir şekilde Hakim olarak atanan ve senelerdir görevlerini ifa etmiş olan Hakim üyelerde ise "bütün mahkeme boyunca yet diğerine muhalif olmadıkları" gerekçeyle Hakimlik vasıflarına sahip olmadıklarının ileri sürülmesi, dava Savcısının asil görevinden ayrılarak "Hakimlerle uğraşmanın hak dışı olmasına rağmen" her ne sebeptense Hakimleri karşısına alarak onları yıpratma yolunu tercih etmesi de esefle karşılanmıştır.

353 sayılı Kanunun 170 nci maddesinde asker mahkemelerinde hüküm ve kararların oybirliği ve oy çokluğu ile verileceği belirtilmiştir. Gerek usul kanunlarında gerekse doktrinde yapılan tetkik netice-

TÜRKİYE
KURUMU

sinde; kararlara katılarak eden Hakimler'in kullandıkları oy nedeniyle yukarıda belirtilen vasıflara sahip olacakları veya olmayacakları yolunda herhangi bir hükme ve açıklamaya rastlanmamıştır.

Bu durum muvacehesinde kabul edilen talepleri haric delil iradı hususunda 10 talepte bulunan Askeri Savcının reddolunan bu taleplerinden 4 tanesine muhalif kalan mahkeme Başkanının bir Hakimde bulunması gereken vasıflara sahip olmasına rağmen birbirlerine hiçbir şekilde muhalif kalmamış, Hakim üyelerin ise sadece bu nedenle Hakimlik vasıflarından yoksun buldukları yolundaki Askeri Savcı iddiasının hukuki bilgiden yoksunluğu ve mantıksızlığı kendiliğinden ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Son soruşturma muameleleri tetkik edilirse, mahkemeye, yargılama usulünün esaslı kurallarına tamamen uyulduğu, delil ikamesi hususunda tarafların talepleri incelenirken herseyden evvel delilin lüzumlu olup olmadığı, maksada elverişliliği, davaya bir katkıda bulunup bulunamayacağı ve davayı uzatmak maksadıyla ikame edilip edilmediğinin tartışıldığı ve neticede edinilen kanaate göre ve usulüne uygun oylama sonucu kabul ve redleri cihetine gidildiği görülecektir.

Buna rağmen Askeri Savcı tarafından; mahkemenin, davanın temel delilleri üzerinde, bu delilleri objektif gerçeklik düzeyinden kaydırabilecek değişiklikleri tevessül edilip, iddia delillerinin müphemiyete götürülmesiyle son soruşturmanın karanlık bir görüntü içinde bırakıldığı hususunda ileri sürülen iddianın, hukuki hiçbir temele dayanmadığı ve son soruşturma muamelelerine şüphe ile bakılması gaye ve gayretle hareket edildiği kanaatine varılmıştır.

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kurulması ve Yargılama Usulü Kanununun 128 no maddesinden 160 no maddesine kadar duruşmada riayet mecburi olan yargılama usulünün esaslı kurallarının nelerden ibaret olduğu belirtilip ve 160 no maddesinde de "delillerin takdir ve münakaası bittikten sonra söz... iddiasını bildirmek üzere Askeri Savcıya... verilir" şeklinde ve aksine hareketin usule mutlak muhalefet teşkil edecek hükümlü koyduğuna göre, Askeri Savcının iddiasının temelini son soruşturma muamelelerine dayandırması gerekirken esas hakkındaki mütalaaasının 2 no sayfasında "bu davada, mahkemenin kendi zaviyesinden ve savunma yönünden hükme götürücü bir soruşturma olgunluğu görülürse de iddia açısından tek taraflı hüviyette görünüm kanaati mahkemenin sanığı yenmeye güçlü kollektif açılması ile objektif gerçekliğe döndürülmeye muktedir ve mahkemeyi neticeye götürmeye kadar bir halin, yani olgun bir soruşturma şeklinin gerçekleşmediği bir vakia olarak ortadadır. Surası bir vakıadır ki; dava dosyası, iddianame ile mahkemeye sevk edildiğinden bu yana toplanan delillerde Savcılığımızca sanıklar lehine hiçbir tehavvül vuku bulunmamaktadır. Hernekadar temel deliller üzerinde bu delilleri, objektif gerçeklik

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

düzeyinden kaydırabilecek nitelikte yaratan değişiklikler tezahhür etmiş görünüyorsa da bunların önceki delillere nazaran farkiyetini gösteren belirli hiçbir özelliği olmadığı gibi gerçekliğini tesbite müteallik soruşturma muamelelerinin yürütülme imkanları mevcut olmasına rağmen yürütülme şekliyle, zuhur etmiş görünen bütün bu değişikliklerin, delillerin önceliği nazara alınacak olursa iddia delillerinin müphemiyete götürülmesi suretiyle bir çözüme varmak şeklinde değerlendirilmeye tabi tutulmaktan öte bir gerçeklik ve bir mana taşımayacağına ifade etmek isteriz. Bu itibarla görüşlerimizden bu başlangıç safhasında hemen sunu üzümlere ifade etmek isteriz ki; ceza davası açmaya mutlaka mahkumiyet kararı almak üzere mahkemeye başvurma hakkı olarak telakkî eden bir zihniyet içinde bulunmamıza rağmen son soruşturmanın bizzet karanlık görüntüsü karşısında görüşlerimizden subut ve değerlendirme noktasından istinat edeceği temel hazırlık soruşturması ve buna müsteniden tanzim edilmiş iddianamesinin olacağı şeklindeki beyanları ile, son soruşturma muamelelerini, indî bazı görüşlerle karartmaya çalıştıktan sonra iddiasına hazırlık soruşturmasını ve buna müsteniden tanzim edilmiş olan iddianamesini temel alacağını belirtmesi, ceza usulü ile ilgili maddeleri ile telif edilememiş ve hukuk dışı bir davranış olduğu görülmüştür.

Usul Kanunları ve cari tatbikata nazaran esas hakkındaki mütalaa safhası; son soruşturmaya ait bütün usulî muamelelerin ikmalini müteakip Askerî Savcının mevcut delillere göre sanığın suçluluğuna kanaat getirdiği takdirde gerekçesini göstermek suretiyle beraatini, aksine kanaate ulaştığı takdirde yine gerekçesini göstermek suretiyle ve tatbiki gereken Kanun maddelerini belirterek mahkumiyetini talep etmesi gereken bir safhadır.

- Nitekim Ord. Prof. İbrahim Kaner bu hususta "Müdde'umumînin netice iddiasını herhalde söylemesi mecburîdir. Bu iddia tesbit eylediği vakalara duruşmada elde edilen neticelere dayanmak ve mucip sebepleri hafî olmak suretiyle serdedilmelidir. Müdde'umumî, maznunun masum olduğuna kanaat getirmiş ise esbabı mucibesini irad etmek suretiyle beraatine karar verilmesini ister; aksine kanî olussa, suçun mahiyetini, kanunî unsurlarını, nasıl işlendiğini ve bu işlenişin maznun tarafından vukuunu anlatan delillerin neden ibaret olduğunu, maznunun mesuliyet derecesini, iste kanunî, takdiri ağırlatıcı veya hafî fletici sebeplerin bulunup bulunmadığını açık ve müfassal bir surette anlattıktan sonra tatbiki icap eden Kanun maddelerinin hangilerinin olduğunu da söylemek suretiyle maznunun ceza ile mahkum edilmesini ister" (Ceza Usulü Hukuku S.311) demek suretiyle konuya açıklık getirmiş bulunmaktadır.

- Yine Askerî Savcı esas hakkındaki mütalaa sırasında "Bu bakımdan mahkemenin tarh'in kendisine verdiği vazifesini yaparken ileri bölümlerde izah edeceğimiz noktalarda şu işaretlerimiz veçhile hassasiyet

Esas No.974/3
Karar No.974/25

göstermesini, olumsuz bir-tenkide girmek bir yana-ıcık sağlama-ktan amaç taşımayan görüşleri-mize ve talepleri-mize karşı, benim kararlarım kesindir, ancak Yargıtay tarafından kontrol edilir, münakaşa konusu yapılamaz, eleştirilemez gibi bir tutum içinden kendisini; sadece hak-kin, adaletin hizmetinde olduğu, bunun ise davaya aydınlık getirecek tahkik muameleleri ile gerçekleştirip suçsuzu cezalandırmamak kadar suçluyu da cezalandırmak suretiyle tahakkuk edebileceği suuru ile sıy-rılmasını dilemekteyiz (S.6) bir başka ifadeyle nihai hüküm duruşma boyunca alınan ara kararlarının oluşturduğu bir sentez mahiyetindedir. Yani son hüküm hazırlayıcı nitelikte alınmış kararlarla evvelden-ve-rilmeye başlanmış bulunmaktadır. Bu bakımdan nihai hüküm kendisini ha-zırlayan ara kararlarından soyutlayarak düşünmek mümkün olmaz. Ezcümle bir delilin kabul edilmesi, bir olayın tesbiti talebin reddi vs.son hüküm vermek için hazırlık hükümleri-verilmesi demektir. Bunun için mahkeme ara kararlarının oluşum şekline dikkat, sağlıklı bir hüküm çıkması bakımından şarttır.

Bu sebeple son soruşturma yani mahkeme süresince alınmış mahkeme ara kararlarının mahiyeti üzerinde dikkatle durmak gerekir. Bu dikkat nihai hüküm hazırlayıcı olan bu kararlarının objektif gerçek-liği ifade etmesi gereken nihai hükme ait bir objektifiteyi ortadan kaldıracı nitelik gösterip göstermediği noktasından olacaktır. Eğer objektif olması gereken nihai karar ara kararlarının gerek mahiyeti ve gerekse yekdiğerini bütüncü seyrî ve tamamlaması ile kendini açıkça belli ediyorsa o takdirde objektifiteyi kaybettirici bu karar-lar üzerinde durmak aynı zamanda adalet yönünden bir hizmet mecburiye-ti olur. Çünkü objektifitenin daha mahkeme safhasında kaybolduğu zan-nının taraflara veya taraflardan yalnız birinde doğması adaletin ta-hakkukunu sağlayıcı öğelerde tarafsızlık ilkesini ve ön yargıdan arın-mış olma vasfını büyük çapta yaralar. (S.65)

Yeni bir bilirkişi tetkikatına veya her iki bilirkişinin muvacehe yapılarak dinlenmesine dair Askerî Savcılığımızın eyyanın tabiatından doğma zaruri tahkik talebini reddetme yolunda alınmış ka-rarın kendi açımızdan hukuk çizgisi ile kabili telif görmediğimiz o-hetle bu hususun yargılama faaliyetlerine katılma ve istikamet-ver-me görevi taşıyan Askerî Savcılığımızca daha sonraki celselerde israr-la yentden ele alınarak belirtilmesine rağmen yine itibar edilme-yerek reddedilmesi; Hakimliğin en basta gelen unsurlarından biri olan taraf-sızlığın; bir bakımda ön düzence sahibi olunması kanaatini uyandıran yönüyle ihlak alanında telakkî edilmektedir bizce. (S.80)

Bankesee yukarıdan beri davanın seyrî tarzı ile ilgili olarak arz ve izah olunduğu veçhile iddia makamını temsil eden ve mahkemenin bir rükünü bulunan Askerî Savcılığımızdan sadır olan ve

29/5
A. Güllü

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

sadece hakikata nüfus sağlayacak soruşturma işlemlerinin yarım bırakılmayarak tevaccüh edilmesine dönük bulunan taleplere bu derecede sırt çevrilmesi şimdiye kadar hiçbir yerde görmediğimiz ve ibretle telakkî ettiğimiz bir tutum olay olmuştur. Aslında mahkeme mevzuat muvacehesinde bir taraf bir makamdır. Bu bir taraflık yalnız sanık için savunma için değil aynı zamanda iddia için de bir teminat niteliğindedir. (S.83)

Ama üzüler ek ifade edelim ki ve kanaatimiz odur ki davamızda mahkeme zaman zaman umutsuzluk ve kuskulu tevliht edecek şekilde bir taraflığın icap ettirdiği çizgi doğrultusundan kayar şekle geldiği intibahı bize veren bir görünüm kazanmış ve davanın iddia temellerine müteallik delilleri üzerinde kesin sonuç alınmasını, yaratılmasını mümkün kılıcı yollar varken itibar edilmemek suretiyle delillerin tezevizüle uğramasına, gerçeklik ve sahtecilik noktasından şüphe düzeyinde kalmasına müncer olacak ve bu şekilde kuskulu delil olma yönüyle her ne kadar bir hakkın olmamakla beraber hukukun genel prensiplerinden olan şüphe sanığın lehine yorumlanır müdafaa nefine sonuç yaratacak bir tutum ve tatbikat için girer. Halbuki surası pek açık bir hakikattir ki bir taraflığın asıl ve ilk unsurlarından biri arz ve izah ettiğimiz veçhile umutsuzluk ve kuskulu verecek hareketlerden kaçınmaktadır. (S.84) demek suretiyle ne doktrinde ne usul kanunlarında ve nede tatbikatta görülmemiş bir şekilde mahkemeye ve mahkeme ara kararlarına yersiz ve haksız taarruzda bulunduğu ibret ve hayretle görülmüştür.

Esas hakkındaki mütalaa safhası; bir Savcının usul kanunlarının tayin ettiği vazife hudutları haricine çıkarak mahkemenin tutumunu ve mahkeme ara kararlarını usul ve kanunlara dayanmayan bir takım indî görüşleri sürmek suretiyle eleştireceği bir safha değildir. Zira ara kararları ancak hükme esas alındıkları takdirde, hükümle birlikte temyiz olunabilirler. (353 S.V.Md.206)

Prof. Faruk Erem'in "Hükümden evvel verilip te hükme esas teşkil eden kararlar dahi hükümle beraber temyiz olunur...." davanın küll halinde ve aralıksız şekilde temyizde tetkik olunması kâidedir. Bu itibarla hükme esas olan kararların verilmesinde temyize arz olunmaları isabetli görülmemiştir. Kararın temyiz tetkikatında nazara alınması için bir ön şart mevcuttur: Hükümün o karara istinat etmiş (veya kararın hükme tesir etmiş) olması.... (Ceza Usulü Hukuku S.487) şeklinde izahı muvacehesinde Askerî Savcının vazifesi hudutlarını tecavüz ve hakkını suiistimal ettiği şüphe kabul etmeyen bir hakikat olarak ortaya çıkmıştır. Bulduğu mevkî icabı ceza usulü mevzuatına tamamen vakıf olması gereken Askerî Savcının; henüz bir hüküm verilmediğinden, hangi ara kararının hükme tesir edeceğini veya hükümün hangi ara kararına istinat ettireceğini bilmesi akıl ve mantık dışı olmasına rağmen, bir temyiz lafızası yazarcasına taleplerinin reddine dair ara kararla-

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

rının hükme müessir olabileceğini ileri sürmek suretiyle eleştirilmesinde gayesinin; mahkemeyi ve bilhassa üye hakimleri yıpratmak, kişilikleri ve görev anlayışları bakımından şüpheyi davet etmek ve verelecek bir beraat kararını pesinen gölgelendirmek olduğu kanaatini uyanıdır.

Sımdıye kadar yapılan açıklamaların isabet derecesini tayin bakımından bütün ara kararlarının gerekçeli hükme alınmasında mahkemece fayda mülahaza edilmiştir. Ancak verilen ara kararı aynı zamanda tarafların tapelerinde işine aldığından ayrıca taleplerin yazılmasına lüzum görülmemiştir.

7/2/1973 tarihli celsede 334 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 34 ncu maddesinde belirtilen sebeplerle Bakanlar Kurulunun 24/4/1971 gün ve 7/2302 sayılı kararı ile memleketimizde uzun süreden beri gözlemlenen çabarcı çevrelerin tutumu ile anarşik-nitelikteki eylem ve davranışların sadece kamu düzenini ve güvenliğini bozucu amaçlara yönelmiş olmayıp aslında ideolojik maksatlarla devletin temel nizamına, yurt bütünlüğüne, vatan ve laik cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma mahiyetini aldığını gösterir kesin belirtilerin meydana çıkması nedeniyle müteaddit illerde sıkıyönetim ilan edilmiş ve sıkıyönetimin ilanı hakkındaki kararnamede T.B.M.çe onaylandığından ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 13 ncu maddesinde de sıkıyönetim ilanına sebep olan suçları, sıkıyönetim ilanından evvel işlenmiş olanların davalarına sıkıyönetim mahkemelerinde bakılacağı belirtilmiş olduğundan ve sanıklara müsnet suçun vasıf ve mahiyetleri itibarıyla sıkıyönetim ilanına sebep olan suçlardan olması nedeniyle sıkıyönetim mahkemelerinin işbu davaya bakmaya görevli oldukları hususundaki sanık vekilleri tarafından ileri sürülen iddialar yerinde görülmediğinden reddine oybirliği ile.

23/3/1973 tarihli duruşmada "Sanıkların emniyetçe tesbit olunan ifadelerinin okunmayacağı hususunda usul kanunlarında emir bir hüküm mevcut olmadığı gibi mevcut biçimle ifadeler arasında bulunan mübayanetin giderilmesi yönünden bu ifadelerin okunması gerektiği hususuna mahkemece lüzum görüldüğünden sanıkların emniyetçe tesbit olunan ifadelerinin okunması hususundaki sanık vekili.....ın talebinin reddine".

2/5/1973 tarihli celsede "Anne şahidi olarak iddianamede yer alan Mahir Kaynak'ın davada mağdur veya şahsi davacı olmadığı, bir devlet görevlisi olarak vazifesinin icabını yerine getirdiği kanaatine varıldığından sanıklardan Osman Köksal vekili.....ın adı geçen yeminsiz olarak dinlenmesi hususundaki talebinin reddine oybirliği ile".

3/5/1973 tarihli duruşmada "Anne şahidi olarak dinlenen Mahir Kaynak'ın kurulduğu iddia edilen gizli örgüt faaliyetlerinin takip görevlendirilmiş olduğu nazara alınarak bu maksatla yapıldığı iddia

TÜRKİYE
Ankara

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

edilen ve katıldığı toplantılardaki konuşmaları nedeniyle hakkında tahkikat yapılması hususundaki vakı talep üzerine bir karar itirazına mahal olmadığına oybirliği ile",

3/5/1973 tarihli duruşmada "Şahit Mahir Waynak'ın şahadeti ile ilgili itirazlara cevap vermesi hususundaki sanık müdafilerinden... un talebi dava ile ilgili görülmediğinden reddine oybirliği ile",

13/6/1973 tarihli celsede görülen lüzuma binaen Armağan Anar, Salih Nejat Candan, İlhan Üdeğer ve Altan Öymen'in 23/5/1973 tarihli celsede şahit olarak dinlenmelerine karar verilmiş olduğundan, dinlenmelerinden vazgeçmeyi gerektirecek kanunî bir sebep mevcut olmadığı gibi adı geçenlerin haklarında koğusturmaya yer olmadığı kararı verildiğine göre C.M.U.V.nun 52/3 nolu maddesinde yazılı manî halin mevcut olmadığı ve esasen şahadetlerinin diğer delillerle mukayesesi sonucu değerlendirileceği de tabii bir netice olduğundan Askerî Savcının bu husustaki taleplerinin reddine oybirliği ile",

Askerî Savcının amme şahidi-olarak gösterdiği Rafet Kaplangı ve Fevzi Özkaya'nın yeminsiz olarak dinlenmelerine dair talebi üzerine;

21/6/1973 tarihli duruşmada "Şahit Rafet Kaplangı ve Fevzi Özkaya iddianamede amme şahidi olarak belirtildiklerinden ve esasen dava mevzuu tahkikatla da istisnaları bulunmadığından yeminsiz olarak şahadetlerinin tesbitine oybirliği ile",

10/7/1973-tarihli duruşmada "...C.M.Usulümlünde vicdanî delil sistemi kabul edilmiş olup, delil serbestisi esastır.İrad ve ikame olunan bütün delillerin takdirinde Hakim tamamen serbest olduğundan delillerin takdiri ve Münakasası neticesi edineceği vicdanî kanaate göre hüküm vermesi esas olarak kabul edilmiştir.Kanunlarımızda da ses bantlarının delil olarak kabule edilemeyeceğine dair herhangi bir hüküm olmadığından tatbikatta muhtelif mahkemeler tarafından ses bantları delil olarak kabul edilmiş ve muhtelif kararlar verilmiştir.Anayasa Mahkemesi kararlarında ve Askerî Yargıtay Daireleri kararlarında ses bantlarının baskaca delil mevcut olmadığı takdirde yalnız basına bir isbat vasıtası olarak kabul edilemeyeceği görüşüne yer verilmiştir.Bu kararlardan da ses bantlarının diğer delillerle birlikte bir isbat vasıtası olarak kabul edileceği anlaşılmaktadır.Görülmekte olan dava ise yalnız ses bantlarının isbat vasıtası olarak kabulü ile açılmış bir dava değildir.Ses bantları isbat vasıtalarından biri olarak diğer delillerle birlikte mahkemenin takdirine sunulmuştur.Bu itibarla duruşma esnasında dinlenerek tapelerine uygunluğu anlaşılmadan kabul veya reddine dair talepler tahkik ve tesbit edilmeden ve diğer delillerle Münakasası yapılarak neticede mahkemece edinecek vicdanî kanaate göre takdir olunmadan redleri cihetine gidilmesi usul kanunlarımıza uygun görülmemiştir.Bu sebeplerden dolayı sanıklar müdafilerinden...in dava mevzuu ses bantlarının delil olarak telakkî edilmeyip-dosyadan çıkartılmasına dair müsterek taleplerinin reddine oybirliği ile",

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

24/7/1973 tarihli duruşmada 10/7/1973 tarihli celsede ses bantlarının delil olarak telakkiisine karar verilmiş olduğundan 23/7/1973 tarihli celsede te'rin edilmiş c' hazlarla huzurda dinlenmelerine geçilmiş celsede mevcut c' haz ve i' kanlar ile dinleme sırasında bantlardaki seslerin açık ve seçik bir şekilde anlaşılabilmesi üzerine aynı günkü ara kararı ile i' llerde ses bantlarıyla tapelerin uygunluk arz edip arzetmeyeceğinin te'mül edilmesi kaydı ile ses bantlarının s' m' l' k dinlenmesinden vazgeçilmesine ve tapelerin okunmasına karar verilmiş olduğundan sanık müdafilerinden.....ın aynı konuya deyinilen talebi hakkında yeniden bir karar i' t' hazına mahal olmadığina ve tapelerin okunmasının devasına oybirliği ile,

2/8/1973 tarihli duruşmada 1-Dava Savcısı tarafından 12/7/1973 tarihli celsede her eylemin bir fikri cephesinin mevcut olduğu ileri sürülerek, tüm sanıklara misnet T.C.K.nun 146 ncı maddesinde yazılı olan suçu işlemek üzere gizli i' t' fak kurmak suçunun da fikri cephesini anlamak için bazı sanıkların YÖN dergisi ve Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan makaleleri ile Devrim gazetesinin bütün nüshalarının okunması talebi üzerine dava dosyasının tetkiki neticesinde;

İddianamede sanıklardan Doğan Avcıoğlu, İlhami Soysal, İlhan Selçuk ile dava sanığı olmayan Nihri Belli'nin E.Tufokç' adıyla YÖN dergisi ve Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan makalelerinin eleştirilerinin yapılmasına rağmen deliller arasında gösterilmediği, Devrim gazetesinin ise deliller arasında gösterildiği, ancak mahiyetinin açıklanmadığı, hangi nüshasındaki hangi sanığa ait, hangi fikrin i' lenildiği i' d' d' e olunan suçla olan i' t' bati belirtmeden 21/10/1969 tarihinden itibaren 24/7/1970 tarihine kadar haftalık olarak yayınlanan Devrim gazetesindeki bütün makalelerin okunmasının talep edildiği, adı geçen sanıkların da s' gularında i' d' d' i' n' e deki eleştirilere cevap vermiş oldukları anlaşılmaktadır. - -

Basın yoluyla i' lenen suçlardan dolayı ceza sorumluluğunun yazı sahibi ile mevkute ilgili sorumlu müdürlüğe tereddüp edeceğine dair Basın Kanununun 16 ncı maddesi karşısında dava sanıklarından bir kısmı tarafından yazılan ve yayınlanan yazılar suç unsuru i' t' va etse dahi diğer sanıkların i' lza' m etmeyeceği ve bu i' t' barla yazılan ve yayınlanmak suretiyle kamuya i' nt' kal ettirilen makalelerde suç unsurunun mevcudiyeti halinde Basın Kanunu hükümlerinin tatbiki gerektiği görüşüne varılmıştır. Esasen görülmekte olan i' lza' vanın sanıkları bir kısmının Basın yolu ile yayınlanan ve suç teşkil eden fikirlerinden yansıyan fikir bir suçdan dolayı yargılanmayıp i' ledikleri i' d' d' i' a olunan Türkiye Cumhuriyeti Teşkilatı Esasîye Kanununun tamamını veya bir kısmını teğyir-ve tebdil veya i' lgaya ve bu Kanun ile te'sekül-ettiği olan B.M. n' iskata veya vaz' fesini yapmaktan men'e cebran te'sebbüs suçunu hususî vasıtalarla işlemek için gizlice i' t' fak etmek gibi eylemi gerektiren maddî bir

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

suçdan dolayı yargılandıklarından, maddi eylemin tesbiti halinde fikri cephe ve gayesi de kendiliğinden açıklık kazanacaktır. Bu itibarla sanıklardan bir kısmının karunlar muvacehesinde yalnız kendilerinin ilzam eden şahsi görüş ve fikirlerini muhtevî Yön dergisi ve Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan makaleleri ile haftalık olarak 79 ncü sayıya kadar yayınlanmış olan Devrim gazetesindeki bütün nüshaların okunmasında dava yönünden bir fayda mülahaza edilmediği ve okunmaları halinde de davanın uzayacağı nazara alınarak bu husustaki Askeri Savcının talebinin reddine....oybirliği ile",

13/8/1973 tarihli duruşmada "Bazı sanıkların Yön dergisi, Cumhuriyet gazetesini ve Devrim gazetesinde yazdıkları makalelerin okunması neticesinde illegal olarak kurulduğu iddia olunan gizli örgütün fikri cephesinin açıklık kazanacağına dair Askeri Savcılık talebi hakkında aynı mevzuda bir evvelki celse gerekçesi gösterilmek suretiyle karar verilmiş olduğundan ve bu kararın değiştirilmesini gerektirecek bir hususta mevcut bulunmadığından mezkur talep hakkında yeniden bir karar ihtihazına mahal olmadığına oybirliği ile",

11/2/1974 tarihli duruşmada "Montaj mevzuunda gerek-26/12/-973 tarihli celsede okunan bilirkişi raporu ve gerekse-bilirkişi raporu üzerinde açıklama yapmak üzere celp edilen bilirkişilerden Eysen Ener, Ahmet Sökmen tarafından Askeri Savcının isteği üzerine gerekli açıklamalar yapılmış olduğundan bilirkişilere ayrıca (bu hususta somut örnek verebilirler mi) soruların sorulmasının gerekli görülmediğine oybirliği ile",

11/2/1974 tarihli celsede "bilirkişiler tarafından yaptıkları tetkik neticesi hazırladıkları ve duruşma esnasında okunmuş olan raporlarından bantların neresinde montaj yapılmış olduğunun açıkça belirtilmesi karşısında bunlar haricinde montajın mevcut olup olmadığının tekrar kendilerinden sorulması gerekli görülmediğinden mahkeme başkanının muhalefeti üzerine ekseriyetle bu hususa dair Askeri Savcılık talebinin reddine, C bendinde bahsedilen ses ayırmasının zorlanması ve hatta bazı seslerin teşhis imkanlarının bulunmayış nedenleri evvelki bilirkişiler içinde varit olduğuna ve buna rağmen açık ve seçik şekilde ses ayırma yaptıklarına göre evvelki bilirkişilerin bu teşhislerinin gerçeğe aykırılığını söyleyebilirler mi sorularının bilirkişi tetkikatı ile alakası görülmediğinden sorulmasına gerek olmadığına oybirliği ile",

27/3/1974 tarihli duruşmada "Askeri Savcı-22/3/1974 tarihli duruşmadaki mütalaasında mahkemece tayin edilen bilirkişiler rapor ve açıklamaları hakkındaki görüşünü açıkladıktan sonra netice olarak, hazırlık soruşturması sırasında dinlenen bilirkişilerin duruşma sırasında dinlenmelerinin C.M.U.'nun 238 ncü maddesi icabı olduğu halde

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

resen bilirkişi tayini yoluna gidildiğinin, tayin edilen bilirkişilerin ses dinleme ve ayrıntılı tecrübe, yetenek ve alışkanlık zaafılarına göre usul hükümlerine ve mahkemeler tatbikatına aykırı olarak dava dosyasının tümünü kendilerine verilmemesi şeklinde takip edilen usul dolayısıyla objektif inisiyatif ve kanaat bahsedecek bir tarzda görevlerini ifa edemediklerinden hazırlık soruşturması bilirkişi raporu ile duruşma sırasında dinlenen bilirkişi raporları arasında bariz çelişkilerin ortaya çıktığına, resen tayin edilen bilirkişi heyeti raporunun kanaat bahsedecek ve ihticaca salih teknik bir belge olmamasına rağmen Askeri Yargıtay içtihatlarına göre yeni bir bilirkişi mütalaasına müracaat zaruretinin doğduğunu belirterek mahkemeye resen tayin edilmiş olan bilirkişiler raporunun hükme mesnet yönü olmayacağı cihetle kale alınmamasına, bu talebe itibar edilmediği takdirde ilmi ve kaza içtihatları ile mahkemeler tatbikatı nazara alınarak kı bilirkişi raporu arasında temelden vakı mübayanetin hal ve telifi için yeni bir bilirkişi tetkikatına tevessül edilmesini ve teşkil edilecek bilirkişi heyetine dava dosyasının bütünü ile teslim edilerek tetkikat yaptırılmasını talep etmiştir. Duruşma zabıtlarının tetkikinden de anlaşılacağı üzere Askeri Savcılığın 16/7/1973 gün ve 974/11 sayılı yazısı ile mahkemeye gönderilen ve sanıklar tarafından yapıldığı iddia olunan toplantılardaki konuşmaları ihtiva ettikleri bildirilen ses bantlarının (bu bantların orijinal olmayıp, fonokopi olduğu 7/2/1974 tarihli duruşmada Askeri Savcı tarafından açıklanmıştır) 20/7/1973 tarihli duruşmada mevcut cihazlarla ilgili ilerin açık ve seçik bir tarzda anlaşılabilecekleri bir şekilde dinlenmeleri sağlanamadığından, dinlenmelerinden o gün için vazgeçilerek ileride dinlenip tapelerine uygunluk arz edip etmediklerinin teemmülüne ve dosyada mevcut tapelerin okunmasına karar verildiğinden, deliller arasında mahkemeye intikal ettirilen kımlikleri belli olmayan şahıslar tarafından hazırlanmış olup, hazırlık soruşturması sırasında Ankara TRF Müdürlüğü Ses ve Kayıt Uzmanlarından kurulan yemini bilirkişi heyetince düzeltilmelere tabi tutulan dava konusu ses bant-tapelerinin okunmasından sonra hazırlık soruşturması yemini bilirkişiler tarafından hazırlanmış olan gerek tape ve gerekse ses ayrıyetine dair raporları okunmuş olup hazırlık soruşturmasında yemini olarak dinlenen bilirkişilerin duruşma sırasında da mutlaka dinlenmelerinin gerektiğine dair bir usul hükmü mevcut olmadığı gibi dinlenmelerinde de bir fayda mülahaza edilmediğinden mezkur bilirkişilerin celp ve dinlenmeleri cihetine gidilmemiştir.

Buvelce alınan karara uygun olarak bilahere ses bantlarının duruşma sırasında dinlenerek tapelerine uygunluğunun tespiti lüzumlu görüldüğünden 13/8/73 tarihinde duruşma salonunda mevcut bantların hangi cihazlarla dinlenmelerinin gerektiği, duruşma salonunda bantları nazara

152/15
11/8/73
TÜRKİYE

Esas No. 974/3

Karar No.974/25

alınarak temin edilecek uygun cihazlarla ilgililerin anlayabilecekleri bir şekilde dinleme yapılıp yapılmayacağı, uygun cihazlar temin edilmede dinleme yapılması imkansızlığının ve özel cihazlarla dinlenmelerin gerektiğinin bildirilmesi halinde de mevzu bahis ses bantlarının özel cihazlarla dinlenerek müzik yayınları hariç mevcut bütün konusmaları ihtiva edecek şekilde tapelerünün çıkarılması, çıkarılan tapelerin mevcut tapelerle karşılaştırılması ve ses aynıyetinin tesbiti için İstanbul Teknik Üniversitesine İstanbul TRT Müdürlüğünden uygun nitelikte teknik eleman isimlerinin bildirilmesinden sonra aralarından yeterli kadarının bilirkişi olarak tayinlerine karar verilmiştir. İstanbul TRT Müdürlüğünün 21/7/1973 gün ve 3894 sayılı yazısı ile konu hakkında bilirkişilik yapabilecek kişilerin Engin Menkür, Ahmet Sökmen, Süha Akkaya ve Ersan Ener oldukları bildirildiğinden 28/8/1973 tarihli celsede bunlardan Süha Akkaya ve Ahmet Sökmen'in bilirkişi olarak tayinlerine karar verilmiştir.

İstanbul Elektrik Fakültesi Dekanlığının 12/9/1973 gün ve 020/4028 sayılı yazısına ekli Telekomünikasyon Kürsü Profesörlüğünün 11/9/1973 gün ve bila sayılı yazısına göre.....Kürsüye havale edilen husus ses dinleme suretiyle subjektif değerlendirmeye ilişkin olduğundan evrakın ilgili kişilere havale edilmesi.....gerektiği belirtilerek dava konusunda bilirkişilik yapabilecek teknik eleman isimlerinin bildirilmemesi üzerine ve davanın uzatılmaması görüşüyle İstanbul TRT Müdürlüğünün yazısında niteliği belirtilen Ersan Ener'in 13/9/1973 tarihli duruşmada bilirkişi olarak tayinine karar verilmiştir.

13/9/1973 tarihli duruşmada bilirkişiler tarafından dava mevzuu ses bantlarının elde mevcut cihazlarla ve hatta TRT Müdürlüğü stüdyolarındaki cihazlar getirilse dahi duruşma salonlarında herkesin anlayabileceği bir şekilde dinleme yapılmayacağı bildirilmesi üzerine karar gereğinin yerine getirilmesi için stüdyolarından faydalanılma imkanının sağlanması için İstanbul TRT Müdürlüğüne müzekkere yazılmasına karar verilmiştir.

Bilirkişiler dava konusu ses bantlarının kendilerine teslim edilmemesini talep ettiklerinden ve tetkikatın kolaylıkla yapılabilmesi için bantlardaki seslerin profesyonel bantlara aktarılması gerektiğine dair talepleri de uygun görüldüğünden TRT Müdürlüğünce tahsis edilen stüdyoda TRT Müdürlüğünden temin edilen bantlara mahkeme üyelerinden biri ve zabıt katibi huzurunda gerekli aktarma işlemi yapılmıştır. 2/8/1973 ve 13/9/1973 tarihli ara kararlarına uygun olarak yaptırılan tetkikat 26/12/1973 tarihinde tamamlanmış olup, aynı tarihli celsede bilirkişiler heyeti raporu okunmuş ve talepler üzerine duruşmanın bırakıldığı gün olan 11/2/1974 tarihli duruşmada da Askeri Savcının uygun görülen talepleri hakkında bilirkişilerin mütalaaları

(Handwritten signatures and stamps)

Esas No. 974/3

Karar No.974/25

tesbit edilmiştir.

Görüldüğü üzere resen tayin edilen bilirkişiler mahkeme kararına uygun olarak evvela dava-konusu ses bantlarının tapelerini çıkarmışlar, tape işleminin ikmalini müteakip kendilerine tevdi olunan ve sanıklara ait sesleri ihtiva eden ses bantlarındaki seslerle dava konusu ses bantlarındaki sesleri karşılaştırmışlar ve bu işlemin ikmalini müteakip kendilerine tevdi olunan dava dosyasındaki tapelerle kendi tapelerini karşılaştırarak raporlarını mahkemeye sunmuşlardır.

Mahkemeye resen tayin edilen bilirkişiler ses kayıt ve montaj teknisyenleri olup konu hakkında bilirkişilik yapabilecek nitelikte olduklarından isimleri TRT Müdürlüğü tarafından talep üzerine bildirilmiştir. Bu itibarla baskıca bir neden yoksa bilirkişilik yaparak mütalaa dermeyan edemeyecekleri ileri sürülemez.

Hazırlık soruşturması yetimli bilirkişileri tarafından hazırlanan rapor ile mahkemeye resen tayin edilmiş olan bilirkişi raporu arasındaki ses aynıyeti ve muhteva bakımından farkların mevcudiyeti resen tayin edilmiş olan bilirkişilerin ses dinleme ve ayırımında zaaf gösterdiklerini ve bu itibarla konu hakkında bilirkişilik yapacak nitelikte olmadıklarının delillerini teşkil etmez.

Mahkemenin almış olduğu karara uygun olarak tüm dava dosyasının bilirkişilere verilmeyerek yalnız ilgili belgelerin verilmesinde Askeri Savcı tarafından ileri sürülen usulsüzlüğün ne olduğu anlaşılmadığı gibi belirli bir mevzuda bilgilerine müracaat edilen bilirkişilerin tetkik edecekleri mevzu haricinde kalan belgeleri incelemelerinde de ne gibi bir fayda mülahaza edildiği anlaşılmamıştır.

353 sayılı Yasanın 62 nci maddesine göre bilirkişilerin seçimi ve adedinin tayini Askeri Mahkemeye ait bir yetkidir. İhtisasa taalluk eden işlerde bilirkişi müessesesine müracaat zarurî olup, bilirkişi rapor ve mütalaa mahkemeyi aydınlatmada ve ilmi bir kanaata vasıl olmasında yardımcıdır. Usul Yarınları ve Askeri Yargıtay içtihatlarına göre mevcut bilirkişi rapor ve mütalaa mahkemeye yeterli görülmemesi halinde baskıca bilirkişiyeye veya bilirkişiler heyeti rapor ve mütalaa alınması cihetine gidilebilir. Ancak bir davada muhtelif bilirkişi rapor ve mütalaaalarının mevcut olması halinde bu mütalaaaları esit kılmak için 3-ncü bilirkişi ve 3-ncü bilirkişi veya bilirkişiler heyetinin değişik rapor ve mütalaa vermeleri halinde de 4-ncü bilirkişi rapor ve mütalaaasına müracaat mecburiyeti bulunmamaktadır. Bir davada değişik rapor ve mütalaa veren bilirkişi veya bilirkişiler heyetinin mevcudiyeti halinde mahkemeye gerekçe gösterilmek suretiyle herhangi birisinin rapor ve mütalaaasının kanaatine esas tutmasına engel teşkil eden kanuni bir mani mevcut bulunmamaktadır.

İşbu açıklama muvacehesinde;

1- Görülmekte olan dava sebebile mahkemeye resen tayin edilip

(Handwritten signature)

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

alınan karara uygun bir şekilde tetkikat yaparak rapor ve mütalaasına veren bilirkişilerin bu rapor ve mütalaalarının yalnız hazırlık soruşturması bilirkişi raporu ile muhteva bakımından ve ses aynıyeti yönünden farklılık göstermesi onların ses ayırımı ve dinlemelerindeki bilgi, tecrübe ve alıcaklık zaaflarının bir delili olamayacağı kanaatine varıldığından mezkur bilirkişilerin rapor ve mütalaalarının kaale alınmamasına dair Askeri Savcılık talebinin reddine oybirliği ile,

2- Dava konusu ses bantlarının MİT yetkilileri hazırlık soruşturması yemimli bilirkişileri ve duruşma sırasında resen tayin edilen bilirkişilerce çıkarılan tapelerin farklılık göstermesi ve keza hazırlık soruşturması yemimli bilirkişileri ile duruşma sırasında resen tayin edilen bilirkişilerin ses aynıyeti bakımından farklı rapor tanzim etmeleri de nazara alınarak ve yeniden yapılacak tetkiklerle objektif bir neticeye varılamayacağı kanaatine ulaşıldığından aynı mevzuda 3 nüveli bilirkişiye gönderilmesine dair Askeri Savcılık talebinin reddine mahkeme başkanının muhalefetiyle ekseriyetle,

Sanık müdafilerinden.....ın 22/3/1974 tarihli dilekçesindeki taleplerinden;

1- 10. Temmuz.1973 tarihli celsede açıklanan gerekçe ile diğer deliller arasında mahkemenin takdirine sunulan dava konusu ses bantlarının delil olarak kabulüne karar verilmiş olduğundan ve mezkur bantlar hakkındaki leh ve alyhte görülen bilirkişiler rapor ve mütalaalarının birinin diğer delillerle değerlendirilerek mahkemenin kararına esas tutulmasında Meri Kanunlara göre bir engel mevcut-bulunmadığından resen dinlenen bilirkişiler raporu ile delil niteliğini kaybettiikleri ileri sürülerek dava dosyasından çıkarılmasına dair talebin reddine oybirliği ile...",

26/4/1974 tarihli duruşmada yeni bilirkişi dinlenmesi hususundaki Askeri Savcının 22/3/1974 tarihli celsede vakı talebi hakkında 27/3/1974 tarihli celsede gerekli karar,gerekçesi ile açıklanmış olup; karardan rücu edilmesini gerektiren bir husus görülmediğinden Askeri Savcının karardan rücu edilmesine dair 26/4/1974 tarihli celsedeki talebinin reddine mahkeme başkanı Tümgeneral Hasan Öztürk'ün muhalefetiyle oyçokluğu ile,

26/4/1974 tarihli celsede "Askeri Savcının 24/4/1974 tarihli duruşma zabıtlarına geçirilmiş olan taleplerinin tetkiki neticesinde;

1- Mhr. Belit tarafından yurt dışında yayınlandığı bildirilen (Devrimci Hareketimizin Eleştirisi) adlı kitabın 82.sayfasındaki açıklamanın kitap yazarının şahsi fikrini ihtiva ettiği nazara alınarak mezkur kitabın delil olarak dava dosyasına ithaline dair talebin reddine ve istendiğinde mezkur kitabın Savcılığa iadesine,

2- Dava ile alakalı görülmediğinden...tarafından ibraz olunan broşürler, dergi, abone kayıt ve mabuz defterinin dava dosyasına delil

129/13
TÜRKİYE
12/4/74

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

olarak ithaline dair talebin reddine ve istendiğinde Savcılığa ifadesine,

3- Sanıklardan Doğan Avcıoğlu'nun, İsmail Beşikçi'ye yazmış olduğu mektubun şahsi görüşlerini ihtiva edip dava ile alakalı görülmemesi nedeniyle delil olarak dosyaya ithaline dair talebin reddine ve istendiğinde Savcılığa ifadesine,

4- Talebe uygun olarak Numan Sabit Esin'in şahit olarak dinlenmesine,

5- Sanıklardan Hifzi Kaçar'ın sorgusunu muhtevî duruma tutanaklarının tetkiki neticesinde adı geçen sanığın sorgusunda (7/5/970 te Kalamış'taki Todorî'nin lokantasına hiç gitmemiş bulunduğu) şeklinde bir beyanı bulunmayıp (7/5/970 günü Kalamış'taki Todorî'nin lokantasında Mihri Belli ve İsmet Sungur'la özel bir toplantı yaptığını hatırlamıyorum) şeklinde bir beyanda bulunduğu ve esasen mahkemece görülen lüzuma binaen şahit olarak dinlenen İsmet Sungurbey'in ifadesiyle talep muhtevasının açıklık kazandığı nazara alınarak aynı mevzuda Süreyya Sofuoğlu, Abdurrahman Gülersönmez, Turan Konat, Ekrem Arancıoğlu ve Tecman adlı şahısların şahit olarak dinlenmelerine dair talebin reddine,

Sanıklar müdafîi.....'ın tevstî tahkikat taleplerini muhtevî 22/3/1974 tarihli dilekçesinin tetkiki neticesinde;

1- Hadise sırasında Genelkurmay Başkanı ve halen emekli Or-general Memduh Tağmaç ve Başbakan senatör Nihat Erim ile MİT müstesarı olup halen başka göreve atanmış bulunan Vargeneral Fuat Doğu görevleri nedeniyle müttali oldukları işlendiği iddia olunan suç hakkındaki belgeleri adli makamlara intikal ettirmiş buldukları nazara alınarak dava açılmadan önce vakıf oldukları bilgilerine müracaat için şahit olarak dinlenmelerine dair talebin reddine,

2- Davaya konu teşkil eden olayın 1969 yılında Millî Güvenlik Kurulu toplantısında görüşülmesi ve ciddiyetten uzak görülmesinden hazırlık soruşturması açtırılmaması hususunun duyguya müstenit olduğunun bizzat müdafî avukat tarafından belirtilmiş olması ve esasen yapılan Millî Güvenlik Kurulu toplantısında ilgililerin yaptıkları tartışma ve aldıkları kararlar halen görülmekte olan davaya müessir olmayacağı nazara alınarak mevzubahis toplantının yapıldığı tarihte Cumhurbaşkanlığı Cevdet Sunay, Başbakan Süleyman Demirel ve Millî Savunma Bakanı ile kuvvet komutanlarının şahit olarak dinlenmelerine dair talebin reddine,

3- MİT çalışmasına taalluk etmesi nedeniyle ilk ajan raporu ile ikinci arasında geçen 21 aylık takipсіzlük nedeninin tahkikine dair talebin reddine,

4- Dosyada mevcut fakulteli rümuşlu raporların bizzat kendisi tarafından hazırlanmış olduğu, şahit olarak dinlenmesine karar verilen Mahir Vaynak tarafından kabul ve ifade edilmiş olduğu, raporların

(Handwritten signatures and stamps)

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

birleştirilerek ilgili makamlara intikal ettirildiği nazara alınarak mezkur raporların Mahir Kaynak tarafından yazılıp yazılmadığı ve yazıldığına teyidi halinde raporlar hakkında verildikleri tarihlerde ne gibi işlem yapıldığının MİT müstecarlığından sorulmasına dair talebin reddine,

5- Mahir Kaynak'a iki devlet-dairesinde görev verilerek iki yerden maaş alıp almadığı hususu dava ile alakalı görülmediğinden tahkik ve tesbitine dair talebin reddine,

6- Sanıkların dosyada mevcut bulunan muhtelif ifadeleri usul kanunları gereğince eleştirilip diğer ifade ve delillerle takdir ve münakaşaları yapıldıktan sonra kanaate esas alınacağından bir kısım sanıkların emniyette tesbit olunan ifadelerini muhtevî zabıtlar altında imzaları bulunan Kadir Akkale ve Zeki Akkaya isimli emniyet mensuplarının imzaları mukayeselerinin yaptırılmasına dair talebin reddine,

7- Mahir Kaynak'ın hastalığı nedeniyle Nisan.1970 tarihinde İstanbul Tıp Fakültesi Çapa Psikiyatri Kliniğinde tedavü gördüğü ve hastalığının tarafsız hareket etmesine engel teşkil ettiği idrarla iddia olunup, tahkiki talep edildiğinden ve şahadetinin değerlendirilmesinde bakımından lüzumlu görülmeyle tedavi altına alınıp alınmadığının, hastalığının nevi ve salah bulup bulmadığının mezkur yerden sorulmasına ve alınacak cevaptan sonra adı geçen tedavi ettiği bildirilen Doktor Gençay Gürsoy'un şahit olarak dinlenmesine lüzum olup olmadığı hakkında karar ittihazına,

8- Talebe uygun olarak Ragıp Sarıca, Cahit Tanör ve Kemal Tüfekçioğlu'nun şahit olarak dinlenmelerine,

9- Bir kısım sanıkların ikişer defa gözaltına alındıkları dava dosyasında mevcut belgelerden anlaşıldığından ifadelerini alanların, ifade yerini ve ikişer defa gözaltına alınma sebeplerinin tahkikine dair talebin reddine,

10- Hasan Basri Aydın adlı şahsın şahadetinin dava ile alakası bulunmaması nedeniyle şahit olarak dinlenmesine dair talebin reddine,

Sanık müdafilerinden.....'in tevsîî tahkikat taleplerini muhtevî dilekçesinin tetkiki neticesinde;

1- Sanıklardan Adnan Arabacıoğlu, İbrahim Artuç, Cemalettin Vorkut, Adnan Kaptan, Orhan Seyfi Güven ve Fahrettin Tezel haklarında Genelkurmay Başkanlığı İstihbarata Karşı Koyma Talimatı gereğince tutulmuş peryodik raporların celbine dair talep yerinde görülmeyle bu hususa dair tutulmuş raporlar mevcut olduğu takdirde gönderilmesi için adı geçen sanıkların bağlı buldukları kuvvet komutanlıklarına müzekkere yazılmasına,

2- Mezkur sanıkların sicil üstlerinden aldıkları sicillerin celbine dair talep, alınıp aldıkları sicillerin dava ile alakası bulun-

1329

11

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

Maaması nedeniyle reddine,

3- Korgeneral Hayri Yalçınar'ın, görülen lüzuma binaen şahit olarak dinlenildiği duruşma zabıtlarının tetkikinden anlaşılacakla yeniden celbedilerek dinlenmesine dair talebin reddine,

4- Şahit olarak dinlenmeleri talep edilen Orhan Kabıbay ve Cemal Gürkan'ın şahit olarak dinlenmesi olan Rafet Kiplangi'nin duruşma sırasında vermiş olduğu ifade nazara alınarak şahit olarak dinlenmelerine dair talebin reddine,

5- Talebe uygun olarak Adnan Kaptan'ın Harekat Gurup Başkanlığı yaptığı Donanma K.liğinde 29/10/1969 günü merasime ve ayrıca gece yapılan baloya katılıp katılmadığının tahkik ve neticesinin bildirilmesi için Donanma K.lığına müzakkere yazılmasına ve keza aynı mevzuda Mustafa Zeloğlu ile Sacit Artun'un şahit olarak dinlenmelerine,

6- İddianamede isimleri yazılı Tahsin ve Siyami Tartan'ın hüviyet ve adresleri hakkında dava dosyasında herhangi bir bilgi olmadığından celp ve dinlenmelerine dair talebin reddine",

9/7/1974 tarihli duruşmada "Askeri Savcının 5/7/1974 tarihli celsede duruşma zabıtlarına geçirilmesi olan yeniden vakit ve soruşturma- nın genişletilmesine dair taleplerinden;

1- Kanu sağlığı Mahir Kaynak'ın hastalığı hususunda ileri sürülen ve iddia edilen delillerin değerlendirilmesi mahkemenin takdir hakkına tasalluk ettiği görüldüğünden aynı konuda Mahir Kaynak'ın şahit olarak dinlenmesine dair talebin reddine mahkeme başkanının muhalefeti üzerine oybirliği ile,

2- 26/4/1974 tarihli celsede alınan karar gereğince yazılan müzakkereye İstanbul Tıp Fakültesi Psikiyatri Kürsüsü Başkanlığınca verilen 7/5/1974 gün ve 974/881 sayılı cevabi yazısında (.....Mahir Kaynak isimindeki tanığın Nisan.1974 tarihinde, bu tarihten evvel ve daha sonra kliniğimizde yatarak veya ayaktan tedaviye alındığına dair herhangi bir kayda rastlamadığımızı....) denmiş olmakla; mahkeme kararının tam olarak yürütülmediği gerçeği karşısında, mahkeme kararının yürütülmediği ileri sürülerek karar gerekçesinin yerine getirilmesiyle aynı mevzuda müzakkere yazılması, poliklinik müracaat cetveli ve servise ait tehisle ilgili dokümanların celp ve tetkikine dair taleplerin reddine oybirliği ile,

3- Sanıklardan Cemal Madanoğlu'nun 12/8/1970 ile 3/9/1970 tarihleri arasında Avrupa seyahati yapıp yapmadığı ile 29-30.Mayıs.1969 tarihinde Güneşsuyu Askeri Hastahanesine yatarak tedavi altına alınıp alınmadığının tahkikine dair taleplerin dava ile ilgili bulunmadığı gerekçesiyle reddine oybirliği ile;

4- Özyhan ve Yılmaz isimli şahısların sarıh-hüviyet ve ikamet adreslerinin belli olmaması, bu hususların tahkikinin davayı uzatacağı ve adı geçen şahıtların davaya bir katkıda bulunamayacakları kanaatine

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

varılmakla ve esasen yeterli kadar şahit dinlenmiş olmaları da nazara alınarak şahit olarak dinlenmelerine dair talebin reddine oybirliği ile,

5- Sanıklardan Hifzi Kaçar ve Necdet Düvencioğlu'nun 1972 Ekim ayı sonlarında dövülmüş oldukları iddiası üzerine gerekli işlemin yapılması olduğu Savcılık talebinden anlaşılmasa da taraflarca zamanında dosyaya ithal edilmeyen mezkur belgelerin iddia ve müdafa tarafından ibraz edilebileceği görüşü ile mahkemece celbine dair talebin reddine oybirliği ile,

6- Anne şahidi Mahir Kaynak'ın 2/5/1973 tarihli celsede dinlenmesi sırasında (Duruşma zaptı Ş.30) görülen lüzum üzerine sorulan sualle verdiği cevapta aynen "Gizli örgütün güvenliğine dair bir talimatın hazırlanması benden istenmişti. Bende böyle bir talimat hazırlayarak Hifzi Kaçar'a vermiştim ve bunun bir suretini de raporuma ekli olarak MİT teşkilatına vermiştim. Fakat Güvenlik Talimatını hazırlama işinin istediğini şu anda hatırlamıyorum" dediği tetkik üzerine anlaşılacakla aynı konuda Mahir Kaynak'ın şahit olarak dinlenmesine dair talebin reddine mahkeme başkanının muhalefeti üzerine oy çokluğu ile,

7- Sanıklardan Raif Ertem'in Semsipasa'daki davaya konuyu teklif eden evde oturup oturmadığı hususunda yeterli kadar şahit dinlenmiş olduğundan ve bu husus yazılı belgelerle de tesbit edildiğinden aynı konuda İhsan Erdal'in şahit olarak dinlenmesine dair talepler ile şahadetler arasında esasta aykırılık görülmediğinden aynı mevzuda şahadette bulunan şahitlerin ifadeleri arasındaki kısmi aykırılığın giderilmesi için muvacehe yapılmasına dair talebin reddine oybirliği ile" şeklindeki kararların gerekçeleri de gösterilmek suretiyle verildiği görülmektedir. Bu ara kararlarından da anlaşılacağı üzere Askeri Savcının kabul edilen talepleri dışındaki taleplerinden 14 ü oybirliği ile 4 ise oy çokluğu ile savunmanın ise kabul edilen talepleri dışındaki 21 talebi oybirliği ile reddolunmuştur.

Askeri Savcı esas hakkındaki mütalaasında redde müteallik kararlardan sadece mahkeme başkanının muhalif kaldığı kararlardaki taleplerini esaslı talepler olarak tanımladığına göre diğer taleplerinin esaslı olmadığını kabul etmek gibi bir tezada düşmüş olduğu görülmektedir.

Konuya daha fazla açıklık kazandırmak noktasından Ceza Usulü Hukukunda delil nazarıyes, delil telakkisi ve bilirkişi tetkikatı konuları üzerinde açıklama yapmakta fayda mülahaza edilmektedir.

Ceza Muhakemeleri Usulünde vicdanî delil sistemi kabul ve tatbik olunmaktadır. Bu sistemde delil telakkisi esastır. Hakim irad ve ikame olunan delillerin takdirinde tamamen serbest olduğundan neticede vicdanî kanaatine göre hüküm verecektir. Hakim delil ikamesi talepleri-

(Handwritten signatures and marks)

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

ni kabule mecbur değildir. İkamesi istenen delil haklı ve yerinde görmediği takdirde gerekçesini göstermek suretiyle reddedebilir. Bilişiklerin seçimi ve adedini tayinde Hakim'e aittir. Hazırlık soruşturmasında yeminli olarak dinlenen bilişiklerin duruşma esnasında dinlenmesine ve duruşmada tayin edilen bilişiklere dava dosyasının tümünün verilmesine kanuni bir mecburiyet bulunmamaktadır. Hakim'in yapacağı tetkikat hususunda bilişiklere talimat vermesi yeterlidir. Aksine görüş ceza usulü mevzuatına aykırıdır.

Ne teki Prof. Tahsin Kaner "Bu sistemde Hakimler delilleri takdir hususunda tam bir serbestliğe sahiptir; vicdanî kanaatleri ne ise ona göre hüküm verirler. Bittabi bunun manası hükümlerin keyfi olması demek değildir. Hakimlerin delilleri takdir hususundaki bu serbestliklerini, amminin menfaati namına iyi kullanacakları mefruzdur; Hakimler delilleri takdir ederek hüküm verirken esbabı mucibe dermeyan etmelidirler. Bu gün bütün medenî memleketlerin cezaya aitt muhakeme usulleri bu sistemi kabul etmiştir. Ancak bazı istisnaları vardır; kanun muayyen bazı suçlar için muayyen bir şekilde mevcut delilleri کافی görmüştür; mesela bazı kazakçılık cürümleri için kanun, usulüne tevfi kan ve bütün gösterdiği şartlara havi olarak, selahiyetli makamlar tarafından tanzim edilmiş olan zabıt varakalarının sahteliği sabit oluncaya kadar muteber saymıştır. Hakim bunlara istinat ederek hükümünü verir.

Vaydetmek lazımdır ki maznun üzerinde herhangi şekilde olursa olsun bir tazyik yapılması hariç olmak üzere, muassır usul hukukunda, fenni delillerin kıymeti çok büyüktür ve bunlar bu günkü muhakeme usullerine yabancı değildir. Bilakis kanun, Hakimlerin vicdanî kanaatlerinin husulü ve hakikata ulaşmalarının kolaylaştırılması için iktiza eden hallerde ehlihibreye, mütehassislara müracaat ederek mütalaalarının alınmasını kabul etmiştir.

Hatta bazı vaziyetlerde bu kaçınılmaz bir zarurettir; sırf fenni olan meselelerde ehlihibreye müracaat elzemdir. Bir kimsenin eceli ile mi, yoksa bir intihar veya cürüm neticesinde mi öldürüldüğünü, bir kan lekesinin insan kani mi yoksa hayvan kani mi olduğunu anlamak için fen adamlarının müdahalesi, mütalaalarının alınması zarurî olur....

Bütün bunlara ve ehlihibre mütalaalarının hükümlere müessir olacak delillerin en kuvvetlisini teşkil edeceği muhakkak bulunmasına rağmen, Hakimlerin ehlihibre tetkikleri ile ve mütalaaları ile tamamıyla mukayyet olmalarını istemek doğru olmaz; çünkü biraz önce söylediğimiz gibi bu başka bir şekilde kanuni delil sistemine aüdet edilmesine doğurur. Veldiki, ehlihibre tetkiklerinde, mütalaalarında yanılabilir; bu mütalaaları bazan kat'i değildir. Bazanda mütenakazdır. Bunlarla mutlak surette mukayyet olmak Hakimleri hatalı hükümler vermeye sevkedebilir. Bu hale göre ehlihibre tetkikleri ve mütalaaları çok

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

kıymetli ve hatta ötekî delillerden daha kuvvetli olmakla beraber bunları nihayet Hakimlerin vicdanî kanaatlerinin husulüne yardım edici mahiyette saymak ve bunlarda dahil olduğu halde bütün delilleri heyet mecmuaları ile birlikte takdir hususunda Hakimleri serbest bulundurmak daha muvafık olur. Nihayet bu günkü mevzuatımız, diğer memleketlerde olduğu gibi ceza telerinde vicdanî delil usulünü ve hüküm için vicdanî kanaat esasını kabul etmiştir. (C.U. Hukuku kitabı S. 158-161) "

Prof. Baha Kantar'ın ise delil telakkisi hususunda "Delil telakkisi, delillerin muhtevasını, yani bunların ehemmiyetli hadiselelere dair verebilecekleri bilgiyi edinmek faaliyeti dir. Durumda delil telakkisi duruma getirilmesi olan bütün subut vasıtalarına samfidir, yani Mahkemenin duruma davet edilmesi bütün tanıklarla bütün bilirkişileri dinlemesi ve getirilmesi olan diğer subut vasıtalarının muhtevalarını öğrenmesi lazımdır.

Mahkemenin duruma davet edilmesi olan tanıklarla bilirkişileri dinlemesi ve diğer subut vasıtalarının muhtevalarını öğrenmesi mecburiyetinin ayrı ayrı kıstası vardır. Delil, davayı uzatmak maksadı ile ikame edilirse Mahkeme bunun telakkisini reddeder. Eğer bir delilin ikamesinden feragatta Savcı ile davalı ittifak ederlerse Mahkeme o delili telakkiden vazgeçer. Durumda. Davada alakasız olan diğer kimselerde duruma esnasında delil ikamesi talebinde bulunabilirler. Mahkeme delil ikamesi talebini haklı bulursa bunun getirilmesine karar verir. Kararda mucip sebeplerin gösterilmesine lüzum yoktur. Eğer Mahkeme delil ikamesi talebini haklı bulmazsa bunu bir karar ile reddeder. Fakat kararda reddi mucip olan hukukî veya fiilî sebebin gösterilmesi lazımdır. ikamesi talep edilen delilin davayı uzatmak maksadı ile olup olmadığını takdir Mahkemeye aittir. (C.U. Hukuku kitabı S. 258-365) "

Prof. Faruk Erem'in bilirkişi konusunda "Borusturumda tesbit edilen delillerden ihtisaslari sebebiyle netice çıkarılmaya Hakim tarafından davet edilen kimseye bilirkişi denir. bir yaranın öldürücü olup olmadığını beyan eden Hakim, maktulün vücudundan çıkarılan merminin çekirdeğinin sanığın üzerinde yakalanan tabanca ile atılmış olup olmadığını bildiren silah mütehassısı, parmak izinin süphe edilen şahsa ait olup olmadığını beyan eden mütehassısın hizmet bilirkişiliğine mensaldır. Bilirkişi uspat vasıtası değildir, hakim'in yardımcısıdır. Bilirkişinin, hakim'in yardımcısı olduğunu söylemek bilirkişinin bazı neticeler çıkarırken hakim'e yardım etmesi demektir. Delillerin takdiri daima hakimdedir, bu takdiri dahi bilirkişiyi bırakmak, bilirkişiyi Hakimlik tanımak olur ki Kanun buna imkan vermemektedir. Bununla beraber bilirkişinin delili hakim tarafından takdir ameliyesinde ona yardım edeceği aşkardır. Kaide her davanın bilirkişisinin Hakim'in kendisi olmasıdır. Ancak bu imkansızdır, Hakimden her sahada mütehassıs

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

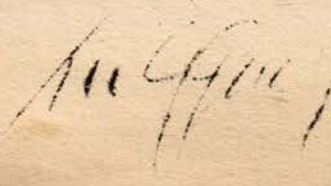
Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

olması istenemez. Bu sebeple Hakim bilirkişinin yardımına muhtaçtır. Hakikaten buna ihtiyacı gösteren hususlarda bilirkişiyeye müracaat edilmelidir. Kanunumuz bilirkişiliğin konusunu tahdit etmemiştir. İhtisasa ihtiyacı gösteren her konuda bilirkişiyeye hakim'in müracaat etmesi mümkündür.....

Usul Kanunumuz bilirkişi tetkikatında ilgililerin hazır bulunmalarını bir hak olarak kabul etmiştir..... İncelemesini bilirkişi kendi başına yapabileceği gibi "Hakim" lüzum görürse ehl-i hâbrenin yapacağı tetkikleri kendisi sevk ve idare eder. C.M.U. Kanun 71" veya bu incelemelere kısmen iştirak eyler veya muayyen hususlara bilhassa dikkat etmesini bilirkişiden isteyebilir. Bütün bunlar Hakim'in takdirine bırakılmıştır. Hakim bilirkişinin nelere yetkili olacağını görevinin sınırı kararında göstermelidir. Eğer bu sınırın evvelden gösterilmesi ne imkan yok ise bilirkişi tetkikatını Hakim'in kendisi idare etmelidir. Eğer tetkikati Hakim idare etmiyorsa ve bilirkişinin bu hususta yetkili olmadığı yolunda bir iştiraz vaki olursa ne yapılacağına dair kanunda bir hüküm yoktur. Böyle hallerde Hakim'den karar istenmelidir (C.M.U. Kanununun S. 372)" şeklindeki açıklamaları konuyu tamamen aydınlatmış olduğundan, Askerî Savcının taleplerinin reddine dair ara kararlarına karşı ileri sürdüğü eleştirilerinin, teker teker ele alınarak cevaplandırılmasına ayrıca lüzum görülmemiştir.

Askerî Savcının esas hakkındaki mütalaasının 94 ncü sayfasından itibaren ceza davasında herşeyin delil olabileceği yolundaki düsturunda belirgenleşen bir suçla ilgili olarak elde edilmiş emare ve karineler dahi delil olabilir. Eğer Kanun bir hususun sarahaten delil olamayacağını zikretmiş ise ancak o zaman o husus bir delil olamaz. Sanıkların yayınlanmış makalelerinin, yayınlanmış gazete yayınlarının delil olamayacağına dair kanunlarımızda, mer'î mevzuatımızda bir hüküm yoktur. Fakat ne varki böyle bir kanuni engel durumunun bulunmadığını dikkate alan Askerî Savcılığımızın bu sistem doğrultusunda delil olarak kabul edilip idd'anameye dercettiği ve birer nüshalarında kamu davasını müstelzim deliller meyanında dava dosyasına ihtal ettiği cihetle sonradan mahkemeye sunulmuş delil mahiyetinde bulunmayan Devrim gazetesi ve sanıkların yer aldıkları basın organlarındaki yazılarının, savunma mahsus celsede delil olarak kabul edilmeyip yazılı deliller meyanında bulunmamasının istenmesi karşısında bu konu ile ilgili olarak mahkemece savunma istikametinde verilmiş ara kararı ile bu deliller delil olma niteliğinden mahrum kılınmıştır. Mezkur ara kararı bu hüviyeti ile esas hükme müessir bir mahiyet kazanmıştır. Zira bir hususun delil olarak telakkî edilip edilmeyeceğine bilâmayette karar vermek hükümde dikkate alınması lazım ve hükme esas teşkil etmesi gereken bir hususuz pesinen karara bağlamak neticesini

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

doğudur. Ki bu hususun ihsası rey mahasını tazammun edeceği açıktır. Bu itibarla mahkemeye bu konuda herhangi bir ara kararı verilmesine lüzum ve zaruret yoktur. Aksine usul hükümlerine uygunluk vardır. Bu itibarla müdafilerin işbu talebi zapta geçirildikten sonra herhangi bir ara kararı verileksizin esas hükümle birlikte karar verileceği belirtilmek suretiyle delil olarak sunduğumuz mezkur gazete yayını ve sanıkların yazılarının tetkikine ve okunmasına geçilmesi gerekirdi. Ancak mahkemeye bu yol ihtiyar edileksizin Devrim gazetesi ve sanıklardan bir kısmının yazılarının okunmasına karar verilerek bu konudaki iddianameyi oluşturan delillerden birisi sıfatıyla iddianamemizde gösterilmiş ve mahkemeye sunulmuş delilimizin dava ile ilgili olmamasına mebnî delil niteliği taşıyacağına karar verilmiş bulunmaktadır. Halbuki surası açık bir gerçektir ki red kararı ile mahkeme, hükme esas teşkil etmesi gereken bir hususta önceden reyini ihsas etmiş olmaktadır. Daha sonraki safhalarda isaret ettiğimiz hususların inzımamında dükünecek olursak usul kanunları kanımızca böyle bir hal tarafsızlık ilkesinin bozulması olarak niteler ve bu takdirde de adalete gölge düşmemesi için ya Hakim kendine çekilme hakkı tanır veya tarafsızlığı şüpheye düşüren ahvalden dolayı taraflara hakımı red hakkını bahseder. Bu davada birinci hal şimdye kadar kendiliğinden tahakkuk etmediğine göre geriye bizim için ikinci hal kalmaktadır. Biz bu davada duruşmayı yöneten Hakimle birlikte üye Hakim hakkında bu ahvalden bahisle talepte bulunabilmeyi arzu ederdik. Ama ne varki Sıkıyönetim Mahkemelerinde uygulanacak usul hükümleri ile ilgili 1402 sayılı kanunun 1728 sayılı kanunla değişik 18. nci maddesinin; (Sıkıyönetim Mahkemelerinde 353 sayılı kanunun savas halı hükümleri uygulanır) tarzındaki ve hakimın katı surette hakimlik görevini ifa edemeyeceği halleri bildiren 37 nci maddedeki sebepler dışında bir taraflığı şüpheye düşüren ahvalden bahisle reddedilemeyeceği hususunu belirten 353 sayılı kanunun 1596 sayılı kanunla değişik 40/2 nci maddesinin (Savasta 37 nci maddede yazılı sebeplerin dışında bir sebebe dayanılarak Hakimın reddi isteminde bulunulamaz) cekiindeki hükümleri muvacehesinde bu yönde kullanacağımız bir hakta mevzu bahis olmadığından şimdye kadar olduğu gibi şimdide bu yolda bir talebimiz sebkedememekteyiz. Mahiyetindeki görüşlerinin hukuksal olmadığı açıktır, hissi dir. Zira Devrim gazetesinin ve bazı sanıkların basın organlarında yayınlanan makalelerin okunmasına dair karar oybirliği ile alınmıştır. Bu itibarla duruşmayı yöneten Hakimler birlikte üye hakim hakkında ileri sürülen red sebepleri mahkeme başkanı içinde mevcut bulunmaktadır.

Daha evvel belirtildiği üzere Hakim delil ikamesi taleplerini kabule mecbur değildir. Haklı ve yerinde görmediği delil ikamesi taleplerini gerekçesini göstermek suretiyle reddedebilir. Bir delilin maksada elverişli olmaması ve davayı uzatmak maksadı ile ikame edilmesi

14/5

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

nedeniyle reddinin ihsası rey olarak kabul edileceğine dair doktrinde usul kanunlarında herhangi bir hükme rastlanmadığı gibi tatbikatta da emsal görülmemiştir. Askeri Savcının reddolunan talepleriyle mahkemenin ihsası reyde bulunması suretile tarafsızlığını kaybettiği yolundaki iddiasında mevzuat muvacehesinde yersiz ve tutarsız görülmüştür.

Prof. Tahir Taner'in "Hakim'in bitarafliğini süpheye düşürecek diğer sebepler hukuk usulü mahkemeleri kanununda olduğu gibi ceza Mahkemeleri usulü kanununda sayılmamıştır; mesele taktırirdir, hadiseye göre bu mahiyette bir sebebin mevcudiyeti iddia edilebilir: Bilfarz Hakim ile maznunun arasında güvenlik bulunması, Hakim'in önceden o fişte bir surette reyini ihsas etmesi, hakemlik etmiş olması.... (C.U.K. S.40)"

Prof. Baha Kantar'ın "Yargıcın bitarafliğini süpheye düşürecek hallerin neler olduğunu evvelden tayin kabül olmadığı cihetle kanun bunları saymamıştır. Bu hususun takdiri mahkemeye aittir. Yanlız bunun için gösterilen sebeplerin matkî ve objektif olması lazımdır. ... Mahkeme başkanının duruşmanın talikinde sanığın suçluğu olduğuna dair mahkeme heyetinin kanaatını ihsar eylemiş olması, yargıcın suçdan zarar gören kimseyle nispetli olması, Yargıç ile sanık arasında güvenlik bulunması, Yargıcın davanın lehinde veya aleyhinde beyanlarda bulunması, Yargıcın suçdan zarar gören anonim şirketin hissedarı olması.... (C.U. H.Kitabı S.46)"

Prof. Faruk Eremit'in "Bitarafliğini süpheye düşürecek diğer sebepler... ile Hakim'in reddi için "ortada haklı (mesru) süphe"yi kabul ettirebilecek bir sebebe ihtiyaç vardır. Memnuiyet sebeplerinin aksine kanun mesru süphe sebeplerini saymamıştır. Esasen bu imkansız olurdu. Fakat herhalde red sebebi olarak ileri sürülen halin matkî ve objektif olması lazımdır. Memnuiyet sebeplerine girmemekle beraber ona yaklaşılan hallerde (evliliğe yakın olması bakımından mananlilik, kanunun yakın akraba olarak kabul ettiği dereceye yaklaşmayan akrabalık vs. gibi) süphe mesrudur. Hükümden evvel kanaat ihsara manasına her söz veya hareket red sebebi olabilir. Bunların duruşma dininde cereyan etmiş olması red sebebi ni kaldırmaz. Hisse rabitaların veya husumetin red sebebi olarak kabulüne mani yoktur. Taraflardan birinin yol göstermesi, haricen kanaatını ihsar etmesi, davanın neticesinde verilecek kararın yakınlardan birine zarar vermesi belhuz bulunmuş ise hakimlerin reddi sebepleri haklı görülebilir.... (C.U. Kitabı S.103)" şeklindeki görüşlerinde emsal olarak belirtilen red sebeplerinden hiçbirini hakim üyelerde mevcut bulunmamaktadır. Esasen Sıkıyönetim Kanununun 18 nci maddesine göre Sıkıyönetim Kurulu nazdinde kurulan Askeri Mahkemelerde, Askeri Mahkemeler Kurulucu ve Yargılama Usulu Kanununun savaş hali hükümleri uygulandığından mezkur kanunun 1596 sayılı Kanunla değişik 40/2 nci maddesine

Esas No. 974/3
Karar No. 974/25

göre tarafsızlığını şüpheye düşürecek sebeplerden dolayı hakimin reddi talebinde bulunulması men edilmektedir. Bu amir hükmüne rağmen Askerî Savcının tarafsızlıklarını şüpheye düşürecek sebeplerin varlığını ileri sürerek üye hakimlerin reddini talep edeceği ancak kanunun buna müsaade etmemesi nedeniyle talepte bulunmadığı meâlîndeki mütalaasının; üye hakimlerin taraftar hareket ettikleri şüphesinin uyarılması gayesine matuf olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

Yukarıda açıklandığı şekilde bazı taleplerinin reddedilmesi nedeniyle Mahkemenin ön yargı ile taraftar hareket ederek son soruşturmaya karanlık bir görüntü içinde bıraktığının iddia edilmesinin gerçek ve hukuksal bir sebebe dayanmadığı, hissi olduğu ortadadır. Bu iddialar haricinde kalan, ancak ileri sürülmemiş bazı sebepler mevcutsa, bu sebepleri açıklayarak gerçeğin ortaya çıkmasına temerin etmesi hukuka saygılı ve hakikatın ortaya çıkmasına gaye edinen bir Savcının asli görevidir. Bu yapılmadığına göre Askerî Savcının esas hakkındaki mütalaasında ileri sürdüğü bütün iddialarının hukuksal temellerden yoksun bulunduğu, hissi hareket edilerek Mahkeme nihai kararı açıklanmadan evvel sadece objektif hakikatı araştırarak Mahkeme kurulu ve kurul hakim üyelerini hedef alarak ön yargı ile taraftar hareket ettikleri kanaatini yaratabilme çabasına giriştiği ve bu suretle son soruşturma muamelelerinin tarafsız olmadığı şüphesini yaratarak verilecek hükme gölge düşürmeye çalıştığı neticesine ulaşıldığından açıklama yapılmasına ve T.C. Adliyesi tarihinde hak ettiği yer alacağına inandığımız esas hakkındaki mütalaanın gereği yapılmak üzere Millî Savunma Bakanlığına gönderilmesinde lüzum ve zaruret görülmüştür.

S O N U Ç :

Türkiye Cumhuriyeti Teşkilatı-Esasıye Kanununun tamamını veya bir kısmını teğyir ve tebdil veya ilgaya ve bu kanun ile tesekkül etmiş olan Büyük Millet Meclisinin askata veya vazifesini yapmaktan men'e cehren teşebbüs gayesiyle gizlice ittifak ettikleri iddia olunan sanıklar Cemal Madanoğlu, Osman Köksal, Doğan Avcıoğlu, İhhami Soysal, Cemal Resit Eyüboğlu, İhhan Selçuk, Hıfzı Vaçar, Adnan Kaptan, Adnan Arabacıoğlu, Fahrettin Tezel, Orhan Seyfi Güven, İbrahim Artuç, Cemalettin Korkut, Zeki Ergun, Necdet Divencioğlu, Raif Ertem, Cengiz Ballıkaya, Yılmaz Akkılıç, Doğan Erdoğan, Hüseyin Onur, Ferruh Özdemir, Ali Sirmen, Orhan Pekey, Abdin Sezen ve Ahmet Güryüz Ketencinin münasib suçu işledikleri hususunda Mahkemeye yukarıda belirtilen delillerin serbestçe takdir ve münakaşası neticesinde tam bir vicdanî ve hukukî kanaate ulaşıldığından **BERHAKIMLARI**,

Askerî Savcının Mahkemeye, Mahkeme üye hakimlerine ve ara kararlarına müteveccih inidalestirilerinin kanunî esaslara dayanılarak

Esas No. 974/3
Karar No.974/25

Sahife- 147

cevaplandırılmasına ve esas hakkındaki mütalaenin bir nüshasının gereği yapılmak üzere Millî Savunma Bakanlığına gönderilmesine,
- Oybirliği ile ve temyiz yolu açık olmak üzere karar verilerek verilen bu karar Savcı Hakim Yb. Süleyman Takkeci ve zabıt katibi Dz.Asb.Kd. Başçavus Fethi Edis hazır oldukları halde sanıklardan Cemal Madanoğlu, Osman Köksal, Hıfzı Yağar, O. Seyfi Güven, İbrahim Artuç, Necdet Divencioğlu, Raif Ertem, Ali Sirmen ve Ahmet Güryüzvetenci'nin yüzlerine karşı, diğerlerinin yokluğunda, sanık müdafileri avukat Doğan Tanyer, Ahmet Kerse, Hidayet İlgar, Gülçin Çaylıgil, Enis Coşkun, Ziya Nur Ertün ve Orhan Apaydın'ın yüzlerine karşı alenen ve usulen okunmak suretiyle teahhüt kılındı. 2/10/1974

BASKAN
Tevfik ÖZGÜR
Tuğgeneral.
(947/2)

ÜYE
M. Günay GENCER
Hakim Yb.
(956-6)

ÜYE
Gültekin TURAN
Hakim Bnb.
(462)

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV ARASIZLIK KURUMU